

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Τμήμα: Ψηφιακών Συστημάτων

**ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ
ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ
ΗΛΗΚΙΑΣ ΣΕ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΨΗΦΙΑΚΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ**

Έβα Δέσπο

MHM 1902

Μεταπτυχιακή Διπλωματική εργασία

Επιβλέπων Καθηγητής: Συμεών Ρετάλης

Ιανουάριος 2022

Αφιερώνεται στην οικογένεια μου

Περίληψη

Η παρούσα εργασία εκπονείται στα πλαίσια του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών με τίτλο «Ηλεκτρονική Μάθηση». Το αντικείμενο της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη και η αξιολόγηση ενός προγράμματος προώθησης της φιλιαναγνωσίας για παιδιά προσχολικής ηλικίας σε ένα τεχνολογικά υποστηριζόμενο περιβάλλον με τη μορφή ψηφιακής βιβλιοθήκης. Για τις ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας επιλέχθηκε το περιβάλλον διαχείρισης μάθησης Google Classroom. Στόχο του συγκεκριμένου προγράμματος αποτέλεσε η παρατήρηση του εάν και η κατά πόσο η υλοποίηση ενός προγράμματος προώθησης της φιλιαναγνωσίας υπό τη συγκεκριμένη μορφή μπορεί να συμβάλλει στην καλλιέργεια του ενδιαφέροντος των παιδιών της νηπιακής ηλικίας για τα βιβλία, το γραπτό λόγο και τις δεξιότητες αναδυόμενου γραμματισμού. Η έρευνα-δράση έλαβε χώρα στην τάξη του νηπιαγωγείου «Άρτεμις & Ιάσων» και συμμετείχαν δέκα τέσσερα παιδιά ηλικίας πέντε μισή έως έξι ετών υποστηριζόμενα από τους γονείς τους. Η συνολική διάρκεια του προγράμματος ανήλθε στους τρεις μήνες και η τελική αξιολόγηση έγινε με εργαλεία ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας στην οποία συμμετείχαν η ερευνήτρια που ήταν και η υπεύθυνη εκπαιδευτικός του τμήματος καθώς και οι γονείς των συμμετεχόντων.

Λέξεις κλειδιά: *φιλιαναγνωσία, αναδυόμενος γραμματισμός, ψηφιακή βιβλιοθήκη, νηπιαγωγείο, Google Classroom, έρευνα-δράση*

Abstract

The present thesis is submitted in the framework of the postgraduate program entitled "E-Learning". The object of this dissertation is the design, development and evaluation of a literacy promotion program for preschool children in a technology-supported environment in the form of a digital library. The Google Classroom learning management system was chosen for the needs of the research process. The aim of this program was to observe whether and to what extent the implementation of a literacy promotion program in this form can help to cultivate the interest of kindergarten students in book reading and emergent literacy. The action-research took place in the classroom of the kindergarten "Artemis & Iason" and involved fourteen children aged five and a half to six years, supported by their parents. The total duration of the program was three months and the final evaluation was done with qualitative and quantitative research tools in which the researcher who was also the responsible teacher of the department as well as the parents of the participants participated.

Keywords: *literacy, emergent literacy, digital library, kindergarten, Google Classroom, action-research*

Ευχαριστίες

Η παρούσα εργασία αποτελεί αποτέλεσμα έρευνας για την κάλυψη των υποχρεώσεων μου στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών «Ηλεκτρονική Μάθηση» του τμήματος Ψηφιακών Συστημάτων στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή κ. Συμεών Ρετάλη για την υποστήριξη και την καθοδήγησή του κατά την εκπόνηση της παρούσας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Επιπλέον, αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω τη διεύθυνση και τις συναδέλφους μου στο νηπιαγωγείο «Άρτεμις & Ιάσων» καθώς και τους μαθητές μου και τους γονείς τους που συμμετείχαν στη διαδικασία της παρούσας έρευνας και συνέβαλαν στην αξιολόγηση του προγράμματος.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια και τους φίλους μου για την υποστήριξή τους κατά τη διαδικασία συγγραφής της παρούσας εργασίας και ιδιαίτερος την Κλεοπάτρα Αποστολοπούλου για την πολύτιμη συμβολή της.

Πίνακας Περιεχομένων

Ευχαριστίες	V
Πίνακας Περιεχομένων.....	VI
Κατάλογος Εικόνων	IX
Κατάλογος Πινάκων.....	XII
Κεφάλαιο 1- Εισαγωγή.....	1
1.1. Εισαγωγή	1
1.2 Το αντικείμενο της παρούσας εργασίας	2
1.3. Η δομή της παρούσας εργασίας	3
Κεφάλαιο 2 – Βιβλιογραφική Επισκόπηση	5
2.1 Φιλαναγνωσία.....	5
2.1.1. Ορισμός της φιλαναγνωσίας.....	5
2.1.2 Παράγοντες καλλιέργειας της φιλαναγνωσίας	6
2.1.3. Η συμβολή του οικογενειακού περιβάλλοντος	6
2.1.4. Η συμβολή του σχολικού περιβάλλοντος	8
2.1.5. Ο θεσμός της σχολικής βιβλιοθήκης	10
2.1.6. Η συμβολή της δανειστικής βιβλιοθήκης στην καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας	11
2.2 Αναδυόμενος Γραμματισμός.....	12
2.2.1. Ορισμός του αναδυόμενου γραμματισμού.....	12
2.2.2 Η αναδυόμενη ανάγνωση	15
2.2.3. Η αναδυόμενη γραφή.....	17
2.2.4 Η φωνολογική ενημερότητα.....	18
2.2.5 Η επίγνωση του γραπτού λόγου	20
2.3. Τ.Π.Ε. για την προώθηση της φιλαναγνωσίας στο νηπιαγωγείο	21
2.3.1. Οι Τ.Π.Ε. στο πρόγραμμα σπουδών του νηπιαγωγείου.....	21
2.3.2. Η ψηφιακή βιβλιοθήκη	23
2.3.3. Το ηλεκτρονικό βιβλίο	24

Κεφάλαιο 3 - Μεθοδολογία	27
3.1 Στόχοι της ερευνητικής προσέγγισης	27
3.2 Εννοιολογικοί και Λειτουργικοί Ορισμοί.....	28
3.2.1 Εννοιολογικοί Ορισμοί	28
3.2.1.1 Φιλαναγνωσία	28
3.2.1.2 Αναδυόμενος Γραμματισμός	28
3.2.2 Λειτουργικοί Ορισμοί	29
3.3 Ερευνητικά Ερωτήματα	29
3.4 Επιλογή Μεθόδου.....	30
3.4.1 Έρευνα - Δράση.....	30
3.4.2 Χαρακτηριστικά της εκπαιδευτικής έρευνας – δράσης	30
3.4.3 Τριγωνοποίηση	32
3.5 Ερευνητικά Εργαλεία.....	33
3.5.1 Συμμετοχική Παρατήρηση	34
3.5.2 Ημερολογιακές καταγραφές.....	35
3.5.3 Ρουμπρίκες	35
3.5.4 Ερωτηματολόγιο	36
3.6 Επιλογή Στατιστικών Κριτηρίων.....	36
3.7 Δείγμα Μελέτης.....	37
3.8 Επιλογή Ερευνητικού Περιβάλλοντος – Google Classroom	38
3.9 Συνοπτική περιγραφή του εκπαιδευτικού προγράμματος	39
3.10 Αναλυτική περιγραφή των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων	40
3.10.1 Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί (συγγ. Βασιλική Καργά)	42
3.10.2 Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν (συγγ. Κατερίνα Αναγνώστου).....	49
3.10.3 Ο Φεγγαροσκεπαστής (συγγ. Éric Pyubaret)	54
3.10.4 Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα; (συγγ. Kobi Yamada).....	61
3.10.5 Η Λούμπνα και το βότσαλο (συγγ. Wendy Meddour).....	66

3.10.6 Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα; (συγγ. Carol McCloud)	72
3.10.7 Η τελεία (συγγ. Peter H. Raynolds)	77
3.10.8 Η καρδιά του παππού (συγγ. Irena Trevisan).....	85
3.10.9 Ο μαύρος Κότσυφας κι ο άσπρος Γλάρος (συγγ. Kitty Crowther).....	90
3.10.10 Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται (συγγ. Βασιλική Νευροκοπλή).....	96
3.10.11 Τελικές Δραστηριότητες	101
Κεφάλαιο 4 – Αποτελέσματα.....	104
4.1 Εισαγωγή.....	104
4.2 Ερμηνευτική ανάλυση των δεδομένων.....	104
4.2.1 Ερμηνευτική ανάλυση συμμετοχικής παρατήρησης	104
4.2.2 Ερμηνευτική ανάλυση ερωτηματολογίου	113
4.2.2.1 Δημογραφικά στοιχεία.....	114
4.2.2.2 Στατιστική ανάλυση	116
Κεφάλαιο 5 – Συμπεράσματα	120
5.1 Εισαγωγή.....	120
5.2 Ανασκόπηση.....	120
5.3 Συμπεράσματα.....	122
5.4 Περιορισμοί.....	123
5.5 Προτάσεις για περαιτέρω μελέτη	123
Βιβλιογραφία	124
Βιβλιογραφικές Αναφορές.....	124
Ελληνικές	124
Ξενόγλωσσες.....	130
Παράρτημα	135
A. Ερευνητικά Εργαλεία.....	135
A.1. Ρουμπρίκα.....	135
A.2. Ερωτηματολόγιο	135

B. Παραδοτέα μαθητών	145
----------------------------	-----

Κατάλογος Εικόνων

Εικόνα 1 Σπειροειδής μορφή έρευνας-δράσης	32
Εικόνα 2 Ο ήρωας της βιβλιοθήκης	40
Εικόνα 3 Το βιβλίο που μιλάει.....	41
Εικόνα 4 Συλλογή στοιχείου.....	41
Εικόνα 5 1η Δραστηριότητα - Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί	42
Εικόνα 6 2η Δραστηριότητα- Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί	43
Εικόνα 7 3η Δραστηριότητα - Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί	44
Εικόνα 8 4η Δραστηριότητα - Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί	45
Εικόνα 9 5η Δραστηριότητα- Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί	46
Εικόνα 10 6η Δραστηριότητα - Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί	46
Εικόνα 11 7η Δραστηριότητα- Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί	47
Εικόνα 12 8η Δραστηριότητα- Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί	48
Εικόνα 13 1η Δραστηριότητα- Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν	50
Εικόνα 14 2η Δραστηριότητα- Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν	51
Εικόνα 15 3η Δραστηριότητα- Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν	52
Εικόνα 16 4η Δραστηριότητα- Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν	52
Εικόνα 17 5η Δραστηριότητα- Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν	53
Εικόνα 18 1η Δραστηριότητα – Φεγγαροσκεπαστής.....	55
Εικόνα 19 2η Δραστηριότητα- Ο Φεγγαροσκεπαστής.....	56
Εικόνα 20 3η Δραστηριότητα - Ο Φεγγαροσκεπαστής.....	56
Εικόνα 21 4η Δραστηριότητα - Ο Φεγγαροσκεπαστής.....	57
Εικόνα 22 5η Δραστηριότητα - Ο Φεγγαροσκεπαστής.....	58
Εικόνα 23 6η Δραστηριότητα - Ο Φεγγαροσκεπαστής.....	59
Εικόνα 24 7η Δραστηριότητα - Ο Φεγγαροσκεπαστής.....	60
Εικόνα 25 1η Δραστηριότητα – Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;.....	61
Εικόνα 26 2η Δραστηριότητα - Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;	62
Εικόνα 27 3η Δραστηριότητα - Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;	63
Εικόνα 28 4η Δραστηριότητα - Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα	64
Εικόνα 29 5η Δραστηριότητα - Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;	65
Εικόνα 30 6η Δραστηριότητα- Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;	66

Εικόνα 31 1η Δραστηριότητα - Η Λούμπνα και το βότσαλο	67
Εικόνα 32 2η Δραστηριότητα - Η Λούμπνα και το βότσαλο	68
Εικόνα 33 3η Δραστηριότητα- Η Λούμπνα και το βότσαλο	68
Εικόνα 34 4η Δραστηριότητα- Η Λούμπνα και το βότσαλο	69
Εικόνα 35 5η Δραστηριότητα- Η Λούμπνα και το βότσαλο	70
Εικόνα 36 6η Δραστηριότητα- Η Λούμπνα και το βότσαλο	70
Εικόνα 37 7η Δραστηριότητα- Η Λούμπνα και το βότσαλο	71
Εικόνα 38 1η Δραστηριότητα- Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;	72
Εικόνα 39 2η Δραστηριότητα - Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;	73
Εικόνα 40 3η Δραστηριότητα- Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;	74
Εικόνα 41 4η Δραστηριότητα- Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;	75
Εικόνα 42 5η Δραστηριότητα- Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;	76
Εικόνα 43 6η Δραστηριότητα- Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;	76
Εικόνα 44 1η Δραστηριότητα- Η τελεία	78
Εικόνα 45 2η Δραστηριότητα- Η τελεία	79
Εικόνα 46 3η Δραστηριότητα- Η τελεία	80
Εικόνα 47 4η Δραστηριότητα- Η τελεία	80
Εικόνα 48 5η Δραστηριότητα - Η τελεία	81
Εικόνα 49 6η Δραστηριότητα- Η τελεία	82
Εικόνα 50 7η Δραστηριότητα - Η τελεία	83
Εικόνα 51 8η Δραστηριότητα- Η τελεία	83
Εικόνα 52 9η Δραστηριότητα- Η τελεία	84
Εικόνα 53 1η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού	86
Εικόνα 54 2η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού	86
Εικόνα 55 3η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού	87
Εικόνα 56 4η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού	88
Εικόνα 57 5η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού	89
Εικόνα 58 6η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού	89
Εικόνα 59 1η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος	91
Εικόνα 60 2η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος	92
Εικόνα 61 3η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος	92
Εικόνα 62 4η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος	93
Εικόνα 63 5η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος	94
Εικόνα 64 6η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος	95

Εικόνα 65 7η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος	95
Εικόνα 66 1η Δραστηριότητα- Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται.....	97
Εικόνα 67 2η Δραστηριότητα- Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται.....	98
Εικόνα 68 3η Δραστηριότητα- Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται.....	98
Εικόνα 69 4η Δραστηριότητα- Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται.....	99
Εικόνα 70 5η Δραστηριότητα- Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται.....	100
Εικόνα 71 6η Δραστηριότητα- Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται.....	101
Εικόνα 72 Τελική Δραστηριότητα Βιβλιοθήκης	102
Εικόνα 73 Κατασκευή επιτραπέζιου παιχνιδιού	103

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1 Φύλο Συμμετεχόντων	38
Πίνακας 2 1η Δραστηριότητα - Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί	42
Πίνακας 3 2η Δραστηριότητα- Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί	43
Πίνακας 4 3η Δραστηριότητα- Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί	44
Πίνακας 5 4η Δραστηριότητα - Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί	45
Πίνακας 6 5η Δραστηριότητα - Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί	45
Πίνακας 7 6η Δραστηριότητα- Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί	46
Πίνακας 8 7η Δραστηριότητα- Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί	47
Πίνακας 9 8η Δραστηριότητα- Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί	48
Πίνακας 10 Δραστηριότητα 1ης εβδομάδας.....	49
Πίνακας 11 1η Δραστηριότητα- Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν	49
Πίνακας 12 2η Δραστηριότητα- Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν	50
Πίνακας 13 3η Δραστηριότητα- Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν	51
Πίνακας 14 4η Δραστηριότητα - Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν.....	52
Πίνακας 15 5η Δραστηριότητα- Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν	53
Πίνακας 16 Δραστηριότητα 2ης εβδομάδας.....	54
Πίνακας 17 1η Δραστηριότητα- Ο Φεγγαροσκεπαστής.....	55
Πίνακας 18 2η Δραστηριότητα - Ο Φεγγαροσκεπαστής.....	55
Πίνακας 19 3η Δραστηριότητα - Ο Φεγγαροσκεπαστής.....	56
Πίνακας 20 4η Δραστηριότητα - Ο Φεγγαροσκεπαστής.....	57
Πίνακας 21 5η Δραστηριότητα - Ο Φεγγαροσκεπαστής.....	58
Πίνακας 22 6η Δραστηριότητα - Ο Φεγγαροσκεπαστής.....	58
Πίνακας 23 7η Δραστηριότητα - Ο Φεγγαροσκεπαστής.....	59
Πίνακας 24 Δραστηριότητα 3ης Εβδομάδας	60
Πίνακας 25 1η Δραστηριότητα- Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;	61
Πίνακας 26 2η Δραστηριότητα - Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;	62
Πίνακας 27 3η Δραστηριότητα - Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;	63
Πίνακας 28 4η Δραστηριότητα - Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;	64
Πίνακας 29 5η Δραστηριότητα - Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;	64
Πίνακας 30 6η Δραστηριότητα - Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;	65
Πίνακας 31 Δραστηριότητα 4ης εβδομάδας.....	66
Πίνακας 32 1η Δραστηριότητα - Η Λούμπνα και το βότσαλο	67

Πίνακας 33 2η Δραστηριότητα - Η Λούμπνα και το βότσαλο	68
Πίνακας 34 3η Δραστηριότητα - Η Λούμπνα και το βότσαλο	68
Πίνακας 35 4η Δραστηριότητα- Η Λούμπνα και το βότσαλο	69
Πίνακας 36 5η Δραστηριότητα- Η Λούμπνα και το βότσαλο	70
Πίνακας 37 6η Δραστηριότητα- Η Λούμπνα και το βότσαλο	70
Πίνακας 38 7η Δραστηριότητα- Η Λούμπνα και το βότσαλο	71
Πίνακας 39 Δραστηριότητα 5ης Εβδομάδας	72
Πίνακας 40 1η Δραστηριότητα- Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;	72
Πίνακας 41 2η Δραστηριότητα- Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;	73
Πίνακας 42 3η Δραστηριότητα- Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;	74
Πίνακας 43 4η Δραστηριότητα- Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;	75
Πίνακας 44 5η Δραστηριότητα- Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;	75
Πίνακας 45 6η Δραστηριότητα - Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;	76
Πίνακας 46 Δραστηριότητα 6ης Εβδομάδας	77
Πίνακας 47 1η Δραστηριότητα - Η τελεία	78
Πίνακας 48 2η Δραστηριότητα - Η τελεία	79
Πίνακας 49 3η Δραστηριότητα- Η τελεία	79
Πίνακας 50 4η Δραστηριότητα- Η τελεία	80
Πίνακας 51 5η Δραστηριότητα- Η τελεία	81
Πίνακας 52 6η Δραστηριότητα - Η τελεία	82
Πίνακας 53 7η Δραστηριότητα- Η τελεία	82
Πίνακας 54 8η Δραστηριότητα- Η τελεία	83
Πίνακας 55 9η Δραστηριότητα- Η τελεία	84
Πίνακας 56 Δραστηριότητα 7ης Εβδομάδας	85
Πίνακας 57 1η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού	85
Πίνακας 58 2η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού	86
Πίνακας 59 3η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού	87
Πίνακας 60 4η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού	88
Πίνακας 61 5η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού	88
Πίνακας 62 6η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού	89
Πίνακας 63 Δραστηριότητα 8ης Εβδομάδας	90
Πίνακας 64 1η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος	91
Πίνακας 65 2η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος	91
Πίνακας 66 3η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος	92

Πίνακας 67 4η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος	93
Πίνακας 68 5η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος	94
Πίνακας 69 6η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος	94
Πίνακας 70 7η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος	95
Πίνακας 71 Δραστηριότητα 9ης Εβδομάδας	96
Πίνακας 72 1η Δραστηριότητα- Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται.....	97
Πίνακας 73 2η Δραστηριότητα - Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται.....	97
Πίνακας 74 3η Δραστηριότητα- Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται.....	98
Πίνακας 75 4η Δραστηριότητα- Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται.....	99
Πίνακας 76 5η Δραστηριότητα- Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται.....	100
Πίνακας 77 6η Δραστηριότητα- Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται.....	100
Πίνακας 78 Δραστηριότητα 10ης Εβδομάδας	101
Πίνακας 79 Τελική Δραστηριότητα Βιβλιοθήκης	102
Πίνακας 80 Κλάσεις ερωτήσεων ερωτηματολογίου	114
Πίνακας 81 Ποσοστό γονέων συμμετεχόντων	115
Πίνακας 82 Ποσοστό χρόνου ενασχόλησης	116
Πίνακας 83 Ποσοστό προτίμησης συσκευής.....	116
Πίνακας 84 Στατιστικά αποτελέσματα συσχέτισης	117

Κεφάλαιο 1- Εισαγωγή

1.1. Εισαγωγή

Η φιλιαναγνωσία των παιδιών στη σημερινή κοινωνία αποτελεί ένα ζήτημα το οποίο απασχολεί τόσο το εκπαιδευτικό όσο και το ευρύτερο οικογενειακό περιβάλλον τους. Η δημιουργία μίας θετικής σχέσης με τα βιβλία και το γραπτό λόγο βρίσκεται στο επίκεντρο των αναλυτικών προγραμμάτων σπουδών όλων των βαθμίδων, ενώ παράλληλα η προσπάθεια που καταβάλλεται στο οικογενειακό περιβάλλον για την ενίσχυση αυτής της σχέσης συνιστά πολλές φορές μία στενή συνεργασία με το σχολικό περιβάλλον. Η συνεργασία αυτή αποσκοπεί κυρίως στην επιλογή των αναπτυξιακά κατάλληλων αναγνωσμάτων για την εκάστοτε ηλικία αλλά και για τον εντοπισμό του είδους των βιβλίων που προκαλούν το ενδιαφέρον των παιδιών και τα κινητοποιούν για να ξεκινήσουν την ανάγνωση. Το γεγονός αυτό γίνεται αντιληπτό και από τον ορισμό της φιλιαναγνωσίας στον οποίο αναφέρεται ότι η θετική στάση των μαθητών και εν δυνάμει αναγνωστών με τα βιβλία και τις φιλιαναγνωστικές δραστηριότητες ενισχύεται μέσω της καλλιέργειας των γνωστικών και των κοινωνικών τους δεξιοτήτων αλλά και των αισθητικών τους κριτηρίων (Μακρίδης, 2011).

Η καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας στην προσχολική ηλικία και συγκεκριμένα στην εκπαιδευτική βαθμίδα του νηπιαγωγείου αποτελεί μία πρόκληση για τους υπεύθυνους εκπαιδευτικού αλλά και για τους γονείς καθώς ο ρόλος τους είναι ιδιαίτερα σημαντικός. Ο μαθητής του νηπιαγωγείου δεν έχει κατακτήσει ακόμα την αναγνωστική ικανότητα και χαρακτηρίζεται ως «εν δυνάμει αναγνώστης», συνεπώς εξαρτάται άμεσα από τους ενήλικους για την ανάγνωση και την κατανόηση κάποιου βιβλίου ή και οποιασδήποτε μορφής γραπτού λόγου. Για την ενίσχυση της ικανότητας των μαθητών να αντιλαμβάνονται και να χρησιμοποιούν τον γραπτό λόγο δίνεται μεγάλη βαρύτητα στην καλλιέργεια του αναδυόμενου γραμματισμού. Ο όρος αυτός χρησιμοποιείται για να συμπεριλάβει τις στάσεις, τις γνώσεις και τις δεξιότητες ανάγνωσης και γραφής των παιδιών της προσχολικής ηλικίας οι οποίες έχουν να κάνουν κυρίως με την κατανόηση και την κωδικοποίηση του γραπτού λόγου και είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με τη

μετέπειτα κατάκτηση του γραμματισμού (Παπούλια-Τζελέπη, 2001). Οι δεξιότητες αυτές αποτελούν το βασικό συστατικό της ενότητας της Γλώσσας στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών του νηπιαγωγείου και συνίσταται η καλλιέργεια τους μέσω διάφορων τρόπων και κυρίως μέσα από την επαφή των παιδιών με τα βιβλία. Για το λόγο αυτό η πλειοψηφία των νηπιαγωγείων εφαρμόζουν προγράμματα δανειστικής βιβλιοθήκης.

Η διαδικασία της δανειστικής βιβλιοθήκης στο νηπιαγωγείο είναι συνήθως μία εβδομαδιαία δραστηριότητα η οποία στοχεύει στην καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας και του αναδυόμενου γραμματισμού των μαθητών. Οι μαθητές, αφού επιλέξουν το βιβλίο που θα δανειστούν την εκάστοτε εβδομάδα, καλούνται να ολοκληρώσουν μία σειρά από δραστηριότητες. Εφόσον οι δραστηριότητες αυτές διεξάγονται στον προσωπικό τους χώρο, είναι απαραίτητη η συμβολή των γονέων των εκπαιδευόμενων. Με τον τρόπο αυτό καλλιεργείται ένα κλίμα συνεργασίας και επικοινωνίας σχολείου και οικογένειας με στόχο την εξέλιξη των παιδιών αναφορικά με τους στόχους του προγράμματος.

1.2 Το αντικείμενο της παρούσας εργασίας

Όπως αναφέρεται στην προηγούμενη ενότητα η διεξαγωγή ενός προγράμματος προώθησης της φιλαναγνωσίας υπό τη μορφή της δανειστικής βιβλιοθήκης απαιτεί την εναλλαγή των επιλεγμένων βιβλίων ώστε να διαβαστούν από όλους τους συμμετέχοντες. Ωστόσο, στα πλαίσια των μέτρων που επιβλήθηκαν στις σχολικές μονάδες με σκοπό την καταπολέμηση της πανδημίας COVID-19 η ανταλλαγή των υλικών μεταξύ των μαθητών απαγορεύτηκε. Επιπλέον, η προβλεπόμενη αναστολή της δια ζώσης λειτουργίας των σχολικών μονάδων θα καθιστούσε αδύνατη τη λειτουργία της δανειστικής βιβλιοθήκης υπό την παραδοσιακή της μορφή η οποία απαιτεί την φυσική παρουσία όλων των συμμετεχόντων. Για το λόγο αυτό, σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε ένα πρόγραμμα προώθησης της φιλαναγνωσίας με τη μορφή της ψηφιακής βιβλιοθήκης με τη μέθοδο της έρευνας-δράσης. Το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει τόσο σύγχρονα όσο και ασύγχρονα εργαλεία εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης με σκοπό τη διεξαγωγή ατομικών και ομαδικών δραστηριοτήτων καθώς και την αξιολόγηση

του προγράμματος. Το σύστημα διαχείρισης μάθησης που επιλέχθηκε ήταν το Google Classroom στο οποία είχαν αναρτηθεί τα ηλεκτρονικά βιβλία καθώς και οι συνοδευτικές δραστηριότητες που δημιουργήθηκαν για την πλαισίωση του προγράμματος. Οι εβδομαδιαίες τηλεδιασκέψεις πραγματοποιήθηκαν στο περιβάλλον του εργαλείου Zoom το οποίο ήταν το επιλεγμένο εργαλείο από την εκπαιδευτική μονάδα για τη διεξαγωγή της τηλεεκπαίδευσης ενώ οι συμμετέχοντες ήταν χωρισμένοι σε δύο ομάδες.

Στόχο της παρούσας εργασίας αποτελεί η παρατήρηση του εάν και κατά πόσο η υλοποίηση ενός προγράμματος φιλιαναγνωσίας υπό τη συγκεκριμένη μορφή δύναται να συμβάλλει στην καλλιέργεια των παιδιών νηπιακής ηλικίας για τα βιβλία και το γραπτό λόγο καθώς και στην ενίσχυση των δεξιοτήτων αναδυόμενου γραμματισμού τους. Λαμβάνοντας υπ' όψιν τη συμβολή των γονέων στη συγκεκριμένη διαδικασία., για τη διεξαγωγή των συμπερασμάτων της έρευνας χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της τριγωνοποίησης των αποτελεσμάτων. Τα ερευνητικά εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν ήταν η συμμετοχική παρατήρηση της εκπαιδευτικού-ερευνήτριας μέσω ημερολογιακών καταγραφών και συμπλήρωσης ρουμπρικών καθώς και η συμπλήρωση ενός ερωτηματολογίου από την πλευρά των γονέων.

Η καινοτομία της έρευνας έγκειται στο γεγονός ότι ο σχεδιασμός και η διεξαγωγή του προγράμματος προώθησης της φιλιαναγνωσίας σε παιδιά νηπιακής ηλικίας έγινε αποκλειστικά σε ψηφιακή μορφή δίνοντας παράλληλα τις κατάλληλες ευκαιρίες για την προώθηση του βαθμού αυτονομίας και αυτενέργειας των μαθητών αναφορικά με τη χρήση των ψηφιακών συσκευών αλλά και την ενίσχυση του ενδιαφέροντος και της συμμετοχής τους στη συνολική διαδικασία. Η ευχαρίστηση και η θετική προσέγγιση από την πλευρά των εκπαιδευόμενων τέθηκε στο επίκεντρο της διαδικασίας με το ρόλο των γονέων να παραμένει ξεκάθαρα υποστηρικτικός.

1.3. Η δομή της παρούσας εργασίας

Η δομή της παρούσας εργασίας διαρθρώνεται σε πέντε κεφάλαια. Το πρώτο εισαγωγικό κεφάλαιο αναφέρεται στους εννοιολογικούς προσδιορισμούς της

φιλιαναγνωσίας και του αναδυόμενου γραμματισμού καθώς και στο θεσμό της δανειστικής βιβλιοθήκης. Στη συνέχεια παρουσιάζεται το αντικείμενο, ο λόγος διεξαγωγής και ο στόχος της εργασίας διευκρινίζοντας το καινοτόμο στοιχείο της, ενώ στο τέλος γίνεται εκτενής αναφορά στα επί μέρους κεφάλαια.

Το δεύτερο κεφάλαιο περιλαμβάνει τη βιβλιογραφική επισκόπηση. Στο πρώτο μέρος διασαφηνίζεται ο ορισμός της φιλιαναγνωσίας και αναλύονται οι παράγοντες οι οποίοι συμβάλλουν στην καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας των παιδιών προσχολικής ηλικίας. Το δεύτερο μέρος αναφέρεται στον ορισμό του αναδυόμενου γραμματισμού καθώς και των συστατικών του στοιχείων μέσα από τα χαρακτηριστικά και τους τρόπους ενίσχυσής τους. Στο τρίτο μέρος παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο αξιοποιούνται οι Τ.Π.Ε. στο νηπιαγωγείο με βάση το αναλυτικό πρόγραμμα καθώς και η συμβολή της ψηφιακής βιβλιοθήκης και των ηλεκτρονικών βιβλίων στην προώθηση της φιλιαναγνωσίας και του αναδυόμενου γραμματισμού.

Στο τρίτο μέρος παρουσιάζεται εκτενώς η μεθοδολογία της έρευνας. Συγκεκριμένα, αφού αναλυθούν οι στόχοι και τα ερευνητικά ερωτήματα, παρουσιάζεται η επιλογή των κατάλληλων μεθόδων, των εργαλείων, των περιβαλλόντων μάθησης καθώς και το μέγεθος του δείγματος. Εν συνεχεία, πραγματοποιείται η συνοπτική αλλά και η αναλυτική περιγραφή των φάσεων του προγράμματος, των επί μέρους δραστηριοτήτων και της αξιολόγησής του.

Το τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζει τα αποτελέσματα της έρευνας μέσα από την ερμηνευτική ανάλυση των δεδομένων των ημερολογιακών καταγραφών καθώς και τη στατιστική ανάλυση του συμπληρωθέντος ερωτηματολογίου.

Το πέμπτο και τελευταίο μέρος παρουσιάζει τα συμπεράσματα της έρευνας όπως αυτά προκύπτουν από την ανασκόπηση των συμπερασμάτων. Στη συνέχεια αποσαφηνίζονται οι περιορισμοί της έρευνας ενώ η εργασία ολοκληρώνεται με προτάσεις για μελλοντικές μελέτες.

Στην εν λόγω εργασία επισυνάπτονται οι βιβλιογραφικές αναφορές καθώς και ένα παράρτημα με τα ερευνητικά εργαλεία καθώς και ένα δείγμα των παραδοτέων

των εκπαιδευόμενων που δημιουργήθηκαν στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του προγράμματος.

Κεφάλαιο 2 – Βιβλιογραφική Επισκόπηση

2.1 Φιλαναγνωσία

Στην παρούσα ενότητα παρατίθεται ο εννοιολογικός ορισμός της έννοιας της φιλαναγνωσίας με βάση τις βιβλιογραφικές αναφορές. Επιπλέον, πραγματοποιείται ανάλυση των παραγόντων που συμβάλουν στην καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας στα παιδιά της προσχολικής ηλικίας δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στο ρόλο της σχολικής βιβλιοθήκης.

2.1.1. Ορισμός της φιλαναγνωσίας

Ο όρος «φιλαναγνωσία» χρησιμοποιείται με σκοπό τον προσδιορισμό της θετικής στάσης που αναπτύσσεται στα πλαίσια της εκπαιδευτικής διαδικασίας από το μαθητή- αναγνώστη αναφορικά με το βιβλίο ως κατεξοχήν είδος και έκφραση της γραπτής ύλης, αλλά και με τις ειδικευμένες εκείνες εκπαιδευτικές δραστηριότητες οι οποίες ενισχύουν την προκειμένη σχέση μέσω της καλλιέργειας των κοινωνικών και των γνωστικών δεξιοτήτων των εκπαιδευόμενων καθώς και των αισθητικών τους κριτηρίων (Makridis, 2011). Στο ίδιο πνεύμα, το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου ορίζει το σκοπό της φιλαναγνωσίας ως την εξοικείωση του μαθητή με το βιβλίο και κατ' επέκταση την ανάγνωση και τη σταδιακή παγίωση μίας θετικής σχέσης με τη λογοτεχνία. Η προκειμένη κατάσταση αναμένεται να βοηθήσει το μικρό μαθητή να αναπτύξει έμμεσα και βιωματικά μία σειρά δεξιοτήτων όπως η κριτική και δημιουργική σκέψη, η καλλιέργεια της φαντασίας της εφευρετικότητας και της αισθητικής, όπως επίσης και η συναισθηματική και γλωσσική νοημοσύνη με απώτερο σκοπό την ολόπλευρη συγκρότηση της προσωπικότητας του. Οι επί μέρους στόχοι που επιτυγχάνονται μέσω της άνωθι διαδικασίας, σύμφωνα με το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου είναι οι εξής:

- η καλλιέργεια της αναγνωστικής απόλαυσης
- η άσκηση της δεξιότητας της προσεκτικής ακρόασης
- η καλλιέργεια της δεξιότητας αναδιήγησης ιστοριών, συναισθημάτων ή καταστάσεων
- η ανάπτυξη της δυνατότητας κατανόησης κειμένου
- η ανάπτυξη της συνεργατικής ικανότητας
- η ανάπτυξη της επικοινωνιακής ικανότητας

- η αφηγηματική ικανότητα
- η εξοικείωση με τη λειτουργία των ομάδων
- η δημιουργία κλίματος συντροφικότητας και δημιουργικότητας μέσα στην τάξη, η οποία σταματά να αποτελεί ένα άθροισμα μεμονωμένων μαθητών αλλά γίνεται μια «κοινότητα αναγνωστών».

Η ενίσχυση του ενδιαφέροντος των μικρών μαθητών για τα βιβλία και το γραπτό λόγο δύναται να καλλιεργηθεί με πολλούς τρόπους. Σύμφωνα με τον Καρακίτσιο (2011), η διαδικασία αυτή, η οποία αναφέρεται στη διεθνή βιβλιογραφία ως «κοινωνικός εγγραμματισμός», περιλαμβάνει ένα πλήθος πρακτικών οι οποίες διεξάγονται τόσο σε άτυπα περιβάλλοντα μάθησης όπως η οικογενειακή εστία όσο και σε τυπικά περιβάλλοντα όπως είναι οι εκπαιδευτικές μονάδες.

2.1.2 Παράγοντες καλλιέργειας της φιλιαναγνωσίας

Η ανάπτυξη της φιλιαναγνωσίας δύναται να προσφέρει απόλαυση και ικανοποίηση στο μικρό αναγνώστη, ωστόσο η καλλιέργεια της θετικής αυτής στάσης για τα βιβλία και τη λογοτεχνία δεν αποτελεί έμφυτη λειτουργία, αλλά αποκτάται μέσα από συνεχείς και συστημικές προσπάθειες. Οι προσπάθειες αυτές οφείλουν να έχουν παιγνιώδη και όχι υποχρεωτικό χαρακτήρα. Σύμφωνα με τον Πόσλανιεκ (1991) το πλέον καθοριστικό βήμα για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας αποτελεί η συνάντηση του παιδιού με ένα βιβλίο το οποίο θα το εκφράζει στο μέγιστο βαθμό, επομένως το ευρύτερο περιβάλλον του παιδιού οφείλει να επιδιώξει όσο το δυνατόν περισσότερες ευκαιρίες για την πραγματοποίηση αυτών των συναντήσεων με σκοπό την ανακάλυψη των προσωπικών κινήτρων για ανάγνωση.

Σύμφωνα με τους Κατσίκη-Γκίβαλου κ.ά. (2011) οι πλέον αντιπροσωπευτικοί παράγοντες οι οποίοι προσδιορίζονται τόσο κοινωνικά όσο και ιδεολογικά και μπορούν να επηρεάσουν τις φιλιαναγνωστικές πρακτικές αναδεικνύοντάς τες σε καταλυτικούς παράγοντες αγάπης για τα βιβλία, είναι η οικογένεια ως φορέας της άτυπης εκπαίδευσης και το σχολείο ως διεκπεραιωτής της τυπικής εκπαίδευσης. Συμπληρωματικοί φορείς κατά την Χριστοδούλου-Γκλιάου (2007) είναι οι βιβλιοθήκες, οι εκθέσεις και οι ημερίδες λογοτεχνικών βιβλίων, τα Μ.Μ.Ε., οι επισκέψεις λογοτεχνών στις εκπαιδευτικές μονάδες, οι καλλιτεχνικές εκδηλώσεις καθώς και οι ετήσιες εορταστικές εκδηλώσεις για τα παιδικά βιβλία.

2.1.3. Η συμβολή του οικογενειακού περιβάλλοντος

Το οικογενειακό περιβάλλον ενός παιδιού αποτελεί τον καταλυτικό εκείνο παράγοντα ο οποίος θα συμβάλει στη δημιουργία των κατάλληλων βάσεων για την μετέπειτα εξέλιξή του. Η ύπαρξη έντυπου υλικού σε μία οικογενειακή εστία διαδραματίζει αναμφισβήτητα το σημαντικότερο ρόλο για την καλλιέργεια της

θετικής αναγνωστικής στάσης, ωστόσο το γεγονός αυτό οφείλει να συμπίπτει με τον ανάλογο αριθμό βιβλίων που διαβάζονται από τους γονείς και τα παιδιά τους. Σύμφωνα με έρευνα της Μαυρίδου (2020), η πλειονότητα των Ελλήνων γονέων ξεκινούν το διάβασμα στα παιδιά τους πριν ακόμη αυτά συμπληρώσουν το πρώτο έτος γέννησής τους ενώ το 33,2 % αγοράζει πάνω από δέκα παιδικά βιβλία ετησίως τα οποία τα επιλέγουν, ως επί το πλείστον από κοινού με τα παιδιά τους. Επιπλέον, κατά τον Μαλαφάντη (2005) η αξία που αποδίδει η οικογένεια στη φιλιαναγνωσία, ο ρόλος του γονέα ως αναγνωστικό πρότυπο καθώς και η επίγνωση του ρόλου του σχετικά με τη στάση που αναμένεται να επιδείξει το παιδί του συμβάλλουν αποτελεσματικά στην καλλιέργεια της θετικής στάσης των νηπίων για τα βιβλία και τον έντυπο λόγο. Ο μαθητής της προσχολικής ηλικίας βρίσκεται σε μία σχέση εξάρτησης με τους γονείς του οι οποίοι λειτουργούν ως πρότυπα και κατ' επέκταση τείνει να μιμηθεί και να οικειοποιηθεί τις συμπεριφορές τους. Ο γονέας, λοιπόν, που διαδραματίζει το συγκεκριμένο ρόλο λειτουργεί ως ένας καθημερινός παιδαγωγικός παράγοντας ο οποίος δύναται να διαμορφώσει το κατάλληλο οικείο περιβάλλον για την εξέλιξη ενός εν δυνάμει αναγνώστη μέσω τόσο της συμπεριφοράς του όσο και παιγνιωδών δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια της ημέρας. (Παπαδάτος,2009).

Ωστόσο, σύμφωνα με τον Καρακίτσιο (2011), ο ρόλος αυτός χαρακτηρίζεται ως αρκετά δύσκολος για τους γονείς καθώς, αν και μπορεί κατά την προσχολική ηλικία των παιδιών τους να διάβαζαν πολλές ιστορίες, ενδέχεται να μη διαβάζουν οι ίδιοι και να απαιτούν από τα παιδιά τους να το κάνουν όταν φτάσουν στη σχολική ηλικία, συμπεριφορά την οποία οι μικροί αναγνώστες εκλαμβάνουν ως τιμωρία. Το γεγονός αυτό συμβαίνει διότι, όπως εξηγεί ο συγγραφέας, η πλειοψηφία των γονέων τείνουν να επιβάλουν ως υποχρέωση την ανάγνωση βιβλίων στα παιδιά τους εφόσον οι ίδιοι αντιλαμβάνονται τη φιλιαναγνωσία ως βασικό γνώμονα για τη μετέπειτα ακαδημαϊκή τους επιτυχία.

Απεναντίας, οι οικογενειακές φιλιαναγνωστικές δραστηριότητες οι οποίες χαρακτηρίζονται από άμεσο και αβίαστο τρόπο, όπως για παράδειγμα η από κοινού ανάγνωση βιβλίων, τείνουν να εμφυσούν στα παιδιά το ενδιαφέρον για τα βιβλία και το γραπτό λόγο (Αϊδίνης, 2012). Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο όρος «από κοινού» χρησιμοποιείται για να περιγράψει την ενεργό συμμετοχή αμφοτέρων των πλευρών στη διαδικασία αλληλεπίδρασης η οποία προκύπτει με αφορμή τα στοιχεία ενός βιβλίου. Προϋπόθεση, ωστόσο της ενεργής συμμετοχής των παιδιών της προσχολικής ηλικίας στην ανάγνωση βιβλίων αποτελεί η εμπλοκή τους (Γιαννικοπούλου, 2000). Κατά τη διαδικασία αυτή ο εν δυνάμει αναγνώστης της προσχολικής ηλικίας θα έρθει σε επαφή με τρόπους αναγνώρισης, έκφρασης και εξωτερίκευσης του ίδιου του εαυτού, καθώς όπως υποστηρίζει ο Minns (όπως αναφέρεται στο Γιαννικοπούλου, 2000), το νόημα της ιστορίας αποκτά οντότητα μέσω της ανάκλησης των εμπειριών από την προσωπική τους ζωή και της σύγκρισης των βιωμάτων τους με εκείνα του

ήρωα της ιστορίας, με σκοπό την κατανόηση τόσο του δικού τους κόσμου όσο και του κόσμου του βιβλίου.

Ένας ακόμη παράγοντας που λαμβάνουν υπ' όψιν αρκετοί γονείς παιδιών προσχολικής ηλικίας είναι η καταλληλότητα της χρονικής περιόδου κατά την οποία συνίσταται να πραγματοποιούνται οι φιλιαναγνωστικές δραστηριότητες. Η Αρτζανίδου (2011), παρατηρεί ότι ένα από τα χαρακτηριστικά των παιδιών αυτής της ηλικιακής ομάδας είναι ότι δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση σε άλλου είδους βιβλία κατά τις πρωινές ώρες και σε άλλου είδους κατά τις βραδινές. Ωστόσο, η Γιαννικοπούλου (2000) τονίζει ότι αδυνατεί να υπάρξει ένας ορισμός σχετικά με τον κατάλληλο χρόνο για την ανάγνωση ιστοριών καθώς καμία ώρα δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως λιγότερο κατάλληλη από την άλλη. Η συγγραφέας συνιστά στους γονείς να αυξάνουν προοδευτικά το χρόνο που αξιοποιούν για την ανάγνωση βιβλίων στα παιδιά τους, προτρέπει στη συχνή επανάληψη ενώ παράλληλα αναφέρει ότι εναπόκειται στην ψυχική διάθεση του γονέα ο τρόπος με τον οποίο θα αξιοποιηθεί η ανάγνωση της ιστορίας αναφορικά με την έκβαση της ημέρας.

2.1.4. Η συμβολή του σχολικού περιβάλλοντος

Αδιαμφισβήτητη παραμένει η συμβολή του σχολικού περιβάλλοντος στην καλλιέργεια των φιλιαναγνωστικών κινήτρων. Ειδικότερα, το πλαίσιο της προσχολικής εκπαίδευσης αποτελεί τον πρωταρχικό φορέα για τη διαμόρφωση των αναγνωστικών συμπεριφορών καθώς και τη μετέπειτα εξέλιξή τους στις επόμενες βαθμίδες με τον παιδαγωγό να αποτελεί τον κύριο διαμεσολαβητή της συνολικής διαδικασίας. Σύμφωνα με τον Jauss (όπως αναφέρεται στο Παπαδάτος, 2012) για την προώθηση της φιλιαναγνωσίας στα πλαίσια μίας εκπαιδευτικής μονάδας όλοι οι εμπλεκόμενοι βρίσκονται σε μία διαδικασία αλληλεπίδρασης κατά την οποία το βιβλίο είναι η αφορμή όμως οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί είναι οι βασικοί νοηματοδότες και αποτελούν τους αναγνώστες-συνδημιουργούς εφόσον ο καθένας αντιλαμβάνεται το περιεχόμενό του με βάση τις προσωπικές του εμπειρίες και τα βιώματά του. Για το λόγο αυτό ο Παπαδάτος (2012) υποστηρίζει ότι η ανάγνωση βιβλίων σε μία αναγνωστική κοινότητα χαρακτηρίζεται από βαθιά δημοκρατικότητα με σεβασμό στις διαφορετικές αντιδράσεις του συνόλου των μελών της.

Οι επιλογές των Ελλήνων εκπαιδευτικών σχετικά με τα παιδικά βιβλία τα οποία θα εντάξουν στην εκπαιδευτική διαδικασία δείχνουν να επηρεάζονται από το περιεχόμενο και το θέμα του βιβλίου, την αναγνωρισιμότητα του συγγραφέως αλλά και από δευτερεύοντα χαρακτηριστικά, όπως ο τίτλος, το στοιχείο του χιούμορ και η εικονογράφηση (Karpouza, Zampanioti, & Karakitsios, 2014). Ο ρόλος αυτός είναι υψίστης σημασίας καθώς πέρα από το γεγονός ότι ο παιδαγωγός οφείλει να διακρίνει τις ιδιαίτερες προτιμήσεις και τις ανάγκες των μαθητών ώστε να δημιουργήσει τις κατάλληλες συνθήκες για την ανάπτυξη των

φιλιαναγνωστικών τους κινήτρων, χρειάζεται επιπλέον να δώσει ιδιαίτερη βαρύτητα στα είδη της παιδικής λογοτεχνίας για να αναδείξει τα γνωρίσματά τους και να λειτουργήσει ως εμπυχωτής των κατάλληλων φιλιαναγνωστικών δραστηριοτήτων (Αρτζανίδου & Κουράκη, 2013). Η Gambrell (1996) συμπληρώνει ότι ο εκπαιδευτικός οφείλει να αποτελεί πρότυπο αναγνώστη ο οποίος είναι πλήρως εξοικειωμένος με τα βιβλία, να παρέχει πρόσβαση σε ένα περιβάλλον με πληθώρα έντυπου υλικού καθώς και ευκαιριών για ελεύθερη επιλογή αναγνωσμάτων, να έχει κοινωνικές αλληλεπιδράσεις αναφορικά με τα βιβλία και, τέλος, να παρέχει κίνητρα τα οποία αντανακλούν την πραγματική αξία του διαβάσματος.

Κύριο στόχο των φιλιαναγνωστικών δραστηριοτήτων που εμπυχώνονται στα πλαίσια της εκπαιδευτικής διαδικασίας κατά την Κουράκη (2018) είναι η δημιουργία μίας θετικής σχέσης τόσο του μαθητή με το βιβλίο όσο και των μαθητών μεταξύ τους αλλά και του μαθητή με τον παιδαγωγό έτσι ώστε να παρακινηθούν ακόμα και τα οι μαθητές εκείνοι οι οποίοι ενδέχεται να μην απολαμβάνουν ιδιαίτερα την επαφή με τα βιβλία. Βασική προϋπόθεση για την επιτυχία του προκειμένου στόχου αποτελεί ο παιγνιώδης και ψυχαγωγικός τρόπος προσέγγισης των φιλιαναγνωστικών εμπυχωσεων. Οι αναγνωστικές αυτές εμπυχωσεις ορίζονται από τον Καρακίτσιο (2012) ως οποιαδήποτε δραστηριότητα ή εκπαιδευτική πρακτική η οποία ενισχύει τα αναγνωστικά κίνητρα των παιδιών και εδραιώνει τη σχέση τους με τα βιβλία. Σύμφωνα με την Κατσίκη- Γκίβαλου (2012) κατά τη διάρκεια των εν λόγω εμπυχωσεων οφείλει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην αισθητική καλλιέργεια των εκπαιδευόμενων με δραστηριότητες οι οποίες στοχεύουν στην κινητοποίηση των συναισθημάτων και της φαντασίας και όχι στην απόκτηση πληροφοριών ή γνώσεων. Επιπλέον, η συγγραφέας προσθέτει ότι η ανάγνωση βιβλίων θα πρέπει να σχετίζεται με την ελεύθερη επιλογή η οποία θα προκύψει μέσα από τη βιωματική προσέγγιση δραστηριοτήτων οι οποίες περιλαμβάνουν το συγγραφέα, τη δομή και το περιεχόμενο του κειμένου καθώς και τις αφηγηματικές τεχνικές. Κατά κοινή ομολογία η φύση των δραστηριοτήτων που εμπυχώνονται στα πλαίσια της φιλιαναγνωσίας διαφέρει σημαντικά από τις υπόλοιπες δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα κατά το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών. Το γεγονός αυτό οφείλεται στον παιγνιώδη χαρακτήρα αλλά και στην κοινωνική τους διάσταση. Αναλυτικότερα, όπως αναφέρει ο Καρακίτσιο (2012) η εμπλοκή των μαθητών γίνεται αρχικά με το παιγνιώδες κίνητρο το οποίο προαπαιτεί την ανάγνωση του περιεχομένου του βιβλίου χωρίς αυτό να αποτελεί υποχρέωση του μαθητή, και εν συνεχεία ο κάθε συμμετέχων αναλαμβάνει έναν συγκεκριμένο ρόλο ευθύνης που του αρμόζει απέναντι στα υπόλοιπα μέλη της παιδαγωγικής ομάδας. Κατόπιν, ο συγγραφέας τονίζει ότι τις περισσότερες φορές ο εκπαιδευτικός καλείται πέρα από το κίνητρο του παιγνιδιού να εφεύρει και άλλα δευτερεύοντα εξωτερικά κίνητρα όπως για παράδειγμα το κίνητρο της γνώσης, ωστόσο η πλέον σημαντική

παράμετρος για την εξέλιξη ενός εν δυνάμει αναγνώστη αποτελεί η συγκυρία της ανακάλυψης ενός ενδιαφέροντος βιβλίου.

Οι τέσσερις βασικοί πυλώνες σε ένα πρόγραμμα προώθησης της φιλαναγνωσίας ορίζονται από τον Lockwood (2008) ως το εκπαιδευτικό προσωπικό, η ευρύτερη τοπική κοινωνία, τα παιδιά και ασφαλώς οι γονείς τους, επομένως κρίνεται απαραίτητη η μεταξύ τους αλληλεπίδραση για την επιτυχία της προκειμένης διαδικασίας. Σε γενικές γραμμές το οικογενειακό περιβάλλον οφείλει να υποστηρίζει και να υιοθετεί τις προσεγγίσεις που λαμβάνουν χώρα στο περιβάλλον της σχολικής μονάδας. Ιδιαίτερη σημασία έχει το εν λόγω ζήτημα για τους μαθητές της προσχολικής ηλικίας καθώς μία τέτοιου είδους αντιμετώπιση θα διευκολύνει την προσαρμογή από το ένα περιβάλλον στο άλλο διοχετεύοντας τις νεοαποκτηθείσες γνώσεις στην καθημερινότητά τους ενώ παράλληλα θα ενισχύσει την αυτοπεποίθησή τους (Edwards, Flee, & Nuttall, 2008). Η συγκεκριμένη στρατηγική έχει ως αποτέλεσμα, σύμφωνα με τις Χατζηγεωργιάδου και Καραγιώργου (2016) το εκάστοτε φιλαναγνωστικό πρόγραμμα να αποτελέσει ένα ερέθισμα για τη διασύνδεση των μαθησιακών εμπειριών αλλά και ευχάριστων οικογενειακών στιγμών καθώς οι εκπαιδευόμενοι θα επωφεληθούν τόσο στο συναισθηματικό όσο και στο γνωστικό τομέα, ενώ παράλληλα θα εδραιωθεί και η συνεργατική σχέση των γονιών με τους εκπαιδευτικούς η οποία δύναται να έχει άμεση επίδραση στη μετέπειτα ακαδημαϊκή πορεία των παιδιών τους.

2.1.5. Ο θεσμός της σχολικής βιβλιοθήκης

Η ύπαρξη και η εύρυθμη λειτουργία των βιβλιοθηκών σε μία κοινωνία αποτελεί αναμφισβήτητο έναν από τους καταλυτικούς παράγοντες ενίσχυσης του πνευματικού της επιπέδου καθώς οι χώροι των βιβλιοθηκών παρέχουν κατά κανόνα ισότιμα τη δυνατότητα πρόσβασης στο περιεχόμενό τους σε όλα τα μέλη μίας κοινωνίας ανεξαιρέτως. Η IFLA και η Unesco (1999) στο Μανιφέστο των σχολικών βιβλιοθηκών αναφέρουν συγκεκριμένα για τη σχολική βιβλιοθήκη ότι είναι ο χώρος εκείνος στα πλαίσια του οποίου παρέχονται θεμελιώδης ιδέες και πληροφορίες οι οποίες κρίνονται απαραίτητες για την επιτυχή διαβίωση σε μία κοινωνία πληροφοριών και γνώσεων καθώς εξοπλίζει τους εκπαιδευόμενους με δεξιότητες δια βίου μάθησης και καλλιέργειας της φαντασίας καθιστώντας τους υπεύθυνους μελλοντικούς πολίτες. Επιπλέον, η IFLA (2015) συμπληρώνει των άνωθι ορισμό προσθέτοντας ότι ως σχολική βιβλιοθήκη ένας χώρος εντός της σχολικής μονάδας είτε φυσικός είτε ψηφιακός ο οποίος παρέχεται για διάβασμα, έρευνα και αναζήτηση και δημιουργεί τις κατάλληλες συνθήκες για την ανάπτυξη της φαντασίας και της δημιουργικότητας των μαθητών καθιστώντας τους με αυτόν τον τρόπο ικανούς τόσο για την κατάκτηση γνώσεων όσο και για προσωπικές και κοινωνικό-πολιτισμικές εξελίξεις. Ωστόσο, σημαντικός είναι ο ρόλος των σχολικών βιβλιοθηκών ως σημείο συνάντησης μαθητών και εκπαιδευτικών καθώς μέσα στα πλαίσια αυτά οι εκπαιδευτικού έχουν τη

δυνατότητα να οργανώσουν τις κατάλληλες στρατηγικές για την καλλιέργεια της γνώσης και της δημιουργικότητας των μαθητών τους (Μητρέλης, 2018). Καθώς οι σχολικές βιβλιοθήκες αποτελούν το ιδανικό περιβάλλον για τη δημιουργία μίας κοινότητας αναγνωστών, οφείλει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στο συμπεριληπτικό χαρακτήρα σύμφωνα με τον οποίο θα πρέπει να είναι σχεδιασμένες. Οι εν λόγω χώροι, λοιπόν, χρειάζεται να είναι καλαίσθητοι και μαθητοκεντρικά σχεδιασμένοι έτσι ώστε να είναι εύκολα προσβάσιμοι σε όλους τους μαθητές με απώτερο σκοπό να τους παρέχουν τη δυνατότητα επαφής και γνωριμίας με τα βιβλία σε ένα όμορφο περιβάλλον βοηθώντας κατ' αυτόν τον τρόπο και τη σχολική μονάδα να περιορίσει τις κοινωνικές ανισότητες αναφορικά με την πρόσβαση των μειονοτικών ομάδων σε λογοτεχνικά κείμενα (Χριστοδούλου-Γκλιάου, 2007 · Μητρέλης, 2018). Η πλειοψηφία των σχολείων που λειτουργούν αποτελεσματικά μία σχολική βιβλιοθήκη στοχεύουν στη συμμετοχή και τον γονέων των εκπαιδευόμενων οργανώνοντας δραστηριότητες που τους συμπεριλαμβάνουν, ή με το να τους επιτρέπουν να δανειστούν και εκείνοι βιβλία, ή ακόμα και μέσω της διοργάνωσης διαφόρων εκδηλώσεων (Lockwood, 2008). Επιπλέον, όπως αναφέρει ο Γρόσδος (2011), η σχολική μονάδα οφείλει να προγραμματίζει επισκέψεις σε άλλες βιβλιοθήκες φέροντας σε επαφή τα παιδιά με τους χώρους, τις λειτουργίες, τους ανθρώπους, τις δραστηριότητες και την ποικιλομορφία των βιβλίων έχοντας ως απώτερο στόχο τη δημιουργία και τη λειτουργία μίας βιβλιοθήκης στην τάξη του δικού τους σχολείου.

2.1.6. Η συμβολή της δανειστικής βιβλιοθήκης στην καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας

Η λειτουργία της δανειστικής βιβλιοθήκης στην προσχολική εκπαίδευση έχει διττό σκοπό καθώς αφενός στοχεύει στη διαμόρφωση φιλιαναγνωστικών συνηθειών στους μαθητές της προσχολικής ηλικίας και αφετέρου διεξάγει μία προσπάθεια για την όσο δυνατόν αμεσότερη εμπλοκή του οικογενειακού τους περιβάλλοντος στην εν λόγω διαδικασία (Τάφα, 2001). Η προκειμένη στρατηγική θέτει τις βάσεις για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας και τη δημιουργία εν δυνάμει αναγνωστών καθώς οι εκπαιδευόμενοι εξοικειώνονται με τη διαδικασία του δανεισμού και εξασκούνται στο να εξελιχθούν μελλοντικά σε ένα συνειδητοποιημένο κοινό μίας βιβλιοθήκης (Μητρέλης, 2018). Κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής της δανειστικής βιβλιοθήκης ο εκπαιδευτικός στοχεύοντας στην εμπλοκή των μαθητών διαμοιράζει τους κατάλληλους ρόλους ανάλογα με τα ενδιαφέροντα των παιδιών. Η ανάληψη των ρόλων αυτών ενισχύει την εδραίωση της καλής συμπεριφοράς αναφορικά με τη χρήση των βιβλίων κατά το δανεισμό τους διαμορφώνοντας έτσι τη σχέση τους με το βιβλίο ενώ η συγκεκριμένη συνήθεια εξακολουθεί να παρατηρείται και σε μεταγενέστερο χρόνο καθώς η πλειοψηφία των παιδιών που δανείζονται βιβλία κατά την προσχολική ηλικία συνεχίζει αυτή τη συνήθεια και κατά την εφηβική ηλικία (Γιαννικοπούλου, 2000). Το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών του νηπιαγωγείου από το 2000 και μετά

ενθαρρύνει τη διοργάνωση της δανειστικής βιβλιοθήκης. Σύμφωνα με τις Μπατσούτα, Παπαγιαννίδου και Δάντη (2007), μέσω της συμμετοχής των παιδιών στη δανειστική βιβλιοθήκη το παιδικό βιβλίο γίνεται διαθέσιμο στο οικείο περιβάλλον όλων των παιδιών ανεξαρτήτως προελεύσεως δίνοντάς τους τις απαραίτητες ευκαιρίες εξοικείωσης με τα βιβλία με στόχο τη μετέπειτα καλλιέργεια μίας θετικής σχέσης. Η σχέση αυτή, κατά τις συγγραφείς, είναι σημαντικό να προέλθει από παιγνιώδη δραστηριότητες, ωστόσο οι προγραμματισμένες φιλιαναγνωστικές εμπυχωώσεις χρειάζεται να έχουν έναν αυξανόμενο βαθμό δυσκολίας και να κινητοποιούν τους μαθητές της προσχολικής ηλικίας για να δρουν και να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες έτσι ώστε μελλοντικά να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν τη δανειστική βιβλιοθήκη στο μέγιστο βαθμό αυτονομίας. Εάν και εφόσον κατακτηθεί αυτός ο βαθμός αυτονομίας τότε η διαδικασία δανεισμού και ανάγνωσης ενός βιβλίου δύναται να εξελιχθεί μελλοντικά σε μια δραστηριότητα του ελεύθερου χρόνου των εν δυνάμει αναγνωστών (Μπάνου, 2004). Εξίσου σημαντικός είναι ο κοινωνικός παράγοντας για την καλλιέργεια της φιλιαναγωγίας μέσω της συμμετοχής στη δανειστική βιβλιοθήκη. Η ενίσχυση της σχέσης μεταξύ των εκπαιδευόμενων που συμμετέχουν στην κοινότητα των αναγνωστών και διαμοιράζονται τις εμπειρίες τους στα πλαίσια των συζητήσεων αναφορικά με τα βιβλία που δανείστηκαν δημιουργούν μία ατμόσφαιρα εμπιστοσύνης και ενθαρρύνει τις μεταξύ τους αλληλεπιδράσεις. Κατ' αυτόν τον τρόπο ο θεσμός της δανειστικής βιβλιοθήκης επιτελεί το ρόλο του καθώς εντάσσεται μεθοδολογικά και λειτουργικά στην επικοινωνιακή διαδικασία (Παπαδάτος, 2000).

2.2 Αναδυόμενος Γραμματισμός

Στην προκειμένη ενότητα παραβάλλεται η έννοια του αναδυόμενου γραμματισμού, τα χαρακτηριστικά του καθώς και οι τρόποι ενίσχυσης του σε παιδιά προσχολικής ηλικίας. Εν συνεχεία, αναλύονται οι τέσσερις βασικοί πυλώνες που συγκροτούν την εν λόγω έννοια με σκοπό την ορθότερη ερμηνεία των επί μέρους στόχων της.

2.2.1. Ορισμός του αναδυόμενου γραμματισμού

Στη σημερινή κοινωνία ο όρος γραμματισμός παραμένει μία από τις καίριες δεξιότητες των πολιτών του 21^{ου} αιώνα καθώς η κατανόηση και η παραγωγή του λόγου είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με την πρόσβαση στη γνώση και την πληροφορία. Όσον αφορά στο πεδίο της προσχολικής εκπαίδευσης, ο όρος «αναδυόμενος γραμματισμός» χρησιμοποιείται ως ένας όρος «ομπρέλα» ο οποίος περιλαμβάνει τις στάσεις, τις γνώσεις και τις δεξιότητες ανάγνωσης και γραφής των παιδιών οι οποίες με τη σειρά τους συνδέονται με τις ικανότητες κωδικοποίησης, αποκωδικοποίησης και κατανόησης του γραπτού λόγου αλλά και τη μετέπειτα κατάκτηση του γραμματισμού μέσω μία συνεχούς εξελισσόμενης

και δυναμικής διαδικασίας κατάκτησης (Παπούλια-Τζελέπη, 2001). Η εξελικτική αυτή διαδικασία, ωστόσο, δύναται να ξεκινήσει πολύ νωρίτερα από τη φοίτηση του παιδιού στην προσχολική εκπαίδευση καθώς το οικογενειακό περιβάλλον προσφέρει ποικίλα ερεθίσματα από τα πρώτα έτη της ζωής ενός παιδιού. Όπως υποστηρίζει ο Στελλάκης (2008) η κατάκτηση του αναδυόμενου γραμματισμού ξεκινά από μία προσπάθεια που καταβάλλει το ίδιο το παιδί κατά τις πλαισιωμένες αλληλεπιδράσεις του με τους ενήλικες αποκτά επίγνωση του περιβάλλοντος και κατ' επέκταση προσπαθεί να αντλήσει νόημα από τα ερεθίσματα του γραπτού λόγου που το περιβάλλουν. Η συμπεριφορά αυτή γίνεται ιδιαίτερος αντιληπτή κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων από κοινού ανάγνωσης ενός παιδικού βιβλίου. Συνεπώς, για την ανάπτυξη του προφορικού και γραπτού λόγου των παιδιών χρειάζεται να υπάρχει μία πληθώρα ερεθισμάτων γραπτού λόγου. Ερχόμενα σε επαφή με τα εν λόγω ερεθίσματα, τα παιδιά έχουν τη δυνατότητα να εξοικειωθούν με διαφορετικά συστήματα συμβόλων και κατ' επέκταση να κατανοήσουν, μέσα από την καθοδήγηση και τις αντιδράσεις των ενηλίκων, ότι συγκεκριμένα σύμβολα αποτυπώνουν διαφορετικά μηνύματα ακόμα και αν αυτές οι αντιδράσεις πραγματοποιούνται στα πλαίσια ενός παιχνιδιού ή μίας άλλης καθημερινής δραστηριότητας (International Literacy Association, 2018). Σύμφωνα με τον Μανωλίτη (2016) εάν το οικογενειακό περιβάλλον μέσα στο οποίο αναπτύσσεται ένα παιδί δεν του παρέχει τις απαραίτητες ευκαιρίες για επαφή με το γραπτό λόγο μέσω πλαισιωμένων εμπειριών, τότε οι δεξιότητες αναδυόμενου γραμματισμού δε θα εκδηλωθούν έως ότου το παιδί ξεκινήσει τη φοίτηση στο σχολείο όπου και θα έρθει υποχρεωτικά σε επαφή με το γραπτό λόγο, ενώ η αντίδραση του κάθε παιδιού στα ερεθίσματα αυτά συμβάλλει στους τρόπους με τους οποίους το περιβάλλον του συνεχίζει να του τα προσφέρει. Οι εν λόγω δραστηριότητες ενδέχεται να λαμβάνουν χώρα και σε διαφορετικά μέρη εκτός της οικογενειακής εστίας των παιδιών, εφόσον η κοινωνία στην οποία ζουν τους προσφέρει διαφόρων ειδών έντυπα ερεθίσματα. Το γεγονός αυτό βρίσκεται σε απόλυτη συνάρτηση με την άποψη του Χατζηαθανασίου (2008) ότι ο αναδυόμενος γραμματισμός αποτελεί μία κοινωνικόπολιτισμική διαδικασία και επηρεάζεται άμεσα από το κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον στο οποίο ζουν τα παιδιά. Όπως έχει παρατηρηθεί, άλλωστε τα παιδιά εκείνα τα οποία έχουν την ευκαιρία να αναπτυχθούν μέσα σε μία «εγγράμματη κοινωνία» η οποία τα τροφοδοτεί με γραπτό λόγο υπό τη μορφή επιγραφών, λογότυπων, σημάτων κλπ., τείνουν να διαμορφώσουν τις αντιλήψεις και τις σκέψεις τους για το γραπτό λόγο πριν ακόμα εισαχθούν στα πλαίσια μίας σχολικής τάξης (Πρεβεζάνου & Σακελλάκη, 2007).

Όπως γίνεται αντιληπτό ο κύριος στόχος του εκπαιδευτικού συστήματος μίας κοινωνίας είναι οι μελλοντικοί πολίτες της να κατακτήσουν τις βασικές δεξιότητες του γραμματισμού. Εντούτοις, παρατηρούνται αρκετές διαφωνίες αναφορικά με τις κατάλληλες μεθόδους διδασκαλίας των δεξιοτήτων του

αναδυόμενου γραμματισμού. Όπως αναφέρει χαρακτηριστικά η Otto (1991) τα χρόνια φοίτησης στην προσχολική βαθμίδα παρέχουν καταλυτικές ευκαιρίες αναφορικά με την εννοιολογική ανάπτυξη των παιδιών καθώς σημειώνεται ραγδαία αύξηση του λεξιλογίου τους ενώ η έντονη και έμφυτη περιέργεια τους παρέχει άπλετες διδακτικές στιγμές μέσα σε ένα περιβάλλον άτυπης μάθησης το οποίο όμως έχει σχεδιαστεί προσεχτικά εκ των προτέρων με σκοπό να μεγιστοποιήσει τις ευκαιρίες για μάθηση και ανάπτυξη. Οι πρώιμες αυτές εμπειρίες των παιδιών αναφορικά με την καλλιέργεια των δεξιοτήτων του αναδυόμενου γραμματισμού θέτουν τα θεμέλια για τη μετέπειτα κατάκτηση των αναγνωστικών δεξιοτήτων. Οι μαθητές εκείνοι οι οποίοι συμμετέχουν σε περιβάλλοντα στα οποία οι δραστηριότητες έντυπου και προφορικού λόγου προωθούνται με ελκυστικούς τρόπους και τους παρέχουν άφθονες ευκαιρίες για συμμετοχή είναι πιθανόν να επιδεικνύουν μεγαλύτερο βαθμό ενδιαφέροντος και εμπλοκής από τους μαθητές εκείνους οι οποίοι συμμετέχουν σε περιβάλλοντα όπου οι δραστηριότητες αυτές δεν περιλαμβάνουν παιγνιώδη και συμμετοχικό χαρακτήρα (Baroody & Diamond, 2016). Επιπλέον, η απόλαυση και η συχνότητα συμμετοχής των παιδιών σε τέτοιου τύπου δραστηριότητες σχετίζεται άμεσα με τις δεξιότητες αναδυόμενου γραμματισμού καθώς οι μαθητές της προσχολικής ηλικίας είναι πιο πιθανό να συμμετέχουν σε μία δραστηριότητα αν και εφόσον τη θεωρούν ευχάριστη. Σύμφωνα με τους Guthrie και Knowles (όπως αναφέρεται στο Αντωνοπούλου & Στελλάκης, 2014), τα κίνητρα για την εμπλοκή στη διαδικασία ανάγνωσης διακρίνονται σε εσωτερικά προσωπικά και περιστασιακά τα οποία δεν απαιτούν εξωτερικές αμοιβές και σε εξωτερικά τα οποία αποσκοπούν σε εξωτερικές ανταμοιβές όπως η επιβράβευση. Για τη δημιουργία των κινήτρων αυτών είναι απαραίτητος ο σχεδιασμός και η οργάνωση του κατάλληλου υποστηρικτικού περιβάλλοντος το οποίο δεν αρκεί απλά να περιέχει μία πληθώρα έντυπων υλικών. Πιο συγκεκριμένα, όπως αναφέρει η Κουτσουβάνου (2000) είναι απαραίτητη η οργάνωση από τον υπεύθυνο παιδαγωγό ενός περιβάλλοντος μίας σχολικής τάξης η οποία περιλαμβάνει αναπτυξιακά κατάλληλες δραστηριότητες έτσι ώστε οι δεξιότητες του αναδυόμενου γραμματισμού να καλλιεργούνται μέσω της ενεργητικής σκέψης των παιδιών κατά την ενασχόλησή τους με κείμενα τα οποία είναι σημαντικά για τα ίδια και έχουν νόημα. Κατά κανόνα οι σχολικές τάξεις οι οποίες είναι σχεδιασμένες με γνώμονα τα χαρακτηριστικά της ηλικίας των νηπίων στοχεύουν στο να περνάνε οι μαθητές χρόνο σε διαφορετικές γωνιές μάθησης κατά τη διάρκεια της μέρας τους παρέχοντάς τους έτσι ευκαιρίες για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων αναδυόμενου γραμματισμού με πολλούς διαφορετικούς τρόπους όπως για παράδειγμα την ανάγνωση βιβλίων, τις προγραφικές ασκήσεις και την ενασχόληση με τις Τ.Π.Ε. Για το λόγο αυτό ο υπεύθυνος εκπαιδευτικός ενός τέτοιου τμήματος, αφού λάβει υπ' όψιν τις προϋποθέσεις αναφορικά με τη δόμηση του αναγνωστικού περιβάλλοντος, την εμπλοκή των εκπαιδευόμενων καθώς και τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των συμμετεχόντων στην αναγνωστική

κοινότητα, καλείται να δημιουργήσει το κατάλληλο κλίμα για την ανάδειξη της επικοινωνιακή φύσης του γραπτού λόγου, την έκθεση των μαθητών σε πλούσια αναγνωστικά περιβάλλοντα, την εμπλοκή του γραπτού λόγου σε διάφορες δραστηριότητες του αναλυτικού προγράμματος, την ανάδυση του γραμματισμού μέσα από τα αυθόρμητα παιχνίδια των παιδιών και κυρίως τη σχεδίαση δραστηριοτήτων που περιλαμβάνουν συμμετοχή της αναγνωστικής κοινότητας σε αυθεντικά αναγνωστικά γεγονότα (Πρεβεζάνου & Σακελλάκη, 2007). Για την επίτευξη των άνωθι στόχων απαιτείται μία ισχυρότερη πολιτική συστάσεων η οποία θα περιλαμβάνει τη διαρκή εκπαίδευση των εκπαιδευτικών, τη σωστή αναλογία μαθητών και εκπαιδευτικών σε μία τάξη (8 με 10 παιδιά για κάθε ενήλικα.), ένα ευρύ φάσμα παιδικών υλικών ανάγνωσης είτε κλασσικών είτε ψηφιακών και το διαθέσιμο εναλλακτικό υλικό που θα εξυπηρετεί σε εξατομικευμένες στρατηγικές παρέμβασης με σκοπό την ανταπόκριση στα δικαιώματα των παιδιών για την ανάπτυξη του αναδυόμενου γραμματισμού τα οποία αναφέρονται ως:

- Το δικαίωμα στο να έχουν εκπαιδευτικούς με γνώση και εξειδίκευση.
- Το δικαίωμα για ολοκληρωμένα προγράμματα υποστήριξης.
- Το δικαίωμα σε πολιτικές οι οποίες εξασφαλίζουν τις ορθές πρακτικές για την καλλιέργεια του γραμματισμού. (International Literacy Association, 2018).

2.2.2 Η αναδυόμενη ανάγνωση

Ο όρος «αναδυόμενη ανάγνωση» αποτελεί έναν από τους βασικούς πυλώνες του αναδυόμενου γραμματισμού και χρησιμοποιείται για να δηλώσει ότι η καλλιέργεια της δεξιότητας της ανάγνωσης ξεκινάει από τα πρώτα έτη της ζωής ενός παιδιού και δεν είναι κάτι που αποκτάται αποκλειστικά κατά τη φοίτησή του στη σχολική μονάδα. Οι πρώτες ενδείξεις αναδυόμενης ανάγνωσης παρατηρούνται κατά τη διάρκεια ενασχόλησης ενός παιδιού με το έντυπο υλικό το οποίο υπάρχει στον περιβάλλοντα χώρο του και το οποίο προσποιείται ότι το διαβάζει κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού του αναφέροντας ενίοτε ορισμένα στοιχεία του κειμένου που ανακαλεί από το περιεχόμενό του (Τάφα, 2011). Η εν λόγω συμπεριφορά παρατηρείται σε διαφορετικό βαθμό στο εκάστοτε παιδί ενώ δεν υφίσταται μία συγκεκριμένη στρατηγική που να ακολουθείται από το σύνολο των εν δυνάμει αναγνωστών. Ωστόσο, οι πλέον συχνότερες συμπεριφορές που παρατηρούνται κατά τη διαδικασία αυτή και υποδεικνύουν ότι τα παιδιά έχουν αρχίσει να κατανοούν κάποιες βασικές αρχές του έντυπου λόγου και να τις εφαρμόζουν στην καθημερινότητά τους περιλαμβάνουν την προσποιητή ανάγνωση, το ξεφύλλισμα ενός βιβλίου πολλές φορές σε μία μέρα, το να δείχνουν με το δάχτυλό τους λέξεις ή και ολόκληρες φράσεις αλλά και την αναγνώριση ορισμένων λέξεων που έχουν εντοπίσει σε προηγούμενα αναγνώσματα (Μανωλίτσης, 2016). Όπως έχει αναφερθεί και κατά τις προηγούμενες ενότητες

οι διαδικασίες αυτές μπορούν να υποστηριχθούν εφόσον το περιβάλλον μέσα στο οποίο αναπτύσσονται τα παιδιά τους παρέχει τον απαραίτητο αριθμό ερεθισμάτων έντυπου λόγου.

Οι εν δυνάμει αναγνώστες χρειάζονται διασκεδαστικές εμπειρίες με τα βιβλία ενώ τα καταλληλότερα βιβλία για τη συγκεκριμένη φάση είναι τα εικονογραφημένα με μεγάλα γράμματα, μικρά κείμενα, επαναλαμβανόμενα μοτίβα και οικεία θεματολογία με σκοπό τη σύνδεση της ιστορίας με τα δικά τους βιώματα και την πιθανή πρόβλεψη του περιεχομένου, παράγοντες που υποστηρίζουν την αναγνώριση γραμμάτων και λέξεων (Τζιβινίκου, 2015). Τα εικονογραφημένα παιδικά βιβλία που βρίσκονται διαθέσιμα στη σημερινή εποχή δύνανται να δώσουν τις κατάλληλες ευκαιρίες για την εξέλιξη της αναδυομένης ανάγνωσης λόγω της μορφής και του περιεχομένου τους αλλά και του τρόπου αποτύπωσης των γραμμάτων στις σελίδες του βιβλίου. Παραδείγματα τέτοιων τεχντροπιών σύμφωνα με τη Γιαννικοπούλου (2003) είναι :

- Η ενσωμάτωση λέξεων και φράσεων στην εικονογράφηση.
- Ο διαφορετικός χρωματισμός ορισμένων λέξεων.
- Η χρήση κεφαλαίων γραμμάτων σε σημαντικές φράσεις.
- Η παραβίαση της γραμμικότητας της σελίδας.
- Οι αλλαγές αναφορικά με το μέγεθος, την έντονη γραφή και τη γραμματοσειρά.
- Η χρήση πλαισίων όπως για παράδειγμα τα σύννεφα διαλόγων.

Η συμβολή των ενηλίκων διαδραματίζει καταλυτικό ρόλο στην ανάπτυξη της αναδυόμενης ανάγνωσης καθώς τα παιδιά τα οποία παρακολουθούν τους ενήλικες να επιδίδονται στη διαδικασία της ανάγνωσης καταβάλουν προσπάθειες για να μιμηθούν τη συμπεριφορά τους. Επιπλέον, εξίσου σημαντική είναι η διαδικασία ανάγνωσης βιβλίων από τους ενήλικες στα παιδιά της προσχολικής ηλικίας καθώς μέσα από τις ευχάριστες αναγνωστικές στιγμές που μοιράζονται με τους ενήλικες καλλιεργούνται δεξιότητες και κατακτούνται βασικές έννοιες οι οποίες λειτουργούν ως «σκαλωσιά» για τα μοντέλα της γλώσσας και των γλωσσικών κανόνων (Μητακίδου & Τρέσσου, 2002) ενώ παράλληλα συντελεί στη μετέπειτα κατάκτηση της ανάγνωσης και στην ακαδημαϊκή επιτυχία (Wang, 2018). Κατ' επέκταση, στο σχολικό περιβάλλον ο κύριος μεσολαβητής της αναδυόμενης ανάγνωσης είναι ο υπεύθυνος παιδαγωγός ο οποίος οφείλει να λάβει υπ' όψιν την οργάνωση της τάξης, τις σχεδιασμένες δραστηριότητες και τα υλικά καθώς και την αξιολόγησή τους. Παραδείγματα τέτοιων δραστηριοτήτων αποτελούν η αφήγηση και η ακρόαση των ιστοριών, η συμμετοχή στην αναγνωστική κοινότητα, τα γλωσσικά παιχνίδια ομοιοκαταληξιών και παρηχήσεων και η κατανόηση της σχέσης των γραφημάτων με τα φωνήματα (Μανωλίτσης, 2016).

2.2.3. Η αναδυόμενη γραφή

Η δεξιότητα της αναδυόμενης γραφής παρατηρείται από πολύ νωρίς στα παιδιά της προσχολικής ηλικίας πριν ακόμα ξεκινήσουν να φοιτούν στη σχολική μονάδα. Η εν λόγω έννοια περιλαμβάνει όλες τις κινήσεις που κάνει ένα παιδί χρησιμοποιώντας γραφική ύλη και είτε προσποιείται ότι γράφει είτε παράγει «σημάδια» με σκοπό τη μετάδοση ενός μηνύματος (Μανωλίτσης, 2016). Η διαδικασία καλλιέργειας της αναδυόμενης γραφής χαρακτηρίζεται ως πολύπλοκη καθώς διαφοροποιείται με βάση τόσο τις ατομικές όσο και τις αναπτυξιακές διαφορές των παιδιών. Η Παπούλια-Τζελέπη (2001) υποστηρίζει ότι η κατάκτηση της δεξιότητας αυτής απαιτεί την ύπαρξη μίας ευρείας γκάμας δεξιοτήτων σχετικά με την κατανόηση της λειτουργίας και των κανόνων του γραπτού λόγου. Ωστόσο, για να φτάσουν στο συγκεκριμένο στάδιο τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας πρέπει πρώτα να κατανοήσουν ότι ο γραπτός λόγος βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση με τον προφορικό και ότι ένα πλήθος συμβόλων μπορεί να μεταδώσει ένα συγκεκριμένο μήνυμα, γεγονός που παρατηρείται γύρω στα τέσσερα έτη. Ήδη κατά τις πρώτες μέρες της φοίτησής τους στο νηπιαγωγείο τα παιδιά παρουσιάζουν μία συμπεριφορά «επινοημένης γραφής» προσπαθώντας να αποτυπώσουν μηνύματα του προφορικού λόγου σε σύμβολα εξασκώντας έτσι τις προγραφικές τους δεξιότητες οι οποίες αποτελούν προάγγελους της μετέπειτα κατάκτησης του γραμματισμού (Τάφα, 2011). Οι δεξιότητες αυτές είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με ικανότητες οι οποίες καλλιεργούνται πολύ νωρίτερα στη ζωή ενός παιδιού όπως είναι ο οπτικό-κινητικός συντονισμός, ο χειρισμός εργαλείων και η εξάσκηση της λεπτής κινητικότητας.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη διαδικασία καλλιέργειας της αναδυόμενης γραφής έγκειται στο σχεδιασμό και την εμπύχωση βιωματικών δραστηριοτήτων με στόχο την επικοινωνία και την αυτό-έκφραση μέσα από το γραπτό λόγο. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να προσφέρεται μία πληθώρα ευκαιριών στους εκπαιδευόμενους αναφορικά με την ενασχόληση με πρωταρχικές μορφές γραφής, την αποτύπωση γραμμάτων και κατ' επέκταση την έκφραση σκέψεων και συναισθημάτων (Diamond, Gerde & Powell, 2008). Η πλέον διαδεδομένη στρατηγική αναδυόμενης γραφής στο νηπιαγωγείο είναι μεταξύ άλλων η αντιγραφή λέξεων και στη συνέχεια προτάσεων. Κατά τη διάρκεια δραστηριοτήτων αντιγραφής, οι συμμετέχοντες καλούνται να ελέγχουν τη λεπτή τους κινητικότητα, να παραμένουν συγκεντρωμένοι στο αρχικό ερέθισμα και να το διατηρούν στη μνήμη εργασίας, να διατηρήσουν τον οπτικό-κινητικό συντονισμό τους και να αφομοιώσουν πληροφορίες αναφορικά με τη γλωσσολογική δομή και τους κανόνες που τη διέπουν με σκοπό να εξασφαλίσουν την ευχέρεια και την αυτοματοποίηση της γραφής (Maldarelli, Kahrs, Hunt, & Lockman, 2015). Σύμφωνα με τους συγγραφείς, άλλες δραστηριότητες που συντελούν στην αυτοματοποίηση της γραφής περιλαμβάνουν τον εντοπισμό και

την ονομασία γραμμάτων μέσα σε διάφορες μορφές του γραπτού λόγου, τη γραφή το ονόματός του αλλά και τη γραφή και το συλλαβισμό γραμμάτων και λέξεων.

Από την άλλη πλευρά οι δραστηριότητες αναδυόμενης γραφής που λαμβάνουν χώρα στο οικογενειακό περιβάλλον των εκπαιδευόμενων έχουν διαφορετικό χαρακτήρα. Αρχικά, οι εν λόγω δραστηριότητες, αν και συνηθίζουν να διαδραματίζονται στα πλαίσια παιγνιδιών καταστάσεων, απαιτούν την ενεργό συμμετοχή του γονέα ο οποίος καταβάλλει μια προσπάθεια διδασκαλίας βασικών αρχών όπως τα γράμματα και η ορθή σειρά του αλφάβητου καθώς και η προσπάθεια παραγωγής γραπτού λόγου από κοινού με έμφαση στα δομικά στοιχεία και τις λειτουργίες του λόγου (Μανωλίτσης, 2013). Βασική προϋπόθεση, ωστόσο, για τη διεξαγωγή των άνωθι δραστηριοτήτων αποτελεί η ύπαρξη ερεθισμάτων γραπτού λόγου στο οικογενειακό περιβάλλον. Στα οικογενειακά αυτά περιβάλλοντα που χαρακτηρίζονται από πληθώρα ερεθισμάτων έχει παρατηρηθεί ένα μοτίβο συμπεριφορών των παιδιών σχετικά με τις προγραφικές δραστηριότητες από του Sulzby, Teale και Kamberelis (1989). Πιο αναλυτικά, οι συγγραφείς αναφέρουν ότι η ενασχόληση των παιδιών με τη γραφή είναι παροδικής μορφής καθώς ενδέχεται μία μέρα να ασχοληθούν σε πολύ μικρό βαθμό ενώ την επόμενη σε πολύ μεγαλύτερο. Επιπλέον, αναφέρεται ότι η διαδικασία αυτή αντιμετωπίζεται ως μία πηγή δύναμης για το παιδί καθώς χρειάζονται ειδικές διαπραγματεύσεις με το οικογενειακό του περιβάλλον σχετικά με τα όρια στα οποία μπορεί να εξασκήσει τις προγραφικές του δεξιότητες οι οποίες αλλάζουν συνεχώς μορφή ανάλογα με τα διαθέσιμα υλικά. Τέλος, οι συγγραφείς κάνουν λόγο για τη δημιουργία έντυπου υλικού από τα ίδια τα παιδιά το οποίο ενδέχεται να ολοκληρωθεί σε μεγάλο χρονικό διάστημα αλλά και τη χρήση του έντυπου λόγου για αισθητικούς λόγους όπως η δημιουργία ενός κολάζ.

2.2.4 Η φωνολογική ενημερότητα

Η φωνολογική ενημερότητα είναι ένας όρος που συχνά μπορεί να συναντηθεί και με την ονομασία φωνολογική επίγνωση. Κατά τον Πόρποδα (2002) ο όρος φωνολογική επίγνωση χρησιμοποιείται για να δηλώσει την ικανότητα ενός ατόμου να κινηθεί από τα διαφανή στα αδιαφανή στοιχεία της γλώσσας και να χειρίζεται άψογα τα φωνήματα που αποτελούν τα βασικά δομικά στοιχεία των λέξεων, συνεπώς η ικανότητα αυτή αναπτύσσεται ανεξαρτήτως από την εξέλιξη της κατανόησης της σημασίας των λέξεων. Κατά τη διάρκεια της φοίτησης των παιδιών στο νηπιαγωγείο είναι απαραίτητο να διεξάγονται δραστηριότητες ανάπτυξης της φωνολογικής ενημερότητας καθώς η ικανότητα αυτή αποτελεί βασικό συστατικό στοιχείο για τη μετέπειτα κατάκτηση της γραφής και της ανάγνωσης. Ταυτόχρονα πραγματοποιούνται σταθμισμένα τεστ από ειδικευμένους εξωτερικούς συνεργάτες με σκοπό την ανίχνευση του επιπέδου της φωνολογικής ενημερότητας των νηπίων. Ο λόγος πραγματοποίησης των εν λόγω τεστ οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι η συνειδητοποίηση από την πλευρά των παιδιών ότι οι λέξεις αποτελούνται από επί μέρους ήχους στους οποίους μπορούν

να αναλυθούν σχετίζεται άμεσα με την κατάκτηση του γραμματισμού αλλά και με την ανίχνευση ενδεχόμενων μαθησιακών δυσκολιών (Γιαννικοπούλου, 2003). Συμπερασματικά, τα τυχόν προβλήματα αναφορικά με την εφαρμογή των ικανοτήτων της φωνολογικής ενημερότητας βρίσκονται στο επίκεντρο των μαθησιακών προβλημάτων των παιδιών σε συνδυασμό με άλλες γνωστικές και γλωσσικές δυσκολίες.

Κυρίαρχο στόχο της προσχολικής εκπαίδευσης θα πρέπει να αποτελεί η ελαχιστοποίηση του αριθμού των εκπαιδευόμενων οι οποίοι ενδέχεται να αναπτύξουν προβλήματα γραμματισμού με το να τους καθιστά ικανούς να εισέρχονται στην τάξη της πρώτης δημοτικού με επαρκείς φωνολογικές δεξιότητες ώστε να ανταποκρίνονται στην επίσημη διδασκαλία της ανάγνωσης (Phillips, Clancy-Menchetti, & Lonigan, 2008). Επομένως, ο υπεύθυνος εκπαιδευτικός της τάξης του νηπιαγωγείου θα πρέπει να δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στο σχεδιασμό και την εμπύχωση δραστηριοτήτων καλλιέργειας της φωνολογικής ενημερότητας καθ' όλη τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους. Ωστόσο, οι δραστηριότητες αυτές θα πρέπει να βρίσκονται σε πλήρη συνάρτηση με την εξέλιξη της φωνολογικής ενημερότητας των παιδιών ανάλογα με τα επίπεδα της γλωσσικής πολυπλοκότητας. Πιο αναλυτικά, τα αρχικά επίπεδα απαιτούν ένα πιο βασικό επίπεδο ανάλυσης των ηχητικών μονάδων όπως είναι οι συλλαβές ενώ τα ανώτερα επίπεδα περιλαμβάνουν πιο συγκεκριμένες αναλύσεις μικρότερων ηχητικών ομάδων όπως είναι τα φωνήματα (Lonigan, Burgess, Anthony, & Barker, 1998). Ο τρόπος εξάσκησης των δεξιοτήτων φωνολογικής ενημερότητας δύναται να πραγματοποιηθεί τόσο με άμεση όσο και με έμμεση διδασκαλία. Σε άρθρο της η Γιαννικοπούλου (2003) προτείνει μία σειρά από κατηγορίες δραστηριοτήτων στις οποίες καλείται να δώσει ιδιαίτερη έμφαση ο νηπιαγωγός. Αρχικά, προτείνεται η εξοικείωση των παιδιών με τα φωνήματα ξεχωριστά από την ύπαρξή τους μέσα σε λέξεις, ύστερα παροτρύνεται η παραγωγή φωνημάτων ακόμα και μπροστά σε έναν καθρέφτη με σκοπό τον εντοπισμό ομοιοτήτων και διαφορών, επιπλέον χρειάζεται να δοθεί έμφαση στην επιτηδευμένη προφορά και να ακολουθηθεί η διδακτική προσέγγιση από το ευκολότερο στο δυσκολότερο, τέλος προτείνεται η εισαγωγή των βιβλίων και της γωνιάς της βιβλιοθήκης στην συγκεκριμένη διαδικασία σε συνδυασμό με παιγνιώδης δραστηριότητες. Στο ίδιο μήκος κύματος η Adams (1994) προτείνει τις εξής συγκεκριμένες δραστηριότητες με βάση την εξέλιξη της φωνολογικής ενημερότητας στα παιδιά προσχολικής ηλικίας:

- Δραστηριότητες φωνημικής κατάτμησης
- Δραστηριότητες χειρισμού των φωνημάτων
- Δραστηριότητες διάσπασης των συλλαβών
- Δραστηριότητες μείξης ή ένωσης των συλλαβών
- Δραστηριότητες εντοπισμού των λαθών

- Δραστηριότητες ομοιοκαταληξιών

Στα πλαίσια της εξάσκησης της φωνολογικής ενημερότητας στο οικογενειακό περιβάλλον πρωταρχικό ρόλο παίζει η από κοινού ανάγνωση ιστοριών. Σύμφωνα με έρευνα των Stadler και McEvoy (2003) τα βιβλία εκείνα που περιέχουν τη σειρά του αλφάβητου, ομοιοκαταληξίες και επαναλαμβανόμενα ρυθμικά μοτίβα είναι τα πλέον κατάλληλα για τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων ανάγνωσης από τους γονείς με στόχο την ανάπτυξη της φωνολογικής ενημερότητας των παιδιών τους.

2.2.5 Η επίγνωση του γραπτού λόγου

Οι δραστηριότητες φωνολογικής ενημερότητας πολλές φορές δύνανται να συνδυαστούν με την παρουσίαση και την κατονομασία των αντίστοιχων γραμμάτων για την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων. Ο κύριος λόγος για τη σύζευξη των δύο αυτών στόχων βασίζεται κυρίως στη μορφή της ελληνικής γλώσσας καθώς τα γράμματα προφέρονται ακριβώς όπως διαβάζονται και κατονομάζονται (Γιαννικοπούλου, 2007). Η επίγνωση του γραπτού λόγου συναντάται στη διεθνή βιβλιογραφία με τον όρο “print awareness” και αναφέρεται στην ικανότητα των παιδιών της προσχολικής ηλικίας να αναγνωρίζουν τη μορφή και τη λειτουργία του γραπτού λόγου καθώς και τη σχέση του με τον προφορικό (Justice & Ezell, 2001). Οι Lefebvre, Trudeau, και Sutton (2011) ορίζουν ως χαρακτηριστικά της επίγνωσης του γραπτού λόγου την κατανόηση ότι ο γραπτός λόγος περιέχει νόημα, την ενημερότητα σχετικά με την ύπαρξη του γραπτού λόγου στο ευρύτερο περιβάλλον, την επίγνωση της χρήσης των βιβλίων καθώς και των στοιχείων τους όπως για παράδειγμα ο τίτλος, και γνώση των γραμμάτων του αλφάβητου.

Η σταδιακή επίγνωση του παιδιού σχετικά με το γεγονός ότι τα σύμβολα του έντυπου λόγου μεταφέρουν κάποιες πληροφορίες ξεκινά από το τρίτο έτος της ζωής του και αποτελεί τη βάση για τη μετέπειτα εξέλιξη των δεξιοτήτων του γραμματισμού. Ωστόσο, η επαφή με το γραπτό λόγο από πολύ μικρή ηλικία συνεισφέρει στη δημιουργία υποθέσεων από τα παιδιά αναφορικά με το γραπτό λόγο, ενώ έχει παρατηρηθεί ότι ακόμα και βρέφη των 8 μηνών ξεκινούν να ξεφυλλίζουν πάνινα βιβλία και να βαβίζουν με τρόπο που μιμούνται την ανάγνωση (Snow όπως αναφέρεται στο Pullen & Justice, 2003). Η αρχική εντύπωση των παιδιών αναφορικά με τα γράμματα αναφέρεται κυρίως στο αισθητικό κομμάτι αφού τα αντιλαμβάνονται ως καλαίσθητα σύμβολα. Για το λόγο αυτό τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας κατά κανόνα αρχικά αποδίδουν νόημα μόνο σε γράμματα τα οποία τα βλέπουν τυπωμένα ενώ περνάνε από μία σειρά λανθασμένων αντιλήψεων σχετικά με τη λειτουργία τους έως ότου αντιληφθούν τη χρησιμότητά τους (Γιαννικοπούλου, 2003). Κατά τη διάρκεια αυτής της ανακάλυψης των λειτουργιών του γραπτού λόγου τα παιδιά χρειάζεται να έρθουν σε επαφή με τις λειτουργίες του τόσο μέσω αυθόρμητων δραστηριοτήτων όσο και δομημένων. Μέσω των ενασχολήσεων αυτών τα παιδιά

σταδιακά ξεκινούν να χρησιμοποιούν το γραπτό λόγο ως μέσο επικοινωνίας, να επαναλαμβάνουν τη σειρά και τα γράμματα του αλφάβητου και να εντοπίζουν γράμματα ή και λέξεις σε βιβλία και άλλα ερεθίσματα (Mason, 1980).

Οι συνηθέστεροι τρόποι ενίσχυσης της επίγνωσης του γραπτού λόγου στα παιδιά του νηπιαγωγείου είναι η ανάγνωση βιβλίων και οι παιγνιώδεις δραστηριότητες. Οι παιγνιώδεις αυτές δραστηριότητες μπορούν να εμπνευσθούν τόσο στο εκπαιδευτικό όσο και στο οικογενειακό περιβάλλον των παιδιών μέσω της χρήσης του γραπτού λόγου για τη δημιουργία κάποιου τελικού αποτελέσματος όπως για παράδειγμα μία λίστα των βιβλίων της δανειστικής βιβλιοθήκης. Η Γιαννικοπούλου (2003), επίσης συνιστά τη χρήση αλφαβηταρίων με ευκαιριακή χρήση τους μέσα στην τάξη τα οποία προτείνει να δημιουργηθούν από τα ίδια τα παιδιά ώστε να καλύπτουν τις ιδιαίτερες ανάγκες του κάθε τμήματος. Η δημιουργία των εν λόγω αλφαβηταρίων μπορεί να διεξαχθεί κατά την ενασχόληση των παιδιών στη γωνία γραφής της τάξης με τη χρήση διαφόρων υλικών γραπτής ύλης. Στη γωνία αυτή τα παιδιά θα έχουν άπειρες δυνατότητες αναφορικά με την εξερεύνηση της χρήσης του γραπτού λόγου τόσο μέσω της χρήσης των γραμμάτων όσο και με τη χρήση σκαριφημάτων ή ακόμα και σχεδίων (Otto, 1991).

2.3. Τ.Π.Ε. για την προώθηση της φιλιαναγνωσίας στο νηπιαγωγείο

Η τελευταία ενότητα του προκειμένου κεφαλαίου αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο αξιοποιούνται οι Τ.Π.Ε. στην τάξη του νηπιαγωγείου. Συγκεκριμένα, διεξάγεται μία περιγραφή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών και εν συνεχεία, πραγματοποιούνται αναφορές στο ρόλο τους αναφορικά με την προώθηση της φιλιαναγνωσίας μέσω των ψηφιακών βιβλιοθηκών και των ηλεκτρονικών βιβλίων.

2.3.1. Οι Τ.Π.Ε. στο πρόγραμμα σπουδών του νηπιαγωγείου

Η εκπαιδευτική βαθμίδα του νηπιαγωγείου αποτελεί την πρώτη θεσμοθετημένη βαθμίδα εκπαίδευσης που εισέρχονται τα παιδιά παρέχοντάς τους ένα δυναμικό ξεκίνημα βασισμένο σε αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές με στόχο τη μετέπειτα ακαδημαϊκή τους πορεία. Οι επί μέρους στόχοι με σκοπό την εξέλιξη των παιδιών στα πλαίσια του γνωστικού και του κοινωνικό-συναισθηματικού τομέα διέπονται από τις αρχές του προγράμματος σπουδών διασφαλίζοντας έτσι την ποιότητα του εκπαιδευτικού προγράμματος. Βασικού στόχους του εν λόγω προγράμματος σύμφωνα με την απόφαση Αριθμ. 160476 /Δ1 αποτελούν η ομαλή μετάβαση των παιδιών από το οικογενειακό περιβάλλον στο περιβάλλον του νηπιαγωγείου και μετέπειτα του δημοτικού σχολείου, η εξασφάλιση των απαραίτητων συνθηκών για την επιτυχημένη πορεία όλων των συμμετεχόντων στην εκπαιδευτική διαδικασία, η εξασφάλιση των απαραίτητων συνθηκών για την

ενεργό συμμετοχή των ενηλίκων στην εκπαιδευτική διαδικασία των νηπίων συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτικών και των γονέων και κηδεμόνων, η λειτουργία της εκπαιδευτικής μονάδας του νηπιαγωγείου ως μία κοινότητα μάθησης και η ισχυρή ηγεσία βασιζόμενη στις δημοκρατικές αρχές.

Στο θεματικό πεδίο του αναλυτικού προγράμματος σπουδών με τίτλο «Παιδί και Επικοινωνία» οι δύο κύριες θεματικές ενότητες είναι η Γλώσσα και οι Τ.Π.Ε. Η ενότητα Τ.Π.Ε. αποσκοπεί κυρίως στην εξοικείωση των παιδιών με τη χρήση των ψηφιακών περιβαλλόντων και εργαλείων αλλά και την ορθή διαχείριση των πληροφοριών με σκοπό την κάλυψη των επικοινωνιακών αναγκών καλλιεργώντας παράλληλα την κριτική στάση των μαθητών απέναντι στην αξιοποίησή τους. Ένας ακόμη στόχος που περιλαμβάνεται στο ανανεωμένο πρόγραμμα σπουδών είναι η μεταφορά της μαθησιακής εμπειρίας από τα πλαίσια της σχολικής τάξης σε νέα περιβάλλοντα υπό την καθοδήγηση των υπεύθυνων εκπαιδευτικών. Σύμφωνα με τους άνωθι στόχους η ενότητα αυτή στοχεύει στην υποστήριξη των δυνατοτήτων των μαθητών αναφορικά με την πρόσβαση στην πληροφορία και τη γνώση, τα είδη των ερεθισμάτων και τα εκφραστικά μέσα. Πιο αναλυτικά, η ενότητα αυτή διαιρείται σε τρεις θεματικές υποενότητες οι οποίες περιλαμβάνουν τη γνωριμία και την επικοινωνία με τις Τ.Π.Ε., την ανακάλυψη, τον προγραμματισμό και το ψηφιακό παιχνίδι και την επεξεργασία της πληροφορίας και την ψηφιακή δημιουργία. Οι υποενότητες αυτές δύνανται να αναπτυχθούν με μη γραμμικό τρόπο.

Η ενσωμάτωση των ψηφιακών τεχνολογιών στο νηπιαγωγείο, πέρα από τη συμβολή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία, στοχεύει στην επικοινωνία με την οικογένεια και την ευρύτερη κοινωνία που αναπτύσσεται ένα παιδί, ενώ παράλληλα λειτουργεί ως βασικό εργαλείο για την επαγγελματική εξέλιξη των υπεύθυνων εκπαιδευτικών. Ωστόσο, απαραίτητη προϋπόθεση για την ένταξη των ψηφιακών τεχνολογιών στο νηπιαγωγείο αποτελεί η ένταξη του ηλεκτρονικού υπολογιστή στο χώρο της τάξης και η κατάλληλη διαρρύθμιση της αίθουσας ώστε να αποτελεί μέρος του καθημερινού προγράμματος (Κόμης, 2004). Επιπλέον, όπως αναφέρεται στον Οδηγό Νηπιαγωγού (2006), η αξιοποίηση του ηλεκτρονικού υπολογιστή από επιμορφωμένους εκπαιδευτικούς στο κατάλληλα διαμορφωμένο εκπαιδευτικό περιβάλλον δύναται να καλλιεργήσει την επικοινωνία των παιδιών προωθώντας τις μεταξύ τους αλληλεπιδράσεις αλλά και να καλλιεργήσει τη δημιουργική σκέψη και την ικανότητα επίλυσης των προβλημάτων. Επιπροσθέτως, γίνεται αναφορά για τη συμβολή του ηλεκτρονικού υπολογιστή στην καλλιέργεια της αυτονομίας των παιδιών, στην εξέλιξη των γνώσεών τους, στην ανάπτυξη της λεπτής κινητικότητας, στην ενίσχυση της παρατηρητικότητας αλλά και στην κατανόηση της σχέσης της αιτίας και του αποτελέσματος. Η διαμόρφωση της γωνιάς του ηλεκτρονικού υπολογιστή θα πρέπει να βρίσκεται σε απόλυτη συνάρτηση με τους κανόνες που διέπουν και τις υπόλοιπες γωνίες της τάξης. Συγκεκριμένα, ο ηλεκτρονικός υπολογιστής θα

πρέπει να βρίσκεται στο κατάλληλο ύψος των παιδιών και να τηρούνται προσυμφωνημένοι κανόνες σχετικά με το χρόνο και τον τρόπο αξιοποίησης του, τον αριθμό των παιδιών που δύναται να φιλοξενήσει κάθε φορά αλλά και τον υπεύθυνο μαθητή της συγκεκριμένης γωνιάς κάθε εβδομάδα. Ο υπεύθυνος εκπαιδευτικός καλείται να δώσει στα παιδιά τις απαραίτητες ευκαιρίες για παρατήρηση και πειραματισμό με τη συγκεκριμένη γωνιά και να την εμπλουτίσει αναλόγως με τις ανάγκες και τα χαρακτηριστικά της ομάδας των μαθητών του. Οι κυριότερες δραστηριότητες που προτείνονται από τον Οδηγό Νηπιαγωγού (2006) είναι οι εξής:

- Η δημιουργία καρτών, προσκλήσεων και ευχών.
- Η καταγραφή των βιβλίων και της διαδικασίας δανεισμού από τη δανειστική βιβλιοθήκη.
- Η δημιουργία έντυπου υλικού όπως αφίσες, βιβλία και εφημερίδες.
- Η αρχειοθέτηση εργασιών από τους ίδιους τους μαθητές.
- Η προβολή και επεξεργασία φωτογραφικού υλικού από τις δραστηριότητες της τάξης.

Συμπερασματικά, οι Τ.Π.Ε. λειτουργούν ως ισχυρά εργαλεία για τον εμπλουτισμό της μαθησιακής διαδικασίας στο νηπιαγωγείο και πλέον αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της. Η διαδικασία ένταξής τους, ωστόσο, οφείλει να συνοδεύεται από τη διεξαγωγή τόσο διαμορφωτικής όσο και τελικής αξιολόγησης από τον υπεύθυνο εκπαιδευτικό.

2.3.2. Η ψηφιακή βιβλιοθήκη

Η ψηφιακή βιβλιοθήκη αποτελεί μία προσεχτικά σχεδιασμένη συλλογή πληροφοριών και σχετικών υπηρεσιών όπου βρίσκεται υλικό αποθηκευμένο σε ψηφιακή μορφή και είναι προσβάσιμο μέσω διαδικτύου (Arms, 2000). Παρά το γεγονός ότι η δομή και η λειτουργία των ψηφιακών βιβλιοθηκών έρχονται σε αντίθεση με την παραδοσιακή μορφή της βιβλιοθήκης, ο κύριος σκοπός τους δεν είναι η αντικατάσταση του θεσμού της βιβλιοθήκης. Οι ψηφιακές βιβλιοθήκες που προσφέρουν βιβλία σε ψηφιοποιημένη μορφή στοχεύουν κυρίως στην εύκολη και γρήγορη πρόσβαση τους από το χρήστη από οποιοδήποτε σημείο χωρίς να απαιτούν τη φυσική του παρουσία. Επιπλέον, λόγω του μεγάλου πλήθους των βιβλίων που δύναται να φιλοξενήσουν, οι ψηφιακές βιβλιοθήκες δίνουν περισσότερες ευκαιρίες στους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές να βρουν αναγνώσματα κοινού ενδιαφέροντος.

Παρά την ευκολία που παρέχουν η αξιοποίησή τους από τις σχολικές μονάδες δε θεωρείται εύκολη υπόθεση. Σύμφωνα με τον Παλαζή (2015), ορισμένοι εκπαιδευτικοί μπορεί να μην είναι κατάλληλα επιμορφωμένοι σχετικά με τη χρήση των νέων τεχνολογιών, ενώ παράλληλα χρειάζεται ενδελεχής ανάλυση των ιδιαίτερων αναγκών της εκάστοτε σχολικής μονάδας που σκοπεύει να

αξιοποιήσεις τις υπηρεσίες της ψηφιακής βιβλιοθήκης καθώς και προσεχτικό φιλτράρισμα του διαθέσιμου υλικού. Επιπλέον, η ανάπτυξη μίας συλλογής ψηφιακού υλικού για παιδιά διαθέτει αρκετές προκλήσεις λόγω της πολυπλοκότητας της πνευματικής ιδιοκτησίας, των προσωπικών δεδομένων αλλά και της κυβερνο-ασφάλειας και των δικαιωμάτων των παιδιών τα οποία έχουν πρόσβαση σε αυτές τις πληροφορίες (Druin, 2005). Ωστόσο, το βασικό μειονέκτημα των ψηφιακών βιβλιοθηκών θεωρείται η απουσία της ύπαρξης αλληλεπιδράσεων και ευκαιριών για συνεργατικές δραστηριότητες ανάμεσα στα μέλη της εκπαιδευτικής ομάδας. Σύμφωνα με έρευνες, ο λόγος αυτός αποτελεί και την κύρια αιτία κατά την οποία η πλειοψηφία των Ελλήνων νηπιαγωγών δεν επιλέγει την ενσωμάτωση της ψηφιακής βιβλιοθήκης στην εκπαιδευτική διαδικασία, ενώ θα προτιμούσε να χρησιμοποιείται ως συμπληρωματική της παραδοσιακής καλλιέργωντας έτσι ένα υβριδικό μοντέλο βιβλιοθήκης (Αντωνάτου, 2014 · Χριστοδούλου- Γκλιάου & Γουργιώτου, 2009). Κατά την αναστολή της δια ζώσης λειτουργίας των σχολικών μονάδων λόγω της πανδημίας COVID-19 ολοένα και περισσότερα σχολεία οργάνωσαν ψηφιακές βιβλιοθήκες οι οποίες λειτουργούσαν κυρίως ως αποθετήρια αναγνωστικού υλικού για τους μαθητές. Παρόλα αυτά, κύριο στόχο της οργάνωσης μίας ψηφιακής βιβλιοθήκης αποτελεί η ενδυνάμωση της κοινότητας των αναγνωστών μίας σχολικής μονάδας καθώς και η παροχή ευκαιριών και κινήτρων για την ενίσχυση των φιλιαναγνωστικών τους ικανοτήτων.

2.3.3. Το ηλεκτρονικό βιβλίο

Κυρίαρχο συστατικό στοιχείο μίας ψηφιακής βιβλιοθήκης, όπως αναφέρεται στην άνωθεν ενότητα, είναι το υλικό από το οποίο απαρτίζεται. Για τον εμπλουτισμό της ψηφιακής βιβλιοθήκης μίας τάξης νηπιαγωγείου είναι απαραίτητη η ενδεδειγμένη έρευνα και η προσεχτική επιλογή των ηλεκτρονικών βιβλίων στα οποία θα έχουν πρόσβαση οι μαθητές. Τα ηλεκτρονικά βιβλία χαρακτηρίζονται ως μία μορφή ηλεκτρονικού κειμένου η οποία περιέχει τα βασικά χαρακτηριστικά του έντυπου βιβλίου και είναι προσβάσιμα από ψηφιακές συσκευές, όπως για παράδειγμα ηλεκτρονικοί υπολογιστές, γεγονός που τα καθιστά αποτελεσματικά ως προς την παροχή εμπειριών που κάνουν την αναγνωστική εμπειρία περισσότερο ποιοτική και υποστηρικτική (Kucirkona, 2018 · Horney & Anderson-Inman, 1999). Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα η πλειοψηφία των αναγνωστών ηλεκτρονικών βιβλίων να είναι είτε εν δυνάμει αναγνώστες είτε άτομα που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στις αναγνωστικές τους ικανότητες. Η μορφή των ηλεκτρονικών βιβλίων τους δίνει τη δυνατότητα να συμπεριλαμβάνουν πολυμεσικές λειτουργίες καθώς και τη δυνατότητα διάδρασης με την οθόνη ενεργοποιώντας έτσι την προσοχή και το ενδιαφέρον των παιδιών της προσχολικής ηλικίας οι οποίοι χαρακτηρίζονται ολοένα και συχνότερα ως ψηφιακοί ιθαγενείς καθώς έχουν γεννηθεί και μεγαλώσει στην εποχή της πληροφορίας. Αυτή η μετάβαση από τα παραδοσιακά έντυπα βιβλία ως κύρια

πηγή ανάγνωσης ιστοριών για παιδιά 3 έως 6 ετών σε ηλεκτρονικά βιβλία σηματοδοτεί μια αλλαγή στο «κειμενικό τοπίο» στο οποίο μεγαλώνουν τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας (Bus, Takacs & Kegel, 2014).

Οι πολυμεσικές λειτουργίες που ενδέχεται να συμπεριλαμβάνονται στα ηλεκτρονικά βιβλία όπως η χρήση κινουμένων σχεδίων, η μουσική και τα ηχητικά εφέ, πέρα από το γεγονός ότι μαγνητίζουν το ενδιαφέρον των παιδιών, συνδέονται άμεσα με την καλύτερη κατανόηση της ιστορίας καθώς η απεικόνιση και η συγκεκριμενοποίηση του λόγου αλλά και η κατεύθυνση της προσοχής των παιδιών σε βασικές λεπτομέρειες της εικονογράφησης αποδεικνύονται ιδιαίτερα χρήσιμες για παιδιά που αντιμετωπίζουν ακόμα και προβλήματα λόγου (Korat & Segal-Drofi, 2016). Ωστόσο, οι πολυμεσικές λειτουργίες δεν αποτελούν πανάκεια για τη συμβολή των ηλεκτρονικών βιβλίων στις συγκεκριμένες δεξιότητες. Σύμφωνα με την Kucirkova (2018), για να χαρακτηριστούν ως ποιοτικά τα ηλεκτρονικά βιβλία θα πρέπει να περιέχουν ισχυρή γραμματική δομή και να εισάγουν τους μαθητές σε ένα νεοσύστατο λεξιλόγιο μέσα από ένα κείμενο που να είναι απλό στην ανάγνωση αλλά και παράλληλα να περιέχει μια ιστορία με πολυδιάστατο και ισχυρό νόημα ώστε να μπορεί να διαβαστεί πολλές φορές και να εδραιωθεί στη μνήμη του παιδιού. Επιπροσθέτως, η συγγραφέας τονίζει ότι η εικονογράφηση του βιβλίου θα πρέπει να περιλαμβάνει εφέ σμίκρυνσης και μεγέθυνσης για την καλύτερη αποτύπωση των συναισθημάτων και η ερμηνεία του περιεχομένου να είναι προσβάσιμη σε παιδιά από διαφορετικά υπόβαθρα ενσωματώνοντας τις αξίες της ενσυναίσθησης, του ηθικού διδάγματος και του χιούμορ. Σε μία πιο ενδελεχή ανάλυση η Kluver (όπως αναφέρεται στο Kucirkova, 2018) διατυπώνει τα εξής κριτήρια για την επιλογή ποιοτικών ηλεκτρονικών βιβλίων:

- Εικονογράφηση υψηλής ποιότητας.
- Μεγάλη και ευανάγνωστη γραμματοσειρά.
- Αναπτυξιακά κατάλληλο περιεχόμενο.
- Υψηλής ποιότητας περιεχόμενο.
- Ελκυστικό περιεχόμενο.
- Δημιουργική επέκταση της ανάγνωσης.
- Ηχητικά εφέ που δεν επηρεάζουν την αφήγηση.
- Σαφώς προσδιορισμένους δημιουργούς.
- Ποιοτικά παιχνίδια ή και άλλα πρόσθετα.

Στο ίδιο μήκος κύματος οι Zucker, Moody, και McKenna (2009) υποστηρίζουν ότι τόσο τα ποιοτικά όσο και τα ποσοτικά χαρακτηριστικά των ηλεκτρονικών βιβλίων δύνανται να επηρεάσουν θετικά τη μαθησιακή διαδικασία. Η αξιοποίηση ποιοτικών ηλεκτρονικών βιβλίων στην εκπαιδευτική βαθμίδα του νηπιαγωγείου έχει ιδιαίτερη σημασία καθώς προτρέπει τους εκπαιδευόμενους να εξασκήσουν τις προαναγνωστικές τους δεξιότητες μέσω της προσομοίωσης της ανάγνωσης

χωρίς τη βοήθεια του υπεύθυνου εκπαιδευτικού. Όπως τονίζει χαρακτηριστικά η Γιαννικοπούλου (2004) ο σημερινός εν δυνάμει αναγνώστης δεν περιορίζεται απλά σε ένα γύρισμα των σελίδων ενώ αντίθετα αναλαμβάνει μία πληθώρα πρωτοβουλιών που ενδέχεται να ξεκινούν από το πάτημα μίας επιλογής για την εκκίνηση της αφήγησης και να επεκταθούν ακόμα και στην διαμόρφωση της πλοκής της ιστορίας. Λόγω της έμφυτης τάσης των παιδιών της προσχολικής ηλικίας αναφορικά με την ταύτιση ηχητικών μηνυμάτων και εικόνων, η εμφάνιση του κειμένου στα ηλεκτρονικά βιβλία δύναται να ενισχύσει τη χρονική γειτνίαση της λέξης με την εικόνα, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα για την εξέλιξη των δεξιοτήτων αναδυόμενου γραμματισμού. Πιο αναλυτικά, κατά τους Bus, κ.ά. (2014) τα ηλεκτρονικά βιβλία βοηθούν τους εκπαιδευόμενους στη δημιουργία συνεκτικών αναπαραστάσεων των οπτικών και προφορικών ερεθισμάτων καθώς παρέχουν την απαραίτητη καθοδήγηση, λόγω της μορφής τους, αναφορικά με τη σταθερή εδραίωση συσχετισμών εικόνων και λέξεων στη μνήμη τους. Οι συγγραφείς, επίσης, υποστηρίζουν ότι μέσω των ηλεκτρονικών βιβλίων καλλιεργείται και η φιλαναγνωσία των μαθητών καθώς τα παιδιά αποκτούν περισσότερα κίνητρα για να ξαναδιαβάσουν την ίδια ιστορία πολλές φορές λόγω της μεγαλύτερης απόλαυσης η οποία προκύπτει από τον εμπλουτισμό τους με πολυμεσικές λειτουργίες. Οι πλέον διαδεδομένες στρατηγικές εισαγωγής ηλεκτρονικών βιβλίων στην εκπαιδευτική διαδικασία της τάξης του νηπιαγωγείου είναι η ενσωμάτωσή τους στη γωνιά ανάγνωσης αλλά και στην παραδοσιακή και ψηφιακή βιβλιοθήκη της εκάστοτε εκπαιδευτικής μονάδας. Η εισαγωγή αυτή οφείλει να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε όλα τα μέλη της τάξης να έχουν ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στο συγκεκριμένο υλικό.

Αναφορικά με την αξιοποίηση των ηλεκτρονικών βιβλίων στο οικογενειακό περιβάλλον, δέουσα σημασία καταλαμβάνει η άποψη του εκάστοτε γονέα σχετικά με τη χρήση τους. Σύμφωνα με την Kucirkova (2019), η πλειοψηφία των γονέων προτιμά την ανάγνωση έντυπων βιβλίων, επομένως η στάση αυτή επηρεάζει αρνητικά τις αναγνωστικές δραστηριότητες που προκύπτουν από την ενασχόλησή τους με τα ηλεκτρονικά βιβλία καθιστώντας έτσι ιδιαίτερος δύσκολη την παιδαγωγική τους αξιοποίηση από την πλευρά των παιδιών. Συνήθως, κατά τη διάρκεια των από κοινού αναγνώσεων των έντυπων βιβλίων στην οικογενειακή εστία οι γονείς ενθαρρύνουν συζητήσεις σχετικά με το περιεχόμενο του βιβλίου κάνοντας σχετικές ερωτήσεις με το κείμενο και τα εικονογραφικά στοιχεία. Τα ηλεκτρονικά βιβλία δύναται να υποστηρίξουν τέτοιου είδους δραστηριότητες είτε μέσω πρόσθετων κατά τη διάρκεια της αφήγησης είτε μέσω παιχνιδιών που ενδέχεται να τα πλαισιώνουν. Επομένως, οι αλληλεπιδράσεις με τους γονείς τους κατά την ανάγνωση έντυπων βιβλίων φαίνεται να έχει τον ίδιο αντίκτυπο στα παιδιά με την ανεξάρτητη αλληλεπίδρασή τους με τις πολυμεσικές λειτουργίες των ηλεκτρονικών βιβλίων (Takacs, Swart, & Bus, 2014). Σε κάθε

περίπτωση οι ενήλικες οφείλουν να δίνουν ιδιαίτερη βαρύτητα στην επιλογή ποιοτικών ηλεκτρονικών αναγνωσμάτων για την ενασχόληση των παιδιών τους.

Κεφάλαιο 3 - Μεθοδολογία

3.1 Στόχοι της ερευνητικής προσέγγισης

Η παρούσα διπλωματική εργασία έχει ως σκοπό το σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση ενός εξ' αποστάσεως προγράμματος προώθησης της φιλαναγνωσίας σε μαθητές νηπιαγωγείου, υπό τη μορφή της ψηφιακής βιβλιοθήκης. Κατά τη διάρκεια του εν λόγω προγράμματος αξιοποιήθηκε ένας συνδυασμός ασύγχρονων και σύγχρονων περιβαλλόντων μάθησης τα οποία εμπλουτίστηκαν με αναπτυξιακά κατάλληλο ψηφιακό υλικό για την υλοποίηση των φιλαναγνωστικών δραστηριοτήτων. Οι συγκεκριμένες δραστηριότητες οργανώθηκαν γύρω από δέκα εβδομαδιαίες θεματικές ενότητες βασισμένες στο περιεχόμενο των επιλεγμένων βιβλίων.

Βασικό στόχο του προγράμματος αποτέλεσε η παρατήρηση του εάν και κατά πόσο η υλοποίηση ενός προγράμματος προώθησης της φιλαναγνωσίας υπό τη συγκεκριμένη μορφή μπορεί να συμβάλλει στην καλλιέργεια του ενδιαφέροντος των παιδιών της νηπιακής ηλικίας για τα βιβλία και το γραπτό λόγο.

Επιπροσθέτως, έναν ακόμη στόχο αποτέλεσε η παρατήρηση της ενίσχυσης των ικανοτήτων του αναδυόμενου γραμματισμού των νηπίων που συμμετείχαν στην εν λόγω διαδικασία.

3.2 Εννοιολογικοί και Λειτουργικοί Ορισμοί

Λαμβάνοντας υπ' όψιν τις υπό εξέταση ερευνητικές μεταβλητές της παρούσας διπλωματικής εργασίας, θα πραγματοποιηθεί η καταγραφή των εννοιολογικών και λειτουργικών ορισμών.

3.2.1 Εννοιολογικοί Ορισμοί

3.2.1.1 Φιλαναγνωσία

Ο όρος «φιλαναγνωσία» χρησιμοποιείται για να προσδιορίσει τη θετική εκείνη στάση που αναπτύσσεται στα πλαίσια της εκπαιδευτικής διαδικασίας από το μαθητή-αναγνώστη σε σχέση τόσο με το βιβλίο ως το κατεξοχήν είδος και έκφραση της γραπτής ύλης, όσο και με το σύνολο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που ενισχύουν την προκειμένη σχέση μέσα από την καλλιέργεια γνωστικών και κοινωνικών δεξιοτήτων καθώς και αισθητικών κριτηρίων (Markidis, 2011). Επομένως, γίνεται αντιληπτό ότι το βασικό συστατικό της φιλαναγνωσίας είναι η δημιουργία και η ενίσχυση του ενδιαφέροντος του παιδιού για την ενασχόληση με το βιβλίο. Σύμφωνα με τον Καρακίτσιο (2011) το πρακτικό αυτό κομμάτι δύναται να έχει άμεση σύνδεση με το εκπαιδευτικό σύστημα και κατ' επέκταση με το σύστημα των βιβλιοθηκών. Επιπροσθέτως, ο πλέον προνομιακός χώρος για την εξάσκηση των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην καλλιέργεια του ενδιαφέροντος για το βιβλίο είναι το σχολικό περιβάλλον καθ' ότι συγκεντρώνει όλων των ειδών τους μελλοντικούς αναγνώστες λόγω της υποχρεωτικής φοίτησης (Μαραγκουδάκη, 1995).

3.2.1.2 Αναδυόμενος Γραμματισμός

Ο αναδυόμενος γραμματισμός αποτελεί μια ορολογία η οποία χρησιμοποιείται για να περιγράψει τις βασικές εκείνες δεξιότητες που κατακτά ένα παιδί προσχολικής ηλικίας αναφορικά με την ανάγνωση και τη γραφή. Συγκεκριμένα, αφορά στις δεξιότητες σχετικά με την ύπαρξη κάποιου κώδικα, όπως για παράδειγμα τα γράμματα της αλφάβητου, καθώς επίσης και δεξιότητες σχετικές με την ερμηνεία όπως για παράδειγμα η ικανότητα προφορικής αφήγησης (Westerveld, Gillion, van Bysterveldt και Boyd, 2015). Κατ' επέκταση αποτελεί τη βάση για την κατάκτηση ανωτέρου επιπέδου δεξιοτήτων εγγραμματισμού ενώ σημαντικό ρόλο στην εν λόγω διαδικασία διαδραματίζει η επαφή του παιδιού με τον έντυπο λόγο κυρίως μέσω του βιβλίου αλλά και με υλικά όπως το χαρτί και η γραφική ύλη.

3.2.2 Λειτουργικοί Ορισμοί

Το ενδιαφέρον χαρακτηρίζει τη γνωστική και συναισθηματική σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ του παιδιού – αναγνώστη και των φιλιαναγνωστικών δραστηριοτήτων. Με σκοπό τη διερεύνηση της συγκεκριμένης σχέσης χρησιμοποιήθηκαν ημερολογιακές καταγραφές στο πλαίσιο της συμμετοχικής παρατήρησης κατά τη διάρκεια της σύγχρονης εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης οι οποίες αναλύθηκαν σε φύλλα αναφοράς.

Οι δεξιότητες αναδυόμενου γραμματισμού των νηπίων ορίζονται ως οι ικανότητες αποκωδικοποίησης του γραπτού λόγου, την κατανόηση του νοήματος του καθώς και την παραγωγή κωδικοποιημένων μηνυμάτων (Παπούλια-Τζελέπη, 2001). Οι δεξιότητες αυτές διερευνήθηκαν με τη χρήση ενός ερωτηματολογίου το οποίο συμπληρώθηκε από τους γονείς των νηπίων και το οποίο βασίστηκε στο Home Literacy Practice Questionnaire από την Boudreau (2005). Στον εν λόγω ερωτηματολόγιο συμπεριλαμβάνονται μετρήσιμα κριτήρια όπως η αναδυόμενη γραφή, η αναδυόμενη ανάγνωση, η φωνολογική ενημερότητα και η επίγνωση του γραπτού λόγου. Επιπρόσθετα κριτήρια που ενσωματώθηκαν στο ερωτηματολόγιο ήταν το ενδιαφέρον, η εμπλοκή και η απόλαυση με σκοπό τη διερεύνηση της στάσης και της αλληλεπίδραση με τα βιβλία που συμπεριλαμβάνονταν στο πρόγραμμα φιλιαναγνωσίας.

3.3 Ερευνητικά Ερωτήματα

Τα ερευνητικά ερωτήματα που προκύπτουν από τους άνωθι στόχους είναι τα εξής:

- Ενισχύθηκε το ενδιαφέρον των μαθητών για τη φιλιαναγνωσία και τις φιλιαναγνωστικές δραστηριότητες μέσω της συμμετοχής τους σε ένα πρόγραμμα που διεξήχθη σε τεχνολογικά υποστηριζόμενο περιβάλλον;
- Καλλιεργήθηκαν οι δεξιότητες αναδυόμενου γραμματισμού των μαθητών κατά τη διάρκεια της συμμετοχής τους στο εν λόγω πρόγραμμα;
- Βίωσαν με θετικό τρόπο οι μαθητές τη διαδικασία συμμετοχής τους σε ένα τεχνολογικά υποστηριζόμενο πρόγραμμα φιλιαναγνωσίας;

3.4 Επιλογή Μεθόδου

3.4.1 Έρευνα - Δράση

Το είδος της εκπαιδευτικής έρευνας η οποία επιλέχθηκε για τις ανάγκες της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η έρευνα- δράση. Η έρευνα δράση αποτελεί μία προσέγγιση στην εκπαιδευτική έρευνα η οποία χρησιμοποιείται σε μεγάλο βαθμό από επαγγελματίες της εκπαίδευσης με σκοπό την εξέταση και τη βελτίωση της εκπαιδευτικής τους πρακτικής (Clark, Porath, Thiele & Jobe, 2020). Στο ίδιο μήκος κύματος οι Cohen, Manion και Morrison (2008) αναφέρουν ότι η έρευνα- δράση είναι σχεδιασμένη με σκοπό τη γεφύρωση του χάσματος ανάμεσα στην έρευνα και την πράξη εφόσον την ορίζουν ως «*μια παρέμβαση μικρής κλίμακας στη λειτουργία του πραγματικού κόσμου και μία προσεκτική εξέταση των επιδράσεων αυτής της παρέμβασης*». Στους άνωθι ορισμούς αξίζει να προστεθεί και αυτός της Koshy (2010) η οποία χαρακτηρίζει την έρευνα – δράση ως μια εποικοδομητική διαδικασία κατά τη διάρκεια της οποίας ο ερευνητής διαμορφώνει εκ νέου τις γνώσεις του για το υπό εξέταση θέμα μέσω συστηματικού προγραμματισμού, δράσης και αξιολόγησης με τελικό σκοπό τη βελτίωση και την κατάκτηση νέας γνώσης από το σύνολο της εμπειρίας. Επιπροσθέτως, η συγγραφέας χαρακτηρίζει τη συγκεκριμένη συνεχή διαδικασία μάθησης ως μια ευκαιρία για τον εκάστοτε ερευνητή να μοιραστεί τη νεοαποκτηθείσα γνώση του με όσους μπορούν να επωφεληθούν από αυτή. Στην περίπτωση της εκπαιδευτικής μονάδας οι υπόλοιποι επωφελούμενοι πέρα από τους εκπαιδευόμενους και τους εκπαιδευτικούς ορίζονται ως οι υπόλοιποι εκπαιδευτικοί, οι γονείς των εκπαιδευόμενων καθώς και τα μέλη της διοίκησης.

3.4.2 Χαρακτηριστικά της εκπαιδευτικής έρευνας – δράσης

Η έρευνα – δράση αποτελεί ένα είδος έρευνας με μεγάλο εύρος. Στον τομέα της εκπαιδευτικής έρευνας τα κύρια χαρακτηριστικά της θα μπορούσαν να αναλυθούν ως εξής :

- Η έρευνα- δράση αποτελεί μία συμμετοχική και συνεργατική διαδικασία κατά την οποία όλοι οι εμπλεκόμενοι συνεργάζονται για έναν κοινό σκοπό (Koshy, 2010). Στη συγκεκριμένη περίπτωση ο ερευνητής – εκπαιδευτικός οφείλει να δρα, να διδάσκει και ταυτόχρονα να συνεργάζεται με τα υπόλοιπα μέλη της εκπαιδευτικής μονάδας μέσω ενός περιβάλλοντος συμμετρικής επικοινωνίας και αλληλοκατανόησης (Κατσαρού & Τσάφος, 2003).
- Η έρευνα- δράση κατορθώνει τη σύνδεση μεταξύ θεωρίας και πράξης μέσω της σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα οι

οποίες αποτελούν συμπληρωματικές φάσεις της διαδικασίας της αλλαγής (Cohen κ.ά., 2008). Κατά τη διαδικασία αυτή, ο ερευνητής – εκπαιδευτικός επεκτείνει τις ακαδημαϊκές του γνώσεις μέσω της εκπαιδευτικής πράξης η οποία παράλληλα εμπλουτίζεται από την αναμορφωμένη θεωρία (Κατσαρού & Τσάφος, 2003)

- Η έρευνα – δράση χαρακτηρίζεται ως μία επαναλαμβανόμενη σπειροειδής διαδικασία η οποία σύμφωνα με το μοντέλο των Kemmis & McTaggart (2000) δίνει τη μεγαλύτερη έμφαση στην επανεξέταση του αρχικού σχεδιασμού και προχωράει σε μια συνεχή αναθεώρηση του αρχικού κύκλου της έρευνας. Κατ' αυτόν τον τρόπο τα ευρήματα της έρευνας αναδύονται καθ' όλη τη διαδικασία της έρευνας, ωστόσο δύναται να χαρακτηριστούν ως εξελισσόμενα και όχι ως οριστικά ή απόλυτα (Koshy, 2010)
- Η έρευνα- δράση περιλαμβάνει αναστοχαστική διάσταση καθώς ο ερευνητής- εκπαιδευτικός συμμετέχει ενεργά σε μια διαδικασία συνεχούς αναστοχασμού με σκοπό την ερμηνεία των φαινομένων που λαμβάνουν χώρα κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής πράξης. Οι εν λόγω ερμηνείες τίθενται σε συνεχή εξέταση και δοκιμή καθώς είναι προσαρμοσμένες στις ανάγκες της εκπαιδευτικής μονάδας στην οποία έλαβαν χώρα (Κατσαρού & Τσάφος, 2003).
- Η έρευνα- δράση βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση με την εξέλιξη του ερευνητή- εκπαιδευτικού καθώς αποτελεί μία διαδικασία βελτίωσης της εκπαιδευτικής πρακτικής μέσω της συγκέντρωσης δεδομένων για την εφαρμογή αλλαγών και σε άλλες εκπαιδευτικές διαδικασίες (Koshy, 2010). Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα τόσο την ενίσχυση της τεχνογνωσίας όσο και την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης (Κατσαρού & Τσάφος, 2003).

Εικόνα 1 Σπειροειδής μορφή έρευνας-δράσης

3.4.3 Τριγωνοποίηση

Με σκοπό τη διασφάλιση της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας της προκειμένης έρευνας- δράσης, επιλέχθηκε η μέθοδος της τριγωνοποίησης των δεδομένων. Σύμφωνα με τους Cohen κ.ά. (2008) η τριγωνοποίηση αποτελεί τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο εφαρμογής της ταυτόχρονης εγκυρότητας στις ποιοτικές έρευνες καθώς αποτυπώνει και αναλύει διεξοδικότερα την πολυπλοκότητα της συμπεριφοράς του εκπαιδευόμενου μελετώντας την από διαφορετικές οπτικές γωνίες. Στην εξής διαδικασία συμβάλει η χρήση και η αντιπαραβολή τόσο ποιοτικών όσο και ποσοτικών δεδομένων. Για τον ίδιο τον ερευνητή η τριγωνοποίηση συνεισφέρει στον έλεγχο της συνέπειας των ευρημάτων που αναδύθηκαν μέσω των διαφορετικών ερευνητικών εργαλείων με σκοπό την ελαχιστοποίηση των προκαταλήψεων στην ερμηνεία τους (Clark κ.ά., 2020). Οι Carter, Bryant-Lukosius, DiCenso, Blythe και Neville κατηγοριοποιούν τις μεθόδους τριγωνοποίησης σε τέσσερις τύπους:

- Η μεθοδολογική τριγωνοποίηση περιλαμβάνει τη χρήση πολλαπλών μεθόδων συλλογής δεδομένων αναφορικά με το ίδιο φαινόμενο. Αυτός ο τύπος τριγωνοποίησης συναντάται συχνά σε ποιοτικές μελέτες και δύναται να περιλαμβάνει δεδομένα από παρατηρήσεις, ερωτηματολόγια κ.α.
- Η ερευνητική τριγωνοποίηση περιλαμβάνει τη συμμετοχή δύο ή και περισσότερων ερευνητών για το ίδιο φαινόμενο με σκοπό την παροχή πολλαπλών παρατηρήσεων και κατά συνέπεια συμπερασμάτων. Ο συγκεκριμένος τύπος τριγωνοποίησης δύναται

να προσθέσει εύρος στο φαινόμενο του ενδιαφέροντος μέσω των διαφορετικών οπτικών γωνιών.

- Η θεωρητική τριγωνοποίηση χρησιμοποιεί είτε διαφορετικές θεωρίες για την ανάλυση και την ερμηνεία του ίδιου φαινομένου είτε την ίδια θεωρία για την ανάλυση και την ερμηνεία σε διαφορετικά φαινόμενα. Με αυτόν τον τύπο τριγωνοποίησης, ο ερευνητής δύναται να χρησιμοποιήσει διαφορετικές θεωρίες με σκοπό είτε την υποστήριξη είτε τη διάψευση των αναδυόμενων ευρημάτων.
- Η τριγωνοποίηση της πηγής των δεδομένων περιλαμβάνει τη συλλογή δεδομένων από διαφορετικές ομάδες ατόμων όπως για παράδειγμα μεμονωμένα άτομα, οικογένειες ή ακόμα και κοινότητες με σκοπό την απόκτηση πολλών οπτικών γωνιών για την επικύρωση των δεδομένων. Ο συγκεκριμένος τύπος τριγωνοποίησης ενδείκνυται για τη συλλογή δεδομένων κυρίως μέσα από ατομικές ή ομαδικές συνεντεύξεις το περιεχόμενο των οποίων καθορίζεται από το σκοπό της έρευνας καθώς και τους διαθέσιμους πόρους.

Για τις ανάγκες της παρούσας διπλωματικής εργασίας επιλέχθηκε ο τύπος της μεθοδολογικής τριγωνοποίησης των αποτελεσμάτων με τη χρήση των ερωτηματολογίων και της συμμετοχικής παρατήρησης. Ο λόγος επιλογής της προκειμένης μεθόδου έγκειται στο γεγονός ότι η χρήση πολλαπλών μεθόδων είναι η πλέον κατάλληλη στη μελέτη μίας περίπτωσης κατά την οποία αναζητείται μία πιο ολιστική άποψη των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων με σκοπό την πιο ολοκληρωμένη αποτίμηση της ερευνητικής διαδικασίας (Cohen κ.ά, 2008).

3.5 Ερευνητικά Εργαλεία

Όπως αναφέρεται στην άνωθεν ενότητα, οι στρατηγικές που χρησιμοποιήθηκαν για τη συλλογή δεδομένων κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της ερευνητικής διαδικασίας ήταν η συμμετοχική παρατήρηση και το ερωτηματολόγιο. Η συμμετοχική παρατήρηση διεξήχθη κατά τις εβδομαδιαίες εξ'αποστάσεως συναντήσεις αξιοποιώντας τις ημερολογιακές καταγραφές και τις ρουμπρικές διήγησης ιστοριών, τα δεδομένα εκ των οποίων αναλύθηκαν στη συνέχεια σε φύλλα αναφοράς. Ο διαμοιρασμός του ερωτηματολογίου πραγματοποιήθηκε στο τέλος της διεξαγωγής του προγράμματος φιλιανγνωσίας και συμπληρώθηκε από

τους γονείς των εκπαιδευόμενων οι οποίοι διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνας.

3.5.1 Συμμετοχική Παρατήρηση

Η στρατηγική της παρατήρησης είναι ευρέως διαδεδομένη στις ποιοτικές έρευνες καθώς δίνει την ευκαιρία στον ερευνητή- εκπαιδευτικό να συλλέξει δεδομένα τα οποία δε είχε την ευκαιρία να τα συλλέξει με διαφορετικό τρόπο. Οι Cohen κ.ά. (2008) αναφέρουν ότι τα ποιοτικά δεδομένα που προκύπτουν από την παρατήρηση είναι «ζωντανά» και παρέχουν στον εκάστοτε ερευνητή τη δυνατότητα να παρατηρήσει επιτόπου τις αλλαγές που διαδραματίζονται στο ερευνητικό περιβάλλον και κατ' επέκταση να εισχωρήσει στην κατάσταση και να την κατανοήσει εις βάθος. Στο ίδιο μήκος κύματος οι Clark κ.ά. (2020) υποστηρίζουν ότι η παρατήρηση παρέχει τη δυνατότητα κατανόησης της πολυπλοκότητας της ανθρώπινης συμπεριφοράς αλλά και των αλληλένδετων σχέσεων μεταξύ των ατόμων που αλληλεπιδρούν σε ένα ερευνητικό περιβάλλον.

Στην περίπτωση της συμμετοχικής παρατήρησης πραγματοποιούνται έντονες κοινωνικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ του ερευνητή- εκπαιδευτικού και των εκπαιδευόμενων οι οποίοι αποτελούν τα υποκείμενα της έρευνας καθώς, καθ' όλη τη διάρκεια, ο συμμετοχικός παρατηρητής αποτελεί κομμάτι της κοινωνικής συλλογικής ζωής των συμμετεχόντων βιώνοντας μία κατάσταση κατά την οποία παρατηρεί, αλληλεπιδρά και συλλέγει πολύτιμες πληροφορίες (Πανταζή και Πανταζή-Φρισύρα, 2011). Οι Adler και Adler (όπως αναφέρεται στο Ίσαρη και Πουρκός, 2015) ταξινομούν τους τύπους της συμμετοχικής παρατήρησης ως εξής:

- Ο τύπος της ενεργής συμμετοχής κατά τον οποίο ο ερευνητής συμμετέχει σε όλες τις βασικές δραστηριότητες της ομάδας που ερευνά χωρίς όμως να γίνει μέλος της. Σε αυτή την περίπτωση ο ερευνητής διατηρεί μία απόσταση από τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας προσπαθώντας να ισορροπήσει ανάμεσα στη συμμετοχή και την παρατήρηση.
- Ο τύπος της περιφερειακής συμμετοχής κατά τον οποίο ο ερευνητής παρόλο που αποτελεί μέλος της ομάδας δε συμμετέχει στις δραστηριότητες της καθώς θεωρεί ότι η εμπλοκή του δύναται να δυσχεράνει την μετέπειτα ανάλυση των δεδομένων.
- Ο τύπος της πλήρους συμμετοχής κατά τον οποίο ο ερευνητής είτε είναι ήδη είτε γίνεται ενεργό μέλος της ομάδας που μελετά. Σε αυτήν την περίπτωση η συμμετοχική παρατήρηση αποτελεί μία

βιωματική εμπειρία για τον ερευνητή καθώς ο ίδιος αποτελεί μέλος του υπό μελέτης πλαισίου.

Ο τύπος της πλήρους και ολοκληρωμένης συμμετοχής είναι αυτός που επιλέχθηκε για τις ανάγκες της παρούσας ερευνητικής διαδικασίας καθώς η ερευνήτρια αποτελούσε και την υπεύθυνη εκπαιδευτικό του τμήματος των νηπίων. Επιπλέον, κατ' αυτόν τον τρόπο διευκολύνθηκε τόσο η εμβάθυνση με τη δυνατότητα καταγραφής λεπτομερειών όσο και ο μετέπειτα αναστοχασμός με την παρατήρηση μοτίβων και σημαντικών πληροφοριών που προέκυψαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος.

3.5.2 Ημερολογιακές καταγραφές

Άμεσα συνδεδεμένη με τη συστηματική παρατήρηση είναι η διαδικασία καταγραφής των αναδυόμενων παρατηρήσεων η συστηματοποίηση της οποίας αυξάνει την αξιοπιστία της έρευνας. Οι Ντολιοπούλου και Γουργιώτου (2008) ορίζουν τη συστηματική καταγραφή ως μία συλλογή τεκμηρίων τα οποία διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο είτε για την απόδειξη ενός γεγονότος είτε για την επιβεβαίωση μίας υπόθεσης.

Αναφορικά με τις ημερολογιακές καταγραφές οι οποίες αποτελούν την καταγραφή γεγονότων ανά τακτά χρονικά διαστήματα και ταυτόχρονα με τον χρόνο κατά τον οποίο διαδραματίζονται (Cohen κ.ά., 2008), οι Clark κ.ά. (2020) υποστηρίζουν ότι η τήρησή τους δύναται να χρησιμεύσει ως ένας απολογισμός των προβληματισμών του ερευνητή – εκπαιδευτικού με σκοπό την μετέπειτα ανάλυση και ερμηνεία των δεδομένων της έρευνας. Η επιλογή των εβδομαδιαίων ημερολογιακών καταγραφών στην παρούσα ερευνητική διαδικασία έγινε λόγω της συσχέτισης των ημερολογίων στην έρευνα – δράση με την τεκμηρίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με στόχο τον αναστοχασμό, τον επανέλεγχο και την ενίσχυσή της (Αυγητίδου, 2011). Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε η μελέτη και η κωδικοποίηση των ευρημάτων σε φύλλα αναφοράς με σκοπό την ενίσχυση των στρατηγικών για την καλλιέργεια των θετικών στάσεων των εκπαιδευόμενων σε σχέση με το πρόγραμμα προώθησης της φιλαναγνωσίας.

3.5.3 Ρουμπρίκες

Οι ρουμπρίκες αξιολόγησης αποτελούν ένα ποσοτικό εργαλείο αξιολόγησης με προκαθορισμένα κριτήρια το οποίο περιέχει τη μορφή ενός πίνακα στον οποίο αποτυπώνονται τα εν λόγω κριτήρια αναφορικά με την εκάστοτε μαθησιακή διαδικασία (Πετροπούλου, Κασιμάτη και Ρετάλης, 2015). Τα συνηθέστερα είδη ρουμπρικών είναι οι ολιστικές και οι αναλυτικές ρουμπρίκες αξιολόγησης. Οι ολιστικές ρουμπρίκες χρησιμοποιούνται κυρίως κατά την τελική αξιολόγηση ενός εκπαιδευόμενου και αποδίδουν μία μόνο βαθμολογία σε συνάρτηση με την γενικότερη επίδοσή του, ενώ οι αναλυτικές ρουμπρίκες χρησιμοποιούνται κατά τη διαμορφωτική αξιολόγηση και αποδίδουν ξεχωριστές βαθμολογίες για

περισσότερα κριτήρια επίδοσης (Πετροπούλου κ.ά., 2015). Στα πλαίσια της παρούσας έρευνας δημιουργήθηκε από την ερευνήτρια μία αναλυτική ρουμπρίκα διήγησης ιστοριών. Η χρήση της εν λόγω ρουμπρίκας έγινε κατά τη διάρκεια των ημερολογιακών καταγραφών με στόχο τη συστηματικότερη παρατήρηση της εξέλιξης της ικανότητας των νηπίων στην ανάπτυξη του λεξιλογίου.

3.5.4 Ερωτηματολόγιο

Έχοντας ως στόχο την τριγωνοποίηση των αποτελεσμάτων της παρούσας έρευνας- δράσης, στο τέλος του προγράμματος προώθησης της φιλαναγνωσίας διαμοιράστηκε ένα ερωτηματολόγιο στους γονείς των εκπαιδευόμενων. Το ερωτηματολόγιο ένα από τα πλέον διαδεδομένα και εύχρηστα εργαλεία συλλογής ποσοτικών δεδομένων το οποίο επιδέχεται εύκολης ανάλυσης και δύναται να διαμοιραστεί και να συμπληρωθεί χωρίς τη βοήθεια του ερευνητή- εκπαιδευτικού (Cohen κ.ά., 2008).

Στην προκειμένη περίπτωση ο διαμοιρασμός έγινε μέσω της πλατφόρμας Google Forms ενώ για την ανάλυση του χρησιμοποιήθηκε το λογισμικό SPSS. Το εν λόγω ερωτηματολόγιο αποτελεί μία παραλλαγή του ερωτηματολογίου Home Literacy Practices Questionnaire από την Boudreau (2005) και απαρτίζεται από τέσσερις ενότητες. Η πρώτη ενότητα περιλαμβάνει 7 ερωτήσεις αναφορικά με τα δημογραφικά δεδομένα του δείγματος. Η δεύτερη ενότητα περιλαμβάνει 14 ερωτήσεις σε μορφή πενταβάθμιας κλίμακας ιεράρχησης Likert (1= διαφωνώ απολύτως, 5= συμφωνώ απολύτως) και στοχεύει στη συγκέντρωση δεδομένων αναφορικά με το Ενδιαφέρον, την Εμπλοκή και την Απόλαυση που έδειξαν οι εκπαιδευόμενοι αναφορικά με τα βιβλία και τις φιλαναγνωστικές δραστηριότητες. Η τρίτη ενότητα 9 ερωτήσεις σε μορφή πενταβάθμιας κλίμακας ιεράρχησης Likert (1= διαφωνώ απολύτως, 5= συμφωνώ απολύτως) και στοχεύει στη συγκέντρωση δεδομένων αναφορικά με την Αναδυόμενη Γραφή, την Αναδυόμενη Ανάγνωση, τη Φωνολογική Ενημερότητα και την Επίγνωση του Γραπτού Λόγου. Η τελευταία ενότητα περιέχει μία ανοικτού τύπου ερώτηση στην οποία οι γονείς είναι ελεύθεροι να προσθέσουν κάποιο σχόλιο για το σύνολο της διεξαγωγής του προγράμματος προώθησης της φιλαναγνωσίας. Τα δεδομένα που προέκυψαν από την ανάλυση των ερωτηματολογίων χρησιμοποιήθηκαν με σκοπό την ισχυροποίηση των αποτελεσμάτων που προέκυψαν από τη συμμετοχική παρατήρηση.

3.6 Επιλογή Στατιστικών Κριτηρίων

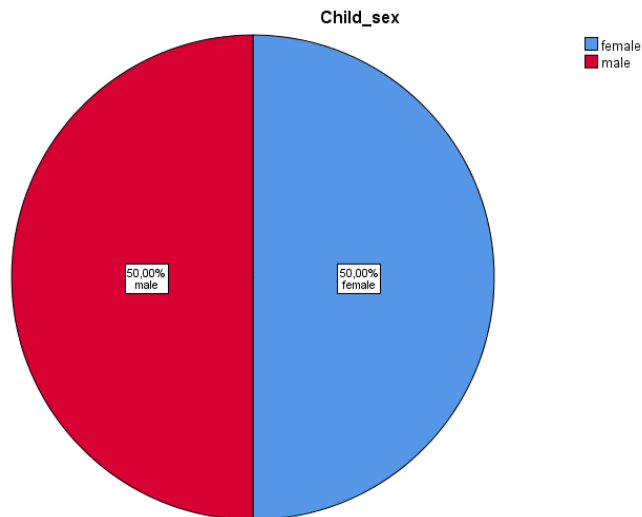
Ως αρχικό βήμα για την ανάλυση των δεδομένων του τελικού ερωτηματολογίου κρίθηκε απαραίτητο να υπολογιστεί η αξιοπιστία εσωτερικής συνέπειας του. Η δεδομένη διαδικασία κρίνεται απαραίτητη για τον ερευνητή- εκπαιδευτικό εφόσον αναδεικνύει το βαθμό στον οποίο οι ερωτήσεις που μετράνε την ίδια μεταβλητή παρουσιάζουν υψηλή συσχέτιση τόσο μεταξύ τους όσο και με την ίδια

τη μεταβλητή (Μάρκος, 2012). Ο πλέον διαδεδομένος δείκτης για τη μέτρηση της αξιοπιστίας εσωτερικής συνέπειας είναι το α του Cronbach και οι τιμές που δύναται να λάβει ο συγκεκριμένος δείκτης ανήκουν στο κλειστό διάστημα από 0 έως 1 . Τιμές μεγαλύτερες του 0,7 ή 0,8 θεωρούνται ικανοποιητικές επομένως συνιστούν ότι κάποιες από τις ερωτήσεις μετρούν την ίδια φρασεολογία (Μακρίδης, 2015). Επιπροσθέτως, ο εν λόγω δείκτης δύναται να παρέχει επιπλέον πληροφορίες για τη σημασία της κάθε ερώτησης ξεχωριστά καθώς υπολογίζει το ποσοστό που αναλογεί σε κάθε ερώτηση, επομένως, μία σημαντική αύξηση του δείκτη μετά από αφαίρεση κάποιας ερώτησης ισοδυναμεί με ένδειξη ότι η προκειμένη ερώτηση οφείλει να απομακρυνθεί καθώς δεν μετράει την ίδια σύνθεση με τις υπόλοιπες (Μακρίδης, 2015).

Στη συνέχεια, πραγματοποιήθηκε ο έλεγχος συσχέτισης μεταξύ των μεταβλητών. Λόγω του μικρού δείγματος του ερωτηματολογίου και καθώς δεν υπήρξε κανονική κατανομή των δεδομένων, χρησιμοποιήθηκε ο συντελεστής συσχέτισης r_{ho} του Spearman. Ο εν λόγω συντελεστής δύναται να χρησιμοποιηθεί όταν μία από τις δύο ή και ο δύο μεταβλητές βρίσκονται σε κλίμακα ιεράρχησης (Μάρκος, 2012) και παίρνει τιμές από -1 έως +1 δηλώνοντας είτε τη θετική είτε την αρνητική συσχέτιση με τις τιμές κοντά στο μηδέν να υποδηλώνουν έλλειψη συσχέτισης (Μακρίδης, 2015).

3.7 Δείγμα Μελέτης

Στο προκείμενο τεχνολογικά υποστηριζόμενο πρόγραμμα προώθησης της φιλαναγνωσίας συμμετείχαν συνολικά οι 14 μαθητές του νηπιαγωγείου «Άρτεμις & Ιάσων» ηλικίας από πέντε έως και έξι ετών. Το συγκεκριμένο σύνολο απαρτιζόταν από 7 αγόρια και 7 κορίτσια. Επιπλέον, εξίσου σημαντική ήταν η συμμετοχή των γονέων οι οποίοι κατείχαν κυρίως έναν υποστηρικτικό ρόλο καθ' όλη τη διάρκεια της διεξαγωγής του προγράμματος, ενώ συμμετείχαν ενεργά στην τελική αξιολόγησή του μέσω της συμπλήρωσης του τελικού ερωτηματολογίου.

Πίνακας 1 Φύλο Συμμετεχόντων

3.8 Επιλογή Ερευνητικού Περιβάλλοντος – Google Classroom

Το Google Classroom είναι ένα σύστημα διαχείρισης μάθησης (LMS) το οποίο αποτελεί μέρος των εφαρμογών της Google αναφορικά με την εκπαίδευση (Google Apps for Education) με σκοπό την υποστήριξη των εκπαιδευτών και των εκπαιδευόμενων στη διαδικασία της ηλεκτρονικής εκπαίδευσης. Η εν λόγω πλατφόρμα θεωρείται ένα πολύτιμο γνωστικό εργαλείο που υποστηρίζει τη μετάβαση από την αλλαγή του κλασσικού δασκαλοκεντρικού μοντέλου που συναντάται συνήθως σε μία αίθουσα διδασκαλίας σε ένα μαθητοκεντρικό περιβάλλον όπου οι εκπαιδευόμενοι συμμετέχουν ενεργά και υποστηρίζεται η έρευνα, ο διάλογος και η δημιουργική σκέψη (Shaharane, Jamil και Rodzi, 2016).

Η πλατφόρμα του Google Classroom συμπεριλαμβάνει ένα σύνολο από λειτουργίες όπως το Ημερολόγιο, οι Εργασίες, ο φάκελος Drive, τα Αρχεία και οι Παρουσιάσεις τα οποία χρησιμοποιήθηκαν σε συνδυασμό με άλλες εκπαιδευτικές τεχνολογίες για τη δημιουργία των φιλικών δραστηριοτήτων και τον οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η επιλογή του συγκεκριμένου εργαλείου για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας έγινε με κύριο γνώμονα την ευχρηστία της διεπιφάνειας του η οποία επιτρέπει στους διαχειριστές την εύκολη δημιουργία και οργάνωση εργασιών καθώς και την άμεση ανατροφοδότηση των μαθητών. Επιπλέον, η εγγραφή των νέων χρηστών στο εκάστοτε μάθημα γίνεται μόνο είτε μέσω πρόσκλησης στην ηλεκτρονική τους διεύθυνση είτε μέσω ενός μοναδικού κωδικού εξασφαλίζοντας έτσι την προστασία των προσωπικών δεδομένων των χρηστών. Στην προκειμένη περίπτωση, η εγγραφή των γονέων-χρηστών έγινε μέσω πρόσκληση στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις που παρείχαν εξ' αρχής στην εκπαιδευτική μονάδα.

Το Google Classroom αποτέλεσε το κύριο περιβάλλον ασύγχρονης διδασκαλίας κατά τη διάρκεια διεξαγωγής του προγράμματος φιλαναγνωσίας. Αναφορικά με τις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν σε σύγχρονο περιβάλλον εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης χρησιμοποιήθηκε το λογισμικό τηλεδιασκέψεων Zoom Video Communications. Το συγκεκριμένο εργαλείο χρησιμοποιούνταν ήδη ως το κύριο μέσο τηλεκπαίδευσης της εκπαιδευτικής μονάδας, επομένως κρίθηκε σκόπιμο να διατηρηθεί η χρήση του και κατά τη διάρκεια της ερευνητικής διαδικασίας με σκοπό την προσαρμογή των δραστηριοτήτων φιλαναγνωσίας στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα των νηπίων.

3.9 Συνοπτική περιγραφή του εκπαιδευτικού προγράμματος

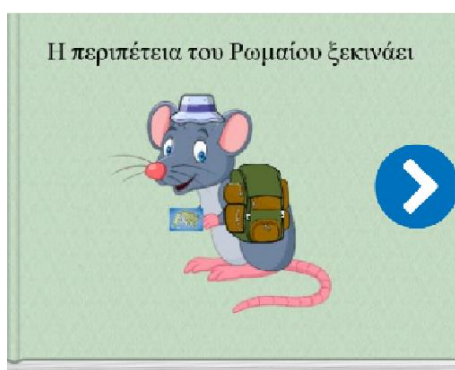
Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα προώθησης της φιλαναγνωσίας υλοποιήθηκε σε χρονικό διάστημα τριών μηνών από το Μάρτιο έως και τον Ιούνιο του σχολικού έτους 2020-2021. Η συγκεκριμένη χρονική περίοδος συνέπιπτε με την καθολική αναστολή της δια ζώσης λειτουργίας των εκπαιδευτικών μονάδων λόγω της πανδημίας COVID-19, συνεπώς όλες οι δραστηριότητες του προγράμματος υλοποιήθηκαν σε καθεστώς εξ' αποστάσεως διδασκαλίας. Μοναδική εξαίρεση αποτέλεσαν οι τελικές ομαδικές δραστηριότητες ψηφοφορίας και δημιουργίας ενός επιτραπέζιου παιχνιδιού οι οποίες υλοποιήθηκαν στο χώρο της σχολικής μονάδας εφόσον αυτό κατέστη εφικτό. Ωστόσο, παρά τις επικρατούσες συνθήκες, κύριο στόχο του προγράμματος αποτέλεσε η διατήρηση των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων μεταξύ των νηπίων μέσω των σύγχρονων εβδομαδιαίων συναντήσεων στα πλαίσια των δύο υπό-ομάδων που είχαν δημιουργηθεί. Υποστηρικτικό ρόλο σε όλη τη διάρκεια διεξαγωγής του προγράμματος διαδραμάτισαν οι γονείς των εκπαιδευόμενων τόσο αναφορικά με τη χρήση των συσκευών και των εκπαιδευτικών τεχνολογιών όσο και με τη συνεισφορά τους στη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων στα πλαίσια των αναπτυξιακών αναγκών της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας. Με βάση τις ανάγκες αυτές, κρίθηκε απαραίτητη μία διαδικτυακή συνάντηση με σκοπό την πλοήγηση στην πλατφόρμα του Google Classroom για την καλύτερη κατανόηση του σχεδιασμού του προγράμματος φιλαναγνωσίας. Το κάθε βιβλίο αποτελούσε ένα ξεχωριστό «Θέμα» στην πλατφόρμα και απαρτίζονταν από το «Υλικό» και τις «Εργασίες» μαζί με τις απαραίτητες οδηγίες που αποτελούσαν τις δραστηριότητες του.

Οι δραστηριότητες του εν λόγω προγράμματος σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν με γνώμονα τόσο τα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της ηλικίας των εκπαιδευόμενων όσο και με τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα και τις προτιμήσεις της συγκεκριμένης ομάδας. Η οργάνωσή τους έγινε με βάση τη θεματική του εκάστοτε βιβλίου συμπεριλαμβάνοντας τα στοιχεία του βιβλίου, παιχνίδια αναδυόμενου γραμματισμού, τεχνικές αναδίγγισης καθώς και σύνδεση με άλλες γνωστικές περιοχές. Ο συνολικός χρόνος που είχαν στη διάθεσή τους για την ενασχόληση με τις δραστηριότητες ήταν μία εβδομάδα ενώ για τη συμμετοχή

τους στο πρόγραμμα απαιτούνταν οποιαδήποτε συσκευή και μία ηλεκτρονική διεύθυνση για την εγγραφή στο μάθημα.

3.10 Αναλυτική περιγραφή των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων

Για τις ανάγκες της διεξαγωγής του προγράμματος προώθησης της φιλαναγνωσίας δημιουργήθηκε ένας μύθος με σκοπό τη διέγερση τόσο της φαντασίας όσο και του ενδιαφέροντος των εκπαιδευόμενων. Κεντρικός ήρωας της ιστορίας είναι ο Ρωμαίος ο οποίος έχει ως αποστολή να βρει τη φίλη του την Ιουλία. Οι εν λόγω χαρακτήρες βασίζονται στην τελευταία θεατρική παράσταση που είχαν παρακολουθήσει οι μαθητές πριν την αναστολή της λειτουργίας της εκπαιδευτικής μονάδας και αποτελούσε κύριο σημείο των συζητήσεων τους. Στην πρώτη φάση του εκπαιδευτικού προγράμματος η ιστορία του Ρωμαίου εισήχθη με την αφήγηση στην ολομέλεια της τάξης ενός ηλεκτρονικού βιβλίου από την εκπαιδευτικό. Στη συνέχεια παρουσιάστηκε ο χάρτης του Ρωμαίου υπό τη μορφή μιας διαδραστικής εικόνας όπου περιέχονταν τα βιβλία – σταθμοί της ιστορίας. Με την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων του κάθε βιβλίου, οι εκπαιδευόμενοι κέρδιζαν ένα στοιχείο σε μορφή γράμματος. Ύστερα από τη συλλογή όλων των γραμμάτων κι αφού τα έβαζαν στη σωστή σειρά για να λύσουν το τελικό αίνιγμα, οι εκπαιδευόμενοι θα ήταν σε θέση να μάθουν που κρύφτηκε η Ιουλία.

Εικόνα 2 Ο ήρωας της βιβλιοθήκης

Στη δεύτερη φάση του προγράμματος, οι εκπαιδευόμενοι καλούνταν να επιλέξουν ένα από τα δέκα βιβλία- σταθμούς για να ολοκληρώσουν τις δραστηριότητές του. Η επιλογή αυτή πραγματοποιούνταν στο τέλος κάθε εβδομάδος και κοινοποιούνταν στην υπεύθυνη εκπαιδευτικό. Τα βιβλία που συμπεριλήφθησαν στην προκειμένη διαδικασία προέρχονταν από ελεύθερες πηγές στο διαδίκτυο όπως ο ιστότοπος www.mikrosanagnostis.gr, www.naiboro.gr και το www.youtube.com, είχαν διαφορετικό θέμα το καθένα και παρέχονταν σε μορφή video με υπότιτλους. Την εκκίνηση και το τέλος κάθε βιβλίου- σταθμού σηματοδοτούσε ένα Voki το οποίο είχε τη μορφή ενός ποντικιού αντιπροσωπεύοντας τον ήρωα της βιβλιοθήκης. Ύστερα από την ακρόαση της ιστορίας, συνίστατο να ακολουθηθεί η προτεινόμενη ακολουθία των

δραστηριοτήτων. Οι αρχικές δραστηριότητες εστίαζαν στα μέρη του βιβλίου όπως ο συγγραφέας, ο τίτλος και το εξώφυλλο. Στη συνέχεια, υπήρχαν δραστηριότητες εμβάθυνσης στο κείμενο οι οποίες περιείχαν ερωτήσεις κατανόησης, δραστηριότητες αναδύμενου γραμματισμού καθώς και δημιουργικές δραστηριότητες. Οι τελικές δραστηριότητες αφορούσαν κυρίως σε μεταγνωστικές δεξιότητες όπως για παράδειγμα η συνέχεια της ιστορίας ή και η εισαγωγή νέων στοιχείων σε αυτή. Στο τέλος κάθε εβδομάδας, οι εκπαιδευόμενοι παρουσίαζαν τα έργα που προέκυπταν από τις άνωθι δραστηριότητες στην ομάδα που άνηκαν κατά τη διάρκεια της σύγχρονης εξ' αποστάσεως διδασκαλίας. Στη συνέχεια, πραγματοποιούνταν μία δραστηριότητα αναδιήγησης της ιστορίας με διαφορετική τεχνική. Οι συγκεκριμένες τεχνικές φρόντιζαν να ανταποκρίνονται στο επίπεδο και την εξέλιξη των μαθητών.

 Το βιβλίο που μιλάει ⋮

Eva Despou • 29 Δεκ 2020

Ανοιξε το παρακάτω βίντεο για να ακούσεις την αφήγηση του βιβλίου.

 ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΜΕ ΑΦΗΓΗΣ... Βίντεο	 Voki - Voki Scene Pickup https://tinyurl.com/yjadjr22
--	--

Εικόνα 3 Το βιβλίο που μιλάει

 ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ!!! ⋮

Eva Despou • 29 Δεκ 2020

Μόλις κέρδισες ένα στοιχείο το οποίο θα σε βοηθήσει να βρεις που βρίσκεται η Ιουλία. Άνοιξε και αποθήκευσε την εικόνα για να πάρεις το στοιχείο σου.

 Λ.jpg Εικόνα	 Voki - Voki Scene Pickup https://tinyurl.com/yfvbflgf
---	---

Εικόνα 4 Συλλογή στοιχείου

Στην τρίτη φάση του προγράμματος, η οποία διεξήχθη δια ζώσης, οι εκπαιδευόμενοι πρότειναν στο σύνολο της ομάδας τις δικές τους προτάσεις για την παραγωγή ενός τελικού προϊόντος στα πλαίσια του προγράμματος προώθησης της φιλαναγνωσίας. Ύστερα από ομαδική ψηφοφορία, προχώρησαν στη δημιουργία ενός επιτραπέζιου παιχνιδιού, με τη βοήθεια της εκπαιδευτικού, το οποίο περιείχε στοιχεία από τις δραστηριότητες της ψηφιακής βιβλιοθήκης.

Ακολουθεί αναλυτική περιγραφή των δραστηριοτήτων που συμπεριλήφθησαν στο εκάστοτε βιβλίο:

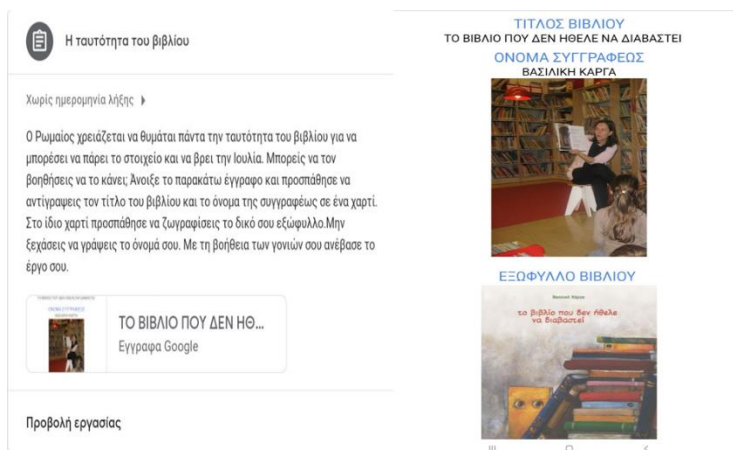
3.10.1 Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί (συγγ. Βασιλική Καργά)

- 1^η Δραστηριότητα – Η ταυτότητα του βιβλίου

Η πρώτη δραστηριότητα του βιβλίου έχει ως στόχο την επαφή των παιδιών με τα μέρη του βιβλίου. Συγκεκριμένα, συμπεριλαμβάνει το εξώφυλλο του βιβλίου, τον τίτλο καθώς και το όνομα της συγγραφέως. Οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να παρατηρήσουν τα παραπάνω στοιχεία καθώς και να γνωρίσουν το πρόσωπο της συγγραφέως μέσω της φωτογραφίας της. Στη συνέχεια, ο κάθε μαθητής δημιουργεί το δικό του εξώφυλλο για το βιβλίο αντιγράφοντας τον τίτλο και το όνομα της συγγραφέως και ανεβάζει με τη βοήθεια των γονιών του τη φωτογραφία της ζωγραφιάς του στο Google Classroom.

Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί	
1 ^η Δραστηριότητα – Η ταυτότητα του βιβλίου	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Εξοικείωση με τα μέρη του βιβλίου • Ενίσχυση της παρατηρητικότητας • Ενεργοποίηση της φαντασίας • Καλλιέργεια της δεξιότητας αντιγραφής λέξεων
Πόροι-Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Google Docs • Γραφική ύλη
Εκτιμώμενη Διάρκεια	15'

Πίνακας 2 1η Δραστηριότητα - Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί

Εικόνα 5 1η Δραστηριότητα - Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί

- 2^η Δραστηριότητα- Τα μέρη του βιβλίου

Η δεύτερη δραστηριότητα του βιβλίου αποτελεί συνέχεια της πρώτης καθώς οι μαθητές καλούνται να έρθουν σε επαφή και με τα υπόλοιπα μέρη του βιβλίου. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να αντιστοιχίσουν τα υπόλοιπα μέρη του βιβλίου όπως το οπισθόφυλλο, η ράχη και η ετικέτα με την εκάστοτε ονομασία τους. Η δραστηριότητα αυτή πραγματοποιείται με τη βοήθεια του εργαλείου wordwall το οποίο παρέχει άμεση ανατροφοδότηση για το αποτέλεσμα μετά την επιλογή του πλήκτρου “SUBMIT ANSWERS”. Ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να δει τα αποτελέσματα των εκπαιδευόμενων μέσα από τα δεδομένα που παρέχει τον εν λόγω εργαλείο. Για λόγους προστασίας των προσωπικών δεδομένων ήταν απενεργοποιημένη η λειτουργία του leaderboard στους υπόλοιπους χρήστες καθ’ όλη τη διάρκεια του προγράμματος.

Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί	
2 ^η Δραστηριότητα- Τα μέρη του βιβλίου	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Εξοικείωση με τα μέρη του βιβλίου • Καλλιέργεια δεξιοτήτων προ-ανάγνωσης • Εξάσκηση δεξιότητας αντιστοίχισης • Καλλιέργεια χειρισμού της ηλεκτρονική συσκευής
Πόροι- Εργαλεία	WordWall- Labelled Diagram Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5’

Πίνακας 3 2η Δραστηριότητα- Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί

Εικόνα 6 2η Δραστηριότητα- Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί

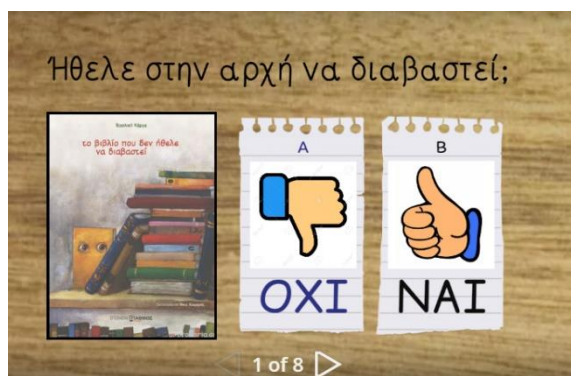
• **3^η Δραστηριότητα- Ναι ή Όχι;**

Η δραστηριότητα αυτή συμπεριλαμβάνεται στις δραστηριότητες εμβάθυνσης στην ιστορία και συγκεκριμένα στοχεύει στην αξιολόγηση της κατανόησης του

περιεχομένου. Οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να απαντήσουν σε μία σειρά ερωτήσεων επί του βιβλίου είτε με Ναι είτε με Όχι. Ο εκπαιδευτικός δύναται να δει τα αποτελέσματα μέσω του εργαλείου wordwall το οποίο παρέχει άμεση ανατροφοδότηση στους μαθητές με την ολοκλήρωση όλων των ερωτήσεων.

Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί	
3^η Δραστηριότητα- Ναι ή όχι;	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Κατανόηση του κειμένου • Καλλιέργεια δεξιοτήτων προ-ανάγνωσης • Εξάσκηση μνήμης • Καλλιέργεια χειρισμού της ηλεκτρονική συσκευής
Πόροι- Εργαλεία	WordWall- Quiz Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 4 3η Δραστηριότητα- Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί

Εικόνα 7 3η Δραστηριότητα - Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί

- **4^η Δραστηριότητα – Τα γράμματα της λέξης**

Η παρούσα δραστηριότητα συγκαταλέγεται στις δραστηριότητες αναφορικά με την ενίσχυση του αναδυόμενου γραμματισμού. Οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να εμπνευστούν από ένα μικρό ποίημα για το βιβλίο και να φτιάξουν τη δική τους ακροστιχίδα με τα γράμματα που περιέχονται στη λέξη βιβλίο. Οι μαθητές μπορούν να χρησιμοποιήσουν είτε λέξεις που περιέχονται στην ιστορία είτε δικές τους προτάσεις. Στη συνέχεια, με τη βοήθεια των γονιών τους ανεβάζουν τη φωτογραφία της εργασίας τους στο Google Classroom.

Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί
4^η Δραστηριότητα- Τα γράμματα της λέξης

Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Καλλιέργεια δεξιοτήτων προγραφής • Εξάσκηση της φωνολογικής ενημερότητας • Ενίσχυση της δημιουργικής σκέψης • Επαφή με άλλα είδη έντυπου λόγου
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Αρχείο pdf • Γραφική ύλη
Εκτιμώμενη Διάρκεια	10'

Πίνακας 5 4η Δραστηριότητα - Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί

Τα γράμματα της λέξης

Χωρίς ημερομηνία λήξης ▶

Μπορείς να σκεφτείς μία λέξη που να ξεκινάει από κάθε γράμα της λέξης "ΒΙΒΛΙΟ"
; Γράψε σε ένα χαρτί κάθετα με κεφαλαία γράμματα τη λέξη "ΒΙΒΛΙΟ" και έπειτα συμπλήρωσε τις λέξεις που σκέφτηκες. Με τη βοήθεια των γονιών σου ανέβασε την εργασία σου.

βιβλιο.pdf

PDF

Εικόνα 8 4η Δραστηριότητα - Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί

• **5^η Δραστηριότητα- Τα μουσικά όργανα**

Η δραστηριότητα αυτή παρεμβάλλεται ανάμεσα στις υπόλοιπες δραστηριότητες τόσο με σκοπό την αποφόρτιση των εκπαιδευόμενων όσο και τη σύνδεση με τη μουσική αγωγή. Οι μαθητές παρακολουθούν ένα βίντεο κατά το οποίο παρουσιάζονται τα μουσικά όργανα με διασκεδαστικό τρόπο.

Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί	
5^η Δραστηριότητα- Τα μουσικά όργανα	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Αποφόρτιση • Επαφή με τα μουσικά όργανα • Σύνδεση με άλλες μορφές τέχνης
Πόροι- Εργαλεία	Αρχείο video
Εκτιμώμενη Διάρκεια	8'

Πίνακας 6 5η Δραστηριότητα - Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί

Τα μουσικά όργανα

Ο Ρωμαίος είναι πολύ χαρούμενος που είδε ένα βιολί και θέλει να μάθει για περισσότερα μουσικά όργανα. Άνοιξε το παρακάτω βίντεο για να γνωρίσεις μαζί του και άλλα είδη μουσικών οργάνων.

Ο Λάκης και τα Μουσικά Όρ...
Βίντεο

Εικόνα 9 5η Δραστηριότητα- Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί

• 6^η Δραστηριότητα- Έγχορδα ή Κρουστά;

Η δραστηριότητα αυτή αποτελεί συνέχεια της προηγούμενης. Οι εκπαιδευόμενοι, αφού έχουν παρακολουθήσει το προηγούμενο βίντεο γνωριμίας με τα μουσικά όργανα καλούνται να κατηγοριοποιήσουν τα όργανα που βλέπουν σε έγχορδα και κρουστά. Η κατηγοριοποίηση γίνεται μέσω του εργαλείου wordwall και οι μαθητές λαμβάνουν άμεση ανατροφοδότηση από το εργαλείο μετά την επιλογή του πλήκτρου “SUBMIT ANSWERS”.

Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί	
6^η Δραστηριότητα- Έγχορδα ή κρουστά;	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none">Εξάσκηση της δεξιότητας της κατηγοριοποίησηςΕπαφή με τα μουσικά όργαναΚαλλιέργεια χειρισμού της ηλεκτρονική συσκευής
Πόροι- Εργαλεία	WordWall – Group Sort Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5’

Πίνακας 7 6η Δραστηριότητα- Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί

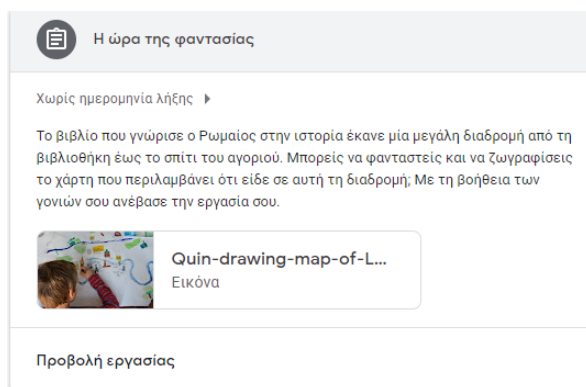
Εικόνα 10 6η Δραστηριότητα - Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί

- **7^η Δραστηριότητα – Η ώρα της φαντασίας**

Η συγκεκριμένη δραστηριότητα ανήκει στις τελικές δραστηριότητες του βιβλίου κατά την οποία οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να εισάγουν ένα καινούριο στοιχείο στην ιστορία. Συγκεκριμένα, οι μαθητές χρειάζεται να φτιάξουν έναν χάρτη ο οποίος αποτυπώνει τη διαδρομή που έκαναν το αγόρι και το βιβλίο της ιστορίας από τη βιβλιοθήκη έως το σπίτι του αγοριού. Στη συνέχεια, με τη βοήθεια των γονιών τους υποβάλουν τη φωτογραφία της ζωγραφιάς τους στο Google Classroom.

Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί	
7 ^η Δραστηριότητα- Η ώρα της φαντασίας	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ενεργοποίηση της φαντασίας • Εμβάθυνση στην ιστορία του βιβλίου • Αισθητική καλλιέργεια
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Αρχείο Εικόνας • Γραφική ύλη
Εκτιμώμενη Διάρκεια	15'

Πίνακας 8 7η Δραστηριότητα- Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί

Εικόνα 11 7η Δραστηριότητα- Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί

- **8^η Δραστηριότητα – Το αγαπημένο μου βιβλίο**

Η τελική δραστηριότητα του συγκεκριμένου βιβλίου αποτελούσε τη μετάβαση για τις σύγχρονες εβδομαδιαίες συναντήσεις. Οι μαθητές καλούνταν να ανεβάσουν με τη βοήθεια των γονιών τους στο Google Classroom τα αγαπημένα τους βιβλία και να τα παρουσιάσουν στα υπόλοιπα μέλη της ομάδας και την υπεύθυνη εκπαιδευτικό.

Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί

8^η Δραστηριότητα- Το αγαπημένο μου βιβλίο	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος για τα βιβλία • Έμφαση στις προσωπικές εκτιμήσεις των παιδιών
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Αρχείο Εικόνας • Βιβλίο
Εκτιμώμενη Διάρκεια	2'

Πίνακας 9 8η Δραστηριότητα- Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί

 Το αγαπημένο μου βιβλίο

Χωρίς ημερομηνία λήξης ▶

Ο Ρωμαίος θα ήθελε πολύ να μάθει ποια είναι το αγαπημένο σου βιβλίο. Με τη βοήθεια των γονιών σου τράβηξέ φωτογραφία τα εξωφυλλά τους και ανέβασέ τα.

Το βιβλίο που δεν ήθελε ...
Εικόνα

Προβολή εργασίας

Εικόνα 12 8η Δραστηριότητα- Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί

- **Προτεινόμενη Δραστηριότητα Πρώτης Εβδομάδας- Αναδιήγηση της ιστορίας**

Ύστερα από την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων της πρώτης εβδομάδας για κάθε μαθητή, πραγματοποιήθηκε η πρώτη σύγχρονη διαδικτυακή συνάντηση με θέμα την ψηφιακή βιβλιοθήκη. Κατά τη συνάντηση αυτή έγινε παρουσίαση των εργασιών των μαθητών και συζήτηση σχετικά με τις εντυπώσεις τους αναφορικά με τα βιβλία και τις δραστηριότητες. Στη συνέχεια, ο κάθε εκπαιδευόμενος προχώρησε στην αναδιήγηση της ιστορίας που είχε διαβάσει. Η υπεύθυνη εκπαιδευτικός συντόνιζε τη διαδικασία και συμπλήρωνες τις ημερολογιακές καταγραφές καθώς και τις ρουμπρικές αναδιήγησης της ιστορίας. Στόχο της προκειμένης συνάντησης αποτελούσε η ανατροφοδότηση σχετικά με το πρόγραμμα φιλιανγνωσίας καθώς και η δημιουργία ενός ομαδικού κλίματος επικοινωνίας ανάμεσα στα μέλη της ομάδας.

1^η Εβδομάδα	
Αναδιήγηση της ιστορίας	
Είδος Δραστηριότητας	Ομαδική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη επικοινωνίας • Καλλιέργεια λεξιλογίου

	<ul style="list-style-type: none"> • Ανατροφοδότηση εκπαιδευτικού
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Zoom • Εργασίες των μαθητών
Εκτιμώμενη Διάρκεια	2 ώρες

Πίνακας 10 Δραστηριότητα 1ης εβδομάδας

3.10.2 Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν (συγγ. Κατερίνα Αναγνώστου)

• 1^η Δραστηριότητα – Η ταυτότητα του βιβλίου

Η πρώτη δραστηριότητα του βιβλίου έχει ως στόχο την επαφή των παιδιών με τα μέρη του βιβλίου. Συγκεκριμένα, συμπεριλαμβάνει το εξώφυλλο του βιβλίου, τον τίτλο καθώς και το όνομα της συγγραφέως. Οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να παρατηρήσουν τα παραπάνω στοιχεία καθώς και να γνωρίσουν το πρόσωπο της συγγραφέως μέσω της φωτογραφίας της. Στη συνέχεια, ο κάθε μαθητής δημιουργεί το δικό του εξώφυλλο για το βιβλίο αντιγράφοντας τον τίτλο και το όνομα της συγγραφέως και ανεβάζει με τη βοήθεια των γονιών του τη φωτογραφία της ζωγραφιάς του στο Google Classroom.

Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν	
1^η Δραστηριότητα – Η ταυτότητα του βιβλίου	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Εξοικείωση με τα μέρη του βιβλίου • Ενίσχυση της παρατηρητικότητας • Ενεργοποίηση της φαντασίας • Καλλιέργεια της δεξιότητας αντιγραφής λέξεων
Πόροι-Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Google Docs • Γραφική ύλη
Εκτιμώμενη Διάρκεια	15'

Πίνακας 11 1η Δραστηριότητα- Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν

Η ταυτότητα του βιβλίου

Ο Ρωμύλος χρειάζεται να θυμάται πάντα την ταυτότητα του βιβλίου για να μπορεί να πάρει το σταγείο και να βρει την Ιουλία. Μπορείς να τον βοηθήσεις να το κάνει; Άνοιξε το παρακάτω έγγραφο και προσπάθησε να αντιγράψεις τον τίτλο του βιβλίου και το όνομα της συγγραφέως σε ένα χαρτί. Στο ίδιο χαρτί προσπάθησε να ζωγραφίσεις το δικό σου εξώφυλλο. Μην ξεχάσεις να γράψεις το όνομά σου. Με τη βοήθεια των γονιών σου ανέβασε το έργο σου.

Προβόλη εργασίας

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ
Ο ΣΚΑΝΤΖΟΧΟΙΡΟΣ ΠΟΥ ΗΘΕΛΕ ΝΑ ΤΟΝ
ΧΑΪΔΕΨΟΥΝ

ΟΝΟΜΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

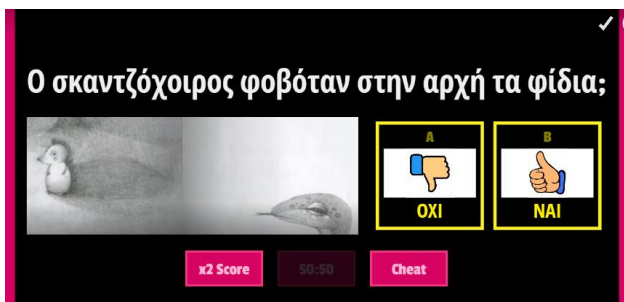
Εικόνα 13 1η Δραστηριότητα- Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν

• 2^η Δραστηριότητα- Το παιχνίδι των ερωτήσεων

Η δεύτερη αυτή δραστηριότητα επικεντρώνεται στην αξιολόγηση του επιπέδου κατανόησης του κειμένου από τους εκπαιδευόμενους. Οι μαθητές με την υποστήριξη των γονιών τους παίζουν ένα παιχνίδι ερωτήσεων, που δημιουργήθηκε με το εργαλείο wordwall, αναφορικά με τα γεγονότα του βιβλίου και καλούνται να απαντήσουν ανάλογα με την έκβαση της ιστορίας ενώ παράλληλα παίρνουν άμεση ανατροφοδότηση για το εάν η απάντησή τους ήταν σωστή ή λανθασμένη. Στο συγκεκριμένο παιχνίδι μπορούν να διεκδικήσουν παραπάνω πόντους με την επιλογή «X2» που προσφέρει το διπλασιασμό τους για κάθε σωστή ερώτηση. Επίσης δύναται να συμμετέχουν σε ένα bonus γύρο ερωτήσεων. Τέλος, υπάρχει η επιλογή “CHEAT” σε περίπτωση που δε θυμούνται τη σωστή απάντηση για κάποια ερώτηση.

Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν	
2 ^η Δραστηριότητα – Το παιχνίδι των ερωτήσεων	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Κατανόηση της ιστορίας • Καλλιέργεια μνήμης • Εξάσκηση δεξιοτήτων ανάγνωσης • Καλλιέργεια μαθηματικών εννοιών • Εξάσκηση χειρισμού της ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι-Εργαλεία	WordWall- GameShow Quiz Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 12 2η Δραστηριότητα- Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν

Εικόνα 14 2η Δραστηριότητα- Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν

• **3^η Δραστηριότητα- Οι σκανταλιάρηδες τυφλοπόντικες**

Η συγκεκριμένη δραστηριότητα στοχεύει στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων του αναδυόμενου γραμματισμού ενώ παράλληλα ενισχύει τη φαντασία των εκπαιδευόμενων. Πιο συγκεκριμένα, οι «σκανταλιάρηδες τυφλοπόντικες» έχουν κλέψει τις λέξεις που τελειώνουν σε σίγμα από τον Ρωμαίο και τον σκαντζόχοιρο της ιστορίας και οι μαθητές προσπαθούν να τους βοηθήσουν να τις πάρουν πίσω. Το παιχνίδι αποτελείται από τέσσερις γύρους διαβαθμισμένης δυσκολίας ενώ υπάρχει χρονόμετρο καθώς και αφαίρεση πόντων για τυχόν λανθασμένες απαντήσεις. Επιπλέον, παρέχονται παραπάνω πόντοι για πολλές διαδοχικές σωστές απαντήσεις.

Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν	
3 ^η Δραστηριότητα – Οι σκανταλιάρηδες τυφλοπόντικες	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> Εξάσκηση φωνολογικής ενημερότητας Διαχείριση χρόνου Εξάσκηση χειρισμού της ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι-Εργαλεία	WordWall- Whack – a – Mole Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 13 3η Δραστηριότητα- Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν

Εικόνα 15 3η Δραστηριότητα- Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν

• **4^η Δραστηριότητα- Τα χαμένα αγκάθια του σκαντζόχοιρου**

Η προκειμένη δραστηριότητα προσθέτει ένα καινούριο στοιχείο στην ιστορία με σκοπό την ενίσχυση της φαντασίας των μαθητών καθώς και την αποφόρτισή τους από τις προηγούμενες δραστηριότητες. Ο σκαντζόχοιρος του παραμυθιού φαίνεται να έχει χάσει τα αγκάθια του και ζητάει τη βοήθεια των παιδιών για να τα ξαναβρεί. Οι μαθητές, αφού παρακολουθήσουν μία σύντομη παρουσίαση σχετικά με τον τρόπο και τα υλικά που θα χρειαστούν, αναλαμβάνουν να φτιάξουν τον ήρωα της ιστορίας και να του δώσουν πίσω τα αγκάθια του.

Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν	
4^η Δραστηριότητα – Τα χαμένα αγκάθια του σκαντζόχοιρου	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ενεργοποίηση της φαντασίας • Εξάσκηση λεπτής κινητικότητας • Αισθητική καλλιέργεια
Πόροι-Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Google Slides • Πλαστελίνη • Υλικό δεύτερης χρήσης
Εκτιμώμενη Διάρκεια	15'

Πίνακας 14 4η Δραστηριότητα - Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν

Τα χαμένα αγκάθια του σκαντζόχοιρου

Ωχ όχι! Ο σκαντζόχοιρος έχασε τα αγκάθια του ... μπορείς να τον βοηθήσεις να τα ξαναβρεί; Άνοιξε την παρακάτω παρουσίαση και ακολούθησε τις οδηγίες για να φτιάξεις το σώμα του σκαντζόχοιρου. Στη συνέχεια βάλε όσα περισσότερα αγκάθια μπορείς στον σκαντζόχοιρο. Με τη βοήθεια των γονιών σου ανέβασε την εργασία σου.

ΒΗΜΑ 1
Πάρε τις εργαλεία παρακάτω & έλα στην παρουσίαση σου

ΣΚΑΝΤΖΟΧΟΙΡΟΣ
Παρουσιάσεις Google

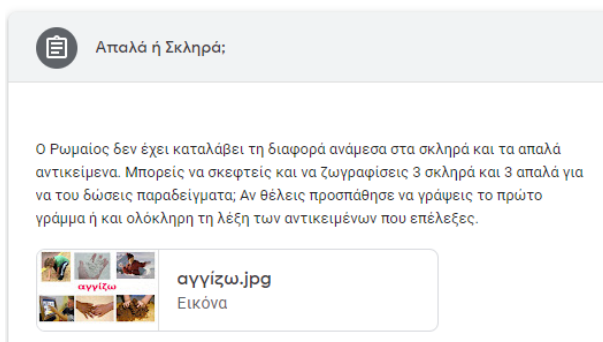
Εικόνα 16 4η Δραστηριότητα- Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν

- **5^η Δραστηριότητα- Απαλά ή Σκληρά ;**

Η τελευταία δραστηριότητα του βιβλίου αποτελεί μία δραστηριότητα γραφής με στόχο την ενεργοποίηση της σκέψης των μαθητών καθώς και την εξάσκηση της κατηγοριοποίησης. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να σκεφτούν τρία σκληρά και τρία απαλά αντικείμενα της καθημερινότητας τους και να τα αποτυπώσουν σε ένα χαρτί γράφοντας δίπλα την ονομασία τους. Με αυτόν τον τρόπο δίνουν ένα παράδειγμα στον ήρωα της βιβλιοθήκης να καταλάβει τη διαφορά μεταξύ των δύο εννοιών. Στο τέλος με τη βοήθεια των γονιών τους φωτογραφίζουν την εργασία τους και την ανεβάζουν στην πλατφόρμα του Google Classroom.

Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν	
5 ^η Δραστηριότητα – Απαλά ή Σκληρά;	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ενεργοποίηση της σκέψης • Εξάσκηση δεξιοτήτων γραφής • Καλλιέργεια της έννοιας της κατηγοριοποίησης
Πόροι-Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Αρχείο εικόνας • Γραφική ύλη
Εκτιμώμενη Διάρκεια	15'

Πίνακας 15 5η Δραστηριότητα- Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν

Εικόνα 17 5η Δραστηριότητα- Ο σκαντζόχοιρος που ήθελε να τον χαϊδέψουν

- **Προτεινόμενη Δραστηριότητα Δεύτερης Εβδομάδας- Σύγκριση ανάμεσα σε δύο βιβλία**

Στο τέλος της δεύτερης εβδομάδας πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη διαδικτυακή συνάντηση με τις ομάδες των εκπαιδευόμενων. Το θέμα της προκειμένης εβδομάδας ήταν η σύγκριση ανάμεσα στο περιεχόμενο των δύο προηγούμενων βιβλίων που είχαν διαβάσει οι μαθητές. Τα παιδιά έπρεπε να συγκρίνουν τα δύο βιβλία που είχαν διαβάσει αναφορικά με τους πρωταγωνιστές,

την πλοκή και την τελική έκβαση της ιστορίας. Η συγκεκριμένη ομαδική δραστηριότητα διεξήχθη αμέσως μετά την παρουσίαση των εργασιών των μαθητών και στόχευε κυρίως στην ανάπτυξη του λεξιλογίου και την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης των νηπίων. Σημαντική εξέλιξη της δραστηριότητας αποτέλεσε η ενίσχυση του κλίματος επικοινωνίας ανάμεσα στους μαθητές καθώς αντάλλαξαν σκέψεις και εντυπώσεις αναφορικά με τα κοινά βιβλία και τις δραστηριότητες που είχαν ολοκληρώσει.

2^η Εβδομάδα	
Σύγκριση ανάμεσα σε δύο βιβλία	
Είδος Δραστηριότητας	Ομαδική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη επικοινωνίας • Καλλιέργεια λεξιλογίου • Ανατροφοδότηση εκπαιδευτικού
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Zoom • Εργασίες των μαθητών
Εκτιμώμενη Διάρκεια	2 ώρες

Πίνακας 16 Δραστηριότητα 2ης εβδομάδας

3.10.3 Ο Φεγγαροσκεπαστής (συγγ. **Éric Pyubaret**)

- **1^η Δραστηριότητα- Ντετέκτιβ Γραμμάτων**

Η πρώτη δραστηριότητα του εν λόγω βιβλίου αποτελεί μία «αποστολή» των μαθητών να ψάξουν και να βρουν τα γράμματα που συνθέτουν τον τίτλο της ιστορίας σε διάφορες πηγές έντυπου λόγου όπως περιοδικά και εφημερίδες. Με τον τρόπο αυτό οι εκπαιδευόμενοι έρχονται με δημιουργικό τρόπο σε επαφή με την έννοια του τίτλου του βιβλίου καθώς και με άλλες μορφές έντυπου λόγου. Αφού εντοπίσουν τα γράμματα, οι μαθητές τα κόβουν και τα κολλάνε με τη σωστή σειρά για να δημιουργήσουν ένα κολλάζ με τον τίτλο του βιβλίου. Στη συνέχεια, με τη βοήθεια των γονιών τους, φωτογραφίζουν και ανεβάζουν το έργο τους στην πλατφόρμα του Google Classroom.

Ο Φεγγαροσκεπαστής	
1^η Δραστηριότητα – Η ταυτότητα του βιβλίου	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Εξοικείωση με την έννοια του τίτλου ενός βιβλίου • Ενίσχυση της παρατηρητικότητας • Καλλιέργεια δεξιοτήτας αναγνώρισης γραμμάτων • Εξάσκηση στο χειρισμό εργαλείων

Πόροι-Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Αρχείο εικόνας • Υλικά χαρτοκοπτικής
Εκτιμώμενη Διάρκεια	15'

Πίνακας 17 1η Δραστηριότητα- Ο Φεγγαροσκεπαστής

Ντετέκτιβ Γραμμάτων

Χωρίς ημερομηνία λήξης

Ο Ρωμαίος δεν είχε ξανακούσει ποτέ τη λέξη "ΦΕΓΓΑΡΟΣΚΕΠΑΣΤΗΣ" και του έκανε μεγάλη εντύπωση. Μπορείς να τον βοηθήσεις να βρει γράμματα για να σχηματίσει αυτή τη λέξη και να τη δείξει στην Ιουλία όταν την βρει; Ψάξε και παρατήρησε προσεχτικά στα περιοδικά, στις εφημερίδες ή στα προσπέκτους που μπορεί να έχεις στο σπίτι σου. Μόλις βρεις όλα τα γράμματα της λέξης κόψτα και κόλλησέ τα σε ένα χαρτί. Με τη βοήθεια των γονιών σου ανέβασε την εργασία σου.

depositphotos_12422357...

Εικόνα

Προβολή εργασίας

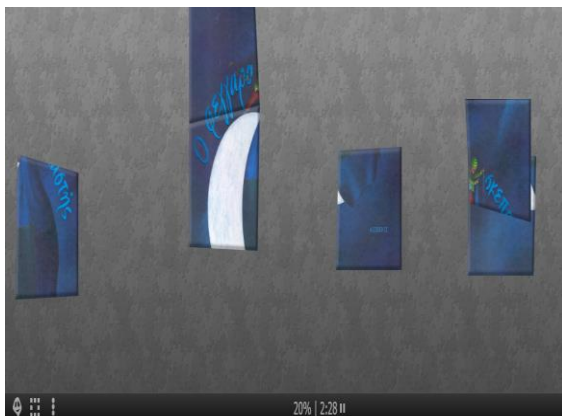
Εικόνα 18 1η Δραστηριότητα – Φεγγαροσκεπαστής

- **2^η Δραστηριότητα- Άνω Κάτω**

Στη δεύτερη δραστηριότητα του βιβλίου οι συμμετέχοντες καλούνται να παρατηρήσουν το εξώφυλλο στο σύνολό του. Έπειτα, χρειάζεται να ανακαλέσουν στη μνήμη τους τη δομή του εξωφύλλου με σκοπό να συμπληρώσουν το puzzle από τα κομμάτια που κάποιος ανακάτεψε. Για τις ανάγκες της παρούσας δραστηριότητας χρησιμοποιήθηκε η εφαρμογή JigsawPlanet η οποία υποστηρίζεται σε όλες τις ηλεκτρονικές συσκευές και παρέχει τη δυνατότητα άμεσης ανατροφοδότησης στο χρήστη ανάλογα με την έκβαση του αποτελέσματος. Επιπλέον, παρέχονται πληροφορίες στο διαχειριστή ανάλογα με το χρονικό διάστημα ολοκλήρωσης του puzzle από τον κάθε παίκτη.

Ο Φεγγαροσκεπαστής	
2^η Δραστηριότητα – Άνω Κάτω	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση της παρατηρητικότητας • Καλλιέργεια δεξιότητας μνήμης • Εξάσκηση στο χειρισμό της ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι-Εργαλεία	JigsawPlanet
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 18 2η Δραστηριότητα - Ο Φεγγαροσκεπαστής

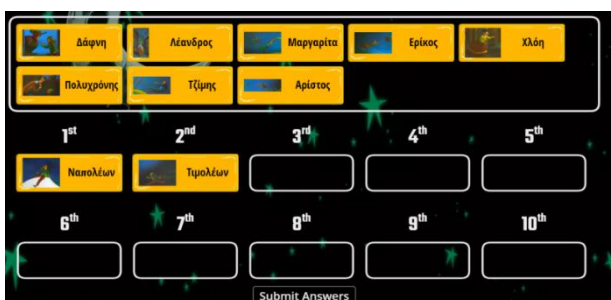
Εικόνα 19 2η Δραστηριότητα- Ο Φεγγαροσκεπαστής

- **3^η Δραστηριότητα- Ηρωομπερδέματα**

Η προκειμένη δραστηριότητα συγκαταλέγεται στις δραστηριότητες εμβάθυνσης στην ιστορία. Οι μαθητές καλούνται να ανακαλέσουν στη μνήμη τους τη σειρά με την οποία εμφανίστηκαν οι ήρωες της ιστορίας και να βάλουν τα πρόσωπα στη σωστή σειρά. Μετά την ολοκλήρωση της δραστηριότητας χρειάζεται να επιλέξουν την επιλογή “SUBMIT ANSWERS” με σκοπό τον έλεγχο των απαντήσεων τους από το εργαλείο wordwall.

Ο Φεγγαροσκεπαστής	
3^η Δραστηριότητα – Ηρωομπερδέματα	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Καλλιέργεια δεξιότητας μνήμης • Επαφή με την έννοια της σειροθέτησης • Εξάσκηση στο χειρισμό της ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι-Εργαλεία	WordWall – Rank Order Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5’

Πίνακας 19 3η Δραστηριότητα - Ο Φεγγαροσκεπαστής

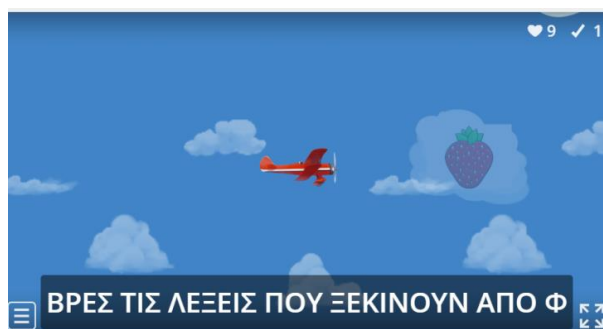
Εικόνα 20 3η Δραστηριότητα - Ο Φεγγαροσκεπαστής

- **4^η Δραστηριότητα- Ο πολυμήχανος Ρωμαίος**

Η τέταρτη δραστηριότητα του βιβλίου συγκαταλέγεται στις δραστηριότητες καλλιέργειας του αναδύμενου γραμματισμού, ωστόσο στοχεύει στη διέγερση της φαντασίας των εκπαιδευόμενων με σκοπό την πρόκληση του ενδιαφέροντός τους. Σε αυτή την περίπτωση, εισάγεται ένα νέο στοιχείο στην ιστορία όπου ο ήρωας της βιβλιοθήκης, Ρωμαίος βοηθάει τον πρωταγωνιστή του βιβλίου τον Τιμολέοντα να φτάσει με ένα πύραυλο στο φεγγάρι. Ο πύραυλος αυτός χρησιμοποιεί ως καύσιμο της λέξεις που ξεκινούν από το γράμμα «φι». Επομένως οι συμμετέχοντες πρέπει να συλλέξουν μόνο τις συγκεκριμένες λέξεις και όχι τις υπόλοιπες καθώς θα τους στοιχίσει μία ζωή από τις δέκα που έχουν στο παιχνίδι. Η δραστηριότητα αυτή αποτελείται από δύο επίπεδα διαβαθμισμένης δυσκολίας και ολοκληρώνεται με τη συλλογή όλων των λέξεων.

Ο Φεγγαροσκεπαστής	
4^η Δραστηριότητα – Ο πολυμήχανος Ρωμαίος	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Καλλιέργεια φωνολογικής ενημερότητας • Ενεργοποίηση της φαντασίας • Εξάσκηση στο χειρισμό της ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι-Εργαλεία	WordWall –Airplane Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	10’

Πίνακας 20 4η Δραστηριότητα - Ο Φεγγαροσκεπαστής

Εικόνα 21 4η Δραστηριότητα - Ο Φεγγαροσκεπαστής

- **5^η Δραστηριότητα – Σαν τη μέρα με τη νύχτα**

Για τις ανάγκες της παρούσας δραστηριότητας οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να παρακολουθήσουν ένα εκπαιδευτικό video αναφορικά με την εναλλαγή του φωτός στη γη. Η εισαγωγή του video στην παρούσα φάση αποσκοπεί στην αποφόρτιση από τις προηγούμενες δραστηριότητες καθώς και στην επαφή με έννοιες της φυσικής.

Ο Φεγγαροσκεπαστής

5^η Δραστηριότητα- Σαν τη μέρα με τη νύχτα	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Αποφόρτιση • Επαφή με έννοιες της φυσικής
Πόροι- Εργαλεία	Αρχείο video
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 21 5η Δραστηριότητα - Ο Φεγγαροσκεπαστής

Σαν τη μέρα με τη νύχτα

Ανοιξε το παρακάτω βίντεο για να δεις πως αλλάζει η μέρα και γίνεται νύχτα

Μέρα, νύχτα - Εκπαιδευτ...
Βίντεο

Προβολή υλικού

Εικόνα 22 5η Δραστηριότητα - Ο Φεγγαροσκεπαστής

- **6^η Δραστηριότητα – Παιχνίδια με το φως**

Η δραστηριότητα αυτή αποτελεί συνέχεια της προηγούμενης. Οι εκπαιδευόμενοι, αφού έχουν παρακολουθήσει το προηγούμενο video καλούνται να σχηματίσουν με το σώμα τους διάφορες μορφές στο φως του ήλιου. Στη συνέχεια, με τη βοήθεια των γονιών τους οι οποίοι φωτογραφίζουν τα σχήματα των σκιών τους ανεβάζουν τις φωτογραφίες τους στην πλατφόρμα του Google Classroom.

Ο Φεγγαροσκεπαστής	
6^η Δραστηριότητα- Παιχνίδια με το φως	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ενεργοποίηση φαντασίας • Άσκηση αδρής κινητικότητας • Επαφή με έννοιες της φυσικής
Πόροι- Εργαλεία	-
Εκτιμώμενη Διάρκεια	10'

Πίνακας 22 6η Δραστηριότητα - Ο Φεγγαροσκεπαστής

Παιχνίδια με το φως

Χωρίς ημερομηνία λήξης

Καθώς έφαχνε την Ιουλία ο Ρωμαίος στάθηκε μπροστά στο τζάκι. Στον τοίχο είδε κάτι που τον τρόμαξε πάρα πολύ, σύντομα όμως κατάλαβε πως ήταν απλώς η σκιά του. Μπορείς να δείξεις μερικά σχέδια που μπορείς να κάνεις με τη σκιά σου στον Ρωμαίο; Ζήτησε από τους γονείς σου να σε τραβήξουν φωτογραφία και έπειτα ανεβάστε τη.

σκια-3.jpg
Εικόνα

Προβολή εργασίας

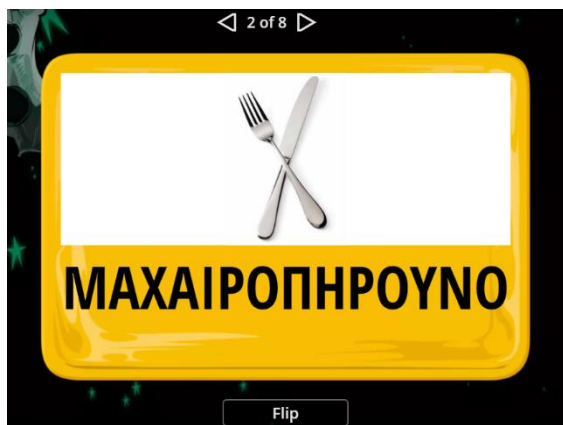
Εικόνα 23 6η Δραστηριότητα - Ο Φεγγαροσκεπαστής

- **7^η Δραστηριότητα – Κόψε- Ράψε**

Η τελευταία δραστηριότητα του βιβλίου έχοντας ως αφορμή τον τίτλο του βιβλίου επικεντρώνεται στην εξάσκηση του σχηματισμού σύνθετων λέξεων. Πιο συγκεκριμένα, οι μαθητές με την υποστήριξη των γονιών τους συμμετέχουν σε ένα παιχνίδι στο εργαλείο wordwall όπου τους δίνονται κάποιες σύνθετες λέξεις σε μορφή flashcards. Στη συνέχεια, αφού εντοπίσουν από ποιες δύο λέξεις αποτελείται η σύνθετη λέξη καλούνται να επιλέξουν την επιλογή “FLIP” για να φανερωθεί αν όντως έχουν μαντέψει σωστά. Έπειτα, καλούνται να επιλέξουν την πράσινη ή την κόκκινη επιλογή αντίστοιχα για κάθε σωστή ή λανθασμένη απάντηση.

Ο Φεγγαροσκεπαστής	
7 ^η Δραστηριότητα- Κόψε - Ράψε	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Εξάσκηση δεξιοτήτων ανάγνωσης • Καλλιέργεια φωνητικής ενημερότητας • Εμπλουτισμός λεξιλογίου • Εξάσκηση στο χειρισμό της ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι- Εργαλεία	WordWall- Flash Cards Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5’

Πίνακας 23 7η Δραστηριότητα - Ο Φεγγαροσκεπαστής

Εικόνα 24 7η Δραστηριότητα - Ο Φεγγαροσκεπαστής

- **Προτεινόμενη Δραστηριότητα Τρίτης Εβδομάδας- Αναδιήγηση μέσω μίας κούκλας**

Κατά τη διάρκεια της τρίτης καθιερωμένης συνάντησης και ύστερα από την παρουσίαση των εργασιών των εκπαιδευόμενων, προέκυψε μία νέα προσέγγιση αναδιήγησης της ιστορίας με πρωτοβουλία των ίδιων των μαθητών. Στην προκειμένη περίπτωση το κάθε παιδί είχε στην κατοχή του μία κούκλα ή κάποιο λούτρινο παιχνίδι. Η διαδικασία της διήγησης έλαβε χώρα από την υποτιθέμενη οπτική γωνία της εκάστοτε κούκλας η οποία αποτελούσε ένα φίλο των ηρώων του προγράμματος φιλαναγνωσίας. Ο κάθε μαθητής, εφόσον παρουσίαζε το όνομα και την ιδιότητα της κούκλας προχωρούσε στον ανάλογο χρωματισμό της φωνής και στο τέλος έδινε τη δική του εκδοχή για το που μπορούσε να βρίσκεται η Ιουλία ανάλογα με τα γράμματα που είχε συλλέξει. Η άνωθι διαδικασία κέντρισε το ενδιαφέρον του συνόλου της ομάδας και εξελίχθηκε σε ένα παιχνίδι κουκλοθέατρου.

3^η Εβδομάδα	
Αναδιήγηση μέσω μίας κούκλας	
Είδος Δραστηριότητας	Ομαδική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη επικοινωνίας • Καλλιέργεια λεξιλογίου • Επαφή με άλλες μορφές τέχνης • Ανατροφοδότηση εκπαιδευτικού
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Zoom • Εργασίες των μαθητών
Εκτιμώμενη Διάρκεια	2 ώρες

Πίνακας 24 Δραστηριότητα 3ης Εβδομάδας

3.10.4 Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα; (συγγ. Kobi Yamada)

- 1^η Δραστηριότητα- Τα Σκόρπια Γράμματα

Η πρώτη δραστηριότητα του εν λόγω βιβλίου επικεντρώνεται στην επαφή των παιδιών με τον τίτλο του βιβλίου καθώς και με τα γράμματα από τα οποία απαρτίζεται. Οι εκπαιδευόμενοι, αφού παρατηρήσουν τον τίτλο του βιβλίου καλούνται να τον αντιγράψουν. Στη συνέχεια, συμμετέχουν σε ένα παιχνίδι αναγραμματισμού με σκοπό την ολοκλήρωση του τίτλου. Τα παιδιά έχουν αρκετό χρόνο στη διάθεσή τους για την ολοκλήρωση της δραστηριότητας καθώς δεν υφίσταται η ύπαρξη χρονομέτρου. Με την ολοκλήρωση μίας σωστής λέξης, οι μαθητές ειδοποιούνται από το εργαλείο wordwall και δεν μπορούν να επέμβουν στη συγκεκριμένη λέξη. Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται με την ορθή ολοκλήρωση του τίτλου.

Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;	
1^η Δραστηριότητα- Τα σκόρπια γράμματα	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Εξάσκηση δεξιοτήτων ανάγνωσης • Καλλιέργεια φωνητικής ενημερότητας • Εξάσκηση της ικανότητας αντιγραφής • Εξάσκηση στο χειρισμό της ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • WordWall- Anagram Activity • Γραφική Ύλη
Εκτιμώμενη Διάρκεια	10'

Πίνακας 25 1η Δραστηριότητα- Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;

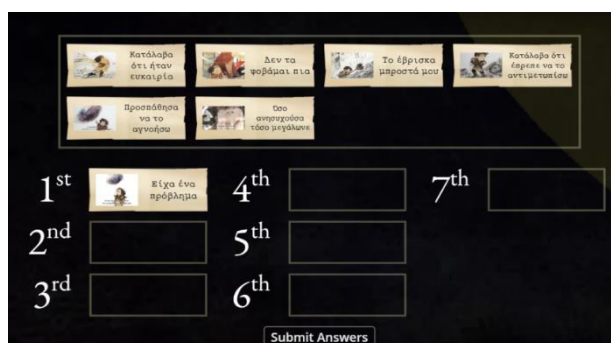
Εικόνα 25 1η Δραστηριότητα – Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;

- 2^η Δραστηριότητα- Βιβλιομπερδέματα

Η συγκεκριμένη δραστηριότητα αποτελεί δραστηριότητα εμπάθυνσης στο κείμενο. Σε αυτή την περίπτωση οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να ανασύρουν στη μνήμη τους τα γεγονότα της ιστορίας και να τα ταξινομήσουν με τη χρονολογική σειρά που διαδραματίστηκαν. Μετά την ολοκλήρωση της δραστηριότητας χρειάζεται να επιλέξουν την επιλογή “SUBMIT ANSWERS” με σκοπό τον έλεγχο των απαντήσεων τους.

Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;	
2^η Δραστηριότητα – Βιβλιομπερδέματα	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Καλλιέργεια δεξιότητας μνήμης • Επαφή με την έννοια της σειροθέτησης • Εξάσκηση στο χειρισμό της ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι-Εργαλεία	WordWall – Rank Order Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5’

Πίνακας 26 2η Δραστηριότητα - Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;

Εικόνα 26 2η Δραστηριότητα - Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;

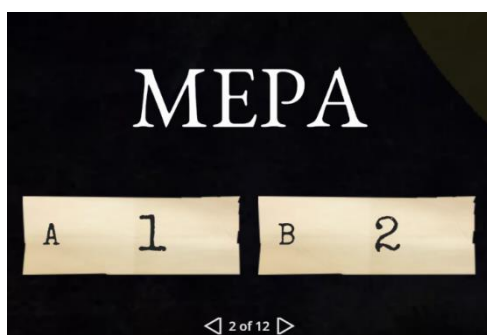
• **3^η Δραστηριότητα- Παλαμάκια Παίζετε!**

Η τρίτη δραστηριότητα του βιβλίου αποτελεί μία δραστηριότητα καλλιέργειας του αναδυόμενου γραμματισμού. Συγκεκριμένα, το περιεχόμενο της δραστηριότητας αναφέρεται στο διαχωρισμό των συλλαβών. Οι μαθητές με τη βοήθεια των γονιών τους διαβάζουν κάποιες λέξεις της ιστορίας και χρησιμοποιήσουν τα παλαμάκια για να μετρήσουν πόσες συλλαβές έχει η εκάστοτε λέξη. Στη συνέχεια, επιλέγουν τον αριθμό που πιστεύουν ότι αντιστοιχεί στις συλλαβές της κάθε λέξης και παίρνουν άμεση ανατροφοδότηση από το εργαλείο wordwall. Το παιχνίδι ολοκληρώνεται αφού έχουν απαντηθεί όλες οι ερωτήσεις.

Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;	
3^η Δραστηριότητα – Παλαμάκια Παίζετε!	

Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Εξάσκηση φωνολογικής ενημερότητας • Εντοπισμός συλλαβών • Εξάσκηση μαθηματικών εννοιών • Εξάσκηση στο χειρισμό της ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι-Εργαλεία	WordWall –Quiz Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 27 3η Δραστηριότητα - Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;

Εικόνα 27 3η Δραστηριότητα - Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;

- **4^η Δραστηριότητα – Η ώρα της φαντασίας**

Η προκειμένη δραστηριότητα έχει ως στόχο την εμβάθυνση στο κείμενο με σκοπό την ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος των μαθητών και την επαφή τους με τον κεντρικό ήρωα. Στο εν λόγω βιβλίο ο ήρωας είναι ένα παιδί του οποίου το όνομα δεν αναφέρεται. Επομένως, οι εκπαιδευόμενοι καλούνται με τη φαντασία τους να δώσουν οι ίδιοι ένα όνομα στον ήρωα και να τον αποτυπώσουν γράφοντας δίπλα το όνομα που επέλεξαν για εκείνον. Στη συνέχεια, με τη βοήθεια των γονιών τους, φωτογραφίζουν το έργο τους και το ανεβάζουν στην πλατφόρμα του Google Classroom.

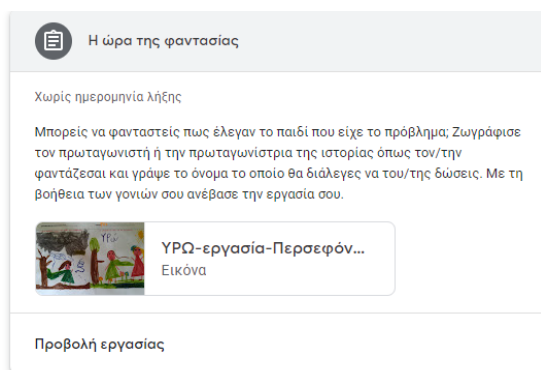
Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;	
4^η Δραστηριότητα- Η ώρα της φαντασίας	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ενεργοποίηση της φαντασίας • Εμβάθυνση στην ιστορία του βιβλίου • Επαφή με τον κεντρικό ήρωα • Εξάσκηση δεξιότητας γραφής
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Αρχείο Εικόνας

- Γραφική ύλη

Εκτιμώμενη Διάρκεια

15'

Πίνακας 28 4η Δραστηριότητα - Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;

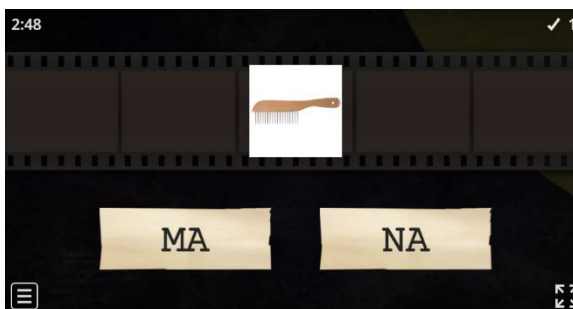
Εικόνα 28 4η Δραστηριότητα - Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα

- **5^η Δραστηριότητα- Το πρόβλημα του Ρωμαίου**

Στην πέμπτη δραστηριότητα του βιβλίου ο κεντρικός ήρωας της βιβλιοθήκης φαίνεται να συναντάει κάποιο πρόβλημα και χρειάζεται τη βοήθεια των παιδιών. Ο Ρωμαίος δυσκολεύεται να ξεχωρίσει τις λέξεις που καταλήγουν στα σύνολα «μα» και «να» και ζητάει από τους μαθητές να συμμετάσχουν σε ένα παιχνίδι στο εργαλείο wordwall. Στη διάρκεια του εν λόγω παιχνιδιού τα παιδιά βλέπουν διάφορες εικόνες για κάθε μία από τις οποίες χρειάζεται να επιλέξουν την κατάληξή της επιλέγοντας είτε το κουμπί «ΜΑ» είτε το κουμπί «ΝΑ». Το παιχνίδι έχει χρονική διάρκεια 5 λεπτών και ο κάθε μαθητής απαντάει σε όσες περισσότερες ερωτήσεις μπορεί. Όπως και στις υπόλοιπες δραστηριότητες, η επιλογή του leaderboard είναι απενεργοποιημένη.

Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;	
5^η Δραστηριότητα- Το πρόβλημα του Ρωμαίου	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Εξάσκηση φωνολογικής ενημερότητας • Διαχωρισμός ένρινων συμφώνων • Εξάσκηση χειρισμού της ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι- Εργαλεία	WordWall- True or False Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 29 5η Δραστηριότητα - Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;

Εικόνα 29 5η Δραστηριότητα - Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;

• **6^η Δραστηριότητα- Ο εκκολαπτόμενος συγγραφέας**

Η τελική δραστηριότητα του βιβλίου στοχεύει στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης των μαθητών και στην εξάσκηση της ικανότητας γραφής ενώ χρειάζεται η άμεση υποστήριξη των γονέων. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να γίνουν οι ίδιοι συγγραφείς ενός βιβλίου και να συμπεριλάβουν σε αυτό τα μέρη του εξωφύλλου καθώς και τα βασικά στοιχεία μίας ιστορίας. Για τη δημιουργία των αυτοσχέδιων βιβλίων παρέχονται βήμα - βήμα οδηγίες ενώ για την ενεργοποίηση της φαντασίας των μαθητών παρέχεται ένα βίντεο. Στο εν λόγω βίντεο πρωταγωνιστής είναι ένα γουρουνάκι το οποίο αντιμετωπίζει ένα πρόβλημα και προσπαθεί να το επιλύσει. Οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα είτε να αποτυπώσουν την ιστορία με τα δικά τους λόγια είτε να προσθέσουν και δικά τους στοιχεία σε αυτή. Επιπλέον, καλούνται να εικονογραφήσουν το βιβλίο τους και να συμπληρώσουν τα λόγια που προσδίδουν στην ιστορία με τη βοήθεια των γονιών τους. Τέλος, φωτογραφίζουν τις σελίδες του βιβλίου και τις αναρτούν στο περιβάλλον του Google Classroom.

Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;	
6^η Δραστηριότητα- Ο εκκολαπτόμενος συγγραφέας	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ενεργοποίηση της φαντασίας • Καλλιέργεια της δημιουργικότητας • Καλλιέργεια δεξιότητας γραφής • Επαφή με όλα τα μέρη του βιβλίου
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Google Slides • Αρχείο video • Γραφική ύλη
Εκτιμώμενη Διάρκεια	30'

Πίνακας 30 6η Δραστηριότητα - Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;

Ο εκκολλημένος συγγραφέας Τροποποιήθηκε στις 11 Μαΐ

Χωρίς ημερομηνία λήξης ▶

Εφτασε η σειρά σου να φτιάξεις το δικό σου βιβλίο. Άνοιξε το παρακάτω βίντεο για να δεις την ιστορία ενός μικρού γουρουνιού που αντιμετώπιζε ένα πρόβλημα και βρήκε πολλές λύσεις. Στη συνέχεια άνοιξε την παρακάτω παρουσίαση και φτιάξε ένα χάρτινο βιβλιάρκι όπως δείχνει στις οδηγίες. Η πρώτη σελίδα πρέπει να περιέχει το εξώφυλλο του βιβλίου, τον τίτλο και το όνομα σου. Στις υπόλοιπες σελίδες ζωγράφισε τις εικόνες της ιστορίας. Με τη βοήθεια των γονιών σου βάλε λόγια στην ιστορία και προσπάθησε να γράψεις όποιες λέξεις μπορείς εσύ. Στο τέλος, ανεβάστε την εργασία.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΒΙΒΛΙΟΥ
Παρουσιάσεις Google

video playback (3).mp4
Βίντεο

Εικόνα 30 6η Δραστηριότητα- Τι μπορείς να κάνεις με ένα πρόβλημα;

- **Προτεινόμενη Δραστηριότητα Τέταρτης Εβδομάδας- Τι θα συνέβαινε αν;**

Η προτεινόμενη δραστηριότητα που διεξήχθη μετά την παρουσίαση των εργασιών των μαθητών είχε τίτλο «Τι θα συνέβαινε αν;». Η υπεύθυνη παιδαγωγός του τμήματος απηύθυνε τη συγκεκριμένη ερώτηση σε κάθε παιδί της ομάδας διαφοροποιημένη ανάλογα με τη θεματική του βιβλίου που είχε διαλέξει πραγματοποιώντας σημαντικές αλλαγές στην έκβαση της ιστορίας. Μετά την ολοκλήρωση του διαλείμματος ο κάθε μαθητής παρουσίαζε τη δική του εκδοχή της ιστορίας. Η δραστηριότητα στέφθηκε με επιτυχία και συμφωνήθηκε να επαναληφθεί και κατά τη διάρκεια της επόμενης συνάντησης.

4 ^η Εβδομάδα	
Τι θα συνέβαινε αν;	
Είδος Δραστηριότητας	Ομαδική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη επικοινωνίας • Καλλιέργεια λεξιλογίου • Ενίσχυση της δημιουργικότητας • Ανατροφοδότηση εκπαιδευτικού
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Zoom • Εργασίες των μαθητών
Εκτιμώμενη Διάρκεια	2 ώρες

Πίνακας 31 Δραστηριότητα 4ης εβδομάδας

3.10.5 Η Λούμπνα και το βότσαλο (συγγ. Wendy Meddour)

- **1^η Δραστηριότητα – Τι μπορείς να κάνεις με ένα βότσαλο;**

Η αρχική δραστηριότητα του συγκεκριμένου βιβλίου επικεντρώνεται στο εξώφυλλο της ιστορίας. Οι μαθητές, εφόσον παρατηρήσουν τις εικόνες και τον τίτλο του βιβλίου καλούνται να δημιουργήσουν ένα δικό τους εξώφυλλο χρησιμοποιώντας την τεχνική του ψηφιδωτού με βότσαλα. Στη συνέχεια, με τη βοήθεια των γονιών τους φωτογραφίζουν το έργο τους και το ανεβάζουν στην πλατφόρμα του Google Classroom.

Η Λούμπνα και το βότσαλο	
1^η Δραστηριότητα- Τι μπορείς να κάνεις με ένα βότσαλο	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Επαφή με το εξώφυλλο του βιβλίου • Αισθητική καλλιέργεια • Καλλιέργεια της δημιουργικότητας • Επαφή με άλλες μορφές τέχνης
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Αρχείο εικόνας • Υλικά κολλητικής • Βότσαλα
Εκτιμώμενη Διάρκεια	15'

Πίνακας 32 1η Δραστηριότητα - Η Λούμπνα και το βότσαλο

Τι μπορείς να κάνεις με ένα βότσαλο;

Ήξερες ότι μπορείς να χρησιμοποιήσεις τα βότσαλα με πολλούς τρόπους; Ο Ρωμαίος θα ήθελε να σχηματίσει με βότσαλα το εξώφυλλο της ιστορίας μπορείς να τον βοηθήσεις; Σε ένα χαρτόνι σχεδίασε το εξώφυλλο γ. Μάζεψε όσα περισσότερα βότσαλα μπορείς και κόλλησέ τα πάνω στο χαρτόνι για να ολοκληρώσεις το έργο σου. Με τη βοήθεια των γονιών σου ανέβασε την εργασία σου

151c32f957e1acb7dcfa43...
Εικόνα

Εικόνα 31 1η Δραστηριότητα - Η Λούμπνα και το βότσαλο

• 2^η Δραστηριότητα- Βιβλιομπερδέματα

Η δεύτερη δραστηριότητα του βιβλίου αποτελεί δραστηριότητα εμβάθυνσης στο κείμενο. Σε αυτή την περίπτωση οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να ανασύρουν στη μνήμη τους τα γεγονότα της ιστορίας και να τα ταξινομήσουν με τη σωστή χρονολογική σειρά που διαδραματίστηκαν. Μετά την ολοκλήρωση της δραστηριότητας χρειάζεται να επιλέξουν την επιλογή “SUBMIT ANSWERS” με σκοπό τον έλεγχο των απαντήσεων τους από το εργαλείο wordwall.

Η Λούμπνα και το βότσαλο	
2^η Δραστηριότητα – Βιβλιομπερδέματα	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Καλλιέργεια δεξιότητας μνήμης • Επαφή με την έννοια της σειροθέτησης • Εξάσκηση στο χειρισμό της ηλεκτρονικής συσκευής

Πόροι-Εργαλεία	WordWall – Rank Order Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 33 2η Δραστηριότητα - Η Λούμπνα και το βότσαλο

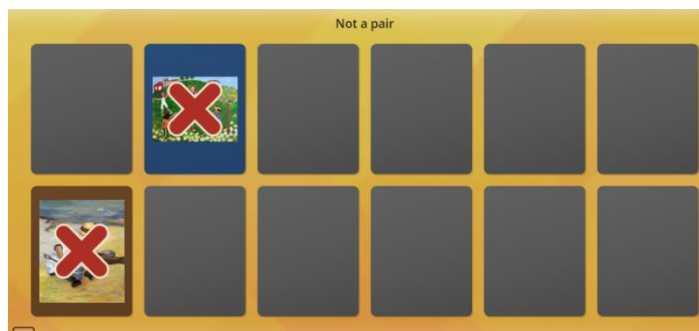
Εικόνα 32 2η Δραστηριότητα - Η Λούμπνα και το βότσαλο

• **3^η Δραστηριότητα- Κάρτες παιχνιδιών**

Η συγκεκριμένη δραστηριότητα αποτελεί μία παιγνιώδη δραστηριότητα μνήμης. Οι μαθητές καλούνται να συμμετάσχουν σε ένα παιχνίδι όπου πρέπει να βρουν το ίδιο ζευγάρι πινάκων. Οι εν λόγω πίνακες περιλαμβάνουν παιχνίδια παραδοσιακά και πιο σύγχρονα. Με τον εντοπισμό όλων των ζευγαριών των καρτών ολοκληρώνεται η διαδικασία του παιχνιδιού.

Η Λούμπνα και το βότσαλο	
3^η Δραστηριότητα – Κάρτες Παιχνιδιών	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Καλλιέργεια δεξιότητας μνήμης • Εξάσκηση στο χειρισμό της ηλεκτρονικής συσκευής • Επαφή με άλλες μορφές τέχνης • Γνωριμία με παραδοσιακά παιχνίδια
Πόροι-Εργαλεία	WordWall – Matching Pairs Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 34 3η Δραστηριότητα - Η Λούμπνα και το βότσαλο

Εικόνα 33 3η Δραστηριότητα- Η Λούμπνα και το βότσαλο

- **5^η Δραστηριότητα- Ο λαβύρινθος των φωνών**

Η εν λόγω δραστηριότητα επικεντρώνεται στην καλλιέργεια του αναδυόμενου γραμματισμού με παιγνιώδη τρόπο. Συγκεκριμένα, ο ήρωας της βιβλιοθήκης παγιδεύεται σε έναν λαβύρινθο όπου χρειάζεται να βρει τις λέξεις που καταλήγουν στο σύνολο «λο» για να καταφέρει να βγει. Ωστόσο, υπάρχουν κάποιοι εχθροί τους οποίους χρειάζεται να αποφύγει για να μην χάσει τις δέκα ζωές που έχει στο παιχνίδι. Η δραστηριότητα αποτελείται από τρία επίπεδα διαβαθμισμένης δυσκολίας και ολοκληρώνεται με τον τερματισμό του τελευταίου επιπέδου.

Η Λούμπνα και το βότσαλο	
4^η Δραστηριότητα – Ο λαβύρινθος των φωνών	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Καλλιέργεια φωνολογικής ενημερότητας • Εξάσκηση στο χειρισμό της ηλεκτρονικής συσκευής • Ενεργοποίηση ενδιαφέροντος
Πόροι-Εργαλεία	WordWall – Maze Chase Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	10'

Πίνακας 35 4η Δραστηριότητα- Η Λούμπνα και το βότσαλο

Εικόνα 34 4η Δραστηριότητα- Η Λούμπνα και το βότσαλο

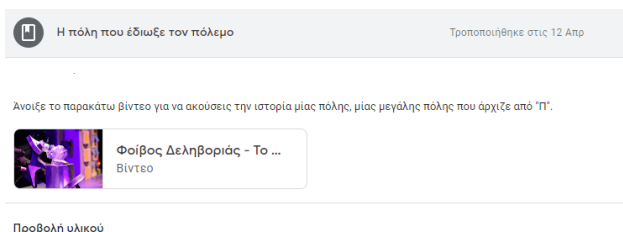
- **5^η Δραστηριότητα – Η πόλη που έδωσε τον πόλεμο**

Η συγκεκριμένη δραστηριότητα έχει ως στόχο την αποφόρτιση των εκπαιδευόμενων και την επαφή με άλλες μορφές τέχνης και συγκεκριμένα της μουσικής. Οι μαθητές καλούνται να δουν και να ακούσουν το τραγούδι της πόλης από την παράσταση «Η πόλη που έδωσε τον πόλεμο».

Η Λούμπνα και το βότσαλο	
5^η Δραστηριότητα- Η πόλη που έδωσε τον πόλεμο	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική

Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Αποφόρτιση • Επαφή με άλλες μορφές τέχνης
Πόροι- Εργαλεία	Αρχείο video
Εκτιμώμενη Διάρκεια	3'

Πίνακας 36 5η Δραστηριότητα- Η Λούμπνα και το βότσαλο

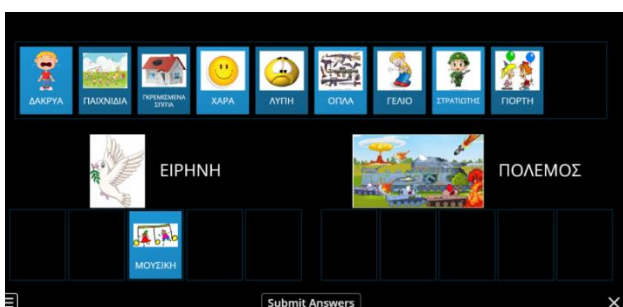
Εικόνα 35 5η Δραστηριότητα- Η Λούμπνα και το βότσαλο

- **6^η Δραστηριότητα- Η πόλη που υποδέχθηκε την ειρήνη**

Η έκτη δραστηριότητα του βιβλίου εστιάζει στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης των εκπαιδευόμενων. Ο ήρωας της βιβλιοθήκης προσκαλεί τα παιδιά σε ένα παιχνίδι στο εργαλείο wordwall κατά το οποίο θα επιλέξουν ανάμεσα στις έννοιες που ταιριάζουν σε μία ειρηνική πόλη και σε αυτά που δεν ταιριάζουν. Αφού ολοκληρώσουν τη δραστηριότητα χρειάζεται να επιλέξουν την επιλογή “SUBMIT ANSWERS” με σκοπό τον έλεγχο των απαντήσεών τους.

Η Λούμπνα και το βότσαλο	
6 ^η Δραστηριότητα – Η πόλη που υποδέχθηκε την ειρήνη	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Εξάσκηση της ικανότητας της κατηγοριοποίησης • Εξάσκηση στο χειρισμό της ηλεκτρονικής συσκευής • Ενεργοποίηση ενδιαφέροντος
Πόροι-Εργαλεία	WordWall – Group Sort Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 36 6η Δραστηριότητα- Η Λούμπνα και το βότσαλο

Εικόνα 36 6η Δραστηριότητα- Η Λούμπνα και το βότσαλο

- **7^η Δραστηριότητα- Η πόλη της Λούμπνα**

Κατά τη διεξαγωγή της τελικής δραστηριότητας του βιβλίου οι μαθητές καλούνται να φανταστούν και να χτίσουν την πόλη από την οποία κατάγεται η ηρωίδα του βιβλίου και αναγκάστηκε να την εγκαταλείψει. Στη συνέχεια, με τη βοήθεια των γονιών τους οι εκπαιδευόμενοι φωτογραφίζουν τα έργα τους και τα ανεβάζουν στην πλατφόρμα του Google Classroom.

Η Λούμπνα και το βότσαλο	
7^η Δραστηριότητα – Η πόλη της Λούμπνα	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ενεργοποίηση της φαντασίας • Εξάσκηση χωρικών εννοιών
Πόροι-Εργαλεία	Οικοδομικό Υλικό Αρχείο Εικόνας
Εκτιμώμενη Διάρκεια	10'

Πίνακας 38 7η Δραστηριότητα- Η Λούμπνα και το βότσαλο

Η πόλη της Λούμπνα

Μπορείς να φανταστείς πως ήταν η χώρα που έμενε η Λούμπνα πριν από τον πόλεμο; Χρησιμοποίησε διάφορα από τα παιχνίδια σου για να φτιάξεις τη χώρα και ζήτησε από τους γονείς σου να την τραβήξουν φωτογραφία. Με τη βοήθειά τους ανεβάστε τη φωτογραφία.

xylina-toublakia-polh-cla...

Εικόνα

Εικόνα 37 7η Δραστηριότητα- Η Λούμπνα και το βότσαλο

- **Προτεινόμενη Δραστηριότητα Πέμπτης Εβδομάδας- Τι θα συνέβαινε αν;**

Η προτεινόμενη δραστηριότητα για την πέμπτη εβδομάδα συνάντησης έχει το ίδιο περιεχόμενο με την προηγούμενη καθώς αυτό ήταν επιθυμητό από το σύνολο των μαθητών που συμμετείχαν και στις δύο ομάδες.

5 ^η Εβδομάδα	
Τι θα συνέβαινε αν;	
Είδος Δραστηριότητας	Ομαδική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη επικοινωνίας • Καλλιέργεια λεξιλογίου • Ανταπόκριση στις προτιμήσεις των μαθητών

	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση της δημιουργικότητας • Ανατροφοδότηση εκπαιδευτικού
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Zoom • Εργασίες των μαθητών
Εκτιμώμενη Διάρκεια	2 ώρες

Πίνακας 39 Δραστηριότητα 5ης Εβδομάδας

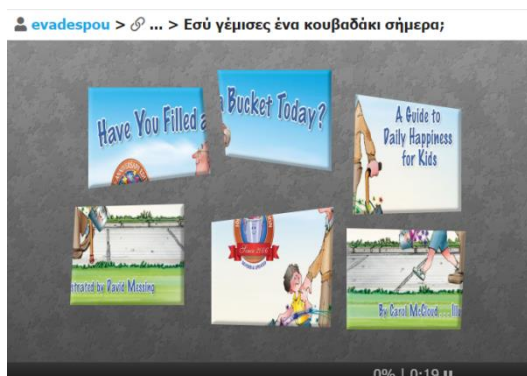
3.10.6 Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα; (συγγ. Carol McCloud)

- 1^η Δραστηριότητα- Άνω Κάτω

Η αρχική δραστηριότητα του βιβλίου έχει ως στόχο να προκαλέσει τους συμμετέχοντες να παρατηρήσουν το εξώφυλλο στο σύνολό του. Στη συνέχεια, οι εκπαιδευόμενοι επιδίδονται σε ένα παιχνίδι συμπλήρωσης του puzzle του εξωφύλλου αφού ανασύρουν στη μνήμη τους τις λεπτομέρειες της εικόνας. Για τις ανάγκες της παρούσας δραστηριότητας χρησιμοποιήθηκε η εφαρμογή JigsawPlanet.

Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;	
1^η Δραστηριότητα – Άνω Κάτω	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Επαφή με το εξώφυλλο του βιβλίου • Ενίσχυση της παρατηρητικότητας • Καλλιέργεια δεξιότητας μνήμης • Εξάσκηση στο χειρισμό της ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι-Εργαλεία	JigsawPlanet
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 40 1η Δραστηριότητα- Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;

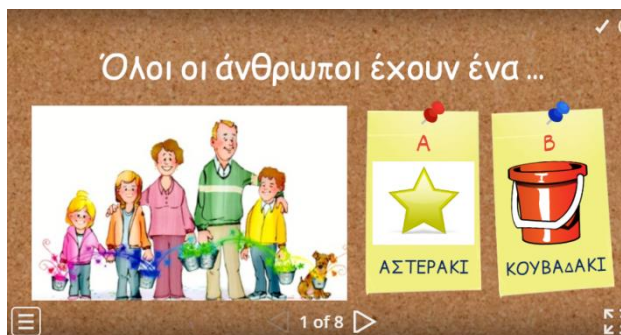
Εικόνα 38 1η Δραστηριότητα- Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;

- **2^η Δραστηριότητα- Βρες τη λέξη**

Η δραστηριότητα αυτή συγκαταλέγεται στις δραστηριότητες εμβάθυνσης στο κείμενο και συγκεκριμένα στοχεύει στην κατανόηση της ιστορίας από τους μαθητές. Τα παιδιά καλούνται να βοηθήσουν τον ήρωα της βιβλιοθήκης να συμπληρώσει σωστά τις προτάσεις του κειμένου επιλέγοντας κάθε φορά την κατάλληλη απάντηση. Η δραστηριότητα δημιουργήθηκε με το εργαλείο wordwall και οι εκπαιδευόμενοι είχαν άμεση ανατροφοδότηση σχετικά με το αν οι απαντήσεις τους ήταν σωστές ή λανθασμένες. Το παιχνίδι ολοκληρώνεται με τη συμπλήρωση όλων των ερωτήσεων.

Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;	
2^η Δραστηριότητα – Βρες τη λέξη	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Κατανόηση της ιστορίας • Καλλιέργεια μνήμης • Εξάσκηση δεξιοτήτων ανάγνωσης • Εξάσκηση χειρισμού της ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι-Εργαλεία	WordWall- Quiz Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 41 2η Δραστηριότητα- Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;

Εικόνα 39 2η Δραστηριότητα - Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;

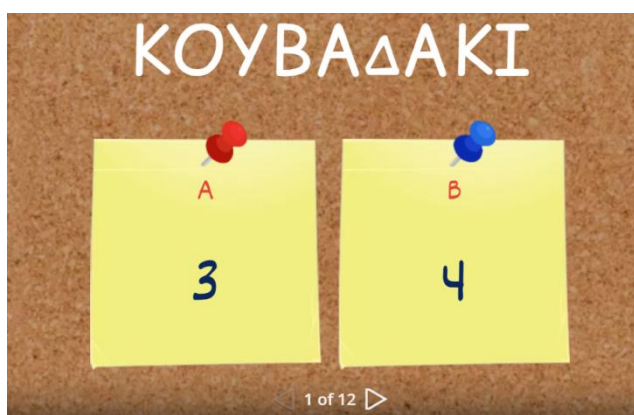
- **3^η Δραστηριότητα- Παλαμάκια Παίξετε!**

Η τρίτη δραστηριότητα αναδυόμενου γραμματισμού του βιβλίου αποτελεί ένα παιχνίδι συλλαβών. Οι μαθητές με τη βοήθεια των γονιών τους διαβάζουν τις λέξεις που τους δίνονται οι οποίες προέρχονται από το περιεχόμενο της ιστορίας του βιβλίου. Αφού μετρήσουν τις συλλαβές της εκάστοτε λέξης και τις χτυπήσουν σε παλαμάκια, επιλέγουν τον αριθμό που πιστεύουν ότι αποτελεί τη σωστή απάντηση. Το παιχνίδι ολοκληρώνεται αφού έχουν απαντηθεί όλες οι ερωτήσεις.

Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;

3^η Δραστηριότητα – Παλαμάκια Παίζετε!	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Εξάσκηση φωνολογικής ενημερότητας • Εντοπισμός συλλαβών • Εξάσκηση μαθηματικών εννοιών • Εξάσκηση στο χειρισμό της ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι-Εργαλεία	WordWall –Quiz Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 42 3η Δραστηριότητα- Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;

Εικόνα 40 3η Δραστηριότητα- Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;

- **4^η Δραστηριότητα- Οι σκανταλιάρηδες τυφλοπόντικες**

Η εν λόγω δραστηριότητα συγκαταλέγεται στις δραστηριότητες καλλιέργειας του αναδυόμενου γραμματισμού ενώ στοχεύει και στην ενεργοποίηση της φαντασίας των συμμετεχόντων. Πιο συγκεκριμένα, οι «σκανταλιάρηδες τυφλοπόντικες» έχουν μπερδέψει τις λέξεις που τελειώνουν στα σύνολα «AKI» και «API». Ο Ρωμαίος θέλοντας να γράψει ένα ποίημα με ομοιοκαταληξία αναζητά μόνο τις λέξεις που καταλήγουν σε «AKI» και οι μαθητές καλούνται να τον βοηθήσουν σε αυτή την προσπάθεια.. Το παιχνίδι αποτελείται από τέσσερις γύρους διαβαθμισμένης δυσκολίας ενώ υπάρχει χρονόμετρο καθώς και αφαίρεση πόντων για τυχόν λανθασμένες απαντήσεις. Επιπλέον, παρέχονται παραπάνω πόντοι για πολλές διαδοχικές σωστές απαντήσεις.

Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;	
4^η Δραστηριότητα – Οι σκανταλιάρηδες τυφλοπόντικες	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Εξάσκηση φωνολογικής ενημερότητας

	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση χρόνου • Εξάσκηση χειρισμού της ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι-Εργαλεία	WordWall- Whack – a – Mole Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	7'

Πίνακας 43 4η Δραστηριότητα- Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;

Εικόνα 41 4η Δραστηριότητα- Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;

- **5^η Δραστηριότητα- Δύο σε ένα**

Η δραστηριότητα αυτή εστιάζει στις μεταγνωστικές δεξιότητες των εκπαιδευόμενων. Οι μαθητές καλούνται να σχεδιάσουν ένα πρόσωπο και να το χωρίσουν στη μέση. Η μία πλευρά του προσώπου χρειάζεται να σχεδιαστεί έτσι ώστε να αποτυπώνει το συναίσθημα της χαράς και η άλλη το συναίσθημα της λύπης. Δίπλα από κάθε πλευρά χρειάζεται να γραφεί το όνομα του συναισθήματος που σχεδιάστηκε. Στη συνέχεια, με τη βοήθεια των γονιών τους μπορούν να φωτογραφίσουν το έργο τους και να το ανεβάσουν στην πλατφόρμα του Google Classroom.

Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;	
5^η Δραστηριότητα – Δύο σε ένα	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Εξάσκηση δεξιότητας γραφής • Αισθητική καλλιέργεια • Επαφή με την έννοια των συναισθημάτων
Πόροι-Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Αρχείο εικόνας • Γραφική ύλη
Εκτιμώμενη Διάρκεια	15'

Πίνακας 44 5η Δραστηριότητα- Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;

Δύο σε ένα

Ο Ρωμαίος έμαθε πολλά για το πως γεμίζει το κουβαδάκι του. Το πιο σημαντικό απ' όλα είναι ότι έμαθε για τα συναισθήματα της χαράς και της λύπης. Μπορείς να τον βοηθήσεις να ζωγραφίσει αυτά τα δύο συναισθήματα σε μία ζωγραφιά; Σχεδίασε ένα πρόσωπο και χώρισέ το στη μέση. Σε κάθε πλευρά ζωγράφισε ένα από τα δύο συναισθήματα και γράψε δίπλα την ονομασία τους. Με τη βοήθεια των γονιών σου ανέβασε την εργασία σου.

face.jpg
Εικόνα

Εικόνα 42 5η Δραστηριότητα- Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;

• **6^η Δραστηριότητα- Το δικό σου κουβαδάκι**

Στην τελευταία δραστηριότητα του βιβλίου οι μαθητές καλούνται να μοιραστούν πράγματα που «γεμίζουν το κουβαδάκι τους». Η φράση αυτή αποτελεί την κεντρική ιδέα του βιβλίου και αναφέρεται σε πράγματα που τους γεμίζουν χαρά. Οι μαθητές χρειάζεται να ανεβάσουν στην πλατφόρμα κάποια φωτογραφία, με τη βοήθεια των γονιών τους, και να μοιραστούν τις σκέψεις τους στην ολομέλεια της τάξης.

Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;	
6 ^η Δραστηριότητα- Το δικό σου κουβαδάκι	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Σύνδεση με τα θετικά συναισθήματα • Έμφαση στις προσωπικές προτιμήσεις των παιδιών
Πόροι- Εργαλεία	• Αρχείο Εικόνας
Εκτιμώμενη Διάρκεια	2'

Πίνακας 45 6η Δραστηριότητα - Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;

Το δικό σου κουβαδάκι

Χωρίς ημερομηνία λήξης

Ο Ρωμαίος θα ήθελε πολύ να μάθει ποια είναι τα αγαπημένα σου παιχνίδια ή αντικείμενα. Μπορείς να τα βάλεις μέσα σε ένα πλαίσιο; Ζήτησε από τους γονείς σου να τραβήξουν μια φωτογραφία για να την ανεβάσεις.

71AQdj-aJfL_AC_SL150...
Εικόνα

Εικόνα 43 6η Δραστηριότητα- Εσύ γέμισες ένα κουβαδάκι σήμερα;

• **Προτεινόμενη Δραστηριότητα Έκτης Εβδομάδας – Η ιστορία ανάποδα**

Η έκτη προγραμματισμένη συνάντηση είχε ως κύριο θέμα την αναδιήγηση των ιστοριών από τους μαθητές από την ανάποδη πλευρά. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευόμενοι, μετά την παρουσίαση των εργασιών τους, επιδόθηκαν σε διηγήσεις οι οποίες ξεκινούσαν από το τέλος του βιβλίου για να καταλήξουν στην αρχή. Σκοπός της συγκεκριμένης δραστηριότητας ήταν η καλύτερη κατανόηση και ο πειραματισμός τόσο με τη δομή του κειμένου όσο και με τα βασικά στοιχεία της ιστορίας ενός βιβλίου.

6^η Εβδομάδα	
Η ιστορία ανάποδα	
Είδος Δραστηριότητας	Ομαδική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη επικοινωνίας • Καλλιέργεια λεξιλογίου • Πειραματισμός με τα μέρη του κειμένου • Ενίσχυση της δημιουργικότητας • Ανατροφοδότηση εκπαιδευτικού
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Zoom • Εργασίες των μαθητών
Εκτιμώμενη Διάρκεια	2 ώρες

Πίνακας 46 Δραστηριότητα 6ης Εβδομάδας

3.10.7 Η τελεία (συγγ. Peter H. Reynolds)

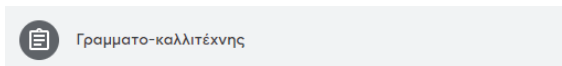
• 1^η Δραστηριότητα- Γραμματο-καλλιτέχνης

Η πρώτη δραστηριότητα του προκειμένου βιβλίου έχει ως στόχο την επαφή των εκπαιδευόμενων με τα μέρη του βιβλίου και συγκεκριμένα με τον τίτλο του. Τα παιδιά αφού παρατηρήσουν και αντιγράψουν σε ένα χαρτί τον τίτλο του βιβλίου, επιδίδονται σε μία παρέμβαση με τη γνώριμή τους μέθοδο του πουαντιγισμού. Πιο αναλυτικά, με τη βοήθεια μίας μπατονέτας βουτηγμένης σε τέμπερα διακοσμούν τα γράμματα του τίτλου με τελείες σε όποιο χρώμα και μέγεθος επιθυμούν. Στη συνέχεια, με τη βοήθεια των γονιών τους φωτογραφίζουν το έργο τους και το ανεβάζουν στην πλατφόρμα του Google Classroom.

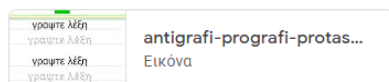
Η τελεία	
1^η Δραστηριότητα- Γραμματο- καλλιτέχνης	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Επαφή με τον τίτλο του βιβλίου • Καλλιέργεια δεξιοτήτων αντιγραφής • Αισθητική καλλιέργεια

	<ul style="list-style-type: none"> • Εξάσκηση λεπτής κινητικότητας
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Αρχείο Εικόνας • Γραφική ύλη • Μπατονέτες • Τέμπρες
Εκτιμώμενη Διάρκεια	15'

Πίνακας 47 1η Δραστηριότητα - Η τελεία

Ο Ρωμαίος δεν είχε ξανακούσει ποτέ τη λέξη "ΤΕΛΕΙΑ" και του έκανε μεγάλη εντύπωση. Μπορείς να τον βοηθήσεις να βρει γράμματα για να σχηματίσει αυτή τη λέξη και να τη δείξει στην Ιουλία όταν την βρει; Παρατήρησε προσεκτικά τον τίτλο και αντίγραφέ τον σε ένα χαρτί. Στη συνέχεια διακόσμησε τα γράμματα του τίτλου με τελείες με την τεχνική του πουαντιζισμού. Με τη βοήθεια των γονιών σου ανέβασε την εργασία σου.

Εικόνα 44 1η Δραστηριότητα- Η τελεία

• 2^η Δραστηριότητα- Συλλέκτης βιβλίων

Η δεύτερη δραστηριότητα του βιβλίου αποσκοπεί στο να έρθουν σε επαφή οι εκπαιδευόμενοι με το συγγραφικό έργο του εν λόγω συγγραφέα. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μαθητές γνωρίζουν ήδη κάποια από τα βιβλία του, καλούνται να συμμετάσχουν σε ένα παιχνίδι στο εργαλείο wordwall όπου αφού διαβάσουν τον τίτλο ενός βιβλίου μόνοι τους είτε με τη βοήθεια των γονιών τους, χρειάζεται να μαντέψουν σε ποιο εξώφυλλο αντιστοιχεί. Κάθε φορά που βρίσκουν τη σωστή απάντηση το εξώφυλλο του εκάστοτε βιβλίου διαγράφεται από τις επιλογές τους και το παιχνίδι ολοκληρώνεται με την ανεύρεση όλων των σωστών απαντήσεων.

Η τελεία	
2^η Δραστηριότητα- Συλλέκτης βιβλίων	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Επαφή με το έργο του συγγραφέα • Καλλιέργεια δεξιοτήτων ανάγνωσης • Εξάσκηση παρατηρητικότητας • Εξάσκηση χειρισμού ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • WordWall- Find the match Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 48 2η Δραστηριότητα - Η τελεία

Εικόνα 45 2η Δραστηριότητα- Η τελεία

• **3^η Δραστηριότητα – Ο εκκολαπτόμενος εικονογράφος**

Για τις ανάγκες της προκειμένης δραστηριότητας οι εκπαιδευόμενοι χρειάζεται να ανασύρουν στη μνήμη τους τα γεγονότα της ιστορίας με τη σωστή σειρά που διαδραματίστηκαν. Έπειτα, αφού ακολουθήσουν τις οδηγίες της παρουσίασης, οι μαθητές φτιάχνουν ένα αυτοσχέδιο βιβλίο και διακοσμούν τις σελίδες του με τις ζωγραφιές τους που απεικονίζουν τα γεγονότα του βιβλίου. Με τη βοήθεια των γονιών τους φωτογραφίζουν το έργο τους και το ανεβάζουν στο περιβάλλον του Google Classroom.

Η τελεία	
3^η Δραστηριότητα- Ο εκκολαπτόμενος εικονογράφος	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Κατανόηση του περιεχομένου του βιβλίου • Καλλιέργεια δεξιότητας μνήμης • Αισθητική καλλιέργεια
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Google Slides • Γραφική ύλη
Εκτιμώμενη Διάρκεια	20'

Πίνακας 49 3η Δραστηριότητα- Η τελεία

Ο εκκολαπτόμενος εικονογράφος

Εφτασε η σειρά σου να φτιάξεις το δικό σου βιβλίο. Άνοιξε την παρακάτω παρουσίαση και φτιάξε ένα χάρτινο βιβλιαράκι όπως δείχνει στις οδηγίες. Μέσα σε αυτό το βιβλίο προσπάθησε να συνεχίσεις την ιστορία του αγοριού και το πως πιστεύεις ότι συνέχισε τη ζωγραφική. Η πρώτη σελίδα πρέπει να περιέχει το εξώφυλλο του βιβλίου, τον τίτλο και το όνομα σου. Στις υπόλοιπες σελίδες ζωγράφισε τις εικόνες της ιστορίας. Στο τέλος, ανεβάστε την εργασία.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΒΙΒΛΙΟΥ
Παρουσιάσεις Google

Εικόνα 46 3η Δραστηριότητα- Η τελεία

- **4^η Δραστηριότητα- Η τάξη των σχημάτων**

Η δραστηριότητα αυτή στοχεύει στην αποφόρτιση των συμμετεχόντων καθώς και σε μία επαφή με τις έννοιες των σχημάτων. Οι μαθητές καλούνται να παρακολουθήσουν ένα εκπαιδευτικό video αναφορικά με το τις ονομασίες και τον τρόπο σχηματισμού κάποιων βασικών σχημάτων.

Η τελεία	
4^η Δραστηριότητα- Η τάξη των σχημάτων	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Αποφόρτιση • Επαφή με τις έννοιες των σχημάτων
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Αρχείο video
Εκτιμώμενη Διάρκεια	7'

Πίνακας 50 4η Δραστηριότητα- Η τελεία

Η τάξη των σχημάτων

Τροποποιήθηκε στις 20 Απρ

Άνοιξε το παρακάτω βίντεο για να δεις πως φτιάχνονται μερικά από τα αγαπημένα σου σχήματα.

Μαθαίνω τα σχήματα - Ε...
Βίντεο

Εικόνα 47 4η Δραστηριότητα- Η τελεία

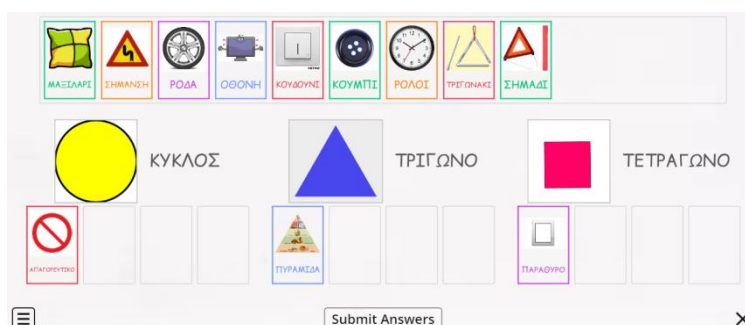
- **5^η Δραστηριότητα- Τα μπερδεμένα σχήματα**

Η συγκεκριμένη δραστηριότητα αποτελεί συνέχεια της προηγούμενης. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να αξιοποιήσουν τις πληροφορίες που πήραν από το προηγούμενο video και να συμμετάσχουν σε ένα παιχνίδι κατηγοριοποίησης. Στο παιχνίδι αυτό υπάρχουν διάφορα αντικείμενα της καθημερινότητας και οι μαθητές χρειάζεται να τα τοποθετήσουν στην κατηγορία σχημάτων που ανήκουν. Αφού ολοκληρώσουν τη διαδικασία χρειάζεται να

επιλέξουν την επιλογή “SUBMIT ANSWERS” για να ολοκληρωθεί το παιχνίδι και να λάβουν άμεση ανατροφοδότηση για τις απαντήσεις τους.

Η τελεία	
5^η Δραστηριότητα- Τα μπερδεμένα σχήματα	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> Εξάσκηση δεξιότητας κατηγοριοποίησης Εξάσκηση χειρισμού της ηλεκτρονικής συσκευής Αφομοίωση της έννοιας των σχημάτων
Πόροι- Εργαλεία	WordWall- Group Sort Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 51 5η Δραστηριότητα- Η τελεία

Εικόνα 48 5η Δραστηριότητα - Η τελεία

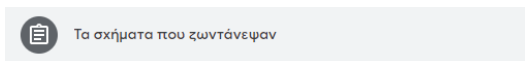
• **6^η Δραστηριότητα – Τα σχήματα που ζωντάνεψαν**

Για τις ανάγκες της έκτης δραστηριότητας του βιβλίου οι μαθητές καλούνται να δείξουν τι έμαθαν από τις προηγούμενες δύο με την κατασκευή των δικών τους σχημάτων. Η κατασκευή συνίσταται να γίνει με τη χρήση οδοντογλυφίδων και πλαστελίνης τα οποία αποτελούν υλικά τα οποία είχαν ήδη σταλεί στους εκπαιδευόμενους. Στη συνέχεια, με τη βοήθεια των γονιών τους φωτογραφίζουν το έργο τους και το αναρτούν στην πλατφόρμα του Google Classroom.

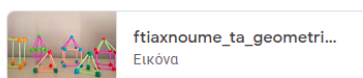
Η τελεία	
6^η Δραστηριότητα- Τα σχήματα που ζωντάνεψαν	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> Ενεργοποίηση της δημιουργικότητας Καλλιέργεια των χωρικών εννοιών Αφομοίωση της έννοιας των

	σχημάτων
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Πλαστελίνη • Οδοντογλυφίδες • Αρχείο Εικόνας
Εκτιμώμενη Διάρκεια	15'

Πίνακας 52 6η Δραστηριότητα - Η τελεία

Τώρα είσαι έτοιμος να φτιάξεις τα δικά σου σχήματα! Μη χάνεις χρόνο πάρε λίγη πλαστελίνη και μερικές οδοντογλυφίδες και δείξε στο Ρωμαιο τι μπορείς να κάνεις. Με τη βοήθεια των γονιών σου ανέβασε την εργασία σου.

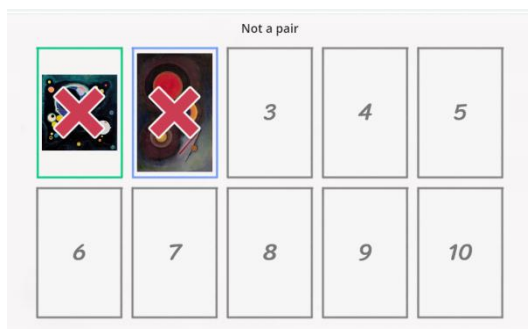
Εικόνα 49 6η Δραστηριότητα- Η τελεία

- **7^η Δραστηριότητα – Κάρτες Πινάκων**

Η έβδομη δραστηριότητα του βιβλίου αποτελεί ένα παιχνίδι μνήμης. Οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να ανοίξουν τις κάρτες οι οποίες περιέχουν πίνακες των γνωστών τους καλλιτεχνών Wassili Kandinsky και Υαγοι Kusama και αποτυπώνουν τελείες με ποικίλους τρόπους. Το παιχνίδι ολοκληρώνεται όταν ο μαθητής βρει όλα τα ζεύγη πινάκων.

Η τελεία	
7^η Δραστηριότητα – Κάρτες Πινάκων	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Καλλιέργεια δεξιότητας μνήμης • Εξάσκηση στο χειρισμό της ηλεκτρονικής συσκευής • Επαφή με διαφορετικές τεχνικές ζωγραφικής
Πόροι-Εργαλεία	WordWall – Matching Pairs Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 53 7η Δραστηριότητα- Η τελεία

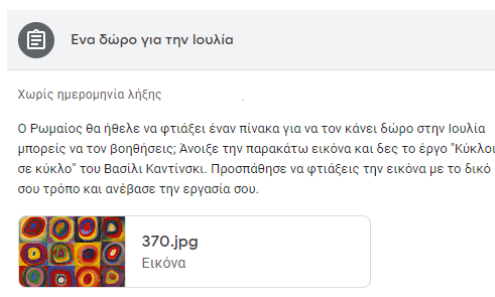
Εικόνα 50 7η Δραστηριότητα - Η τελεία

- **8^η Δραστηριότητα- Ένα δώρο για την Ιουλία**

Στην προκειμένη δραστηριότητα ο ήρωας του προγράμματος φιλαναγνωσίας ζητάει τη βοήθεια των μαθητών για να κάνει ένα δώρο στη φίλη του την Ιουλία όταν τη βρει. Οι εκπαιδευόμενοι αφού παρατηρήσουν το έργο του W. Kandinsky «τετράγωνα με ομοκέντρους κύκλους», καλούνται να δημιουργήσουν την δική τους εκδοχή για το έργο και να τη φωτογραφίσουν με σκοπό να την αναρτήσουν στο περιβάλλον του Google Classroom.

Η τελεία	
8^η Δραστηριότητα – Κάρτες Πινάκων	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Καλλιέργεια δημιουργικότητας • Αισθητική καλλιέργεια • Πειραματισμός με γεωμετρικά σχήματα
Πόροι-Εργαλεία	Γραφική ύλη
Εκτιμώμενη Διάρκεια	10'

Πίνακας 54 8η Δραστηριότητα- Η τελεία

Εικόνα 51 8η Δραστηριότητα- Η τελεία

- **9^η Δραστηριότητα- Κάνε με θάρρος την αρχή και ότι βγει**

Η τελευταία δραστηριότητα του βιβλίου έχει ως τίτλο την φράση- κλειδί που ακούγεται στην ιστορία και προτρέπει την πρωταγωνίστρια να ασχοληθεί με τη ζωγραφική. Οι εκπαιδευόμενοι έχουν την ευκαιρία να εκφραστούν ελεύθερα μέσω της ζωγραφικής τους και να ταυτιστούν με την ηρωίδα του βιβλίου. Αφού φωτογραφίσουν το έργο τους χρειάζεται να το αναρτήσουν στην πλατφόρμα του μαθήματος.

Η τελεία	
9^η Δραστηριότητα – Κάνε με θάρρος την αρχή και ότι βγει	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ελεύθερη έκφραση • Ταύτιση με την ηρωίδα του βιβλίου
Πόροι-Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Γραφική ύλη • Google slides
Εκτιμώμενη Διάρκεια	10'

Πίνακας 55 9η Δραστηριότητα- Η τελεία

Εικόνα 52 9η Δραστηριότητα- Η τελεία

- **Προτεινόμενη Δραστηριότητα Έβδομης Εβδομάδας – Η ιστορία αντίθετα**

Κατά τη διάρκεια της έβδομης προγραμματισμένης διαδικτυακής συνάντησης μετά την παρουσίαση των εργασιών των εκπαιδευόμενων προτάθηκε το παιχνίδι αναδιήγησης της ιστορίας από την αντίθετη της πλευρά. Συγκεκριμένα, η υπεύθυνη εκπαιδευτικός απεύθυνε σε κάθε παιδί μία διαφορετική ερώτηση αναλόγως με το θέμα του βιβλίου που είχε ασχοληθεί εκείνη την εβδομάδα. Η ερώτηση αυτή είχε σκοπό να ενεργοποιήσει τη σκέψη και τη φαντασία των μαθητών και να διηγηθούν τα γεγονότα της ιστορίας από την τελείως αντίθετη πλευρά, επομένως αναφερόταν στο κύριο γεγονός της ιστορίας του εκάστοτε βιβλίου. Καθ' όλη τη διάρκεια η υπεύθυνη εκπαιδευτικός κρατούσε σημειώσεις για τη συμπλήρωση των ημερολογιακών καταγραφών και της ρουμπρίκας αναδιήγησης.

7 ^η Εβδομάδα
Η ιστορία ανάποδα

Είδος Δραστηριότητας	Ομαδική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη επικοινωνίας • Καλλιέργεια λεξιλογίου • Πειραματισμός με το νόημα του κειμένου • Ενίσχυση της δημιουργικότητας • Ανατροφοδότηση εκπαιδευτικού
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Zoom • Εργασίες των μαθητών
Εκτιμώμενη Διάρκεια	2 ώρες

Πίνακας 56 Δραστηριότητα 7ης Εβδομάδας

3.10.8 Η καρδιά του παππού (συγγ. Irena Trevisan)

- 1^η Δραστηριότητα- Τα μπερδεμένα γράμματα

Η πρώτη δραστηριότητα του βιβλίου στοχεύει στο να φέρει τους μαθητές σε επαφή με τον τίτλο του βιβλίου μέσω ενός παιγνιώδους τρόπου. Ο ήρωας της βιβλιοθήκης αναφέρει ότι ένας αέρας φύσηξε στη λίμνη του βιβλίου και ανακάτεψε τα γράμματα του τίτλου. Οι εκπαιδευόμενοι αφού πρώτα παρατηρήσουν τον τίτλο και τον αντιγράψουν σε ένα χαρτί, καλούνται να παίξουν το παιχνίδι και να τοποθετήσουν τα γράμματα στη σωστή σειρά έως ότου αποτυπωθεί ο τίτλος. Οι μαθητές έχουν απεριόριστο χρόνο στη διάθεσή τους για τη συμπλήρωση του τίτλου, ενώ παράλληλα δέχονται άμεση ανατροφοδότηση από το εργαλείο wordwall για τη σωστή συμπλήρωση της κάθε λέξης.

Η καρδιά του παππού	
1^η Δραστηριότητα- Τα μπερδεμένα γράμματα	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Εξάσκηση δεξιοτήτων ανάγνωσης • Καλλιέργεια φωνητικής ενημερότητας • Εξάσκηση της ικανότητας αντιγραφής • Εξάσκηση στο χειρισμό της ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • WordWall- Anagram Activity • Γραφική Ύλη
Εκτιμώμενη Διάρκεια	10'

Πίνακας 57 1η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού

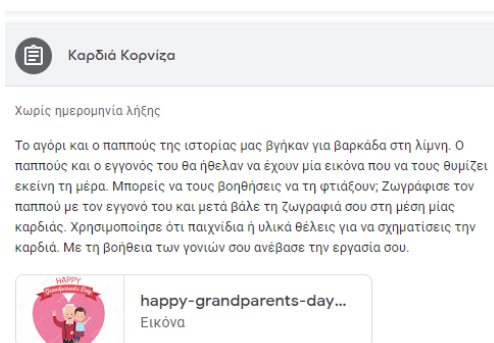
Εικόνα 53 1η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού

• **2^η Δραστηριότητα- Καρδιά Κορνίζα**

Για την περαιτέρω ενασχόληση των μαθητών με το περιεχόμενο του εξωφύλλου και του τίτλου πραγματοποιήθηκε μία εικαστική δραστηριότητα. Οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να δημιουργήσουν μία κορνίζα σε σχήμα καρδιάς από αντικείμενα της αρεσκείας τους. Στη συνέχεια, χρειάστηκε να ζωγραφίσουν με τον δικό τους τρόπο μέσα σε αυτό το πλαίσιο την εικόνα του παππού με τον εγγονό του όπως αυτή αποτυπώνεται στο εξώφυλλο του βιβλίου. Αφού ολοκληρώσουν το έργο τους, με τη βοήθεια των γονιών τους το φωτογραφίζουν και το αναρτούν στην πλατφόρμα του μαθήματος.

Η καρδιά του παππού	
2^η Δραστηριότητα- Καρδιά Κορνίζα	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Αισθητική καλλιέργεια • Επαφή με το εξώφυλλο του βιβλίου • Εξάσκηση χωρικών εννοιών
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • WordWall- Anagram Activity • Γραφική Ύλη
Εκτιμώμενη Διάρκεια	15'

Πίνακας 58 2η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού

Εικόνα 54 2η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού

• **3^η Δραστηριότητα- Ναι ή όχι;**

Η τρίτη δραστηριότητα του βιβλίου εστιάζει στην κατανόηση του περιεχομένου από τους μαθητές. Ο Ρωμαίος υποστηρίζει ότι δε θυμάται καλά τα γεγονότα που διαδραματίστηκαν και προσκαλεί τα παιδιά σε ένα παιχνίδι ερωτήσεων. Οι μαθητές απαντούν στις ερωτήσεις με ναι ή όχι παίρνοντας άμεση ανατροφοδότηση για σωστές ή λανθασμένες απαντήσεις από το εργαλείο wordwall. Το παιχνίδι ολοκληρώνεται με την απάντηση όλων των ερωτήσεων.

Η καρδιά του παππού	
3^η Δραστηριότητα- Ναι ή όχι;	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Κατανόηση του κειμένου • Καλλιέργεια δεξιοτήτων προ-ανάγνωσης • Εξάσκηση μνήμης • Καλλιέργεια χειρισμού της ηλεκτρονική συσκευής
Πόροι- Εργαλεία	WordWall- Quiz Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 59 3η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού

Ο παππούς με τον εγγονό του πήγαιναν βόλτα στο δάσος;

Εικόνα 55 3η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού

• **4^η Δραστηριότητα- Οικογένεια φύλλων**

Για την τέταρτη δραστηριότητα του εν λόγω βιβλίου ο ήρωας του προγράμματος φιλιαναγνωσίας εισάγει ένα νέο στοιχείο στην ιστορία. Συγκεκριμένα, αναφέρει ότι ο παππούς με τον εγγονό του έφτιαχναν ένα κολάζ της οικογένειάς τους από τα φύλλα που μάζευαν το φθινόπωρο. Ο Ρωμαίος καλεί του συμμετέχοντες να φτιάξουν και εκείνοι ένα παρόμοιο κολάζ και να γράψουν το όνομα του κάθε μέλους της οικογένειάς τους. Στη συνέχεια αφού φωτογραφίσουν το έργο τους χρειάζεται να το ανεβάσουν στο περιβάλλον του Google Classroom με τη βοήθεια των γονιών τους.

Η καρδιά του παππού	
4^η Δραστηριότητα- Οικογένεια φύλλων	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Εξάσκηση ικανότητας γραφής

	<ul style="list-style-type: none"> • Ενεργοποίηση φαντασίας • Εξάσκηση λεπτής κινητικότητας • Σύνδεση με προσωπικά βιώματα
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Γραφική ύλη • Κόλλα • Φύλλα
Εκτιμώμενη Διάρκεια	15'

Πίνακας 60 4η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού

 Οικογένεια φύλλων

Ο παππούς με τον εγγονό του μάζεψαν ένα σωρό φύλλα για να φτιάξουν τα μέλη της οικογένειάς τους. Μπορείς να μαζέψεις και συ φύλλα και να μας δείξεις τα μέλη της δικής σου οικογένειας; Γράψε δίπλα σε κάθε μέλος το όνομα του και με τη βοήθεια των γονιών σου ανέβασε την εργασία σου.

3105-img_0048.jpg

Εικόνα

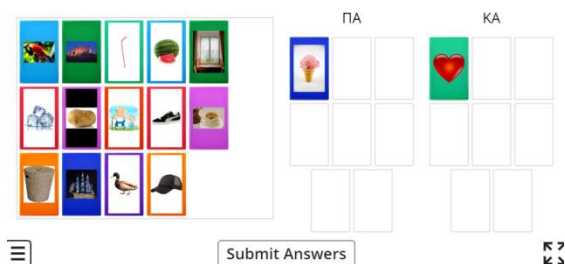
Εικόνα 56 4η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού

• **5^η Δραστηριότητα- Ο μπερδεμένος ήρωας**

Στην πέμπτη δραστηριότητα του βιβλίου ο Ρωμαίος υποστηρίζει ότι μπερδεύει τις λέξεις που ξεκινάνε από τα σύνολα «Πα» και «Κα» και χρειάζεται τη βοήθεια των παιδιών. Οι μαθητές για να τον βοηθήσουν χρειάζεται να συμμετάσχουν σε ένα παιχνίδι κατηγοριοποίησης. Από τη μια πλευρά χρειάζεται να τοποθετήσουν τα αντικείμενα που αρχίζουν από «Πα» και από την άλλη τα αντικείμενα που αρχίζουν από «Κα». Το παιχνίδι ολοκληρώνεται με το πάτημα της επιλογής “SUBMIT ANSWERS”.

Η καρδιά του παππού	
5^η Δραστηριότητα- Ο μπερδεμένος ήρωας	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη φωνολογικής ενημερότητας • Καλλιέργεια δεξιότητας κατηγοριοποίησης • Εξάσκηση χειρισμού της ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι- Εργαλεία	WordWall- Group Sort Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 61 5η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού

Εικόνα 57 5η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού

- **6^η Δραστηριότητα- Τα αγαπημένα αντικείμενα του παππού**

Η τελευταία δραστηριότητα του βιβλίου εστιάζει στις μεταγνωστικές δεξιότητες των εκπαιδευόμενων. Πιο συγκεκριμένα, ως νέο στοιχείο της ιστορία εισάγεται το γεγονός ότι ο παππούς είχε κάποια αγαπημένα αντικείμενα. Οι μαθητές καλούνται να αναλογιστούν τι είδους αντικείμενα που ξεκινούν από το γράμμα πι θα μπορούσαν να αποτελούν τα αγαπημένα του και να τα ζωγραφίσουν γράφοντας δίπλα την ονομασία του καθενός. Αφού ολοκληρώσουν την εργασία τους χρειάζεται να τη φωτογραφίσουν και να την ανεβάσουν στην πλατφόρμα του μαθήματος.

Η καρδιά του παππού	
6^η Δραστηριότητα- Τα αγαπημένα αντικείμενα του παππού	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Εξάσκηση ικανότητας γραφής • Ενεργοποίηση της φαντασίας
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Γραφική ύλη
Εκτιμώμενη Διάρκεια	15'

Πίνακας 62 6η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού

Τα αγαπημένα αντικείμενα του παππού

Ο παππούς που γνώρισε ο Ρωμαίος έχει μερικά αγαπημένα αντικείμενα τα οποία ξεκινάνε απο τη φωνούλα "Π". Μπορείς να μαντέψεις ποιά είναι αυτά; Ζωγράφισέ τα σε ένα χαρτί και προσπάθησε να γράψεις την ονομασία τους. Με τη βοήθεια των γονιών σου ανέβασε την εργασία σου.

Προβολή εργασίας

Εικόνα 58 6η Δραστηριότητα- Η καρδιά του παππού

- **Προτεινόμενη Δραστηριότητα Όγδοης Εβδομάδας- Ο μαθητής ως πρωταγωνιστής**

Κατά τη διεξαγωγή της όγδοης προγραμματισμένης συνάντησης και έπειτα από την παρουσίαση των εργασιών των μαθητών, πραγματοποιήθηκε η

δραστηριότητα αναδιήγησης με το μαθητή ως κεντρικό πρόσωπο της ιστορίας. Ο κάθε εκπαιδευόμενος κλήθηκε να διηγηθεί τα γεγονότα του βιβλίου που είχε διαβάσει σε ά ενικό πρόσωπο σαν να ήταν ο ίδιος ο πρωταγωνιστής. Υπό αυτές τις συνθήκες ο κάθε μαθητής καλούνταν να απαντήσει σε ερωτήσεις που του υπέβαλε η υπεύθυνη εκπαιδευτικός αναφορικά με τις προσωπικές του σκέψεις και τα συναισθήματα που του προκάλεσε η περιπέτεια που έζησε. Η δραστηριότητα στέφθηκε με μεγάλη επιτυχία και συμφωνήθηκε να επαναληφθεί και την επόμενη εβδομάδα.

8^η Εβδομάδα	
Ο μαθητής ως πρωταγωνιστής	
Είδος Δραστηριότητας	Ομαδική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη επικοινωνίας • Καλλιέργεια λεξιλογίου • Εξωτερίκευση σκέψεων και συναισθημάτων • Ενίσχυση της δημιουργικότητας • Ανατροφοδότηση εκπαιδευτικού
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Zoom • Εργασίες των μαθητών
Εκτιμώμενη Διάρκεια	2 ώρες

Πίνακας 63 Δραστηριότητα 8ης Εβδομάδας

3.10.9 Ο μαύρος Κότσυφας κι ο άσπρος Γλάρος (συγγ. Kitty Crowther)

• 1^η Δραστηριότητα- Εξερευνητής Βιβλίων

Η πρώτη δραστηριότητα του βιβλίου είναι ένα παιχνίδι παρατήρησης και ανακάλυψης εξωφύλλων. Οι μαθητές καλούνται να παρατηρήσουν το εξώφυλλο του βιβλίου καθώς και κάποιων άλλων βιβλίων που απεικονίζουν πουλάκια. Στη συνέχεια, χρειάζεται να αντιστοιχίσουν το κάθε εξώφυλλο με τον τίτλο ο οποίος πιστεύουν ότι του ανήκει. Κάθε σωστή απάντηση εξαλείφεται από τις επιλογές τους από το εργαλείο wordwall και το παιχνίδι ολοκληρώνεται με την ανακάλυψη όλων των τίτλων.

Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος	
1^η Δραστηριότητα- Εξερευνητής βιβλίων	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Επαφή με βιβλία παρόμοιου περιεχομένου • Καλλιέργεια δεξιοτήτας

	ανάγνωσης
	<ul style="list-style-type: none"> • Εξάσκηση παρατηρητικότητας • Εξάσκηση χειρισμού ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • WordWall- Find the match Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 64 1η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος

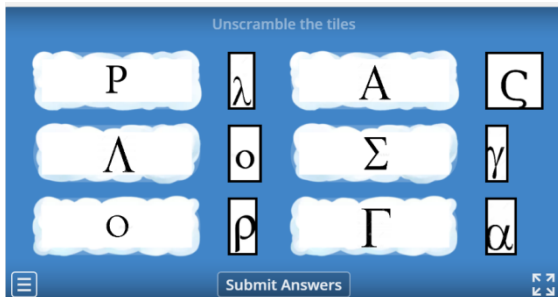
Εικόνα 59 1η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος

• **2^η Δραστηριότητα- Τα μπερδεμένα σύννεφα**

Για τη δεύτερη δραστηριότητα οι μαθητές καλούνται να εξασκήσουν τις γνώσεις τους αναφορικά με τα πεζά γράμματα. Πιο συγκεκριμένα, τα «μπερδεμένα σύννεφα» αποτελούνται από κεφαλαία και πεζά γράμματα και οι εκπαιδευόμενοι χρειάζεται να σύρουν το κάθε πεζό γράμμα δίπλα στο αντίστοιχο κεφαλαίο. Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται με την επιλογή “SUBMIT ANSWERS” και οι μαθητές λαμβάνουν από το εργαλείο άμεση ανατροφοδότηση σχετικά με τις σωστές και τις λανθασμένες απαντήσεις τους.

Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος	
2^η Δραστηριότητα- Τα μπερδεμένα σύννεφα	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Εξάσκηση αναγνώρισης πεζών γραμμάτων • Καλλιέργεια δεξιότητας ανάγνωσης • Εξάσκηση χειρισμού ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • WordWall- Unscramble Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 65 2η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος

Εικόνα 60 2η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος

• **3^η Δραστηριότητα- Το παιχνίδι των ερωτήσεων**

Η προκειμένη δραστηριότητα αποτελεί ένα παιχνίδι κατανόησης της ιστορίας. Ο ήρωας της βιβλιοθήκης προσκαλεί τους μαθητές να του υπενθυμίσουν τι συνέβη στο βιβλίο. Τα παιδιά επιλέγουν την απάντηση που πιστεύουν ότι είναι η σωστή για κάθε ερώτηση ενώ έχουν τη δυνατότητα να διπλασιάσουν τους πόντους τους με αλληπάλληλες σωστές απαντήσεις. Η λειτουργία του χρονομέτρου παραμένει ενεργή, ωστόσο παρέχεται η επιλογή “extra time” σε περίπτωση που χρειάζονται περισσότερο χρόνο. Το παιχνίδι ολοκληρώνεται με την απάντηση όλων των ερωτήσεων.

Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος	
3 ^η Δραστηριότητα – Το παιχνίδι των ερωτήσεων	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Κατανόηση της ιστορίας • Καλλιέργεια μνήμης • Εξάσκηση δεξιοτήτων ανάγνωσης • Εξάσκηση διαχείρισης χρόνου • Εξάσκηση χειρισμού της ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι-Εργαλεία	WordWall- GameShow Quiz Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5’

Πίνακας 66 3η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος

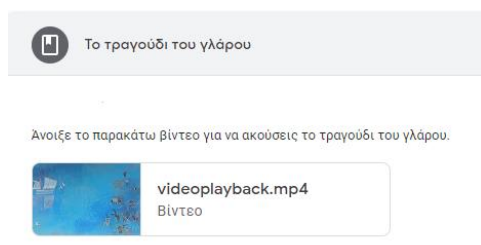
Εικόνα 61 3η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος

• **4^η Δραστηριότητα- Το τραγούδι του γλάρου**

Η συγκεκριμένη δραστηριότητα περιλαμβάνει την ακρόαση του τραγουδιού «ο γλάρος» από τον Φοίβο Δεληβοριά. Το τραγούδι αυτό παρεμβάλλεται με σκοπό την αποφόρτιση των εκπαιδευόμενων από τις προηγούμενες δραστηριότητες καθώς και τη συσχέτιση του περιεχομένου του με την ιστορία του βιβλίου.

Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος	
4^η Δραστηριότητα- Το τραγούδι του γλάρου	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Αποφόρτιση • Επαφή με άλλες μορφές τέχνης
Πόροι- Εργαλεία	Αρχείο video
Εκτιμώμενη Διάρκεια	4'

Πίνακας 67 4η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος

Εικόνα 62 4η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος

• **5^η Δραστηριότητα- Ο πολυμήχανος Ρωμαίος**

Η πέμπτη δραστηριότητα του βιβλίου στοχεύει τόσο στην εξάσκηση του αναδυόμενου γραμματισμού όσο και στην ενεργοποίηση της φαντασίας των μαθητών. Συγκεκριμένα, ο Ρωμαίος αποκαλύπτει στους μαθητές ότι έχει ανακαλύψει ένα νέο τρόπο για να μάθει γράμματα στους φίλους του γλάρου. Ο τρόπος αυτός είναι να πετάξουν με ένα αεροπλάνο και να συλλέξουν τις λέξεις που ξεκινάνε από τα γράμματα «κάππα» και «γάμμα». Το παιχνίδι αποτελείται από τέσσερα επίπεδα και ολοκληρώνεται με τη συλλογή όλων των σωστών λέξεων.

Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος		
5^η Δραστηριότητα – Ο πολυμήχανος Ρωμαίος		
Είδος δραστηριότητας	Ατομική	
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Καλλιέργεια ενημερότητας • Διαχωρισμός συμφώνων • Ενεργοποίηση της φαντασίας 	<ul style="list-style-type: none"> • φωνολογικής • ουρανικών

	<ul style="list-style-type: none"> Εξάσκηση στο χειρισμό της ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι-Εργαλεία	WordWall –Airplane Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	10’

Πίνακας 68 5η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος

Εικόνα 63 5η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος

- 6^η Δραστηριότητα- Ξηρά ή Θάλασσα;**

Η δραστηριότητα αυτή αποτελεί ένα παιχνίδι κατηγοριοποίησης. Οι μαθητές καλούνται να διαχωρίσουν και να βάλουν στη σωστή κατηγορία τα ζώα που ζουν στην ξηρά και αυτά που ζουν στη θάλασσα. Το παιχνίδι ολοκληρώνεται με την επιλογή “SUBMIT ANSWERS” οπότε οι εκπαιδευόμενοι δέχονται ανατροφοδότηση σχετικά με τις απαντήσεις τους.

Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος	
6^η Δραστηριότητα – Ξηρά ή Θάλασσα;	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> Εξάσκηση δεξιότητας κατηγοριοποίησης Επαφή με άλλες κατηγορίες ζώων Εξάσκηση στο χειρισμό της ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι-Εργαλεία	WordWall – Group Sort Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5’

Πίνακας 69 6η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος

Εικόνα 64 6η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος

• 7^η Δραστηριότητα- Ο καλύτερος μου φίλος

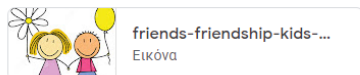
Στην τελική δραστηριότητα του βιβλίου οι μαθητές καλούνται να συνδυάσουν το περιεχόμενο της ιστορίας και τα συναισθήματα του Ρωμαίου με στοιχεία από την προσωπική τους ζωή. Συγκεκριμένα, τα παιδιά αφού επιλέξουν τον καλύτερο τους φίλο, ζωγραφίζουν τη μορφή του και γράφουν το όνομά του για να τον παρουσιάσουν στο Ρωμαίο ο οποίος νιώθει ότι του λείπει η Ιουλία. Στη συνέχεια, με τη βοήθεια των γονιών τους, φωτογραφίζουν το έργο τους και το ανεβάζουν στην πλατφόρμα του μαθήματος.

Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος	
7^η Δραστηριότητα – Ο καλύτερός μου φίλος	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Σύνδεση με προσωπικά στοιχεία και συναισθήματα • Εξάσκηση ικανότητας γραφής
Πόροι-Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Γραφική ύλη • Αρχείο εικόνας
Εκτιμώμενη Διάρκεια	15'

Πίνακας 70 7η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος

 Ο καλύτερός μου φίλος

Στον Ρωμαίο λείπει πολύ η φίλη του η Ιουλία. Θα ήθελε πολύ να γνωρίσει το δικό σου καλύτερο φίλο. Μπορείς να ζωγραφίσεις το φίλο ή τη φίλη σου και να γράψεις το όνομά του για να συστηθεί στο Ρωμαίο; Με τη βοήθεια των γονιών σου ανέβασε την εργασία σου.

Προβολή εργασίας

Εικόνα 65 7η Δραστηριότητα- Ο μαύρος Κότσυφας και ο άσπρος Γλάρος

- **Προτεινόμενη Δραστηριότητα Ένατης Εβδομάδας- Ο μαθητής ως πρωταγωνιστής**

Η προτεινόμενη δραστηριότητα για την πέμπτη εβδομάδα συνάντησης έχει το ίδιο περιεχόμενο με την προηγούμενη καθώς αυτό ήταν επιθυμητό από το σύνολο των μαθητών που συμμετείχαν και στις δύο ομάδες.

9^η Εβδομάδα	
Ο μαθητής ως πρωταγωνιστής	
Είδος Δραστηριότητας	Ομαδική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη επικοινωνίας • Καλλιέργεια λεξιλογίου • Εξωτερίκευση σκέψεων και συναισθημάτων • Ενίσχυση της δημιουργικότητας • Ανατροφοδότηση εκπαιδευτικού
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Zoom • Εργασίες των μαθητών
Εκτιμώμενη Διάρκεια	2 ώρες

Πίνακας 71 Δραστηριότητα 9ης Εβδομάδας

3.10.10 Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται (συγγ. Βασιλική Νευροκοπλή)

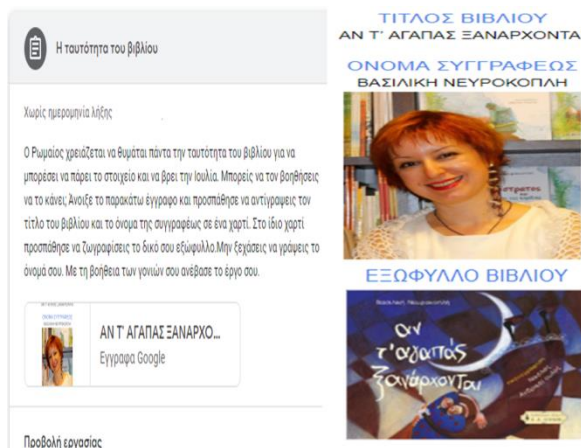
- **1^η Δραστηριότητα- Η ταυτότητα του βιβλίου**

Η πρώτη δραστηριότητα του βιβλίου έχει ως στόχο την επαφή των παιδιών με τα μέρη του εξωφύλλου. Οι μαθητές καλούνται να παρατηρήσουν τα στοιχεία του εξωφύλλου όπως η εικονογράφηση, ο τίτλος και το όνομα της συγγραφέως καθώς και μίας φωτογραφίας της. Στη συνέχεια, κάθε μαθητής δημιουργεί το δικό του εξώφυλλο αντιγράφοντας τον τίτλο του βιβλίου και το όνομα της συγγραφέως. Με τη βοήθεια των γονιών τους, φωτογραφίζουν το έργο τους και το ανεβάζουν στην πλατφόρμα του μαθήματος.

Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται	
1^η Δραστηριότητα – Η ταυτότητα του βιβλίου	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Εξοικείωση με τα μέρη του βιβλίου • Ενίσχυση της παρατηρητικότητας • Ενεργοποίηση της φαντασίας • Καλλιέργεια της δεξιότητας αντιγραφής λέξεων

Πόροι-Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Google Docs • Γραφική ύλη
Εκτιμώμενη Διάρκεια	15'

Πίνακας 72 1η Δραστηριότητα- Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται

Εικόνα 66 1η Δραστηριότητα- Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται

- **2^η Δραστηριότητα- Ναι ή όχι;**

Η συγκεκριμένη δραστηριότητα συμπεριλαμβάνεται στις δραστηριότητες εμπάθυνσης στην ιστορία και επικεντρώνεται στην αξιολόγηση της κατανόησης του περιεχομένου. Οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να απαντήσουν σε μία σειρά ερωτήσεων επί του βιβλίου είτε με Ναι είτε με Όχι παίρνοντας παράλληλα άμεση ανατροφοδότηση για το είδος των απαντήσεών του από το εργαλείο wordwall . Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται με την απάντηση όλων των ερωτήσεων από τους μαθητές.

Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται	
2^η Δραστηριότητα- Ναι ή όχι;	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Κατανόηση του κειμένου • Καλλιέργεια δεξιοτήτων προ-ανάγνωσης • Εξάσκηση μνήμης • Καλλιέργεια χειρισμού της ηλεκτρονική συσκευής
Πόροι- Εργαλεία	WordWall- Quiz Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 73 2η Δραστηριότητα - Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται

Εικόνα 67 2η Δραστηριότητα- Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται

- **3^η Δραστηριότητα- Ψάξε ψου και ξου**

Η τρίτη δραστηριότητα του βιβλίου συγκαταλέγεται στις δραστηριότητες εξάσκησης του αναδυόμενου γραμματισμού. Στην περίπτωση αυτή οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να συμμετάσχουν σε ένα παιχνίδι όπου μπροστά τους περνάνε διάφορα αντικείμενα και χρειάζεται να επιλέξουν ανάμεσα στα γράμματα ψι και ξι τη σωστή απάντηση σχετικά με ποιο από τα δύο ξεκινάει το αντικείμενο που βλέπουν. Στο συγκεκριμένο παιχνίδι είναι ενεργοποιημένη η λειτουργία του χρονομέτρου, επομένως οι μαθητευόμενοι χρειάζεται να βρουν όσα περισσότερα αντικείμενα μπορούν πριν τη λήξη του χρόνου.

Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται	
3^η Δραστηριότητα- Ψάξε ψου και ξου	
Είδος Δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη φωνολογικής ενημερότητας • Καλλιέργεια δεξιότητας διαχείρισης χρόνου • Εξάσκηση χειρισμού της ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι- Εργαλεία	WordWall- True or False Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 74 3η Δραστηριότητα- Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται

Εικόνα 68 3η Δραστηριότητα- Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται

- **4^η Δραστηριότητα- Πετάει Πετάει**

Η συγκεκριμένη δραστηριότητα αποτελεί ένα παιχνίδι αποφόρτισης για τους εκπαιδευόμενους το οποίο στοχεύει παράλληλα στην ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος και της φαντασίας τους. Οι μαθητές καλούνται να ανέβουν με το Ρωμαίο και τον εγγονό της ιστορίας σε ένα αεροπλάνο για να φτάσουν στη γιαγιά του. Ωστόσο, πρέπει να προσέξουν να χτυπήσουν μόνο τα σύννεφα που έχουν αντικείμενα το οποία πετάνε. Το παιχνίδι εκτυλίσσεται σε δύο επίπεδα και ολοκληρώνεται με την εύρεση όλων των αντικειμένων.

Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται	
4^η Δραστηριότητα – Πετάει πετάει	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Αποφόρτιση • Ενεργοποίηση της φαντασίας • Εξάσκηση στο χειρισμό της ηλεκτρονικής συσκευής
Πόροι-Εργαλεία	WordWall –Airplane Activity
Εκτιμώμενη Διάρκεια	10'

Πίνακας 75 4η Δραστηριότητα- Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται

Εικόνα 69 4η Δραστηριότητα- Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται

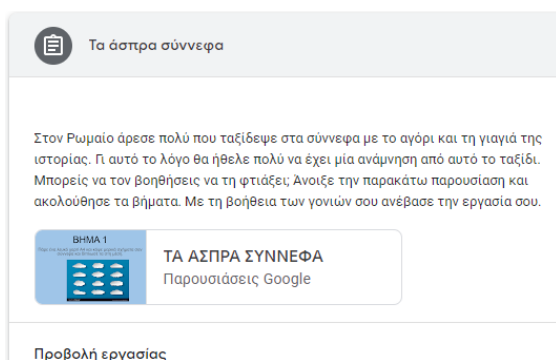
• 5^η Δραστηριότητα- Τα άσπρα σύννεφα

Η εν λόγω δραστηριότητα επικεντρώνεται στο να έρθουν οι εκπαιδευόμενοι σε επαφή με τους πρωταγωνιστές της ιστορίας και το σκηνικό. Οι μαθητές καλούνται να ακολουθήσουν τα βήματα μιας παρουσίασης και να δημιουργήσουν ένα τοπίο με σύννεφα από βαμβάκι στο οποίο προσθέτουν μερικές σταγόνες με τη βοήθεια πιπέτας. Στη συνέχεια, χρειάζεται να αποτυπώσουν σε αυτό το τοπίο τη γιαγιά και τον εγγονό της ιστορίας όπως αυτοί τους φαντάζονται ότι ήταν όταν συναντήθηκαν στο τέλος του βιβλίου. Με τη βοήθεια των γονιών τους μπορούν να φωτογραφίσουν και να ανεβάσουν το έργο τους στο περιβάλλον του Google Classroom.

Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται	
5^η Δραστηριότητα – Τα άσπρα σύννεφα	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική

Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Αισθητική καλλιέργεια • Επαφή με τους πρωταγωνιστές της ιστορίας • Εξάσκηση στο χειρισμό εργαλείων
Πόροι-Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Google Slides • Υλικά χειροτεχνίας
Εκτιμώμενη Διάρκεια	15'

Πίνακας 76 5η Δραστηριότητα- Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται

Εικόνα 70 5η Δραστηριότητα- Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται

• **6^η Δραστηριότητα- Όσα φέρνει η ώρα**

Η τελική δραστηριότητα του βιβλίου συγκαταλέγεται στις δραστηριότητες καλλιέργειας του αναδυόμενου γραμματισμού. Οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να αποτυπώσουν την εποχή στην οποία γεννήθηκαν γράφοντας την ονομασία της και την αντίστοιχη ημερομηνία. Στην ίδια σελίδα χρειάζεται να αποτυπώσουν την εποχή που διανύεται σε εκείνο το διάστημα και την αντίστοιχη ημερομηνία. Στη συνέχεια με τα τη βοήθεια των γονιών τους φωτογραφίζουν το έργο τους και το αναρτούν στην πλατφόρμα του μαθήματος.

Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται	
6^η Δραστηριότητα – Όσα φέρνει η ώρα	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Εξάσκηση ικανότητας γραφής • Επαφή με την έννοια του χρόνου • Καλλιέργεια μαθηματικών εννοιών
Πόροι-Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Αρχείο εικόνας • Γραφική ύλη
Εκτιμώμενη Διάρκεια	15'

Πίνακας 77 6η Δραστηριότητα- Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται

Όσα φέρνει η ώρα

Η γιαγιά της ιστορίας μιλούσε συχνά στον εγγονό της για τις αλλαγές του καιρού! Εσένα ποια είναι η εποχή που έχεις γεννηθεί; Μπορείς να χωρίσεις ένα χαρτί στη μέση και να ζωγραφίσεις την εποχή που γεννήθηκες μαζί με την αγαπημένη σου. Γράψε σε κάθε εποχή και την ημερομηνία. Με τη βοήθεια των γονιών σου ανέβασε την εργασία σου.

αρχείο λήψης.jpg
Εικόνα

Εικόνα 71 6η Δραστηριότητα- Αν τ' αγαπάς ξανάρχονται

- **Προτεινόμενη Δραστηριότητα Δέκατης Εβδομάδας- Παραμυθοσαλάτα**

Η προγραμματισμένη διαδικτυακή συνάντηση που διεξήχθη τη δέκατη εβδομάδα αποτέλεσε την τελική συνάντηση αφού όλοι οι μαθητές είχαν ολοκληρώσει την ενασχόληση με τις δραστηριότητες της βιβλιοθήκης. Η δραστηριότητα που εμπυχώθηκε μετά την παρουσίαση των εργασιών των εκπαιδευόμενων αφορούσε στην επινοήση μίας διαφορετικής ιστορίας από κάθε μαθητή στην οποία έπρεπε να συμπεριλαμβάνονται στοιχεία από κάθε βιβλίο του προγράμματος. Με αυτόν τον τρόπο οι εκπαιδευόμενοι είχαν την ευκαιρία να εκφράσουν τις προσωπικές τους προτιμήσεις για το σύνολο των βιβλίων αλλά και να συμμετάσχουν σε μία συζήτηση με τα υπόλοιπα μέρη της ομάδας.

10 ^η Εβδομάδα	
Παραμυθοσαλάτα	
Είδος Δραστηριότητας	Ομαδική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη επικοινωνίας • Καλλιέργεια λεξιλογίου • Εξωτερίκευση σκέψεων και συναισθημάτων • Ενίσχυση της δημιουργικότητας • Ανατροφοδότηση εκπαιδευτικού
Πόροι- Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Zoom • Εργασίες των μαθητών
Εκτιμώμενη Διάρκεια	2 ώρες

Πίνακας 78 Δραστηριότητα 10ης Εβδομάδας

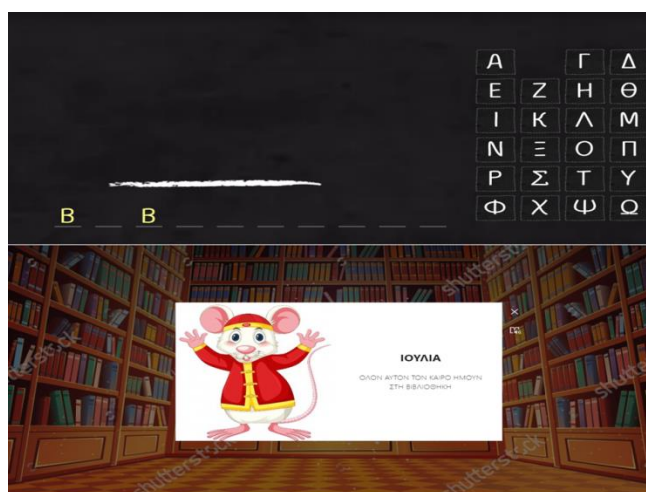
3.10.11 Τελικές Δραστηριότητες

- **Τελική Δραστηριότητα Ψηφιακής Βιβλιοθήκης – Η μεγάλη συνάντηση**

Η τελική δραστηριότητα την ψηφιακής δανειστικής βιβλιοθήκης ήταν κοινή για όλους τους εκπαιδευόμενους. Συγκεκριμένα, με το πέρας του χρονικού διαστήματος των δέκα εβδομάδων και αφού είχαν ολοκληρώσει την ανάγνωση όλων των βιβλίων, οι μαθητές θα ήταν σε θέση να βάλουν στη σωστή σειρά τα γράμματα- στοιχεία και να λύσουν το αίνιγμα για να βρουν την Ιουλία. Η τελική απάντηση στο αίνιγμα δόθηκε με τη λύση μίας ψηφιακής κρεμάλας στο εργαλείο wordwall ενώ για την εμφάνιση της Ιουλίας αξιοποιήθηκε το εργαλείο thinglink.

Τελική Δραστηριότητα	
Η μεγάλη συνάντηση	
Είδος δραστηριότητας	Ατομική
Εκπαιδευτικοί Στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκλήρωση του μύθου της ιστορίας • Εξάσκηση φωνολογικής ενημερότητας • Καλλιέργεια κριτικής σκέψης
Πόροι-Εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • WordWall – Hangman Activity • Thinglink
Εκτιμώμενη Διάρκεια	5'

Πίνακας 79 Τελική Δραστηριότητα Βιβλιοθήκης

Εικόνα 72 Τελική Δραστηριότητα Βιβλιοθήκης

- **Ψηφοφορία**

Κατά την πρώτη δια ζώσης συνάντηση στο χώρο της σχολικής μονάδας πραγματοποιήθηκε μια ψηφοφορία στην ολομέλεια της τάξης. Η ψηφοφορία αφορούσε στις σκέψεις οι οποίες είχαν προταθεί από τους ίδιους τους μαθητές σχετικά με τη δημιουργία μιας τελικής ομαδικής εργασίας με θέμα την ψηφιακή δανειστική βιβλιοθήκη. Οι επιλογές αυτές συμπεριλάμβαναν τη συγγραφή ενός

βιβλίου, την κατασκευή ενός επιτραπέζιου παιχνιδιού και την εμφύχωση ενός κουκλοθέατρου. Η επιλογή που συγκέντρωσε τις περισσότερες ψήφους ήταν αυτή της κατασκευής ενός επιτραπέζιου παιχνιδιού με σκοπό την εισαγωγή του στη γωνιά επιτραπέζιων της τάξης.

- **Κατασκευή επιτραπέζιου παιχνιδιού**

Η κατασκευή του επιτραπέζιου παιχνιδιού αποτέλεσε μία ομαδική δραστηριότητα η οποία ολοκληρώθηκε σε διάστημα μίας εβδομάδας. Οι εκπαιδευόμενοι σε συνεργασία με την υπεύθυνη εκπαιδευτικό του τμήματος χωρίστηκαν σε υπό –ομάδες εργασίας. Η κάθε ομάδα είχε αναλάβει από ένα σταθμό οι οποίοι αποτελούνταν από το σταθμό δημιουργίας του ταμπλώ και στο σταθμό δημιουργίας των καρτών. Ο κάθε εκπαιδευόμενος είχε το δικαίωμα ανταλλαγής θέσης σε περίπτωση που ενδιαφερόταν να απασχοληθεί και στους δύο σταθμούς. Το περιεχόμενο των καρτών και των κανόνων περιείχαν στοιχεία από τις δραστηριότητες που είχαν ολοκληρώσει οι εκπαιδευόμενοι κατά τη διάρκεια ενασχόλησής τους με τα βιβλία της ψηφιακής βιβλιοθήκης. Με την ολοκλήρωση των επί μέρους στοιχείων του επιτραπέζιου πραγματοποιήθηκε ομαδική σύσκεψη αναφορικά με τους κανόνες του παιχνιδιού ώστε να είναι σε θέση οι μαθητές να παίζουν σε ομάδες ακόμα και χωρίς την υποστήριξη της παιδαγωγού.

Εικόνα 73 Κατασκευή επιτραπέζιου παιχνιδιού

Κεφάλαιο 4 – Αποτελέσματα

4.1 Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο αναλύονται τα δεδομένα που προέκυψαν από τη συμμετοχή των εμπλεκομένων στο πρόγραμμα προώθησης της φιλιαναγνωσίας. Τα εν λόγω δεδομένα συλλέχθηκαν με τη μέθοδο της συμμετοχικής παρατήρησης, η οποία έλαβε χώρα κατά τη σύγχρονη εξ' αποστάσεως επικοινωνία με τους εκπαιδευόμενους, και κατά την οποία αξιοποιήθηκαν τα εργαλεία των ημερολογιακών καταγραφών και των ρουμπλικών. Τα παραπάνω δεδομένα εμπλουτίστηκαν με τη συμπλήρωση ενός ερωτηματολογίου στο τέλος της εκπαιδευτικής διαδικασίας από τους γονείς των εκπαιδευόμενων. Η στρατηγική αυτή είχε ως σκοπό τη διερεύνηση του αν και κατά πόσο επιτεύχθηκαν οι εκπαιδευτικοί στόχοι του προγράμματος που αφορούσαν την καλλιέργεια του ενδιαφέροντος των μαθητών για τη φιλιαναγνωσία καθώς και την ενίσχυση των ικανοτήτων του αναδυόμενου γραμματισμού.

4.2 Ερμηνευτική ανάλυση των δεδομένων

4.2.1 Ερμηνευτική ανάλυση συμμετοχικής παρατήρησης

Η διαδικασία της συμμετοχικής παρατήρησης από την ερευνήτρια-εκπαιδευτικό πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια των προγραμματισμένων εβδομαδιαίων σύγχρονων εξ' αποστάσεως συναντήσεων με τα μέλη των δύο ομάδων. Η εν λόγω διαδικασία συμπεριλάμβανε τη συμπλήρωση ημερολογιακών καταγραφών οι οποίες αναλύονταν σε φύλλα αναφοράς, σε δεύτερο χρόνο, καθώς και τη συμπλήρωση ρουμπλικών αξιολόγησης αναφορικά με τις δεξιότητες των εκπαιδευόμενων στη διαχείριση του λεξιλογίου κατά τη διεξαγωγή των τεχνικών αναδιήγησης της ιστορίας.

- Φύλλο Αναφοράς πρώτης εβδομάδας

Κατά την πρώτη σύγχρονη διαδικτυακή συνάντηση εκδηλώθηκε μεγάλος ενθουσιασμός καθώς και ανυπομονησία από τα μέλη αμφοτέρων των ομάδων. Συγκεκριμένα, ήδη από την έναρξη της τηλεδιάσκεψης οι περισσότεροι μαθητές κρατούσαν στα χέρια τους τις εργασίες που είχαν ολοκληρώσει και τις έδειχναν στην οθόνη. Επιπλέον, μετά τον καθιερωμένο χαιρετισμό ειπώθηκαν φράσεις όπως «πότε θα ξεκινήσουμε τη δανειστική βιβλιοθήκη;» και «πότε θα διαλέξουμε τα καινούρια βιβλία;». Στη συνέχεια, η υπεύθυνη εκπαιδευτικός προχώρησε στην επεξήγηση της διαδικασίας στους μαθητές όπου κατά την πρώτη ώρα θα διεξαγόταν το παιχνίδι αναδιήγησης της ιστορίας, ενώ κατά τη δεύτερη ώρα και μετά το προγραμματισμένο διάλειμμα θα πραγματοποιούνταν η παρουσίαση των εργασιών τους. Για την τήρηση τόσο της σειράς όσο και της τυχαιότητας

χρησιμοποιήθηκε το ήδη γνωστό τους εργαλείο “wheel of names” το οποίο αποτελεί έναν τροχό που υποδεικνύει με τυχαία σειρά το όνομα του μαθητή που πρόκειται να πάρει το λόγο. Η πρώτη ώρα κύλησε πολύ πιο γρήγορα με την πρώτη ομάδα των μαθητών καθώς τα πήγαν πολύ καλύτερα στην αναδιήγηση της ιστορίας πετυχαίνοντας υψηλότερη βαθμολογία στη ρουμπρίκα αξιολόγησης. Εν αντιθέσει, η δεύτερη ομάδα κατανάλωσε περισσότερο χρόνο στη συγκεκριμένη δραστηριότητα καθώς χρειάστηκαν πολύ περισσότερες καθοδηγητικές ερωτήσεις από την υπεύθυνη παιδαγωγό με αποτέλεσμα να προκληθεί κάποια διάσπαση της προσοχής των υπόλοιπων μελών της ομάδας όση ώρα διήρκεσε η άνωθεν διαδικασία. Η δεύτερη δραστηριότητα παρουσίασης των εργασιών κύλησε ομαλά και για τις δύο ομάδες καθώς υπήρχε έντονο ενδιαφέρον από τους μαθητές τόσο για την παρουσίαση των εργασιών τους όσο και για τη σύγκριση με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας. Συγκεκριμένα υπήρξαν σχόλια όπως «και εγώ είχα αυτό το βιβλίο αλλά έφτιαξα αλλιώς το χάρτη» και «εγώ τότε θα παίζω αυτό το παιχνίδι;». Το σύνολο των μαθητών εξέφρασε θετική άποψη για τις δραστηριότητες με τις οποίες ασχολήθηκε ενώ παρατηρήθηκε μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τις δραστηριότητες που διεξήχθησαν στο περιβάλλον του εργαλείου “wordwall”. Στο τέλος της συνάντησης συμφωνήθηκε με τα μέλη της δεύτερης ομάδας να διεξάγεται πρώτα η δραστηριότητα παρουσίασης των εργασιών και στη συνέχεια η διαδικασία αναδιήγησης.

- Φύλλο Αναφοράς δεύτερης εβδομάδας

Η δεύτερη διαδικτυακή συνάντηση ανέδειξε την εξοικείωση των εκπαιδευόμενων με την προβλεπόμενη διαδικασία. Αμφότερες οι ομάδες χρειάστηκαν ελάχιστες υπενθυμίσεις, ενώ υπήρξε απόλυτη συμμόρφωση με τη σειρά προτεραιότητας και τον ανάλογο χρόνο που χρειάστηκε ο κάθε εκπαιδευόμενος. Ύστερα από πρόταση της υπεύθυνης εκπαιδευτικού, συμφωνήθηκε και με τα μέλη της πρώτης ομάδας οι δραστηριότητες αναδιήγησης των ιστοριών να πραγματοποιούνται κατά το δεύτερο μέρος της τηλεδιάσκεψης ώστε οι μαθητές να έχουν τον κατάλληλο χρόνο για προετοιμασία, γεγονός που φάνηκε να ανταπεξέρχεται στις ανάγκες τους. Κατά τη διαδικασία παρουσίασης των εργασιών τους οι εκπαιδευόμενοι έδειξαν ιδιαίτερη προτίμηση στις εργασίες που αφορούσαν στην εισαγωγή νέων στοιχείων στην ιστορία καθώς δαπάνησαν εμφανώς περισσότερο χρόνο στην παρουσίασή τους. Επιπλέον, στο ίδιο μήκος κύματος, υπήρξαν πολλά περισσότερα σχόλια και ερωτήσεις σχετικά με αυτού του είδους τις εργασίες από όλα τα μέλη της ομάδας τα οποία εκφράστηκαν κυρίως με φράσεις όπως «είναι πολύ ωραία η πόλη που έφτιαξε ο Κ., όταν πάρω και εγώ αυτό το βιβλίο θα φτιάξω και έναν ουρανοξύστη από Lego», και «τι γίνεται στο βιβλίο της Ι. και έφτιαξε αυτό το έργο;». Οι εν λόγω αλληλεπιδράσεις διαμόρφωσαν ένα θετικό κλίμα μεταξύ των μαθητών στα πλαίσια του οποίου ενισχύθηκε η συζήτηση μεταξύ τους και παράλληλα οξύνθηκε το αίσθημα της

περιέργειάς τους για τα περιεχόμενα των βιβλίων με τα οποία θα απασχολούνταν κατά τις υπόλοιπες εβδομάδες. Εξίσου θετικό ήταν το κλίμα που κυριάρχησε κατά τη δραστηριότητα αναδιήγησης της ιστορίας. Στη συγκεκριμένη περίπτωση οι μαθητές χρειάστηκαν να επαναφέρουν στη μνήμη τους τα γεγονότα της ιστορίας του προηγούμενου βιβλίου και να πραγματοποιήσουν μία σύγκριση μεταξύ των δύο περιεχομένων. Όπως ήταν αναμενόμενο η διαδικασία αυτή ενίσχυσε τη μεταξύ τους επικοινωνία καθώς παρατηρήθηκαν πολλά κοινά στοιχεία ανάμεσα στους μαθητές που είχαν επιλέξει βιβλία κοινού περιεχομένου. Παρομοίως με την πρώτη συνάντηση η δεύτερη ομάδα ανταπεξήλθε λιγότερο καλά στη δραστηριότητα αυτή συγκεντρώνοντας χαμηλότερη βαθμολογία στις ρουμπρίκες αξιολόγησης.

- Φύλλο Αναφοράς τρίτης εβδομάδας

Κατά τη διάρκεια της τρίτης διαδικτυακή συνάντησης έγινε αντιληπτό ότι το σύνολο των εκπαιδευόμενων επιδείκνυε μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τη διαδικασία της δανειστικής βιβλιοθήκης παρά για τη διαδικασία της υποχρεωτικής τηλεκπαίδευσης που πραγματοποιούνταν κατά τη διάρκεια της εβδομάδας. Το άνωθι συμπέρασμα προκύπτει κυρίως από το γεγονός ότι το σύνολο των μαθητών συμμετείχε στην προγραμματισμένη τηλεδιάσκεψη αλλά και από σχόλια που προήλθαν από τους γονείς τους όπως « Ο Α. έκανε τις ασκήσεις του βιβλίου σε μία μέρα, ειδικά το παιχνίδι με τους τυφλοπόντικες το έπαιξε είκοσι φορές». Επιπλέον, κατά τη διαδικασία παρουσίασης των εργασιών η πλειοψηφία των μαθητών εξέφρασε ότι απολάμβανε την ενασχόληση με τις δραστηριότητες που δημιουργήθηκαν με το εργαλείο wordwall καθότι τις χαρακτήρισαν ως διασκεδαστικές αλλά και εύκολες στη χρήση. Με βάση τις προτιμήσεις αυτές η υπεύθυνη παιδαγωγός πρότεινε την αντικατάσταση του εργαλείου wheel of names με την αντίστοιχη λειτουργία του wordwall ώστε να μπορούν οι ίδιοι οι μαθητές να γυρίζουν τον τροχό μέσω της λειτουργίας annotate που προσφέρεται από το εργαλείο zoom. Η συγκεκριμένη προσθήκη είχε ως σκοπό αφενός την ενίσχυση της συμμετοχής των μαθητών στη διαδικασία και αφετέρου την απάντηση στο αίτημα κάποιου μαθητή ο οποίος εξέφρασε ανοιχτά την επιθυμία του «μακάρι να μπορούσαμε να παίζουμε τέτοια παιχνίδια και τώρα στο μάθημα». Επιπροσθέτως, μέσω των παρουσιάσεων, έγινε αντιληπτή και η προτίμηση των εκπαιδευόμενων στα παιχνίδια διαβαθμισμένης δυσκολίας, γεγονός που ώθησε την υπεύθυνη παιδαγωγό στη μεταβολή των ρυθμίσεων κάποιων από των επόμενων παιχνιδιών για να συνάδουν με τις αναδυόμενες δεξιότητες των μαθητών. Μετά το τέλος της φάσης της παρουσίασης ανακοινώθηκε στα παιδιά ότι η διαδικασία της αναδιήγησης θα πραγματοποιούνταν αυτή τη φορά με τη βοήθεια μίας κούκλας η οποία θα μας παρουσίαζε την ιστορία από τη δική της οπτική γωνία λαμβάνοντας το ρόλο του φίλου του κεντρικού ήρωα Ρωμαίου. Η εν λόγω διαδικασία στέφθηκε με επιτυχία

καθώς το σύνολο των παιδιών συμμετείχαν με πολύ ενθουσιασμό εμπυχώνοντας ένα θεατρικό παιχνίδι το οποίο συνοδεύτηκε με τις απαραίτητες εναλλαγές της φωνής αλλά και του περιβάλλοντος καθώς μερικοί από αυτούς μεταφέρθηκαν σε διαφορετικούς χώρους. Ένα ακόμη στοιχείο που αναδεικνύει την επιτυχία της συγκεκριμένη δραστηριότητας είναι η εντονότερη και μεγαλύτερη σε διάρκεια συμμετοχή στη διαδικασία αναδιήγησης μίας μικρής ομάδας παιδιών η οποία συνήθως χρειαζόταν περισσότερες καθοδηγητικές ρωτήσεις από την υπεύθυνη παιδαγωγό. Ωστόσο, λόγω των πολλών παρεμβάσεων που έγιναν από τους μαθητές η διαδικασία αυτή διήρκεσε αρκετά παραπάνω ώρα, κυρίως για τα παιδιά της δεύτερης ομάδας, έχοντας ως αποτέλεσμα τη δυσφορία των παιδιών που ήταν τελευταίοι στη σειρά.

- Φύλλο Αναφοράς τέταρτης εβδομάδας

Η τέταρτη διαδικτυακή συνάντηση ξεκίνησε με μία πρόταση από την υπεύθυνη παιδαγωγό αναφορικά με τη διευκόλυνση της επικοινωνίας. Συγκεκριμένα, η πρόταση αφορούσε στη χρήση της επιλογής raise hand από τους μαθητές, σε περίπτωση που θα ήθελαν να ρωτήσουν ή να κάνουν κάποιο σχόλιο, έτσι ώστε να μη διακόπτουν τη ροή του λόγου των συμμαθητών τους και να μην καταστρατηγείται ο χρόνος που αναλογούσε σε κάθε ομιλητή. Οι εκπαιδευόμενοι αντέδρασαν θετικά στη συγκεκριμένη πρόταση ενώ αμφοτέρως οι ομάδες τήρησαν τη συμφωνία. Η εν λόγω πρόταση είχε θετικά αποτελέσματα καθώς τα παιδιά διασκέδαζαν που άλλαζαν θέση τα «κουτάκια» τους εφόσον πατούσαν το συγκεκριμένο κουμπί και επιπλέον η συνάντηση ολοκληρώθηκε κατά την προβλεπόμενη χρονική της διάρκεια. Αναφορικά με τη διαδικασία παρουσίασης των εργασιών τους οι εκπαιδευόμενοι έδειξαν για ακόμη μία φορά την προτίμησή τους στις δραστηριότητες που διεξάγονταν στο εργαλείο wordwall με τους περισσότερους να καμαρώνουν για τις επιδόσεις τους. Η έως εκείνη τη στιγμή ενασχόλησή τους με το πρόγραμμα φιλιανγνωσίας φάνηκε να έχει θετική επίδραση και στα δραστηριότητες οι οποίες απαιτούσαν από εκείνους να εξασκήσουν τις προγραφικές τους δεξιότητες. Πιο αναλυτικά, υπήρξε εμφανής βελτίωση στα έργα τους τα οποία περιείχαν γράμματα και λέξεις ενώ υπήρξαν και από μέρους τους παραδοχές όπως «τα έγραψα όλα μόνος μου, δε με βοήθησε κανείς» και «τα βρήκα μόνος μου, ρώτησα μόνο το μπαμπά αν τα έχω σωστά». Οι μαρτυρίες αυτές ενισχύθηκαν και από το μέρος των γονέων τους οι οποίοι παραδέχθηκαν ότι «η Μ. έχει γίνει πολύ καλή στο παιχνίδι αναζήτησης γραμμάτων, μας ζητάει να το παίξουμε και όταν διαβάζουμε κι άλλα βιβλία» και «ο Α. όντως τα βρήκε μόνος του με ρωτάει πάντα αν τα έχει σωστά επειδή το ακούει από τον μεγαλύτερο αδερφό του που πάει δημοτικό». Εμφανής ήταν και η βελτίωση των εκπαιδευόμενων αναφορικά με τη μεταξύ τους αλληλεπίδραση στη δραστηριότητα ανδιήγησης των ιστοριών. Τη συγκεκριμένη φορά η δραστηριότητα εμπλουτίστηκε από μία διαφορετική ερώτηση σε κάθε μαθητή η

οποία αφορούσε στην αλλαγή της έκβασης της ιστορίας. Η διαδικασία αυτή ενεργοποίησε το ενδιαφέρον των παιδιών κάνοντάς τα ανταλλάξουν πολλές απόψεις ακόμα και για βιβλία που δεν είχαν ακόμα διαβάσει. Επίσης, πολλοί από τους μαθητές προσφέρθηκαν ακόμα και να βοηθήσουν ή να προσθέσουν κάποιο καινούριο στοιχείο στην καινούρια ιστορία που προέκυψε από τον άλλο συμμαθητή τους. Το έντονο ενδιαφέρον και η μεγάλη συμμετοχή των παιδιών είχε ως αποτέλεσμα τη συμφωνία για την επανάληψη της δραστηριότητας και την επόμενη εβδομάδα.

- Φύλλο Αναφοράς πέμπτης εβδομάδας

Η πέμπτη διαδικτυακή συνάντηση ξεκίνησε αντίστροφα. Η διαδικασία αναδιήγησης των ιστοριών με την αλλαγή της έκβασης της ιστορίας που είχε καταφέρει να αιχμαλωτίσει το ενδιαφέρον των παιδιών διεξήχθη πρώτη αφού οι μαθητές ήδη γνώριζαν το περιεχόμενο και είχαν προετοιμαστεί κατάλληλα. Για μία ακόμη φορά η συγκεκριμένη δραστηριότητα φάνηκε να έχει θετική επίδραση τόσο στην καλλιέργεια της φαντασίας των παιδιών όσο και στη μεταξύ τους επικοινωνία. Επιπλέον, τη συγκεκριμένη φορά τα παιδιά που παρουσίαζαν συνήθως χαμηλότερη βαθμολογία στις ρουμπρικές αξιολόγησης κατάφεραν να αυξήσουν σημαντικά τις επιδόσεις τους. Σημαντικό είναι επίσης να αναφερθεί ότι αμφοτέρως οι ομάδες συγκέντρωσαν τις υψηλότερες βαθμολογίες σε σχέση με κάθε άλλη φορά. Όσον αφορά τη δραστηριότητα παρουσίασης των εργασιών, αυτή τη φορά ολοκληρώθηκε σε αρκετά σύντομο χρονικό διάστημα καθώς ένα μεγάλο μέρος των εκπαιδευόμενων παρουσίασε πρόβλημα με τη σύνδεσή του και δεν μπόρεσε να συμμετάσχει στη διαδικασία. Στον εναπομείναντα χρόνο συζητήθηκε με μία μικρή ομάδα των μαθητών το τι θα ήθελαν να προστεθεί κατά τη διάρκεια της εβδομάδας στα πλαίσια της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης με σκοπό την παραπάνω συμμετοχή τους. Μέσα από τη συζήτηση αυτή οι εκπαιδευόμενοι τόνισαν τα στοιχεία που απολάμβαναν παραπάνω στα πλαίσια των προγραμματισμένων συναντήσεών μας αναφορικά με το πρόγραμμα της φιλιαναγνωσίας. Κάποιες ιδέες που προτάθηκαν από τους μαθητές ήταν «μπορούμε να διαβάζουμε κι άλλα βιβλία από την οθόνη για να τα βλέπουμε καλύτερα και να παίζουμε μετά παιχνίδια», «θα ήταν ωραία να κάνουμε τέτοια παιχνίδια μετά το μάθημα και να παρουσιάζουμε τις εργασίες μας, εμένα μου αρέσει να τις δείχνω και να με ακούνε οι άλλοι». Οι ιδέες αυτές συζητήθηκαν με τους υπόλοιπους εκπαιδευόμενους την πρώτη μέρα της επόμενης εβδομάδας όταν και παρουσίασαν τις εργασίες που δεν είχαν προλάβει. Το σύνολο των μαθητών έδειξε να αποδέχεται τις συγκεκριμένες απόψεις και κάποιοι από αυτούς έσπευσαν να προτείνουν κάποια από τα βιβλία τα οποία θα μπορούσαμε να διαβάζουμε κατά τη διάρκεια της εβδομάδας. Τα βιβλία αυτά τέθηκαν σε ψηφοφορία και τα επικρατέστερα από κάθε ομάδα αποφασίστηκε να διαβαστούν μέσα στις επόμενες εβδομάδες. Η τελική συμφωνία ήταν οι δραστηριότητες που

θα πλασιώναν το κάθε βιβλίο να διεξάγονται αποκλειστικά και μόνο την ώρα της τηλεκπαίδευσης και να μην επιβαρύνεται παραπάνω το πρόγραμμα των μαθητών.

- Φύλλο Αναφοράς έκτης εβδομάδας

Η έκτη προγραμματισμένη διαδικτυακή συνάντηση διεξήχθη με ένα κενό μίας εβδομάδας καθώς παρεμβάλλονταν οι πασχαλινές διακοπές. Ωστόσο, το σύνολο των εκπαιδευόμενων είχε ήδη από την προηγούμενη εβδομάδα ολοκληρώσει και ανεβάσει τις εργασίες του στο περιβάλλον του Google Classroom. Επιπλέον, τα μέλη αμφοτέρων των ομάδων ήταν σε θέση να περιγράψουν τη διαδικασία υλοποίησης των εργασιών τους ανασύροντας στη μνήμη τους ακόμα και λεπτομέρειες όπως «πρώτα είχα διαλέξει να βάλω στη φωτογραφία κάποιο άλλο παιχνίδι που είχα όταν ήμουν πιο μικρός αλλά μετά το άλλαξα γιατί η νονά μου μου έφερε αυτό και τώρα έγινε αυτό το αγαπημένο μου» και «ήθελα να κάνω το γουρουνάκι να έχει και ένα αεροπλάνο αλλά δεν είμαι καλός στα αεροπλάνα και έτσι ζωγράφισα αυτόν τον πύραυλο». Στη συνάντηση αυτή παρατηρήθηκε επίσης το γεγονός ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων χρησιμοποιούσε πλέον περισσότερες λέξεις και κατ' επέκταση δαπανούσε περισσότερο χρόνο για να εκφράσει τα συναισθήματα που προκλήθηκαν από την ενασχόληση με τα βιβλία και τις δραστηριότητες. Φράσεις όπως «στην αρχή νόμιζα ότι θα μου ήταν δύσκολο να βρω τόσες λέξεις από το ίδιο γράμμα αλλά όταν τα κατάφερα στο τέλος χάρηκα» και «νόμιζα ότι δε θα μου αρέσει το βιβλίο αυτό επειδή η ηρωίδα ήταν κορίτσι αλλά όταν το διάβασα τελικά μου άρεσε και είχε τις πιο ωραίες ασκήσεις» επιβεβαιώνουν την παραπάνω παρατήρηση. Στο ίδιο μήκος κύματος κάποιοι από τους γονείς των μαθητών σχολίασαν ότι παρατήρησαν μεγαλύτερη συμμετοχή από τα παιδιά τους την ώρα του διαβάσματος των βιβλίων καθώς έκαναν περισσότερες ερωτήσεις σχετικά με το περιεχόμενο των ιστοριών. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώθηκε σε μεγαλύτερο βαθμό από τους γονείς της δεύτερης ομάδας καθώς οι περισσότεροι είχαν παρακολουθήσει ξανά τις αφηγήσεις των προηγούμενων βιβλίων και είχαν παρατηρήσει μεγαλύτερη συμμετοχή από την πλευρά των παιδιών τους κατά τη διάρκεια τους. Αναφορικά με τη δεύτερη δραστηριότητα αναδιήγησης της ιστορίας από την ανάποδη πλευρά, αν και ήταν κάτι που στην αρχή είχε φανεί αρκετά εύκολο στους μαθητές, τελικά αποδείχτηκε το αντίθετο. Οι περισσότεροι χρειάστηκαν αρκετό χρόνο και διευκρινιστικές ερωτήσεις από την υπεύθυνη παιδαγωγό, ωστόσο χρησιμοποίησαν σωστά τους όρους αρχή, μέση και τέλος. Η δυσκολία που εντοπίστηκε αφορούσε περισσότερο στη χρονολογική σειρά των γεγονότων και όχι στα γεγονότα καθαυτά. Παρόμοια δυσκολία παρατηρήθηκε και στην επικοινωνία των μαθητών καθώς συχνά παρενβαιναν και διέκοπαν ο ένας το άλλον αναγκάζοντας την υπεύθυνη παιδαγωγό να τους υπενθυμίζει συχνά τη σημασία διατήρησης της σειράς καθώς και την επιλογή της λειτουργίας raise hand.

- Φύλλο Αναφοράς έβδομης εβδομάδας

Κατά τη διάρκεια της εβδομης διαδικτυακής συνάντησης επιβεβαιώθηκε η παρατήρηση που είχε προκύψει κατά την προηγούμενη συνάντηση αναφορικά με την αύξηση του βαθμού της εκφραστικότητας από τους μαθητές. Το γεγονός αυτό έγινε αντιληπτό κυρίως κατά τη διαδικασία παρουσίασης των εργασιών τους όπου η πλειοψηφία των μαθητών άρχισε να σχολιάζει τις επιδόσεις του σε σύγκριση με προηγούμενες εργασίες. Χαρακτηριστικά αναφέρθηκε ότι «στο πρώτο βιβλίο δεν είχα κάνει πολύ καλά το εξώφυλλο, αυτό μου αρέσει καλύτερα έτσι όπως το έκανα». Σε ερώτηση της υπεύθυνης παιδαγωγού σχετικά με το γιατί το πιστεύει αυτό ο εν λόγω μαθητής αποκρίθηκε «γιατί τώρα έχω δει πιο πολλά βιβλία και ξέρω πως πρέπει να είναι τα εξώφυλλα». Επιπλέον, ειπώθηκαν σχόλια για τις προαναγνωστικές και προγραφικές δεξιότητές τους όπως «παλιά μου έπαιρνε πολύ ώρα να παίζω ένα τέτοιο παιχνίδι, τώρα τα βρήκα όλα πολύ γρήγορα» και «μου αρέσουν καλύτερα τα γράμματα που έκανα τώρα, παλιά έκανα κάτι τεράστια και δεν έκανα καλά το βου». Η εν λόγω παρατήρηση επιβεβαιώνεται και με τις επιδόσεις των μαθητών αναφορικά με το σκορ τους στο εργαλείο wordwall το οποίο εκείνη την εβδομάδα ήταν ιδιαίτερα υψηλό για το σύνολο των συμμετεχόντων. Ένα ακόμη γεγονός που έγινε αντιληπτό ήταν το ενδιαφέρον που είχαν αναπτύξει τα παιδιά για το περιεχόμενο των συγκεκριμένων βιβλίων. Συγκεκριμένα, όταν ένας μαθητής ανέφερε ότι του άρεσε πολύ το βιβλίο «Το βιβλίο που δεν ήθελε να διαβαστεί» και το παρήγγειλε για να το διαβάσει, πολλοί από τους υπόλοιπους εκπαιδευόμενους παραδέχτηκαν ότι και οι ίδιοι είχαν προβεί σε αυτή τη διαδικασία για άλλα βιβλία που τους είχαν αρέσει. Στη δεύτερη φάση της συνάντησης, οι εκπαιδευόμενοι κλήθηκαν να χρησιμοποιήσουν τη φαντασία τους για να μπορέσουν να περιγράψουν το πώς θα είχε διαδραματιστεί η ιστορία του βιβλίου τους από την τελείως αντίθετη πλευρά. Για την εμπύχωση της δραστηριότητας αυτής η υπεύθυνη παιδαγωγός απεύθυνε διαφορετικές ερωτήσεις σε κάθε παιδί ανάλογα με το περιεχόμενο του εκάστοτε βιβλίου όπως για παράδειγμα «Τι θα γινόταν αν στον σκαντζόχοιρο δεν του άρεσε να τον χαϊδεύουν;». Η συγκεκριμένη δραστηριότητα κύλησε πολύ καλύτερα από την προηγούμενη φορά καθώς πλέον οι μαθητές είχαν εγκλιματιστεί και τηρούσαν τη σειρά τους σεβόμενοι το χρόνο που είχε δοθεί στον εκάστοτε συνομιλητή. Επιπροσθέτως, ιδιαίτερα έντονη ήταν η συμμετοχή τους καθώς είχαν ήδη ολοκληρώσει την ανάγνωση των περισσότερων βιβλίων και μπορούσαν, έτσι να συμβουλευούν και να εκφράζουν τις απόψεις τους στους συμμαθητές τους. Αξιοσημείωτη ήταν και η επίδοση του συνόλου αμφότερων των ομάδων στις ρουμπρίκες αξιολόγησης καθώς και η εξέλιξη των παιδιών που συνήθως δεν είχε την ίδια καλή βαθμολογία.

- Φύλλο Αναφοράς όγδοης συνάντησης

Η όγδοη συνάντηση ανέδειξε την οικειότητα που είχαν αναπτύξει πλέον οι εκπαιδευόμενοι με τον αλφαβητικό κώδικα. Η συγκεκριμένη διαπίστωση προήλθε

από την παρουσίαση μίας μαθήτριας η οποία, κατά τα λεγόμενά της, είχε ζωγραφίσει τους πύργους των γραμμάτων. Σύμφωνα με την ανάλυσή της «τα γράμματα έχουν παγιδευτεί σε δύο πύργους και θέλουν να φτάσουν στα άλλα γράμματα, για να το κάνουν αυτό πρέπει να κάτσουν το ένα δίπλα στο άλλο και να φτιάξουν λέξεις μέχρι να φτάσουν στον άλλο πύργο και να συναντήσουν τα άλλα γράμματα». Ένας ακόμη μαθητής, περιγράφοντας το έργο του, ανέφερε ότι «στις εφημερίδες και τα περιοδικά που είχαμε δεν ήταν όλα τα γράμματα ίδια, για αυτό και έκοψα και μικρά και κεφαλαία γράμματα, αλλά δεν πειράζει γιατί σημαίνουν το ίδιο και βγάζουν την ίδια φωνή». Τις εν λόγω παρατηρήσεις επαληθεύουν και οι επιδόσεις του συνόλου των μαθητών σε παρόμοιες δραστηριότητες κατά την υπόλοιπη εβδομάδα που διεξαγόταν η προγραμματισμένη εξ' αποστάσεως διδασκαλία. Επιπλέον, οι ίδιοι οι γονείς των εκπαιδευόμενων προσέθεσαν τις δικές τους παρατηρήσεις αναφορικά με το κομμάτι αυτό καθώς εντόπιζαν τέτοιου είδους παιχνίδια να συμπεριλαμβάνονται στην καθημερινότητα των παιδιών τους. Συγκεκριμένα, υπήρξαν γονείς που ανέφεραν ότι τα παιδιά τους εντοπίζουν γράμματα σε άλλες μορφές γραπτού λόγου στην καθημερινότητά τους ενώ εκφράζουν έντονα το ενδιαφέρον τους για να μάθουν τον τρόπο που διαβάζεται κάποια λέξη που βλέπουν γραμμένη για παράδειγμα στο κουτί ενός παιχνιδιού. Χαρακτηριστική ήταν η παρατήρηση ενός γονιού ο οποίος επισήμανε ότι το παιδί του παίζει ένα παιχνίδι στον μαυροπίνακα όπου φτιάχνει «σκάλες γραμμάτων» ξεκινώντας από το μικρότερο σε μέγεθος γράμμα για να καταλήξει στο μεγαλύτερο. Η δεύτερη φάση της συνάντησης χαρακτηρίστηκε από έντονο ενθουσιασμό από την πλευρά των παιδιών καθώς πριν το προγραμματισμένο διάλειμμα, τους ανακοινώθηκε από την υπεύθυνη παιδαγωγό ότι η δραστηριότητα αναδιήγησης εκείνης της ημέρας θα περιλάμβανε την αφήγηση της ιστορίας από τη δική τους οπτική γωνία ως πρωταγωνιστές. Η εν λόγω δραστηριότητα λειτούργησε επικοδομητικά για το σύνολο των εκπαιδευόμενων καθώς ο καθένας συμμετείχε από τη δική του προσωπική σκοπιά και δεν υπήρξε δισταγμός ούτε ιδιαίτερη ανάγκη για κατατοπιστικές ερωτήσεις. Η διαδικασία αυτή, αν και δεν ενθάρρυνε πολύ την επικοινωνία μεταξύ των μαθητών, τους χαροποίησε ιδιαίτερος και συμφωνήθηκε να επαναληφθεί και την επόμενη εβδομάδα.

- Φύλλο Αναφοράς ένατης εβδομάδας

Η διαδικτυακή συνάντηση της ένατης εβδομάδας πραγματοποιήθηκε σε ένα πολύ ενθουσιώδες κλίμα καθώς το σύνολο των εκπαιδευόμενων είχε ήδη προετοιμάσει την ιστορία που θα διηγούνταν στα υπόλοιπα μέλη της ομάδας. Επιπλέον, τα παιδιά της πρώτης ομάδας ζήτησαν να διεξαχθεί πρώτα η δραστηριότητα της αναδιήγησης και να ακολουθήσει μετά το διάλειμμα η διαδικασία της παρουσίασης. Ωστόσο, μετά την παρότρυνση της υπεύθυνης παιδαγωγού για τον εμπλουτισμό της δραστηριότητας αναδιήγησης με

συναφή ενδυμασία ή και αντικείμενα, η διαδικασία διεξήχθη όπως ήταν αρχικά προγραμματισμένο για να μπορέσουν οι εκπαιδευόμενοι να προετοιμαστούν κατάλληλα την ώρα του διαλείμματος. Κατά την πρώτη ώρα της παρουσίασης των εργασιών εμψυχώθηκε ένα παιχνίδι μαντέματος στα πλαίσια του οποίου τα μέλη της ομάδας έπρεπε να ανασύρουν στη μνήμη τους και να μαντέψουν ποιο θα μπορούσε να είναι το προτελευταίο βιβλίο που είχε επιλέξει ο εκάστοτε ομιλητής πριν αυτός αποκαλύψει το οτιδήποτε. Το παιχνίδι αυτό ενθουσίασε τους συμμετέχοντες ενώ οι περισσότεροι αποκάλυψαν πως είχαν ήδη καταλάβει σε ποιο μέρος κρύβεται η Ιουλία, κάτι που ζητήθηκε να μην αποκαλυφθεί ακόμη. Εμφανές σε όλη την παραπάνω διαδικασία ήταν το γεγονός ότι είχε σημειωθεί μεγάλη πρόοδος στο κομμάτι της συμμετοχής από μία ομάδα παιδιών η οποία δεν ήταν τόσο ένθερμη συνήθως. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση του Π. ο οποίος παρουσίασε με πλήρη λεπτομέρεια τα αγαπημένα του βιβλία ενθουσιάζοντας ακόμα και την ακριβή τοποθεσία της αγοράς τους αλλά και την πρώτη ανάγνωση που έγινε από τους γονείς του. Στο ίδιο μήκος κύματος ο Θ. και ο Β. παρέμειναν στη θέση τους για όλη τη διάρκεια της συνάντησης χωρίς διακοπή συμμετέχοντας ενεργά, κάτι το οποίο δεν είχαν καταφέρει έως τότε. Σημαντικές ήταν και οι παρατηρήσεις κάποιων γονέων οι οποίοι ανέφεραν ότι «χαίρομαι πολύ που ασχολείται με κάτι τόσο εποικοδομητικό και δείχνει να του αρέσει, η κατάσταση αυτή του εγκλεισμού δυστυχώς δεν του δίνει πλέον τόσες δυνατότητες» και «βλέπω μεγάλη αλλαγή στον τρόπο που αντιλαμβάνεται πλέον το διάβασμα του βιβλίου, πέρα από το ότι προσπαθεί να διαβάσει λέξεις, ρωτάει ποιος έγραψε το κάθε τι και ψάχνει να δει τη φωτογραφία του». Η εξέλιξη αυτή παρατηρήθηκε και στη δεύτερη δραστηριότητα όπως ήταν αναμενόμενο. Συγκεκριμένα, πέρα από το γεγονός ότι το σύνολο των παιδιών κατάφερε να συγκεντρώσει υψηλή βαθμολογία στις ρουμπρίκες αξιολόγησης, όλοι οι μαθητές έδειξαν παρόμοια επιθυμία να συμμετάσχουν στη διαδικασία. Οι αφηγήσεις εμπλουτίστηκαν τόσο με αντικείμενα και ιδιαίτερους χρωματισμούς στις φωνές τους όσο και με επιπλέον στοιχεία στην ιστορία τους. Η διαδικασία ολοκληρώθηκε σε εύθυμο κλίμα και ανακοινώθηκε ήδη στους εκπαιδευόμενους ότι για την επόμενη και τελική συνάντηση έπρεπε να ετοιμάσουν μία «παραμυθοσαλάτα» με στοιχεία από όλα τα βιβλία που είχαν δει κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της δανειστικής βιβλιοθήκης.

- Φύλλο Αναφοράς δέκατης συνάντησης

Η τελική διαδικτυακή συνάντηση σηματοδότησε το τέλος της εξ'αποστάσεως εκπαίδευσης καθώς από την επόμενη εβδομάδα είχε προγραμματιστεί η διαζώσης λειτουργία όλων των εκπαιδευτικών μονάδων. Από την έναρξη της τηλεδιάσκεψης οι εκπαιδευόμενοι αποκάλυψαν ότι είχαν λύσει τελικά το

μυστήριο και είχαν ανακαλύψει ότι η Ιουλία όλο αυτό το διάστημα βρισκόταν στη βιβλιοθήκη. Η αποκάλυψη αυτή είχε φανεί αρκετά αστεία σε κάποιους μαθητές, ενώ κάποιοι άλλοι υποστήριζαν ότι το είχαν ήδη μαντέψει από καιρό πριν χάρις στα στοιχεία που είχαν καταφέρει να συγκεντρώσουν. Σημαντικό είναι να τονιστεί ότι κατά τη διάρκεια της συνάντησης αυτή ένα μεγάλο μέρος των εκπαιδευόμενων υποστήριξε, όταν ρωτήθηκε από την υπεύθυνη παιδαγωγό, ότι είχε απολαύσει περισσότερο τις δραστηριότητες οι οποίες διεξήχθησαν με τη χρήση γραφικής ύλης παρά αυτές που διεξήχθησαν στο περιβάλλον του εργαλείου wordwall. Συγκεκριμένα οι μαθητές αυτοί ανέφεραν ότι «μου άρεσαν πιο πολύ οι ασκήσεις που ήταν σε χαρτί γιατί μου άρεσε να σκέφτομαι και να ζωγραφίζω πράγματα και μετά να σκέφτομαι τα γράμματα και να τα γράφω» και «μου άρεσε να ψάχνω στις εφημερίδες και τα περιοδικά για να κάνω τα κολλάζ, είναι τα αγαπημένα μου», ενώ ένας ακόμα μαθητής υποστήριξε ότι «μου άρεσε που έγραφα το όνομά μου στις ασκήσεις και τις δείχναμε στην οθόνη και ήξεραν όλοι ότι τις είχα κάνει εγώ». Αναφορικά με τις δραστηριότητες που διεξήχθησαν στο εργαλείο wordwall έγινε φανερό για ακόμη μία φορά η προτίμηση των εκπαιδευόμενων στα παιχνίδια διαβαθμισμένης δυσκολίας ενώ η πλειοψηφία έδειχνε να προτιμά τα παιχνίδια που περιλάμβαναν την εξάσκηση των προαναγνωστικών τους δεξιοτήτων σε σχέση με εκείνα που αφορούσαν στο περιεχόμενο των βιβλίων. Χαρακτηριστικά ειπώθηκε ότι «το πιο ωραίο παιχνίδι ήταν ο λαβύρινθος των φωνών γιατί έπρεπε να βρεις το σωστό αλλά κάθε φορά γινόταν πιο δύσκολο γιατί έβγαιναν κι άλλα ανθρωπάκια σε άλλα χρώματα και έπρεπε να ξεφύγεις» και «εμένα μου άρεσαν οι σκανταλιάρηδες τυφλοπόντικες γιατί όσο πιο δύσκολο ήταν τόσο περισσότερους πόντους έπαιρνες και ήταν αστείο όπως έκαναν οι τυφλοπόντικες όταν τους πατούσες». Ύστερα από το προγραμματισμένο διάλειμμα πραγματοποιήθηκε όπως είχε ανακοινωθεί ήδη στους μαθητές η διήγηση της δικής τους «παραμυθοσαλάτας». Η διαδικασία αυτή πυροδότησε πολλές αλληλεπιδράσεις μεταξύ τους καθώς υπήρξαν πολλά σχόλια και ερωτήσεις σχετικά τόσο με το κομμάτι της ιστορίας όσο και για τους λόγους επιλογής των συγκεκριμένων στοιχείων από τον εκάστοτε ομιλητή. Η συζήτηση αυτή κατέληξε σε μία διαδικασία ψηφοφορίας από τους εκπαιδευόμενους κατά την οποία επέλεξαν τα βιβλία που τους είχαν αρέσει περισσότερο με επικρατέστερα τα «Ο μαύρος Κότσυφας κι ο άσπρος Γλάρος» για την πρώτη ομάδα και «ο Φεγγαροσκεπαστής» για τη δεύτερη. Η συνάντηση αυτή ολοκληρώθηκε με την υπεύθυνη παιδαγωγό να αναθέτει στους εκπαιδευόμενους να σκεφτούν διάφορους τρόπους που θα ήθελαν να ολοκληρώσουν το θέμα της δανειστικής βιβλιοθήκης έτσι ώστε να συζητηθούν στην ολομέλεια της τάξης κατά τη διαζώσης εκπαίδευση.

4.2.2 Ερμηνευτική ανάλυση ερωτηματολογίου

Ύστερα από την ολοκλήρωση της ενασχόλησης των εκπαιδευόμενων με τις δραστηριότητες της ψηφιακής δανειστικής βιβλιοθήκης, διαμοιράστηκε στους

γονείς τους ένα ερωτηματολόγιο μέσω της εφαρμογής Google Forms. Η διαδικασία αυτή είχε ως σκοπό, όπως προαναφέρθηκε, τη διερεύνηση των απόψεων των γονέων σχετικά με το πώς βίωσαν τα παιδιά τους τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα προώθησης της φιλαναγνωσίας καθώς οι ίδιοι έπαιξαν σημαντικό ρόλο καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Το εν λόγω ερωτηματολόγιο αποτελεί μία παραλλαγή του “Home Literacy Practices” όπως αυτό αναπτύχθηκε από την Boudreau το 2015 στο άρθρο της “Parent Questionnaire in Emergent and Early Literacy Assessment of Preschool Children” και έχει αξιοποιηθεί σε προηγούμενες έρευνες. Όπως αναφέρθηκε και στο προηγούμενο κεφάλαιο το ερωτηματολόγιο διαρθρώνεται σε τέσσερις ενότητες όπου η πρώτη περιλαμβάνει τα δημογραφικά δεδομένα. Η δεύτερη και η τρίτη ενότητα αποτελούνται από ερωτήσεις σε μορφή ιεράρχησης πενταβάθμιας κλίμακας Likert. Τα μετρήσιμα κριτήρια της δεύτερης ενότητας σχετικά με τη συμμετοχή των εκπαιδευόμενων είναι το Ενδιαφέρον, η Εμπλοκή και η Απόλαυση ενώ στην τρίτη ενότητα είναι οι συνιστώσες του αναδυόμενου γραμματισμού και συγκεκριμένα η Αναδυόμενη Γραφή, η Αναδυόμενη Ανάγνωση, η Φωνολογική Ενημερότητα και η Επίγνωση του Γραπτού Λόγου. Η τελευταία ενότητα περιλαμβάνει μία ανοικτού τύπου ερώτηση για τη συνολική εμπειρία του προγράμματος. Για την καλύτερη κατανόηση της διάρθρωσης του εν λόγω εργαλείου παρατίθεται ο κάτωθι πίνακας με την κατηγοριοποίηση των ερωτήσεων που απαρτίζουν τις κλάσεις του.

Classification	Category	Questions
I	Demographics	1,2,3,4,5,6,7
II	Interest	8,11,13,15,16
	Engagement	9,10,12,14,17
	Pleasure	18,19,20,21
III	Writing	22,23,24
	Alphabet	25,26,27
	Print	28,29,30
	Phonological	31,32,33

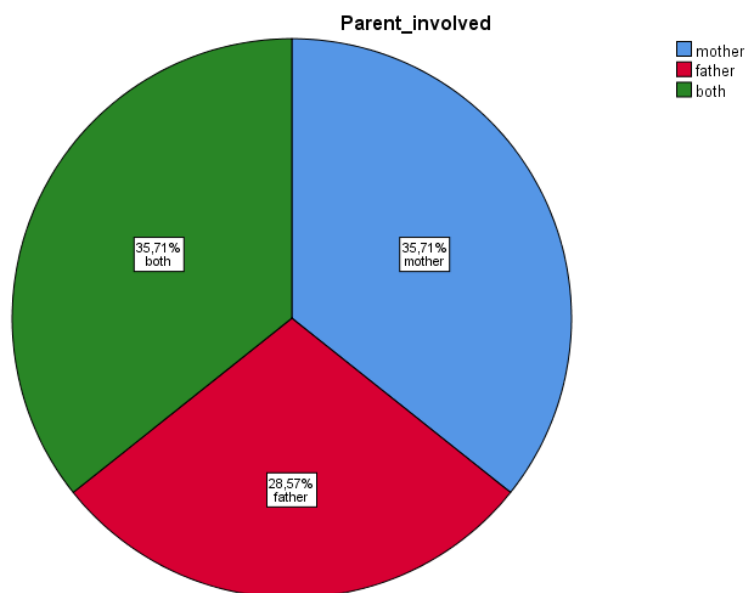
Πίνακας 80 Κλάσεις ερωτήσεων ερωτηματολογίου

Η ανάλυση των δεδομένων από τα ερωτηματολόγια που διαμοιράστηκαν έγιναν με τη χρήση του στατιστικού προγράμματος Statistical Package for Social Sciences (SPSS) version 25. Τα αποτελέσματα που προέκυψαν ανέδειξαν ότι το ερωτηματολόγιο στο σύνολό του είχε στατιστικά σημαντικό συντελεστή αξιοπιστίας καθώς ο δείκτης Cronbach' s alpha έλαβε την τιμή 0,91.

4.2.2.1 Δημογραφικά στοιχεία

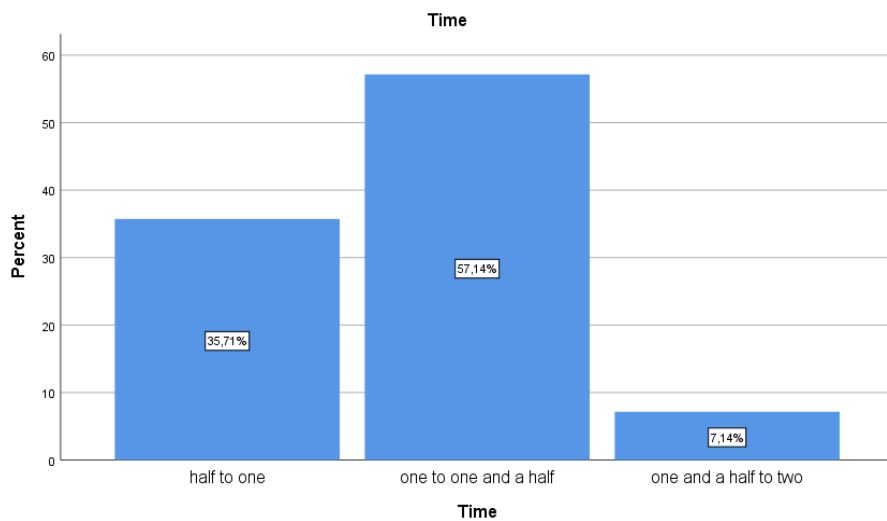
Ο πληθυσμός του δείγματος, όπως αναφέρθηκε στην άνωθεν ενότητα απαρτίζεται από επτά αγόρια και επτά κορίτσια. Ωστόσο, για τη διεξαγωγή της παρούσας έρευνας και λόγω της ηλικίας των μαθητών, υπήρξε μεγάλη συμμετοχή και συνεισφορά από τους γονείς των εκπαιδευόμενων. Όπως προκύπτει από τα

δεδομένα του ερωτηματολογίου, στο σύνολο των 28 γονέων οι 19 συμμετείχαν ενεργά στο πρόγραμμα προώθησης της φιλαναγωγίας. Αναλυτικότερα 10 μητέρες και 9 πατέρες αποτέλεσαν τους υποστηρικτές των εκπαιδευόμενων εκ των οποίων τα ζευγάρια που έλαβαν από κοινού μέρος στη διαδικασία ήταν στο σύνολό τους 5 όπως παρατηρείται από το κάτωθι διάγραμμα.

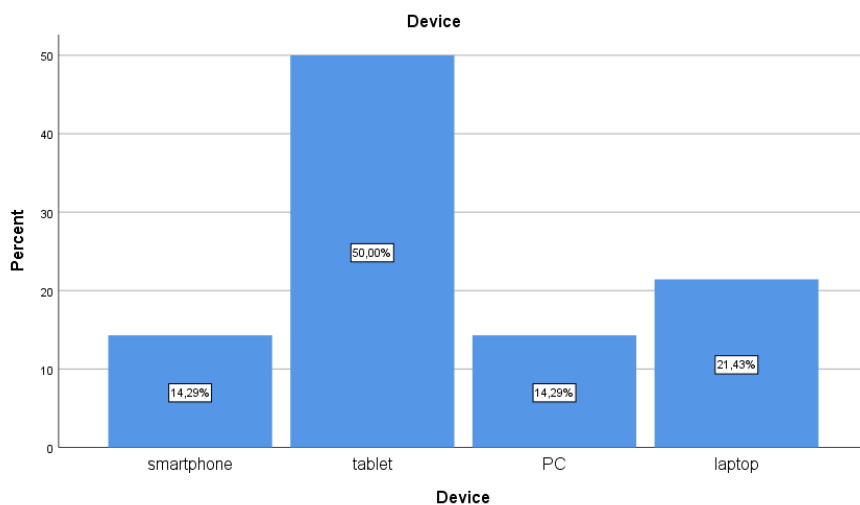
Πίνακας 81 Ποσοστό γονέων συμμετεχόντων

Αναφορικά με το χρονικό διάστημα που χρειάστηκε να δαπανήσει ο εκάστοτε εκπαιδευόμενος για την ολοκλήρωση των εβδομαδιαίων δραστηριοτήτων ο συνολικός χρόνος δε φάνηκε να ξεπερνάει τη μία ώρα και τριάντα λεπτά για το 92,8% του συνόλου των παιδιών. Εν αντιθέσει, μόνο μία περίπτωση συμμετέχοντα δηλώθηκε ότι χρειάστηκε παραπάνω από μία ώρα και τριάντα λεπτά εβδομαδιαίως για την περάτωση της εν λόγω διαδικασίας.

Πίνακας 82 Ποσοστό χρόνου ενασχόλησης

Τέλος, ενώ δεν υπήρξε σχετικός περιορισμός αναφορικά με τη χρήση της συσκευής, παρατηρείται ότι το 50% των συμμετεχόντων επέλεξε το tablet ενώ δεύτερο σε προτίμηση έρχεται το laptop.

Πίνακας 83 Ποσοστό προτίμησης συσκευής

4.2.2.2 Στατιστική ανάλυση

Η δεύτερη ενότητα του ερωτηματολογίου αποτελείται από 14 ερωτήσεις στις οποίες τα μετρήσιμα κριτήρια είναι το ενδιαφέρον, η εμπλοκή και η απόλαυση. Σύμφωνα με την ανάλυση των αποτελεσμάτων για τα εν λόγω κριτήρια ο συντελεστής εσωτερικής αξιοπιστίας Chronbach's alpha ήταν στατιστικά σημαντικός καθώς έλαβε τιμές 0,823 για τον παράγοντα ενδιαφέρον, 0,776 για τον παράγοντα εμπλοκή και 0,823 για τον παράγοντα απόλαυση. Η τρίτη ενότητα του ερωτηματολογίου αποτελείται από 12 ερωτήσεις οι οποίες αποτελούν τις υποκατηγορίες του παράγοντα του αναδυόμενου γραμματισμού και έλαβε την

τιμή 0,780 αναφορικά με τον συντελεστή εσωτερικής αξιοπιστίας Chronbach's alpha αποδεικνύοντας ότι είναι στατιστικά σημαντικός.

Correlations

	Relevance	Emergent Literacy	Engagement	Interest	Pleasure
Emergent Literacy	,806**	1	,721**	,631*	0,142
Engagement	,949**	,721**	1	,861**	0,180
Interest	,934**	,631*	,861**	1	0,300
Pleasure	0,366	0,142	0,180	0,300	1

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Πίνακας 84 Στατιστικά αποτελέσματα συσχέτισης

Ερευνητικό ερώτημα 1 – Ενισχύθηκε το ενδιαφέρον των μαθητών για την φιλαγνωσία και τις φιλαναγνωστικές δραστηριότητες μέσω της συμμετοχής τους σε ένα πρόγραμμα που διεξήχθη σε τεχνολογικά υποστηριζόμενο περιβάλλον;

Με βάση τη στατιστική ανάλυση η οποία αποτυπώνεται στον άνωθι πίνακα προκύπτει ότι ο δείκτης Spearman r υποδηλώνει υψηλή συσχέτιση μεταξύ των δύο μεταβλητών του ενδιαφέροντος και της συμμετοχής. Συγκεκριμένα, υπάρχει στατιστικά σημαντική θετική συσχέτιση όταν η τιμή σε επίπεδο σημαντικότητας (α) είναι 0,01 είναι $r = 0,861$. Επομένως, όσο μεγαλύτερος είναι ο βαθμός συμμετοχής των εκπαιδευόμενων στην διαδικασία της ψηφιακής δανειστικής βιβλιοθήκης, τόσο μεγαλύτερος είναι και ο βαθμός του ενδιαφέροντος που επιδεικνύουν οι εκπαιδευόμενοι.

Ερευνητικό ερώτημα 2 – Καλλιεργήθηκαν οι δεξιότητες αναδυόμενου γραμματισμού των μαθητών κατά την διάρκεια της συμμετοχής τους στο εν λόγω πρόγραμμα;

Αναφορικά με την στατιστική ανάλυση η οποία αποτυπώνεται στον άνωθι πίνακα προκύπτει ότι ο δείκτης Spearman r υποδηλώνει υψηλή συσχέτιση μεταξύ των δύο μεταβλητών του αναδυόμενου γραμματισμού και της συμμετοχής. Συγκεκριμένα, υπάρχει στατιστικά σημαντική θετική συσχέτιση όταν η τιμή σε επίπεδο σημαντικότητας (α) είναι 0,01 είναι $r = 0,721$. Απόρροια της συγκεκριμένης παρατήρησης αποτελεί το συμπέρασμα ότι όσο υψηλότερη τιμή λαμβάνει ο παράγων της συμμετοχής των εκπαιδευόμενων στην διαδικασία της ψηφιακής δανειστικής βιβλιοθήκης, τόσο υψηλότερη τιμή θα λαμβάνει ο παράγων των δεξιοτήτων του αναδυόμενου γραμματισμού.

Ερευνητικό ερώτημα 3 – Βίωσαν με θετικό τρόπο οι μαθητές την διαδικασία συμμετοχής τους σε ένα τεχνολογικά υποστηριζόμενο πρόγραμμα φιλαναγνωσίας;

Αναφορικά με την μεταβλητή Pleasure παρατηρείται ότι η συσχέτιση αυτής με τις υπόλοιπες μεταβλητές διαμορφώνεται κοντά στο μηδέν με αποτέλεσμα να καθίσταται ασυσχέτιστες. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι η μεταβλητή αυτή έχει λάβει ιδιαίτερα υψηλές τιμές οι οποίες αιτιολογούν το αντιφατικό αυτό γεγονός. Με σκοπό την περαιτέρω τεκμηρίωση του προκειμένου γεγονότος παρατίθενται κάτωθι οι παρατηρήσεις των γονέων των εκπαιδευομένων όπως αυτές προκύπτουν από τις απαντήσεις στην ανοιχτού τύπου ερώτηση, η οποία συμπεριλαμβάνεται στην τέταρτη και τελευταία ενότητα του ερωτηματολογίου.

«Ευχαριστούμε για όλη τη διαδικασία τα βιβλία ήταν υπέροχα και αγοράσαμε κάποια από αυτά για το σπίτι»

«Καλά η Γ. ζετρελάθηκε με τη δανειστική!! Τα έκανε όλα ...μέχρι τις 12 το βράδυ και ήθελε να τα ζανακάνει!!! Μιλάει σε όλους για σένα, με μεγάλο ενθουσιασμό! Πάντως έχεις κάνει όντως φανταστική δουλειά!!! Πολλά συγχαρητήρια! Είμαστε πολύ τυχεροί που σε έχουμε»

«Ήταν μια υπέροχη εμπειρία τόσο για μένα όσο και για το Β. Ευχαριστούμε για όλες τις δημιουργικές ώρες που περάσαμε μαζί και για όλους τους νέους θησαυρούς που ανακαλύψαμε»

«Ευχαριστούμε για την εναλλακτική ιδέα μέσα στην καραντίνα. Οι δραστηριότητες ήταν υπέροχες και η Αλεξάνδρα τις ευχαριστήθηκε πολύ»

«Η μέρα της βιβλιοθήκης ήταν η πιο ευχάριστη μέρα της εβδομάδας και ο Π. ανυπομονούσε να μοιραστεί με τους φίλους του όλα τα υπέροχα που είχε φτιάξει. Ευχαριστούμε που κάνατε το δώρο της φιλαναγνωσίας στο παιδί μας και που όλα αυτά τα χρόνια το μάθατε να αγαπάει το σχολείο ακόμα και στην ψηφιακή του μορφή»

«Ήταν μία υπέροχη εμπειρία που συνόδεψε με τον καλύτερο τρόπο τα βράδια της καραντίνας μας. Η ψηφιακή βιβλιοθήκη μας βοήθησε να αναπτύξουμε μία πολύ όμορφη σχέση συνεργασίας με το παιδί μου με τρόπο που έως τώρα και οι δύο αγνοούσαμε. Σας ευχαριστούμε μέσα από την καρδιά μας»

«Πολύ ωραίο πρόγραμμα με εξαιρετικά βιβλία. Το καλύτερο για μένα είναι ότι ο Παναγιώτης πλέον δεν μου ζητούσε να παίξει με τον υπολογιστή απλά άλλα έκανε κάτι πολύ δημιουργικό και με εκπαιδευτικό χαρακτήρα»

«Μας άρεσαν όλα παρα πολύ και μακάρι να ζαναζήσουμε την ίδια εμπειρία του χρόνου με τον μικρό μας.»

«Πολύ ωραία δουλεία μπράβο σας!»
«Συμπλήρωσα το ερωτηματολόγιο και σας εύχομαι ολόψυχα καλή επιτυχία στην ολοκλήρωση του μεταπτυχιακού σας! Επιπλέον θα ήθελα τόσο εγώ όσο και ο σύζυγός μου να σας εκφράσουμε τις ευχαριστίες μας για αυτήν την ευκαιρία που δόθηκε τόσο στον Κ. όσο- φαντάζομαι- και στα υπόλοιπα παιδιά να έχουν αυτή την διαφορετική επαφή με το βιβλίο -συνέχεια της τηλεκπαίδευσης-από μία διαφορετική σκοπιά που πραγματικά τουλάχιστον για το δικό μας παιδί προκάλεσε ενθουσιασμό. Ο συγκεκριμένος τρόπος προώθησης της φιλιαναγνωσίας προσαρμοσμένος στις δύσκολες συνθήκες που προέκυψαν με την καραντίνα και την απομόνωση των παιδιών ήταν πραγματικά εύστοχος και μόνο θετικά αποτελέσματα μπορούσε να προσφέρει! Ο Κ. πέρασε πολλές στιγμές ξανακάνοντας κάποιες από τις ευφάνταστες ασκησούλες πολλές και πολλές φορές, ευχαριστιόταν την ώρα της ανάγνωσης και ταυτόχρονα ικανοποιούνταν με την εξοικείωσή του στην χρήση του υπολογιστή(έμαθε να χρησιμοποιεί το ποντίκι, κλπ) Τα βιβλία σε όποια μορφή είναι από τους πιο πιστούς φίλους στη ζωή ενός ανθρώπου. Εύχομαι πραγματικά και το ελπίζω να ήταν αυτό το εγχείρημα μέσα από την ψηφιακή βιβλιοθήκη ένα ακόμα λιθαράκι στην προσπάθεια όλων μας-γονιών και εκπαιδευτικών- να αγαπήσουν και να βάλουν στη ζωή τους για πάντα τον "σύντροφο" βιβλίο»

«Μια πανέμορφη εμπειρία που γέμισε το παιδί μας με αγάπη για το σχολείο και το βιβλίο. Μακάρι να είχαμε περισσότερο χρόνο στη διάθεσή μας για να συμμετέχουμε πιο ενεργά.»

«Ευχαριστούμε για όλα Εύα μας η εμπειρία ήταν υπέροχη αν και η Ι. δεν είχε τον ίδιο ενθουσιασμό όπως στην αρχή λόγω των μαθημάτων που είχε χάσει κάθε φορά όμως γινόταν όλο και καλύτερη»

«Ο καλύτερος τρόπος για να αγαπήσουν τα σημερινά παιδιά το βιβλίο!Το διασκεδάσαμε μικροί και μεγάλοι»

«Ήταν όλα τέλεια !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!»

5.1 Εισαγωγή

Για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε ένα πρόγραμμα προώθησης της φιλαναγνωσίας με τη μορφή της ψηφιακής δανειστικής βιβλιοθήκης. Το εν λόγω πρόγραμμα απευθύνεται σε μαθητές του νηπιαγωγείου και σε αυτό συμμετείχαν 14 παιδιά διαιρεμένα σε ομάδες των επτά εκπαιδευόμενων έκαστη. Η διεξαγωγή της διαδικασίας αυτής πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της υποχρεωτικής εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης λόγω της αναστολής της δια ζώσης λειτουργίας των εκπαιδευτικών μονάδων εξαιτίας της πανδημίας COVID-19 και αποτέλεσε μία ξεχωριστή ενότητα στο εβδομαδιαίο πρόγραμμα των μαθητών. Οι δραστηριότητες που συμπεριλήφθησαν αφορούσαν κυρίως στο περιεχόμενο 10 διαφορετικών παιδικών βιβλίων σε ψηφιακή μορφή και ήταν στην πλειοψηφία τους ατομικές. Οι ομαδικές δραστηριότητες του προγράμματος διεξήχθησαν κατά τη σύγχρονη εξ' αποστάσεως εκπαίδευση και κατά τις δια ζώσης συναντήσεις στο χώρο της εκπαιδευτικής μονάδας. Καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος η ερευνήτρια συμμετείχε ως ενεργός παρατηρητής καθώς ήταν και η υπεύθυνη εκπαιδευτικός του τμήματος. Η διαμορφωτική αξιολόγηση του προγράμματος πραγματοποιούταν σε εβδομαδιαία βάση με τα εργαλεία των ημερολογιακών καταγραφών και των ρουμπρικών, ενώ η τελική αξιολόγηση προήλθε από τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου από τους γονείς των εκπαιδευόμενων οι οποίοι συμμετείχαν ενεργά σε όλη τη διαδικασία έχοντας υποστηρικτικό ρόλο.

5.2 Ανασκόπηση

Η διαδικασία υλοποίησης της ψηφιακής δανειστικής βιβλιοθήκης περιελάμβανε ένα συνδυασμό σύγχρονων και ασύγχρονων περιβαλλόντων μάθησης εμπλουτισμένα με το κατάλληλο εκπαιδευτικό υλικό για τη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα. Κύριο στόχο της έρευνας αποτέλεσε η παρατήρηση της καλλιέργειας του ενδιαφέροντος των εκπαιδευόμενων αναφορικά με τα βιβλία και το γραπτό λόγο καθώς και της εξέλιξης των ικανοτήτων του αναδυόμενου γραμματισμού τους. Οι αρχικές αντιδράσεις των μαθητών αναφορικά με τη συμμετοχή τους στο συγκεκριμένο πρόγραμμα ήταν ιδιαίτερα θετικές. Αρχικά, η διαδικασία της δανειστικής βιβλιοθήκης ήταν ήδη γνωστή ήδη από το προηγούμενο σχολικό έτος οπότε είχε διεξαχθεί δια ζώσης. Επιπλέον, ένας ακόμη παράγοντας που συνετέλεσε θετικά ήταν ο μύθος του ήρωα του προγράμματος, εν ονόματι Ρωμαίος, καθώς και η ιστορία που δημιουργήθηκε γύρω από το όνομά του. Ο ήρωας αυτός αποτελούσε τον πρωταγωνιστή της τελευταίας θεατρικής παράστασης που είχαν παρακολουθήσει οι εκπαιδευόμενοι και αναφερόταν συχνά κατά τις καθημερινές τους δραστηριότητες.

Καθ' όλη τη διάρκεια της διεξαγωγής του προγράμματος το ενδιαφέρον των μαθητών διατηρήθηκε αμείωτο. Όπως παρατηρείται και από τα φύλλα αναφοράς, το σύνολο των μαθητών συμμετείχε ενεργά στη διαδικασία δείχνοντας ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη συγκεκριμένη ενότητα σε σχέση με τη συνολική διαδικασία της τηλεκπαίδευσης. Το ενδιαφέρον αυτό αποτυπώνεται και στην άμεση διεκπεραίωση των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων καθώς και στα σχόλια των μαθητών αναφορικά τόσο με το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων όσο και των βιβλίων. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευόμενοι εξέφρασαν την προτίμησή τους στις δραστηριότητες σε μορφή παιχνιδιού οι οποίες υλοποιήθηκαν με τη χρήση του εργαλείου Wordwall και αποτελούνταν από επίπεδα διαβαθμισμένης δυσκολίας. Η συγκεκριμένη τάση έγινε ιδιαίτερος αντιληπτή κατά την τελική ομαδική δραστηριότητα όπου το σύνολο των συμμετεχόντων συμφώνησαν και δημιούργησαν ένα επιτραπέζιο παιχνίδι με κάρτες που περιείχαν στοιχεία από τα συγκεκριμένα παιχνίδια. Οι ατομικές αυτές δραστηριότητες απαιτούσαν από τους συμμετέχοντες τόσο την άσκηση των νοητικών λειτουργιών τους όσο και την ικανότητα χρήσης της ψηφιακής συσκευής που χρησιμοποιούσαν. Η εξέλιξη της ικανότητας αυτής έγινε φανερή κατά τη διάρκεια των τηλεδιασκέψεων όπου το σύνολο των μαθητών χρησιμοποιούσε πλέον με άνεση τις λειτουργίες του περιβάλλοντος του Zoom αλλά και άλλων εργαλείων μέσω της λειτουργίας του Annotate. Επιπροσθέτως, το συγκεκριμένο γεγονός επαληθεύεται από τις υψηλές τιμές που έλαβαν οι τιμές του ενδιαφέροντος και της ευχαρίστησης αναφορικά με τη χρήση της συσκευής στο σύνολο των απαντηθέντων ερωτηματολογίων.

Οι μαθητές, επίσης, επέδειξαν ιδιαίτερη προτίμηση στις δημιουργικές δραστηριότητες οι οποίες απαιτούσαν κατά κύριο λόγο την παρέμβασή τους στην πλοκή της ιστορίας. Το γεγονός αυτό αναδεικνύεται κυρίως από το χρόνο που δαπάνησε η πλειοψηφία στην περιγραφή και την παρουσίαση των εν λόγω εργασιών κατά τις εξ' αποστάσεως ομαδικές συναντήσεις. Η παρέμβαση στην πλοκή της ιστορίας κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων αναδιήγησης έδειξε να κινητοποιεί ακόμα και τους μαθητές οι οποίοι δεν επεδείκνυαν το ίδιο έντονο ενδιαφέρον εξ' αρχής. Η σταθερά ανοδική πορεία των συγκεκριμένων συμμετεχόντων αποτυπώνεται ως επί το πλείστον από τις παρεμβάσεις που πραγματοποίησαν αναφορικά με την επανάληψη κάποιων δραστηριοτήτων όπως και από το αίτημά τους για τη διεξαγωγή ανάγνωσης βιβλίων και φιλιανγνωστικών δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια της εβδομάδας. Αξιοσημείωτη ήταν και η βελτίωση των βαθμολογιών των εν λόγω παιδιών στις ρουμπρίκες αξιολόγησης.

Στο σύνολό τους οι ρουμπρίκες αξιολόγησης ανέδειξαν τη σταθερή πρόοδο του συνόλου των μαθητών αναφορικά με την καλλιέργεια του λεξιλογίου στα πλαίσια του αναδύμενου γραμματισμού. Στο ίδιο μήκος κύματος, οι βαθμολογίες των συμμετεχόντων στις δραστηριότητες που δημιουργήθηκαν με το εργαλείο Wordwall καθώς και τα έργα που αναρτήθηκαν στο περιβάλλον του Google

Classroom ανέδειξαν την εξέλιξη τους αναφορικά με τους παράγοντες της προγραφής, της προανάγνωσης και της φωνολογικής ενημερότητας. Η παρατήρηση αυτή ενισχύεται με τα σχόλια και τις απαντήσεις στα ερωτηματολόγια των γονέων των εκπαιδευόμενων.

5.3 Συμπεράσματα

Έχοντας ως βασικό άξονα την ανάλυση και την ανασκόπηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων προκύπτει το συμπέρασμα ότι ένα τεχνολογικά υποστηριζόμενο πρόγραμμα προώθησης της φιλιαναγνωσίας υπό τη μορφή της ψηφιακής βιβλιοθήκης δύναται να ενισχύσει το ενδιαφέρον των μαθητών του νηπιαγωγείου για τα βιβλία και το γραπτό λόγο.

Αναλυτικότερα, οι εκπαιδευόμενοι συμμετείχαν ενεργά εξ' αρχής στη διαδικασία καθώς ο μύθος του σεναρίου τους κέντρισε αμέσως το ενδιαφέρον. Επιπλέον, το ενδιαφέρον αυτό διατηρήθηκε τόσο λόγω του περιεχομένου των επιλεγμένων βιβλίων όσο και των δραστηριοτήτων που πλαισίωναν το κάθε βιβλίο. Σημαντικό ρόλο σε αυτό διαδραμάτισε ο παράγοντας της ενσωμάτωσης των τεχνολογικών μέσων στην εν λόγω διαδικασία με έναν τρόπο που απαιτούσε από τους συμμετέχοντες την εξάσκηση τόσο των ψηφιακών όσο και των γνωστικών τους δεξιοτήτων με παιγνιώδη τρόπο.

Εξίσου σημαντικός υπήρξε ο παράγοντας της δυνατότητας της παρεμβολής στο περιεχόμενο της ιστορίας του εκάστοτε βιβλίου. Οι μαθητές, κατ' αυτόν τον τρόπο, εμπάθουναν στο περιεχόμενο ανασυνθέτοντας κάθε φορά τα στοιχεία της ιστορίας φανερώνοντας την προσωπική τους οπτική γωνία για το εκάστοτε ανάγνωσμα.

Επιπλέον, η παιγνιώδης μορφή των δραστηριοτήτων παρείχε στους εκπαιδευόμενους το κατάλληλο κίνητρο για την εξέλιξη των ικανοτήτων αναδυόμενου γραμματισμού τους. Σε αυτό το γεγονός, ωστόσο, συνετέλεσε και η δυνατότητα παρακολούθησης τόσο της προσωπικής τους πορείας μέσω των έργων και των αποτελεσμάτων τους όσο και της πορείας των υπόλοιπων μελών της ομάδας κατά τη διαδικασία των τηλεδιασκέψεων. Σημαντικό είναι να τονιστεί ότι οι συμμετέχοντες εξέλιξαν σε μεγάλο βαθμό την επικοινωνία τους και την αλληλοσεβασμό τους στα πλαίσια των εν λόγω συναντήσεων.

Τέλος, πέρα από τη συνολική διαδικασία οι εκπαιδευόμενοι έδειξαν να απολαμβάνουν ιδιαίτερα τη συμμετοχή τους σε μία ομάδα όπως αποδεικνύεται από την τελική εργασία που δημιούργησαν, αλλά και από τον τρόπο που χωρίζονταν σε ομάδες των δύο ή τριών ατόμων κάθε φορά που έπαιζαν το συγκεκριμένο επιτραπέζιο. Συμπερασματικά, οι μαθητές βίωσαν με θετικό τρόπο την εμπειρία της συμμετοχής τους στο πρόγραμμα χωρίς να αντιμετωπίζουν

ιδιαίτερα προβλήματα ενώ παράλληλα καλλιέργησαν την αγάπη τους για τα βιβλία και το γραπτό λόγο.

5.4. Περιορισμοί

Η παρούσα έρευνα υπόκειται κατά κύριο λόγο στον περιορισμό αναφορικά με τη συνεργασία των συμμετεχόντων και των γονέων τους. Πιο αναλυτικά, οι μαθητές της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας δεν έχουν αναπτύξει ακόμα τις κατάλληλες δεξιότητες χρήσης των ψηφιακών συσκευών εξολοκλήρου κατά αυτόνομο τρόπο, με αποτέλεσμα να είναι απαραίτητη η συμμετοχή κάποιου ενήλικα στην εν λόγω διαδικασία. Κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο ο διαθέσιμος χρόνος των γονέων των συμμετεχόντων ήταν ιδιαίτερα περιορισμένος καθώς στο σύνολό τους εργάζονταν σε καθεστώς εξ' αποστάσεων εργασίας. Επομένως, ο ανασταλτικός αυτός παράγοντας στάθηκε εμπόδιο για τη διεξαγωγή συνεργατικών δραστηριοτήτων ανάμεσα στους συμμετέχοντες. Στο γεγονός αυτό συνέβαλε και η ανησυχία των γονέων αναφορικά με το χρόνο παραμονής των παιδιών τους μπροστά στην οθόνη ο οποίος είχε αυξηθεί σημαντικά κατά την αναστολή της λειτουργίας των σχολικών μονάδων.

5.5 Προτάσεις για περαιτέρω μελέτη

Όπως αναφέρεται στα άνωθι κεφάλαια το εν λόγω πρόγραμμα προώθησης της φιλιαναγνωσίας διεξήχθη ως επί το πλείστον σε περιβάλλον εξ' αποστάσεως διδασκαλίας. Επομένως, προτείνεται να μελετηθεί η διενέργεια της παρούσας έρευνας σε ένα περιβάλλον μικτής μάθησης (blended learning) με τη χρήση αναπτυξιακά κατάλληλων στρατηγικών για τη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα όπως για παράδειγμα του μοντέλου station rotation.

Επιπλέον, εφόσον τα στοιχεία παιχνιδοποίησης φάνηκε να κεντρίζουν το ενδιαφέρον των συμμετεχόντων, θα ήταν ιδιαίτερα κερδοφόρο να μελετηθεί εις βάθος μία προσέγγιση βασισμένη στη μέθοδο της game based learning έτσι ώστε να ερευνηθεί εάν η καλλιέργεια του ενδιαφέροντος και των ικανοτήτων των μαθητών αυτής της ηλικίας μπορούν να εξελιχθούν στα πλαίσια των αρχών και τους μηχανισμών αυτής της μεθόδου.

Επιπροσθέτως, ιδιαίτερο ενδιαφέρον δύναται να παρουσιάσει η προσθήκη συνεργατικών δραστηριοτήτων μάθησης στα πλαίσια του εν λόγω προγράμματος οι οποίες θα μπορούσαν να λάβουν χώρα εντός των πλαισίων της εκπαιδευτικής μονάδας.

Τέλος, προτείνεται η υλοποίηση της έρευνας σε μεγαλύτερου μεγέθους δείγμα συμμετεχόντων, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η γενίκευση των αποτελεσμάτων της.

Βιβλιογραφία

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Ελληνικές

Αϊδίνης, Α. (2012). *Γραμματισμός στην προσχολική ηλικία: Μια ψυχολογιστική προσέγγιση*. Αθήνα: Gutenberg

Αντωνάτου, Σ. (2014). Ψηφιακή γωνιά βιβλιοθήκης έναντι παραδοσιακής: στάσεις και απόψεις των νηπιαγωγών. *Πρακτικά 9ου Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή Τεχνολογίες Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση 3-5 Οκτωβρίου 2014 Πανεπιστημιούπολη Γάλλου, Ρέθυμνο*

Αντωνοπούλου, Ε., & Στελλάκης, Ν., (2014). Ο ρόλος των κινήτρων για ανάγνωση στην ενίσχυση του πρώτου γραμματισμού: Σχεδιασμός ενός εργαλείου για την αποτίμησή τους. *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*, 13, 24-35. <https://doi.org/10.12681/icw.17913>

Απόφαση Αριθμ. 160476 /Δ1 Πρόγραμμα Σπουδών για την Προσχολική Εκπαίδευση, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΦΕΚ 5961/Β/17-12-2021)

Αρτζανίδου, Ε., Γούλης, Δ., Γρόσδος, Στ., & Καρακίτσιος Α. (2011) *Παιχνίδια φιλιαναγνωσίας και αναγνωστικές πρακτικές*. Αθήνα: Gutenberg

Αρτζανίδου, Έ. & Κουράκη, Χ. (2013). Φιλιαναγνωσία και δημιουργική γραφή. *Πρακτικά 1ου Διεθνούς Συνεδρίου «Δημιουργική Γραφή», Οκτώβριος 2013, Αθήνα.*

Αυγητίδου, Σ.(2011). *Η αξιοποίηση των ημερολογίων στην εκπαιδευτική έρευνα δράση: προϋποθέσεις και διαδικασίες*. Διαθέσιμο στο: http://www.actionresearch.gr/AR/ActionResearch_Vol2/Issue02_04_p29-48.pdf

Γιαννικοπούλου, Α. (2000). *Από την προανάγνωση στην ανάγνωση*. Αθήνα: Καστανιώτη

Γιαννικοπούλου, Α. (2003). *Από το «μμμμμ όπως αγελάδα» στο «μμμμμ όπως μαμά»: Η φωνολογική εξάσκηση στην προσχολική εκπαίδευση* (σελ. 10-18). Στο Ε. Ταμουρίδου (Επιμ.) *Ανάδυση του Γραμματισμού και Προσχολική Εκπαίδευση: Συμπεριφορές, Χειρισμοί, Δημιουργικές Λύσεις*. Θεσσαλονίκη: Βιβλιοκίνηση.

Γιαννικοπούλου, Α. (2003). *Εικονογραφημένα παιδικά βιβλία: Η συμβολή τους στην κατάκτηση του γραμματισμού*. *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, 33, 8-13.

Γιαννικοπούλου, Α. (2004). Όταν η λογοτεχνία συναντά την τεχνολογία: Πολυμεσικά και υπερκειμενικά στοιχεία σε βιβλία για μικρά παιδιά (σελ. 362-367). Στο Α. Κατσίκη-Γκίβαλου (Επιμ.) *Η Λογοτεχνία Σήμερα: Όψεις, Αναθεωρήσεις, Προοπτικές. Πρακτικά 3ου Πανελληνίου Συνεδρίου*. Αθήνα 29, 30/11 & 1/12. Ελληνικά Γράμματα.

Γιαννικοπούλου, Α. (2007). Ο όπως Οδυσσέας και Φ όπως Φίλιππος: Δημιουργώντας τα αλφαβητάρια του νηπιαγωγείου (157-184). Στο Φ. Καλαβάσης & Α. Κοντάκος (Επιμ.) *Θέματα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού. Τόμος 1*. Αθήνα: Ατραπός.

Γρόσδος, Σ. (2011). Η εξερεύνηση της βιβλιοθήκης στο Αρτζανίδου, Ε., Γούλης, Δ., Σ Γρόσδος Σ., & Καρακίτσιος Α.. *Παιχνίδια Φιλαναγνωσίας και Αναγνωστικές Εμπυχωώσεις* (σσ. 239-271). Αθήνα: Gutenberg

Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2008). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο

Δαφέρμου, Χ., Κουλούρη, Π., & Μπασαγιάννη, Ε. (2006). *Οδηγός Νηπιαγωγού, εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί, δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης*. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ, ΟΕΔΒ.

Εθνικό Κέντρο Βιβλίου, «Σχέδιο του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου (ΕΚΕΒΙ) για την προώθηση 77 και υλοποίηση της Φιλαναγνωσίας στις Α΄ και Β΄ τάξεις των Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων με ενιαίο αναμορφωμένο πρόγραμμα», στο

Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Διαθέσιμο στο: https://www.minedu.gov.gr/publications/docs/filanagnwsia_odhgies_100908.doc

Ίσαρη, Φ., & Πουρκός, Μ. (2015). *Ποιοτική μεθοδολογία έρευνας*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/5826>

Καρακίτσιος, Α. (2011). Φιλαναγνωσία...Φανατική Συνήθεια. Στο Έ. Αρτζανίδου, Δ. Γούλης, Σ. Γρόσδος, & Α. Καρακίτσιος, *Παιχνίδια Φιλαναγνωσίας και Αναγνωστικές Εμπυχώσεις* (σσ. 19-56). Αθήνα: Gutenberg.

Καρακίτσιος, Α. (2012). Εισαγωγή στη φιλαναγνωσία στο: Επιμορφωτικό υλικό για εκπαιδευτικούς, δημιουργήθηκε στο πλαίσιο των Πράξεων: «*Καινοτόμες δράσεις ενίσχυσης της φιλαναγνωσίας των μαθητών*».

Καρακίτσιος, Α. (2012). Στερεότυπα. Προκαταλήψεις, προτάσεις δράσεων φιλαναγνωσίας για τη δημιουργία φιλαναγνωστικών πρακτικών. Αναγνωστικές εμπυχώσεις, παιχνίδια φιλαναγνωσίας και φιλαναγνωστικές δράσεις. στο: Επιμορφωτικό υλικό για εκπαιδευτικούς, δημιουργήθηκε στο πλαίσιο των Πράξεων: «*Καινοτόμες δράσεις ενίσχυσης της φιλαναγνωσίας των μαθητών*».

Κατσαρού, Ε., & Τσάφος, Β. (2003). *Από την Έρευνα στη Διδασκαλία – Η εκπαιδευτική Έρευνα Δράσης*. Αθήνα: Σαββάλα.

Κατσίκη-Γκίβαλου, Α. (2012). Λογοτεχνία και Εκπαίδευση: Από τα στενά όρια μιας διδασκαλίας στην καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας στο: Επιμορφωτικό υλικό για εκπαιδευτικούς, δημιουργήθηκε στο πλαίσιο των Πράξεων: *Καινοτόμες δράσεις ενίσχυσης της φιλαναγνωσίας των μαθητών*.

Κατσίκη- Γκίβαλου, Α., Πολίτης, Δ., Χαλκιαδάκη, Α., & Τσιαμπάση, Φ. (2011). Καλλιεργείται η αγάπη για το διάβασμα; Τόποι ανάγνωσης και τρόποι εκπαίδευσης. *Πρόγραμμα Επιστημονικών Μελετών*. Κοινοφελές Ίδρυμα Λάτση. Διαθέσιμο στο :

www.latsis-foundation.org/content/actions/.../actionInline_230_55505340d3e5b.pdf.

Κόμης, Β. (2004). *Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών*. Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

Κουράκη, Χ. (2018). Βουτιά στον κόσμο του βιβλίου: Δραστηριότητες φιλιαναγνωσίας για τη Γνωριμία με το βιβλίο. *Οδηγός για Εκπαιδευτικούς*. Αθήνα: Ίδρυμα Λαμπράκη

Κουτσουβάνου, Ε. (2000). *Πρώτη ανάγνωση και γραφή. Στρατηγικές διδακτικής*. Οδυσσέας. Αθήνα

Μαλαφάντης, Κ. Δ. (2005). *Το παιδί και η ανάγνωση: Στάσεις, προτιμήσεις, συνήθειες* (Πρόλογος: Μ. Ι. Κασσωτάκης). Αθήνα: Γρηγόρης

Μανωλίτσης, Γ. (2013). Πρώιμες εμπειρίες γραπτού λόγου στο σπίτι και αναδυόμενος γραμματισμός: Μια πολυδιάστατη σχέση. Στο Γ. Σπαντιδάκης & Ε. Μιχαηλίδη (Επιμ.), *Προβληματισμοί & προοπτικές για τη μάθηση και τη διδασκαλία της γλώσσας*. Τιμητικός τόμος στον Καθηγητή Μιχάλη Βάμβουκα (σελ. 189-210). Αθήνα: Πεδίο.

Μανωλίτσης, Γ.(2016). Ο αναδυόμενος γραμματισμός στην προσχολική εκπαίδευση : Νέα ζητήματα και προτάσεις. *Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση*. (σ. σ. 3-34). Εργαστήριο Παιδαγωγικών Ερευνών & Εφαρμογών Π.Τ.Π.Ε., Πανεπιστήμιο Κρήτης doi: <http://dx.doi.org/10.12681/pprej.9970>

Μαραγκουδάκη, Ε. (1995). Σχολικός χρόνος, ελεύθερος χρόνος και Φιλιαναγνωσία. Στο «Φιλιαναγνωσία και παιδική λογοτεχνία». Αθήνα: Δελφίνοι

Μάρκος, Α. (2012). *Οδηγός Ανάλυσης Αξιοπιστίας και Εγκυρότητας Ψυχομετρικών Κλιμάκων με το SPSS*. [Σημειώσεις του μαθήματος «Πολυμεταβλητή Στατιστική Ανάλυση», Π.Τ.Δ.Ε., Δ.Π.Θ.]. Διαθέσιμο στο: <http://www.amarkos.gr/courses/notes/mva.pdf>

Μαυρίδου, Δ. (2020). *Στρατηγική επικοινωνίας για την προώθηση των εικονογραφημένων βιβλίων για μικρά παιδιά Κοινό προκλήσεις και κανάλια*

επικοινωνίας. (Διπλωματική Εργασία) Διαθέσιμο στο:
<https://apothesis.eap.gr/handle/repo/47965>

Μητακίδου, Σ., Τρέσσου, Ε. (2002). *Διδάσκοντας γλώσσα και μαθηματικά με λογοτεχνία*. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.

Μητρέλης, Α. (2018). *Η φιλιαναγνωσία στη σχολική βιβλιοθήκη*. Διαθέσιμο στο :
<http://impschool.gr/deltio-site/?p=1159>

Μπάνου, Χ., (2004). Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες και αναγνωστική πολιτική σε μια μεταβατική εποχή. Στο *13ο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Μετά-Βιβλιοθήκες: οι βιβλιοθήκες μετά το Διαδίκτυο και τον Ιστό, Κέρκυρα 13-15 Οκτωβρίου 2004*. Διαθέσιμο στο :
http://conferences.ionio.gr/palc2004/pdfs/Banou_ReadingPol.pdf

Μπατσούτα, Μ., Παπαγιαννίδου, Χ., & Δάντη, Α., (2007). Η λειτουργία της βιβλιοθήκης στο νηπιαγωγείο. Στο: *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού* (σ. σ., 70-86) Διαθέσιμο στο : <https://doi.org/10.12681/icw.18224>

Ντολιοπούλου, Ε., & Γουργιώτου, Ε. (2008) *Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση με έμφαση στην προσχολική*. Αθήνα: Γ.Δαρδανός-Κ. Δαρδανός Ο.Ε.

Παλαζής, Β. (2015). Δημιουργία απλής ψηφιακής βιβλιοθήκης για σχολικές μονάδες σε περιβάλλον WordPress. *Πρακτικά Εργασιών 9ου Πανελληνίου Συνεδρίου Καθηγητών Πληροφορικής*, Καστοριά, 24-26 Απριλίου 2015

Πανταζή, Β., & Πανταζή-Φρισύρα Σ. (2011). Η συμμετοχική παρατήρηση, εργαλείο διαπολιτισμικής έρευνας στη σχολική και πανεπιστημιακή εκπαίδευση. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 6,. Διαθέσιμο στο: <http://dx.doi.org/10.12681/icodl.690>

Παπαδάτος, Γ. (2000). Ένας οικολογικός τρόπος «ανάγνωσης» των βιβλίων στο νηπιαγωγείο. Στο : *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο* (σ σ. .13-17).

Παπαδάτος, Γ. (2009). *Παιδικό βιβλίο και φιλιαναγνωσία: Θεωρητικές αναφορές και προσεγγίσεις-Δραστηριότητες*. Αθήνα: Πατάκη

Παπαδάτος, Γ. (2012). Η μαθήτριά/ ο μαθητής, η δασκάλα/ ο δάσκαλος και η ανάγνωση στο: Επιμορφωτικό υλικό για εκπαιδευτικούς, δημιουργήθηκε στο πλαίσιο των Πράξεων: *Καινοτόμες δράσεις ενίσχυσης της φιλαναγνωσίας των μαθητών*.

Παπούλια- Τζελέπη, Π. Επιμ. (2001). *Ανάδυση του Γραμματισμού, Έρευνα και πρακτική*, (2^η εκδ.), Αθήνα: Καστανιώτης.

Πετρίδης, Δ. (2015). *Ανάλυση πολυμεταβλητών τεχνικών*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα:Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/2126>

Πετροπούλου, Ο., Κασιμάτη, Α., & Ρετάλης, Σ. (2015). Ρουμπρικές Αξιολόγησης (Rubrics Assessment) της Επίδοσης των Εκπαιδευομένων. [Κεφάλαιο 5]. Στο Πετροπούλου, Ο., Κασιμάτη, Α., & Ρετάλης, Σ.(2015). *Σύγχρονες μορφές εκπαιδευτικής αξιολόγησης με αξιοποίηση εκπαιδευτικών τεχνολογιών*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα:Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. κεφ 5. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/231>

Ποσλανιέκ, Κ. (1991). *Να δώσουμε στα παιδιά την όρεξη για διάβασμα*. Αθήνα: Καστανιώτης

Πρεβεζάνου, Β., & Σακελλάκη, Κ. (2007). Η ανάπτυξη του γραμματισμού στο Νηπιαγωγείο: Μιαδιαδικασία ενεργού σκέψης του παιδιού. *Γλώσσα, Σκέψη και Πράξη στην Εκπαίδευση* (σ σ. 11). Ιωάννινα: Περιφερειακή Διεύθυνση Π.Ε και Δ.Ε. Ηπείρου

Στελλάκης, Ν. (2008). *Ο γραμματισμός στην πρώτη σχολική ηλικία*. Πάτρα: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Πανεπιστημίου Πατρών.

Τάφα, Ε., (2001). Βιβλιοθήκη στη τάξη της προσχολικής εκπαίδευσης: οργάνωση και λειτουργία της στο πλαίσιο του προγράμματος για την ανάπτυξη του γραπτού λόγου. στο *Ανάδυση του γραμματισμού, Έρευνα και Πρακτική* Αθήνα: Καστανιώτης

Τάφα, Ε. (2011). *Ανάγνωση και γραφή στην προσχολική εκπαίδευση*. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.

Τζιβινίκου, Σ. (2015). Ανάπτυξη ανάγνωσης και γραφής - Διδακτικές παρεμβάσεις. *Μαθησιακές δυσκολίες - διδακτικές παρεμβάσεις*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα:Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. κεφ 5. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/5335>

Χατζηαθανασίου, Α. (2008). *Αναδύμενος γραμματισμός: Αναπτυσσόμενες έννοιες και ικανότητες*. Διαθέσιμο στο : <http://www.makedonika.gr/grammatismos.html>,

Χατζηγεωργιάδου, Σ. & Καραγιώργου, Ι. (2016). Όμιλος Φιλαναγνωσίας σε συνεργασία με τους γονείς, στο νηπιαγωγείο: Μια πειραματική εφαρμογή. Στο: Τα πρακτικά του 3ου Συνεδρίου: «Νέος Παιδαγωγός». ISBN: 978-618-82301-0-1 (eBook/pdf).

Χριστοδούλου-Γκλιάου, Ν. (2007). Φιλαναγνωσία, παιδικά έντυπα και δημιουργικότητα των παιδιών. Στο: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων.

Χριστοδούλου-Γκλιάου, Ν. & Γουργιώτου, Ε. (2009). Στάσεις των νηπιαγωγών δημόσιων και ιδιωτικών νηπιαγωγείων για τη χρήση του υπολογιστή στην προσχολική τάξη. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, 15, 148-165.

Ξενόγλωσσες

Adams, J.M., (1994). *Beginning to read. Thinking and learning about print* . Bradford Book, Cambridge, Massachusetts, London, England: The MIT press.

Arms, W.Y. (2000), *Digital Libraries*. Cambridge, Massachusetts : The MIT press

Baroody, A. E., & Diamond, K. E. (2016). Associations among preschool children's classroom literacy environment, interest and engagement in literacy activities, and early reading skills. *Journal of Early Childhood Research*, 14(2), 146–162. <https://doi.org/10.1177/1476718X14529280>

Boudreau, D. (2005). Use of a parent questionnaire in emergent and early literacy assessment of preschool children. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, 36, 33–47. doi: 10.1044/0161-1461(2005/004)

Bus, A. G., Takacs, Z. K., & Kegel, C. A. T. (2015). Affordances and limitations of electronic storybooks for young children's emergent literacy. *Developmental Review*, 35, 79–97. <https://doi.org/10.1016/j.dr.2014.12.004>

Carter, N., Bryant-Lukosius, D., DiCenso, A., Blythe, J., & Neville, A. J. (2014). The use of triangulation in qualitative research. *Oncology nursing forum*, 41(5), 545–547. <https://doi.org/10.1188/14.ONF.545-547>

Clark, J., S., Porath, S., Thiele, J., and Jobe, M., "Action Research" (2020). NPP eBooks. 34. Retrieved from <https://newprairiepress.org/cgi/viewcontent.cgi?article=1034&context=ebooks>

Diamond, K. E., Gerde, H. K., & Powell, D. R. (2008). Development in early literacy skills during the pre-kindergarten year in Head Start: Relations between growth in children's writing and understanding of letters. *Early Childhood Research Quarterly*, 23(4), 467–478. <https://doi.org/10.1016/j.ecresq.2008.05.002>

Druin, A., (2005). *What Children Can Teach Us: Developing Digital Libraries for Children with Children*. *Library Quarterly - LIBR QUART*. 75. 10.1086/428691.

Edwards, S., Flear, M., & Nuttall, J. (2008), *A research paper to inform the development of an Early Years Learning Framework for Australia*. Melbourne: Office for Children and Early Childhood Development, Department of Education and Early Childhood Development.

Gambrell, L. B. (1996). *Creating classroom cultures that foster reading motivation*. *The Reading Teacher*, 50, 14-25.

Horney, M. A., & Anderson-Inman, L. (1999). *Supported texts in electronic reading environments*. *Reading & Writing Quarterly*, 15, 127-168.

IFLA/UNESCO School Library Manifesto. (1999). Retrieved from: www.ifla.org/publications/iflaunesco-school-library-manifesto-1999

IFLA. (2015). Written by the IFLA School Libraries Section Standing Committee Edited by: Barbara Schultz-Jones and Dianne Oberg, with contributions from the International Association of School Librarianship Executive Board 2nd revised edition IFLA School Library Guide. Retrieved from <https://www.ifla.org/files/assets/school-libraries-resource-centers/publications/ifla-school-library-guidelines.pdf>

International Literacy Association. (2018). *What Effective Pre-K Literacy Instruction Looks Like*. Retrieved from : <https://www.literacyworldwide.org/docs/default-source/where-we-stand/ila-what-effective-pre-k-literacy-instruction-looks-like.pdf>

Justice, L. M., & Ezell, H. K. (2001). Word and print awareness in 4-year-old children. *Child Language Teaching and Therapy*, 17(3), 207–225. <https://doi.org/10.1177/026565900101700303>

Karpouza, E, Zampanioti, A., & Karakitsios, A. (2014, April 10-12). Children's books in education: Teacher's and students' selection criteria [Paper Presentation]. International Annual Conference The Child and the Book Conference "Time, Space, and Memory in Literature for Children and Young Adults", Athens, Greece.

Kemmis, S., & McTaggart, R. (2000). Participatory action research. In N. Denzin & Y. Lincoln, (eds.), *Handbook of Qualitative Research*. London: Sage.

Korat, O., & Segal-Drori, O. (2016). Electronic(E)-books as a Support for Young Children's Language and Early Literacy. In: Tremblay RE, Boivin M, Peters RDeV, eds. Rvachew S, topic ed. *Encyclopedia on Early Childhood Development* [online]. <https://www.child-encyclopedia.com/technology-early-childhood-education/according-experts/electronic-books-support-young-childrens>.

Koshy, V. (2010). *Action research for improving educational practice: A step-by-step guide*. London: Sage.

Kucirkova, N. 2018. *How and Why to Read and Create Digital Children's Books: A Guide for Primary Practitioners*. London, UCL Press. <https://doi.org/10.14324/111.9781787353473>

Lefebvre, P., Trudeau, N., & Sutton, A. (2011). Enhancing vocabulary, print awareness and phonological awareness through shared storybook reading with low-income preschoolers. *Journal of Early Childhood Literacy*, 11(4), 453–479. <https://doi.org/10.1177/1468798411416581>

Lockwood, M. (2008). *Promoting reading for pleasure in the primary school*. London : Sage

Lonigan, C., Burgess, S., Anthony, J., & Barker, T. (1998). Development of phonological sensitivity in 2- to 5-year-old children. *Journal of Educational Psychology*, 90, 294-311. *Journal of Educational Psychology*. 90. 294-311. 10.1037/0022-0663.90.2.294.

Maldarelli, J. E., Kahrs, B. A., Hunt, S. C., & Lockman, J. J. (2015). Development of early handwriting: Visual-motor control during letter copying. *Developmental psychology*, 51(7), 879–888. <https://doi.org/10.1037/a0039424>

Markidis, K. (2011). *Social literacy in school contexts: concepts and research instruments*. Athens: National Book Center of Greece.

Mason, J. M. (1980). When do children begin to read: an exploration of four year old children's letter and word reading competencies. *Reading Research Quarterly* 15, 203–27.

Otto, B., (1991). Developmentally appropriate literacy goals for preschool and kindergarten classrooms, *Early Child Development and Care*, 70:1, 53-61, DOI: 10.1080/0300443910700106

Phillips, B. M., Clancy-Menchetti, J., & Lonigan, C. J. (2008). Successful Phonological Awareness Instruction With Preschool Children: Lessons From the Classroom. *Topics in Early Childhood Special Education*, 28(1), 3–17. <https://doi.org/10.1177/0271121407313813>

Pullen, P. C., & Justice, L. M. (2003). Enhancing Phonological Awareness, Print Awareness, and Oral Language Skills in Preschool Children. *Intervention in School and Clinic*, 39(2), 87–98. <https://doi.org/10.1177/10534512030390020401>

Shaharane, I., Jamil, J., & Rodzi, S.S. (2016). The Application of Google Classroom as a Tool for Teaching and Learning. *Journal of Telecommunication, Electronic and Computer Engineering*, 8, 5-8.

Stadler, M., & McEvoy, M., (2003). The effect of text genre on parent use of joint book reading strategies to promote phonological awareness. *Early Childhood Research Quarterly*. 18. 502-512. 10.1016/j.ecresq.2003.09.008.

Sulzby, E., Teale, W.,H., & Karambelis, G., (1989). Emergent Writing in the classroom: Home and School Connections. *Emerging Literacy young children learn to read and write*. Newark, Del: International Reading Association

Takacs, Z. K., Swart, E. K., & Bus, A. G. (2014). Can the computer replace the adult for storybook reading? A meta-analysis on the effects of multimedia stories as compared to sharing print stories with an adult. *Frontiers in Psychology*, 5, 1366. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2014.01366>

Wang, Y. (2018). Emergent Reading and Brain Development. *Early Childhood Education*.

Westerveld, M., F., Gillon, G., T., van Bysterveldt A., K., & Boyd, L. (2015). The emergent literacy skills of four-year-old children receiving free kindergarten early childhood education in New Zealand, *International Journal of Early Years Education*, 23:4, 339-351, DOI: [10.1080/09669760.2015.1033617](https://doi.org/10.1080/09669760.2015.1033617)

Zucker, T.,& Moody, A., & Mckenna, M. (2009). The Effects of Electronic Books on Pre-Kindergarten-to-Grade 5 Students' Literacy and Language Outcomes: A Research Synthesis. *Journal of Educational Computing Research - J EDUC COMPUT RES*. 40. 47-87. 10.2190/EC.40.1.c.

Παράρτημα

A. Ερευνητικά Εργαλεία

A.1. Ρουμπρικά

ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ ΔΙΗΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΡΙΩΝ				
ΚΡΙΤΗΡΙΑ	1	2	3	ΣΥΝΟΛΟ
ΑΛΛΗΛΟΥΧΙΑ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ	Διηγείται την ιστορία με πολλές παραλείψεις	Διηγείται την ιστορία ακολουθώντας σχεδόν αλληλουχία με μία ή δύο παραλείψεις	Διηγείται την ιστορία ακολουθώντας τη σωστή αλληλουχία και συμπεριλαμβάνει όλα τα σημαντικά γεγονότα	
ΜΕΓΕΘΟΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ	Φτιάχνει προτάσεις με έως τρεις λέξεις	Φτιάχνει προτάσεις με έως πέντε λέξεις	Φτιάχνει προτάσεις με έως οχτώ λέξεις	
ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ	Η αφήγηση συμπεριλαμβάνει μόνο τα σημαντικά στοιχεία	Η αφήγηση συμπεριλαμβάνει όλα τα σημαντικά στοιχεία με μία ή δύο λεπτομέρειες	Η αφήγηση συμπεριλαμβάνει όλα τα σημαντικά στοιχεία με πολλές λεπτομέρειες	
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ	Συμπεριλαμβάνει λίγα στοιχεία με βοήθεια	Συμπεριλαμβάνει όλα τα στοιχεία με βοήθεια	Συμπεριλαμβάνει όλα τα στοιχεία χωρίς βοήθεια	

A.2. Ερωματολόγιο

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί μέρος της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας στη θεματική περιοχή "Ανάπτυξη δραστηριοτήτων φιλαναγνωσίας σε περιβάλλον ψηφιακής

βιβλιοθήκης για παιδιά προσχολικής ηλικίας". Η βοήθειά σας στην εν λόγω έρευνα είναι πολύτιμη. Παρακαλούμε να απαντήσετε με ειλικρίνεια και να μην αφήσετε αναπάντητες ερωτήσεις. Εξασφαλίζεται ότι τα προσωπικά σας στοιχεία θα παραμείνουν απολύτως εμπιστευτικά. Ευχαριστούμε πολύ εκ των προτέρων.

1. Φύλο γονέα *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Άρρεν

Θήλυ

2. Φύλο παιδιού *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Άρρεν

Θήλυ

3. Έτη φοίτησης παιδιού στην προσχολική εκπαίδευση *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1

2

3

4

5

4. Ακριβής ηλικία παιδιού (έτη και μήνες) *

5. Ποιο ήταν το άτομο που υποστήριξε τη διαδικασία συμμετοχής του παιδιού στην ψηφιακή βιβλιοθήκη; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Μητέρα
- Πατέρας
- Και οι δύο γονείς
- Άλλο: _____

6. Πόσες ώρες εβδομαδιαίως διήρκησε η ενασχόληση του παιδιού με τις δραστηριότητες της ψηφιακής βιβλιοθήκης; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- 1/2 ώρα- μία ώρα
- μία ώρα - μια 1/2 ώρες
- μια 1/2 ώρα - δύο ώρες
- > δύο ώρες

7. Τι είδους συσκευή χρησιμοποιήθηκε για τη συμμετοχή του παιδιού στις δραστηριότητες της ψηφιακής βιβλιοθήκης; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- smartphone
- tablet
- Ηλεκτρονικός υπολογιστής
- laptop
- Άλλο: _____

Φιλαναγνωσία και Συμμετοχή

Οδηγίες: Παρακαλούμε να επιλέξετε έναν αριθμό για κάθε πρόταση ανάλογα με το βαθμό που αντιπροσωπεύει την άποψή σας. (1=ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΩΣ, 2=ΔΙΑΦΩΝΩ, 3= ΔΕΝ ΕΙΜΑΙ ΒΕΒΑΙΟΣ/Η, 4= ΣΥΜΦΩΝΩ, 5= ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΩΣ)

8. Το παιδί μου ζητούσε να διαβάσουμε τα βιβλία της βιβλιοθήκης. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1 2 3 4 5

9. Το παιδί μου αυτοβούλως έδειχνε και σχολίαζε τις εικόνες του βιβλίου κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1 2 3 4 5

10. Το παιδί μου έθετε ερωτήματα σχετικά με την ιστορία κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1 2 3 4 5

11. Το παιδί μου έδειχνε μεγάλο ενδιαφέρον για τα βιβλία.

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1 2 3 4 5

12. Το παιδί μου συμπλήρωνε λέξεις ή και φράσεις κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

13. Το παιδί μου άρχισε να δείχνει ενδιαφέρον και για άλλες μορφές έντυπου λόγου. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

14. Το παιδί μου άρχισε να "προσποιείται" στο παιχνίδι του ότι διαβάζει βιβλία. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

15. Το παιδί μου άρχισε να ζητάει βοήθεια για να διαβάσει κάποιες λέξεις. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

16. Το παιδί μου άρχισε να ζητάει να του γράφω κάποιες λέξεις. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

17. Το παιδί μου άρχισε να φτιάχνει ιστορίες και να τις διηγείται. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

18. Το παιδί μου έδειξε να απολαμβάνει το περιεχόμενο των βιβλίων. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

19. Το παιδί μου έδειξε να απολαμβάνει το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

20. Το παιδί μου έδειξε να απολαμβάνει τη διαδικασία συμμετοχής του στην ψηφιακή βιβλιοθήκη. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

21. Το παιδί μου έδειξε να απολαμβάνει την ενασχόληση με την ψηφιακή συσκευή. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

Αναδυόμενος Γραμματισμός

Οδηγίες: Παρακαλούμε να επιλέξετε έναν αριθμό για κάθε πρόταση ανάλογα με το βαθμό που αντιπροσωπεύει την άποψή σας. (1=ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΩΣ, 2=ΔΙΑΦΩΝΩ, 3= ΔΕΝ ΕΙΜΑΙ ΒΕΒΑΙΟΣ/Η, 4= ΣΥΜΦΩΝΩ, 5= ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΩΣ)

22. Το παιδί μου ζωγραφίζει. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

23. Το παιδί μου ξεκίνησε γράφει κάποια γράμματα. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

24. Το παιδί μου ξεκίνησε γράφει κάποιες λέξεις. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

25. Το παιδί μου ξέρει κάποια γράμματα της αλφάβητου. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

26. Το παιδί μου άρχισε να εντοπίζει και να αναγνωρίζει κάποια γράμματα της αλφάβητου. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

27. Το παιδί μου άρχισε να παράγει λέξεις που ξεκινούν από κάποιο γράμμα της αλφάβητου. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

28. Το παιδί μου άρχισε να με ρωτάει πως γράφονται κάποιες λέξεις. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

29. Το παιδί μου αναγνωρίζει κάποιες έντυπες λέξεις στο άμεσο περιβάλλον του. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

-
30. Το παιδί μου άρχισε να διαβάζει κάποιες έντυπες λέξεις στο άμεσο περιβάλλον του. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

31. Το παιδί μου προσπαθεί να παίξει παιχνίδια ομοιοκαταληξίας μαζί μου ή με άλλους ενήλικες. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1	2	3	4	5
☐				
	☐	☐	☐	☐

32. Το παιδί μου άρχισε να ενσωματώνει παιχνίδια ομοιοκαταληξίας στο παιχνίδι του. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1	2	3	4	5
☐				
	☐	☐	☐	☐

33. Το παιδί μου αντιδρά και σχολιάζει όταν ακούει λέξεις που σχηματίζουν ομοιοκαταληξία. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

34. Έχετε να προσθέσετε κάποιο σχόλιο για τη διεξαγωγή της ψηφιακής βιβλιοθήκης;

Β. Παραδοτέα μαθητών

